

Reg. No. 1173
પારસી પ્રકાશ,

અથવા

પારસીઓના સંબંધના શરૂઆતથી તે અત્યાર સુધીનાં બનેલા
અવત્તના બનાવોનો દર વર્ષને અનુક્રમે નોંધ.

ગુજરાતી પારસી પંચાયત હસ્તકના મરહુમ ખાં બાં બહમનજી મેહરાજ
પટેલની પાઠગારીનાં ફંડના આચારા હેઠળ
રચનાર

ફરુખ બરજોરજી પેમાસ્ટર, બી. એ., એલ. એલ. બી.,
વકીલ, હાઈ કોર્ટ.

દક્ષતર ૩ નંબુ-ભાગ ૭ મો. (ઈ. સ. ૧૮૯૭-૯૮.)

PARSEE PRAKASH

BEING

A RECORD OF IMPORTANT EVENTS IN THE GROWTH
OF THE
PARSEE COMMUNITY IN WESTERN INDIA,
CHRONOLOGICALLY ARRANGED

—:—:—
COMPILED BY

RUSTAM BARJORJI PAYMASTER, B. A., L. L. B.,
Vakil, High Court,

SERIES III.—PART VII. (1897—98 A. D.)

(Registered under Act XXV of 1867.)

—:—:—
BOMBAY.

PRINTED AT THE DUFFUR ASHKARA PRESS, FORT, PATEL STREET, BOMBAY.
By Ardeshir Bhicasjee Dubash
and published by R. B. Paymaster, at Chaudanwadi, Bombay.

1916 A. C. 1285 A. Y.

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
ગાંધીવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઇટ સંગ્રહ
૭૫૬૮

સરસ્વતી સંગ્રહ

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ પ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાયિટ વિભાગ]

અવુકમાફ ૬૪૬૮- વર્ગીક

પુસ્તકલું નામ ૫૧૨૨૫૩૫૫

વિષય સ.૪૦૩૫૮૪૪૫૪૬૫

તાં ૧ લી જાનેવારી.

આજ દિને નવાં વર્ષની પ્રથાલીમાં આપણાં
જિતાભિમાં અમદાવાદવાસી આનંદપાહરુર નવરોજીય પેશ-
તનજ વધીલને સી. આઈ. ઇ. તથા મુંબઈનાં ગ્રાંડ આરમ-
નના માજી હેડ-ક્લાર્ક શેઠ બહમનજી ભીખાજી (પાપજી)
ને “આનંદપાહરુર” નાં જિતાભિ આપવામાં આવ્યા હતા.

તાં ૨ જી જાનેવારી.

નવસારીની સર કાવયજી બંહારી મદરેસા માટે
શેઠ બેહરામજી નશરવાનજી સીરવાઈએ રૂ.૧૨૦૦૦) તથા
આયકવાડ સરકારે પોતાના ફાળે આવી બંધાલેલી ધમારત
તેવાર થવાથી તે આજ દિને વડોદરાના ધિવાન ધિવાન-
પાહરુર શ્રીનીવાસ રાધવ આયંગરે એક મોટા મેલાવડા-
ની હજીરમાં આલેખી મુકી હતી. જે વળા એ મદરેસાના
હાનરરી શેફ્ટરી શેઠ ફરુજનજી માણીકજી કાંગાએ એ
મદરેસા તથા નવાં મકાનને લગતી હકીકત કહી સંબળાવી
હતી.

૧ રાઈમસ આઈઈડીઆ, તાં ૧ લી જાનેવારી ૧૮૯૭.
આનંદપાહરુર નવરોજીયને એ જિતાબ મલવાની પ્રથાલી-
માં અમદાવાદના તેજના મિત્રોએ તાં ૧૨ મી માર્ચ
૧૮૯૭ ને દીને એક ધવનીજી પાર્ટીનો મેલાવડા કાંકરીઆ
તળાવની મકાનપર કરી તેજને મુખારકપાલી આવી હતી.

શેઠ બહમનજી ભીખાજી પોતે બી. ભીખાજી તરીકે
જિતાભિના ડોલાથી તેજને એક હિંદુ કારી શરૂઆતમાં
“રાવ સાહેબ” નો જિતાબ આપવામાં આવ્યો હતો. જે
જીવ પાછલથી મુખારવામાં આવી હતી.

૨ જાને જાન્યુરી, તાં ૫ મી જાનેવારી ૧૮૯૭.

એ મકાનના મોડેલા માગમાં નીચે જુલ્ય તરીકે —

“પાક દાદર હોરમજીની મદરેસાને.”

આ મેરામજી નશરવાનજી સીરવઈ બીલડીંગ સર
કાવયજી બંહારી નવસારી નરયોશતી મદરેસા માટે નામ-
દાર ધિવાન પાહરુર એસ. શ્રીનીવાસ રાધવ આયનગર સી.
આઈ. ઇ. વરોદરા રાજ્યના ધિવાન સાહેબ રોજ ૨૦ મે,
પાહ ૪ થા શેડેનશાહી પાહ ૫ મે, કદીજ યગદેશ્વરી
એ ૧૨૬૬ તાં ૨ જી જાનેવારી ૧૮૯૭ સવંત ૧૯૫૩
ના માર્ગસર ૧૪ ૧૪ ને દીને ધરતી કોષા સાથે જિહાડયું
એ મકાનના પાયાની સ્થાપના તાં ૧ લી જાનેવારી ૧૮૯૫
ને દીને વરોદરાના નાયબ ધિવાન આનંદપાહરુર ફેરસારપજી
રશમજી દાદાયાનજીએ કીધી હતી. એ મકાનને લગતો
જીવ અરમ રૂ. ૩ થયો જેમાં શ્રીજી નામદાર ગાયકવાડ
સરકારે (જામીન માટે આપેલા રૂપીઆ ૪૫૦૦ ઊપરાંત)
રૂ.૨૦૦૦૦ આપ્યા. તથા શેઠ મેરાંજી નશરવાનજી સીરવઈએ
રૂ.૨૨૦૦૦ આપ્યા તથા પાકીના રૂપીઆ ૫૨૬૫ શેઠ
ધનંજીભાઈ નશરવાનજી કામળની પુલખાણી એવજીના
વીધવા પાહ ધનંજીભાઈએ આપેલામાંથી આપ્યા. રાવ

તાં ૭ મી જાનેવારી.

શેઠ નવરોજી માણીકજી વાડીઆ, સી. આઈ.
એ વલસાડથી રંગાંમ મુખી જવાના પાકો રસતા બાંધ-
વાને રૂ.૧૫૦૦૦) ની રકમ મુરતની ડીઆઈડી લોકલ
બોરડને આપી હતી, અને તે રસતાની મરજીત હમણાં
લોકલ બોરડ કરવી એવા બંદોબસ્ત કીધો હતો.

તાં ૧૧ મી જાનેવારી.

રોજ ૨૯ માર્ચ ૪ (ચિં) ૧૨૯૬ યલ્દેજરદી.

મરજી—ધનજીભાઈ પેશતનજી મારકર—ઉમર વર્ષ
૧૮). એવજી ચીતના જાણીતા વેપારીએ મેરાંજી ફરંમજી
હોરમજીની મુંબનીના ભાગ્યા હતા, અને પોતાની
જવાનીના મોટા ભાગ શેંધાલી મધે કાઢીયો હતો. વેપાર-
વનજીની કુનેહ અને હીસામંદગીથી મોટાભાગીથી ત્યાં
તેમજ અત્રેનાં વેપારી મંડલમાં શરૂઆતી ધરાવતા હતા,

તાં ૧૩ મી જાનેવારી.

મુંબઈમાં ચાલતી મરજીના રોગના ઉતારની રસી
ખનાવવા તથા તેને લગતી બીજી શેધાનાં કામમાં અતર-
ની મુનીસીપાલીટીએ ડાક્ટર નશરવાનજી ફરીજી સરવે-
યરને રૂ.૧૫૦) ને દરમિયે નેમ્યા હતા.

તાં ૨૨ મી જાનેવારી.

રોજ ૯ માર્ચ ૫ (ચિં) ૧૨૯૬ યલ્દેજરદી.

મરજી—આનંદપાહરુર બહમનજી ભીખાજી પાપજી—

ઉમર વર્ષ ૪૯). અત્રેના ગ્રાંડ આરમનજી અથવા કાળા
કીલામાં હેડ કલાર્ક હતા. નજીક ૩૨) વર્ષ એકજ
સરકારી પ્લાતમાં નોકરી બજાવી એક તાહના દરમાયાના
કલાર્ક ઉપરી વડા કલારકના મોદાપર મહડી, ગયે વર્ષે
ડીપાર થયા હતા. ગ્રાંડ આરમનજીમાં નોન-કમીશનડ
બચકરી અમલદારોને વડા કલારકનો મોદો આપવામાં
આવતો હતો, પણ મરડમ શેઠ બહમનજીને દેશીએમાં
પેકલીન વાર એ મોદો આપવામાં આવ્યો હતો. એવજી
એક જીના ક્રીકટર હતા. એવજીને મરજીની થોડાક દીવસ
આગમજ “આનંદપાહરુર” નો જિતાબ મળ્યો હતો.

સાહેબ જીવનતરીકે આનંદપાહરુર શીલ શાસ્ત્રી. પાનસાહેબ
કાવયજી હોરમજી દાદાયાનજી કમલકરની દેખરેખ તલે
આ મકાન બંધાયું. નેક નામદાર માર્કારાન સયાલરાવ
ગાયકવાડ જી. સી. એસ. આઈ. સેના પાસ બેલ શમશેર
પાહરુર, રાવપાહરુર પાશીરાવ ભગવંતરાવ બલવ નવસારીના
મુખા.”

૩ જાને જાન્યુરી, તાં ૮ મી જાનેવારી ૧૮૯૭.

૪ જાને જાન્યુરી, તાં ૧૪ મી જાનેવારી ૧૮૯૭.

તા ૦ ૨૨ મી જાન્યુઆરી.

૨૧૦ ૧૦ માં ૫ (સી) ૧૨૧૧ બમ્બે પ્રેસીડેન્સી.

મરણ—પરચેડા નયરવાનજી સીરવાઈ—ઉમર ૪૮. એવણે નવસારીની સર કા. જી. મદરેસામાં ફળવણી લઈ, મુખ્ય આવી એલેક્સીન્ડર ઇન્ડિયન સર્વિસમાં પોતાનો અભ્યાસ વધારી પોતાની ઇંગ્લેન્ડ બાબતી કુશળતા ઉત્તરાર્ધનું ધ્યાન એમું હતું, અને ૧૮૮૮ થી સેક્રેટરીયટમાં મદરેસા સુધીને ડેટા નેમાયા હતા, અને સુધીને ડેટા એકાદા સહકાર પછી ૧૮૮૨ ના આગસ્ટ માસમાં મુખ્ય સેક્રેટરી ઇન્ડિયન ઇન્ડસ્ટ્રી નેમાયા હતા. પછી બાઈબલ ટેક્ષના કલેક્ટરના એકા અને તા ૦ ૧ લી એપ્રિલ ૧૮૮૮ થી ઇન્ડિયન ટેક્ષના કલેક્ટરના અગતના એકા પર નેમાયા, જે એકી સરકાર અને પ્રભતા બહુ સંતોષ વચે પોતાનાં મરણ સુધી બળચો. જે માટે સરકારે એમને ને શાખાથી આવી તે ડેટા નીચે આપે છે:—

In a Resolution reviewing the working of the Income-Tax in the Bombay Presidency during 1895-96 the Bombay Government remark that "the recent death of Mr. K. N. Seervai has deprived them of the services of an officer who has for 10½ years conducted the duties of the Collector of Income-Tax, Bombay, with admirable tact and judgment."

એવણે અંગતબાજી કમરતના બહુ શોખીન હતા, તેમજ સુખાખીત ઇંગ્લેન્ડ બોલનાર હતા. "બોમ્બે ગ્રેડીયર" નાં પ્રતિક્રમાં પારસીએને લખી બાબદ લખવામાં મરહુમ પા ૦ પા ૦ બહમનજી મેહરામજી પોલ સાથે એવણે બહુ કામતી મદદ આપી હતી, જેની પીછાં નામદાર સરકારે પોતાના કરાવમાં કરેલિ.

તા ૦ ૧ લી ફેબ્રુઆરી.

મરણીનું જોર વધુ હોવાથી એક ધરમાં ડેરી હવા માલમ પડે અને મરણીના દાખલા અને તે ધરનાં

૧ શેડ ડુલેક્ષા નરચેડા સીરવાઈના બાવા.

૨ ટાઈમસ ઓફ ઇન્ડિયા, તા ૦ ૧૭ મી એપ્રિલ ૧૮૯૭.

૩ એ બુધકામ પા ૦ પા ૦ જનચેરલ કાવસજી જઈ-પાન, સી. આઈ. ઇ. ની દેખરેખ કેટલા બંધાઈ હતાં. વળી ટ્રસ્ટી સાહેબની અમલ ગ્રામથી કામપામ, ફોરજી પાગ, વાટલીવાલાની વાડી, વાલીવાલાની વાડી વગેરેના કારોવારી સાહેબીએ એ વાડીએ નરચેડાની કુટુંબીના ગ્રામથી માટે વાવરવા આપી હતી, જેના એટલા-આવર ટ્રસ્ટી સાહેબીએ શરદા વગેરે નરચી સુધાં સુધાં કુટુંબી માટે અલાહેલી સગવડ કરી હતી, અને એવાં પરાંમાંથી જેમ અને તેમ જલદીથી નીકળી ત્યાં જઈ રહેવાની તાકીદ કરી હતી, અને તે માટે અરિયાને ગાડીમાડું

તાજેસર માણસોએ વીચ, પચીસ દીવસ તે છોડી જઈ શકે કરાવવાં જોઈએ તે માટે મુખ્યબની વારસી પંચા-

વગેરે વધુ આપ્યું હતું. સુધી સુધી કાંપમાં કાંપમાં કુટુંબીના સગવડ કરી હતી તેના કાઠો નીચે આપેલો:—

કાઠોની ઇલવણીમાં.....	૫૫
જરીન લાઈનમાં.....	૫૦
અનીરોડ.....	૫
ચોપાટી.....	૪૪
પરજ.....	૧૭
ચીચપાંગલી.....	૪૭
દાર અને ચક્રમાં.....	૭૫
અંદર વાડીમાં જેવીકે કામપામ વગેરેમાં.....	૫૧
અંદરની.....	૨૭
ગીરન.....	૨૫

જુલસે.... ૩૫૯

અંદરની અને ગીરનો રેલવેની મુશ્કેલી વાસ આપવા છતાં અને શેડ બહમનજી એલેક્સીન્ડર કાશીનાથ પોતાની લેખિયાં મુશ્કેલી નવા છતાં ફરને સંધ્યે આગે લાભ લેવાયો ન હતો. ગ્રામથી ઇલવણીમાં બાંધવા માટે નીચલા અરુચીએ પોતાની જમીન મુશ્કેલી વાવરવા આપી હતી: શેડો ફોરજીના શાપુરલ ચોખીઆ, નવરાજલ ફોરજીના પાટક, મેહરવાનજી અને ફોરજીના મચેરલ કાપા, રતનજી બહમનજી દુલાય, દીનશાહ દોરામજી પીટી, અને અરદેશર નાગીરલ બનાજી. એ ઇલવણીમાં દેખરેખ તે લતાયે માટે નેમાયેલી કાંચીલીના અરુચી રાખતા હતા. ચરકીડું: જોર નરખ પડતાં, તે બંધ કરવામાં આવતી, અને જરાબી અગત જણતાં તે વપડાસમાં લેવામાં આવતી હતી. વળી ચોપાટી આગલ પંચાપતની જગાવર ૪૦) બુધકાં નાખવામાં આવ્યાં હતાં.

વાહજી દાર-ચક્રમાંની કાંચ ફર પડતાં તે કાઠી નાખી ત્યારે આનંદોડ તરફ મરહુમ ફોરજીના શરંચલ વારકીનના ટ્રસ્ટીએ એ "વારકન પાગ" બાંધવા માટે લીધેલી જમીન વાવડવા આપી ત્યાં ઇલવણી નાખી હતી. વળી ૧૯૦૪ થી મરનીરોડ લેવલ કોસીગની સાથેની ઇલવણીની પડોસની સર દીનશાહજી પીટીની જમીન એવણના એકલકુટરોએ વાવડવા આપી હતી. પણ ૧૯૦૬ થી તે જગાએ વેચાઈ જવાયો ત્યાંથી આ ઇલવણીએ કાઠી નાખી હતી. ૧૯૦૯ થી તે રકત ચોપાટી શેડ પારખની ધર્મશાલાની પાસે અને ગાંધીએ એ જે કેકલેજ ઇલવણી કરી હતી. એ ચોપાટીની ઇલવણી લાલીની જમીન અને જલીઆનાં છાપરાં કરી અર્ધ પછી બાંધી હતી, અને ૧૯૧૨ થી એ રોગને કુલેલો નરખ પડતો જતાં, એ ઇલવણીએ કાઠો નાખી હતી.

વાહ દીનપાઈ નરચેડાના પીટી પોતાનાં અંદરની-નાં સેન્ટીરેલમાં ચરકીડો નાકસનાં પારસી કુટુંબીને રાખી માટે ૧૨) કુટુંબીના સચાવેશ થાય તેડું એક શેડ બંધાવ્યું હતું.

ઓ ફોરજીના દોરામજી અમરે અંદરની ચર્ચે આપવા-એ ગાંધી કરવાને રેલવે રોડની પૂર્વ બાજુને જમીનને માટે કકડો મુશ્કેલી વાવરવા આપેલો હતો, તેની પીછાં

પાતના ત્રણી સહિષ્ણુએ તેના પારસીઓને રૂઢવા ન્યા
મોટ દાદર, મુઢમ વગેરે કોણે કોણેક મુપડાંમાં બધાવી
આજીવી યુક્ત મુકમાં હતાં.

તરીકે ત્યાં રહી અર્થમાં પારસી કુટુંબોએ એક મુઢમ “વાડ”
ધરતો લેખ કોતરાવેલું એક નાના છાપેલા બેપકાસન સાથે
આપરેલ જાસરમાં તેવણ બેર ભેડ મોકલવું હતું.

શીં નશરવાનજી અરદેશર બહમનજી યુક્તોએ “મર”
ગાથમાં પોતાની જગીન બેપર લોકોને આસરો આપી પાણી
વગેરેની સગવડ કરી આપી હતી.

શીં મનમોરશાહ પેશતનજી મોકરીએ મલાઠર ગાથમાં
જગીન વાપડવા લોકોને આપી હતી.

નારંગોલ થધે સર દીનશાહજીનું એક મોટું કુશાદે
જકાન હતું તે જરતોસ્ત્રીઓને ગોદસો બીજાનાં સામાન સાથે
મુશત વાપરવા આપ્યું હતું.

અવરપેટ મેઢસલ પ્રેસના પારસી કામદારોને જાટે પાઠ
મોરલાંપાઠ વાડીઆએ પોતાનો પરેલનો મોટો બંગલો
મુશત વાપડવાને આપ્યો હતો.

બેરજી થધે મરદુખ શેઠ કોશાનાઠ હોરમજીના
છોકરાઓ તથા હોરમજી જાણેકજી ભીજીવાલાએ પોતાની
ખાલી જગીન બેપર શેઠા બધાવી (૭૦) જરતોસ્ત્રી કુટુંબોને
રૂઢવા જાટે આપ્યા હતા, તેઓને તાં ૨૧ થી જારએ
ત્યાં વસનારાઓએ એક જાનપત તથા રૂપાંતુ શલાવર વાડ
ભેડ આપ્યું હતું.

પેઢલાં એક મહીનાની જગ આપવામાં આવતી હતી
તે પછી ગરજ પ્રજાણે વધારવામાં આવતી હતી. એ છાવણી-
ઓ પાછળ પંચાયતને નીચે પ્રજાણે ખસ્ય થયો હતો:—

૧૮૯૬ થી ૧૯૦૦...૩૨૭૦૦૦

૧૯૦૦	૯૦૦૦
૧૯૦૧	૭૦૦૦
૧૯૦૨	૭૯૦૨
૧૯૦૩	૪૪૭૧
૧૯૦૪	૬૧૮૯
૧૯૦૫	૪૦૪૬
૧૯૦૬	૪૧૦૦
૧૯૦૭	૭૪૯૫
૧૯૦૮	૨૪૨૬
૧૯૦૯	૧૦૧૭
૧૯૧૦	૭૦૧૫
૧૯૧૧	૧૯૭૫
૧૯૧૨	૨૫૦
૧૯૧૩	૬૨
૧૯૧૪	૨૮૫

જુમલે.... ૭૦૮૭૯

એ જાટે પંચાયતે ખાશ બેમાં કરેલાં રૂડમાં રૂપીઆ
૬૧૭૭૫—૧૧) પેઢલાં વર્ષમાં બરાબા હતા, અને પાછળથી
“સંકેદ નીવારણ રૂડ” સાંધી એ ખસ્ય થયો હતો.

તાં ૨ થી ફેબ્રુઆરી.

દમણ મધે મોરદુગીન સરકારે આજી આર વર્ષ
થયાં ઉઝેજી રાજમમાંથી આપાત થતી જીનસો ઉપર મોકે
૨૦ થી ૨૦૦ રૂકા મુપડાંની આપાત જગાત સેવામાં
આવવાથી ત્યાંના પ્રધીરોજગાર પડીબાગી મોકા કંગોલ
હાંસતમાં આવ્યા હતા. આ ઉપરથી ત્યાંના અકા-
બર શેઠ શેરામજી મોણેકજી દમણવાલાએ પોતાનો
લાગવગ લગાડી જતી મેહનત કરી એ બાબેની રૂપીઆ
મોરદુગલના મુલાવાલાઓ આગલ કરવાથી એ જગાત
ધટાડી પાંચ રૂકાની સેવાનું સરકારે જાહેરનામું કાઢ્યું
હતું. નેથી મોકાએ હરખમાં આવી શેઠ શેરામજીનું
અહેશાન માનવા આજી બીને તેમને એક માંખપત આપી
આબાર માન્યો હતો.

તાં ૪ થી ફેબ્રુઆરી.

રોજ ૨૩ માહ ૫ (ચિં) ૧૨૧૬ બહેરજરી.

અરજી—જાંબગીર મેહનત કરાણી—ઉપર વર્ષ
૪૫), એવણે ૧૮૭૦ માં પારસી ખજારમાં ચોપડી મેચવા-
ની એક નાહની કુકાં ઉધાડી હતી, જેમાં રક્તે રક્તે
વધારો કરી મોડાં વર્ષમાં તે સારી ખીલવી હતી. થાળાઓ-
માં શીખનારાંઓને સસ્તી ચોપડીઓ પુરી પાડવા અને
જુરતોસ્ત્રી સાહીત્યને લગતી જુદી જુદી માખરોમાં પુસ્તકો
સસ્તી કોમતે પ્રગટ કરવાની પેહલ એવણે કરી, તે મોટે
“સ્ટોડ્ડ પ્રીટીંગ પ્રેસ” નામે છાપવાનું તેમાં વધાર્યું
હતું. પણ પાછળથી વધારે મોહળા સાહસમાં જીપલાવી
કુકાંને જોઈટ સ્ટાક કંપનીમાં ફેરવી તેનું સેવર બે
વર્ષમાં કમનસીબ આવ્યાથી આગલા નાહના ધધાને પણ
ફટકો પડયો.

સર દીનશાહ મોણેકજી મિટિની ઉદારતાથી સન-
ગામનરમાં બંધવામાં આવનારી નવી નિયાજ મોટોનાં મકાન-
નો પાપો નાખવાની ક્રિયા અહમદનગરના ક્રેકટર મીં
ચાલ્સે એક મોટા મેળાવડા સનમુખ કીધી હતી. મીં
ચાલ્સે તે મેળા એક ટુકે ભાષણ કરી સર દીનશાહની
ઉદારતાની મુગ્ધા કરી તેઓની સખાવત વીરે કોટલુંક
વિવેચન કીધું હતું.

૧ જાને જાંબગીર, તાં ૫ થી ફેબ્રુઆરી ૧૮૯૭.

૨ શેઠા જાણેકશાહ અને હોરમજી જાંબગીર કરાણી-
ના બાબા.

૩ સરત મોરનાર, તાં ૧૪ થી ફેબ્રુઆરી ૧૮૯૭.

તા. ૩ મી ફેબ્રુઆરી.

શન ૨૧ માઈ ૫ (ચિં) ૧૨૧૧ યન્દેન્દ્રી.

મરણ—કેપ્સલ એલેજી બામન, ૧ મી. એ.— ઉમર ૧૧ (૨૮). એલેજી બી. એ. ની ડીપ્રી ક્રૂટ ૧૮ વર્ષની પોતાની વધે મેલવી હતી. પછી ધારાના અભ્યાસ કરવા માંડ્યો, પણ ખૂબીના રોગે ગદ્યના કરવાથી ચીન, જાપાન વગેરે તરફ યુગાદ્યની નીકળ્યા, પણ તેની અચર ધધ નહીં અને લાનોલી ખાતે યુગ્યા.

તા. ૬ મી ફેબ્રુઆરી.

શન ૨૮ માઈ ૫ (ચિં) ૧૨૧૧ યન્દેન્દ્રી.

મરણ—પીરજીશાહ રૂસતમજી ધનજીમેહતાનાં, સુરતી—ઉમર ૧૧ (૫૪). એલેજી મુખપત્રી મુનીસીપાલિટીમાં ૧૮૯૪ થી જોડાયા હતા, અને જુદા જુદા મોદા બોગવી ૧૮૮૯ થી મેલવા મદદનીય એસેસર હતા, અને ૩૩ વર્ષની નોકરી પછી થોડા મહીનામાં રીટાયર થનાર હતા તેટલાં મરજીથી વલસાડ મધે યુગ્યા. એવજીનાં માનમાં એસેસર અને કલેક્ટર મી. બન્ટને કમીશનરની રજા બધ પોતાની આશીસ એક દીવસ બંધ રાખી હતી.

તા. ૧૨ મી ફેબ્રુઆરી.

શન ૧ માઈ ૬ (ચિં) ૧૨૧૧ યન્દેન્દ્રી.

અબાહાબાદ મધે જરથોસ્તીએને જીવિદા કરવાની જગા આગલ સર દીનશાહજી માણેકજી પીટીઝ બારેન્ટને ખરચે બંધાયેલી નવી સગડી આજ દીને જયન કરી જાણી મેલવામાં આવી હતી. જયનની કિઆ નવસારી વાલા એ. ફરંમજી કેકોબાદજી દરુર મેહરજીરાણા એ. કલકતે જતા હતા તેવજીને મે દિવસ ત્યાં થોભાવી તેમના પાસ કરાવી હતી, જે એએ કિયા પુરી કીધા બ્રાદ એક વાએજ કીધી હતી, એ પછી સર દીનશાહજીને તેમજ આ કામની આગેવાની લેનાર શેઠ જમશેદજી શાપૂરજી વરડગિયાક્ષવાલાના ઉપકાર માગી ત્યાં પ્રવે જરથોસ્તીએ બપોરનું ખાણું લઈ વદાય થયા હતા.

તા. ૧૬ મી ફેબ્રુઆરી.

નવસારી મધે આજ દીનથી “નવસારી પ્રકાશ” નામનું દર રવીવારે પ્રગટ થવું એક વર્તમાનપત્ર એરવદ

૧ મરહુમ શેઠ નશરવાંનજી તાતાનાં દીકરી બાઈ રતનબાઈ એલેજી બામનના નાહનાં દીકરા.

૨ શેઠ રૂસતમજી પીરજીશાહ મહેતા (સિલીશીટર) ના બાવા.

૩ રાસત ગોપતાર, તા. ૨૧ મી ફેબ્રુઆરી ૧૮૯૭.

એ સગડી બપર કશી નથી નથી.

રૂસતમજી જમાપત્ર દરુર મેહરજીરાણાએ પરવરતાવવા માંડ્યું હતું.

તા. ૨૦ મી ફેબ્રુઆરી.

શન ૬ માઈ ૬ (ચિં) ૧૨૧૧ યન્દેન્દ્રી.

સુરત મધેનાં મરહુમ શેઠ દાદાબાહ નશરવાંનજી મોદીનાં વીધવા બાઈ જાહજીએ ઇ. સ. ૧૮૨૩ માં પરદા-વેલાં શેઠનશાહી આતથમેહરાંમનાં મકાનની મરામત સંબંધ વાલાં બાઈ મોટલાંબાઈ, તે મરહુમ શેઠ માણેકજી નવરે-જી વાડીઆનાં વીધવા તથા મરહુમ શેઠ જંગીરજી નશર-વાંનજી વાડીઆનાં જીડીએ રૂ.૧૦૦૦ ને ખરચે કરાવી તેના કુબજાને પાછા આજ દીને ધટી કિઆ સાથે તખતશીન કરાયા હતા. જયનની કિઆ દરુર રૂસતમજી જમશેદજીએ કર્યા પછી તેએએ એક વાએજ કરી સંબંધાવી હતી. જે બાદ સુરતની અંજુમન તરફથી સરદાર એલેજી ખર-શેહજી મોદીના વડા મેટા શેઠ કેપ્સલ એલેજી મોદી, બી. એ. એ બાઈ મોટલાંબાઈજીએ એક માનપત્ર વાંચી સંબંધાવી તે તેમનાં જીડાએ શેઠા નવરજીજી માણેકજી વાડીઆ, સી. આઈ. ઇ. તથા નશરવાંનજી જંગીરજી વાડીઆ એએ કિઆમાં શામેલ થયા હતા તેમને એકકી શાલો સાથે એનાયત કીધું હતું. જે બાદ બાઈ મોટલાં-બાઈ તરફથી દાવર એલેજી ખરશેહજી મોદી, કલકતે જમાપત્રજી જીવાજી તથા શેઠ ખરજીરજી કાવજી વાડીઆ-ને શાલો એપાડવામાં આવી હતી, તથા શેઠ પેશતનજી મેહરાંમજી એડી અને તેમનાં મેહન બાઈ ખરશેહબાઈ તર-ફથી બંધે વાડીઆ બાઈએને શાલો એપાડવામાં આવી હતી. એ બાદ આતથમેહરાંમના ટરસીએ શેઠા જમશેદજી

૪ બપરું અઠવાડીક યુગરાતી વર્તમાનપત્ર નવસારી મધે પેટુજી બીનસરકારી વર્તમાન પત્ર (તથા છાપાખાતું) હતું અને એરવદ રૂસતમજી પોતે તેના માલિક અને અધીપતી ઇ. સ. ૧૮૧૧ સુધી હતા. ત્યારબાદ તેવજીની નાદરસત તબીબતને લીધે તેણે તે પોતાનાં મેટા મી. દારોબજીને સ્વાધીન કીધું હતું, જેણે તે થોડા મહીના ચાલુ રાખી બંધ કીધું. પોતાના વખતમાં એરવદ રૂસતમજી સાથે પદનહીની આશરે જીકે શેઠાદારી થયાં નોંધાઈ હતી પણ લગભગ બંધીજાન તેનું માડવાખે સેવક આજુ હતું. તેમની એક—“સદરાલેગા લાયબલ કેશ”— ને નામે જણીતી હતી કે જે નવસારીનાં હાલનાં અકાખર દેશાઈ નવરાજીજી જનએજીએ માંડી હતી જેમાં એરવદ રૂસતમજીએ મારી માંગી હતી. એરવદ રૂસતમજી સાથે ચાલેલાં મોટી ઉલ્લા પુકદમો નવસારીવાળા નવરાજીજી ડોસાબાહ દેશાઈએ તેવજી બપર માંડ્યો હતો અને તે “બપર નજીક બદમાશી” નાં સમાજાં ઉલ્લ પ્રગટ થયેલી બપર બપરથી બિલો થયો હતો. નવસારીનાં જીલ્લાએ આ કિશમાં એરવદ રૂસતમજીને પંદર દીવસની ઈદ અને રૂ.૨૦૦ નો દંડ કીધો હતો પણ અપીલમાં ઉપલી બંધે સખા રદ કરવામાં આવી હતી.

પરમજી વાડીઆ, પેશતનજી હોરમજી વાડીઆ, અને
જહમજી હોરમજી વાડીઆ તરફથી બાંધ મોઢલાંપાઇએ
એ મકાનની મરામત કરાવી તે માટે તેમના ઉપકાર માન-
વાનું પણ વાંચી સંભાલ્યું હતું, જે બાદ આશંકી કરી
મિત્રાદેશ મરખાસત થયો હતો.

તા. ૨૨ મી ફેબ્રુઆરી.

રોજ ૧૧ માહ ૭ (૧૦) ૧૨૬૬ યન્દેજરદી.

મરજી-આરદેશર ફૂમજી માકીદલાલનાં-ઉમર
વર્ષ ૭૪. એવજી સુરતાનાં જાણીતાં માકીદલાલ પાનદાનના
હતા, જ્યારે સુરત અને મુંબઈ વચ્ચે રહેવા ન હતો, અને
આગમોટ દોડતી ત્યારે પોતાના વડા બાઈ સાથે આગમોટના
સુરત મથિના એજાંટ હતા. તેવજી પરદેજગાર હતા, અને
પોતાની જાંદગીની મોટા ભાગ એમાદનમાંજ ગુજાર્યો
હતો.

મરજી-મિહરામજી નયરવાંજી ફૂમીરા (મરખંટ)-
ઉમર વર્ષ ૪૦. એવજી નેરહ, મોમખાસા વગેરે દક્ષીણ
આફ્રિકા ભણી ધંધાને આરંભે ગયા હતા, અને ઉલે-
ગોઆમે તરફ જતાં રીમરમાં મરજી પામ્યાથી એમની
બાસ દરીયામાંજ નાખવી પડી હતી. પોતાના જવાન જાત-
બાઈએને ફરતા મુજકોમાં ઉઘીય હુબરમાં લાગી મુખી
થયલા એવાની પાહેચથી " પારસીએને દક્ષીણ આફ્રિકામાં
ધંધા આરંભે જઈ વસવાની સુચના " એવાં મથાળાં હેઠળ
જમાણું કીધું હતું. જે એમનાં મરજીની એક દીવસ આગ-
મજનાંજ " જામે જમશેદ " માં પ્રગટ થયું હતું.

તા. ૨૬ મી ફેબ્રુઆરી.

રોજ ૧૫ માહ ૬ (શિ. ૧૨૬૬ યન્દેજરદી.

હંડોર મધે અંજુમનનાં ઉધરાતથી બંધાવતા માટેલાં
દોખમનાં તાણી પુરવાની ક્રિયા આજ દિને મટવાલા
દરજી પુરશેદજી જમશેદજી જમારખઆશાનાં પ્રમુખપણાં
હેઠળ કરવામાં આવી હતી. દરજી પુરશેદજીને તથા એ
પંથકના વડા દરજી હોશંગજીને માટે અંજુમન તરફથી
તથા શેઠ હોરમજી માણેજી ભમગરા તરફથી જેઆલો
નજર કરવામાં આવી હતી.^૩

૧ જામે જમશેદ, તા. ૨૨ મી ફેબ્રુઆરી ૧૮૯૭.

૨ શેઠ જમશેદજી, કુવરજી, અને જાગીરજી અર-
દેશર દલાલના બાવા.

૩ જામે જમશેદ, તા. ૪ મી માર્ચ ૧૮૯૭.

મી દોખમનાં પ્રજાં નીચે ગુજમની રકમો નસાઈ
હતી:-

(૧૬૫૦૦) મિહરામજીની શેઠ દીનશાજી નાનાબાઈ
ચમખાસાનાં જમશેદ, ૩૬૫૦૦ એક મિથકીન અધીર-
મજા (મીઠી), ૩૫૦૦૦ શર દીનશાજી માણેજી પીઠી. બાઈ
દીનશાજી મોહરામજી પીઠી, પાનખાસાજી નરજીજી માણેજી
પીઠી, ૩૨૫૧૧ શેઠ કામચંદ યીસાજી પારસી વગેરે.

તા. ૧ થી માર્ચ.

રોજ ૧૮ માહ ૬ (શિ. ૧૨૬૬ યન્દેજરદી.

મરજી-દરજી એદજી નવરાજજી જમારખ-
આશાનાં-ઉમર, વર્ષ ૧૧. નવસારીની ભમરમજા અંજુ-
મનામાં " તીજી પુરસી " ના દરજી હતા. એવજી પેઢલાં
પુણે, મુંબઈ, જાણજી, હોરખાંદ વગેરે કેઠણી મોખીડું
કામ કર્યું હતું. પછી નીજાંમ રાજ્યમાં કચ્છઅપાતાનાં
ઉપરી અને તેહસીબદાર તરફ ૨૨ વર્ષ મુખી કામ કર્યું
હતું. એવજી ફારસી, ઉર્દુ, સંસ્કૃત, મરાઠી, જંદ વગેરે
બાધાએ સાથે જ્યોતિષ વિદ્યા પણ જાણતા હતા. પોતાના વડા શેઠ હોરમજીનાં મરજી પછી તમ્બીક
બારેક વર્ષ થયાં નવસારી જઈ વસ્યા હતા, અને ત્યાંજ
ગુજ્યાં.

તા. ૪ થી માર્ચ.

અંદરી મધે ત્યાંના રહેવાસીએને પાણી પુર પાડવા-
ને નેજા મુકવાને શેઠ નયરવાંજી જાગીરજી વાડીઆએ
થાણાના કચેકરની મારફતે રૂ.૨૫૫૦૦) પ્રકારમાં આપ્યા
હતા.^૪

તા. ૬ થી માર્ચ.

રોજ ૨૩ માહ ૬ (શિ. ૧૨૬૬ યન્દેજરદી.

શર દીનશાજી માણેજી પીઠી પારસેનેટ ચીકલી
મધે એક ધર ખરીદી તે ત્યાંની અંજુમન અને આસ-
પાસનાં ગામોના જરશેરતીએને ધર્મશાલા તરફ વાડવા-
ને ભેટ આપ્યું હતું, તે જથ્થન કરી આજ દિને ધર્મ-
શાલા તરફ જાણે મિત્રવામાં આપ્યું હતું.^૫

તા. ૮ થી માર્ચ.

રોજ ૨૬ માહ ૬ (શિ. ૧૨૬૬ યન્દેજરદી.

મરજી-ફરોમજી હોરમજી બાદ-ઉમર વર્ષ
૨૮. મુંબઈના મેસરસ એમ. ઇ. મોહની કું. વાળા શેઠ
હોરમજી એદજી બાદના દીકરા હતા. પોતાના
પીતાના અમિરીકાના વેપારમાં પડ્યા હતા, અને તે
સંબંધે અમિરીકા અને યુરોપના પ્રવાસે ગયા હતા,
અને મેનચેસ્ટરમાં ગુજ્યાં.

તા. ૧૧ મી માર્ચ.

મી. ૨૧૦૧ જાણજી કરંજીઆએ વાંદરે પાલી
હીલ ઉપર એક કુવારો બંધાવ્યો હતો.

૪ જામે જમશેદ, તા. ૮ મી માર્ચ ૧૮૯૭.

૫ જામે જમશેદ, તા. ૧૨ મી માર્ચ ૧૮૯૭.

તા ૧૩ મી માર્ચ.

રોજ ૩૦ માહ ૭ (૩૦) ૧૨૧૬ યન્દેનરદી.

મરણ—હેરમનજી માણેકજી કાપડીઆ—ઉમર વર્ષ ૨૧, એવજે જીના થયલા ફાંસાએને સેહજી ખરખમાં નવા કરવાની તાલીમ ડાકટર હેરમનજી કુવરજી તવડીઆના હાથ હેઠલ લીધી હતી, અને એ ઉલોગ ખીલવવા મરિ છેલ્લા ડીસેમ્બર માસમાં એવજે ફેશમીરની ઝુલાકાત લીધી હતી.

તા ૧૫ મી માર્ચ.

જીમ્બહની મ્યુનીસીપાલિટીને લગતી ઉડતા રોજોની હાસ્ટીકલના તખીય ડાકટર નયરવાનજી હેરમનજી એક-સીએ મ્યુનીસીપાલિટીની જીદી જીદી કીમતી સેવા બજાવેલી હોવાથી તેમને કારપોરેશને આજ દીનથી રૂ.૩૦૦) ને દરમારે કમીસનર ને દરસ્ત વિચારે તે એકકામ સાથે મ્યુનીસીપાલ તખીય નેમ્યા હતા.

તા ૧૮ મી માર્ચ.

જીમ્બહ સરકાર તરફથી લેવાયેલી રોજીનથીયજ સર-વીશની આ સાલની પરીક્ષામાં એક પારસી—શેઠ શેરાબ માણેકજી હાજર, બી. એ. પસાર થયા હતા.

તા ૨૧ મી માર્ચ.

રોજ ૮ માહ ૭ (થો) ૧૨૧૬ યન્દેનરદી.

મરણ—કાપડજી શેરાબજી ખરાડી, હંડારના—ઉમર વર્ષ ૫૬, એવજુ હંડારની અંજીમનના એક આગેવાન હતા. ત્યાં જરથોસ્તી બાળકો મરિ નિયાજ સ્થાપવામાં એવજે બાગ લીધા હતા, અને તે મરિ પોતાનું મકાન વગર બાડે વર્ષો સુધી વાપરવા આપું હતું. વળી તે તરફ બંધાનાં દોખમાંનાં કામપર દેખરેખ રાખતા હતા, અને દોખમાં નજદીક પોતાનાં પીતાજીનાં પુત્ર મરિ એક કુવેા બંધાવી આપ્યા હતા, એવજુ હંડાર મરિજ યુગર્વા હતા.

તા ૨૪ મી માર્ચ.

રોજ ૧૧ માહ ૭ (થો) ૧૨૧૬ યન્દેનરદી.

મરણ—જાહેગીર પેશવનજી ચાપુરજી માચર—ઉમર વર્ષ ૩૪, આગલા વખતના એકશીતરોડોનીઅન અને ચીનના વેપારી મરહુમ મીં પેશવનજી ચાપુરજી માચરના એવજુ તીજ મેકા હતા, વીલક્ષ્મ કલિજમાંથી પ્રીયશ્વની પરીક્ષામાં નીબૂજ થયાથી કલિજ છોડી મેચરસ

૧ ઠાપસ મોઈડીઆ, તા ૧૬ મી માર્ચ ૧૮૯૭.

૨ બરે જયથેક, તા ૧૬ મી માર્ચ ૧૮૯૭.

નાહન અને હેરમનજીની પેદીમાં મલ્લીય તરીકે જોડાયા, ઇ. ય. ૧૮૮૮ માં હંડારના જી એક શીખત હંડાર અલ્સથ સાથે “તરસેજ એડ પેશવનજી” ને નામે વેપારી પેદી સ્થાપી, પણ તેમાં ફાયા નહી. થોડીક સુદત સુધી એવજે મીં દાદાબાઈ નવરોજીના સેક્રેટરી તરીકે કામ કર્યું. ૧૮૯૩ માં હંડારના જી કાપડોના અગાસ આજુ કરી ૧૮૯૫ ની આખરીએ ખારીસર થયા, અને રોજન લોનાં ચારાં ચાન મરિ સ્કાનરશીપ મેકવી હતી.

તા ૨૭ મી માર્ચ.

કચકતા મરે શેઠ ડાયાબાઈ રૂચતમજી ધનજીબાઈ મેહતાને ત્યાંની વાજંદીયર કોરના ખીજ બહરનંદ તરીકે મુડી કાઢ્યા હતા. એવજુની ઉમર ફક્ત ૧૮ વર્ષની હતી, અને વાજંદીયર તરીકે અત્યાર અગાઉ કેટલાંક ધનામી મેકયાં હતાં.

તા ૨૯ મી માર્ચ.

રોજ ૧૬ માહ ૭ (થો) ૧૨૧૬ યન્દેનરદી.

મરણ—ધનજીબાઈ મેહરાંમજી દારખાનાંવાલા—ઉમર વર્ષ ૩૫, શેઠ મેહરાંમજી કુવરજી દારખાનાંવાલાના એકપુરા દીકરા. એવજુ પોતાની ૧૫ વર્ષની વયે માણેકજી પીટીટ મીનમાં એગ્રેનટીય તરીકે દાખલ થયા, અને એવી ઉનંગ અને ઉતરથી કામમાં રોકાયા કે ૧૦ વર્ષ પછી ૧૮૮૬ માં એ આગેવાન મીનના વીલીંગ માચરનેાં જોડી એવજુને આપવામાં આયો. જેમ પોતાના શેઠને પુર સંતોષ આપી, પોતાના હાથ હેઠલનાંઓના આહ મેકયો હતા. એવજુનાં માનમાં માણેકજી પીટીટ મીન એક રીવસ બંધ રાખવામાં આવી હતી.

અનમેર મરે ત્યાંના જરથોસ્તીઓને સરઅવસરે વાપડવાને એક એવજેકું મકાન ત્યાંના કઠમરગજવાલા લતામાં આપકારી કંવાકટર મેચરસ નવરોજી રૂચતમજી કસીઆંઝીવાલાની કું એ મરહુમ શેઠ ફરાંમજી નવરોજી બાલાબાઈનાં પુત્રને મરિ બંધાવવા માંડ્યું હતું તેના પાપે નાખવાની કિઆ આજ દીને ત્યાંના કમીસનરની આરીશ-ના મુપરંડિંડં શેઠ ધનજીબાઈ દીનજીબ મેહતાએ કરી હતી.

૩ બરે જયથેક, તા ૩૩ મી માર્ચ ૧૮૯૭.

૪ બરે જયથેક, તા ૩૪ મી માર્ચ ૧૮૯૭.

એ મકાનનાં પાયામાં પુરેલી તપી મરિ સુધી “પારસી વર્ગરજો” પાઠું કાઢ્યું.

તાં ૨ છ આપરેલ.

શ્રેષ્ઠ મીનિએકર અરેશર વકીલ, બી. એ. એલ. એમ. બી. અને નયરવાંજી મનચેરજી કામાજી, બી. એ. એલ. એમ. બી. એ હાઇ કોર્ટના સોલીસીટરોની પરીક્ષા ફેલેમંટીથી પસાર થીથી હતી.

તાં ૩ છ આપરેલ.

રોજ ૨૧ માઈ ૭ (ચિં) ૧૨૯૬ જન્મેલરદી.

મરજી—બરજીરજી રમતમજી ગારડા—ઉમર વર્ષ ૫૮. એવજી નવસારીના એક શ્રીમંત જગીરદાર હતા. પોતાના પીતાની મોટી દોષત અને જગીરે વધારવા તથા ખીલવા એવજી પોતાના મરજી બાઈ જમામજીજી સાથે બહુ મેળવત લીધી હતી. વેપાર ઉદ્યોગ અને જગીરની ઉપજનીપણનું તેમને ભાહજી માન હતું. એક અઝાધોડધાર અને શીકારી હતા. હજીજી કેળવણીથી બેનસીબ છતાં છંદગી યુગરવાની હમજી સુધરેલી હતી. દરેક સારવજીક કામમાં આગેવાની લેતા, હજીજી સરકારના હુલામદાર તરફથી સુરત ઈજીક્ટ મોડાના મેમબર હતા. નવસારીમાં મ્યુનિસીપાલિટીની સ્થાપના થઈ ત્યારથી કમીશનરની બેઠક ધરાવતા હતા. હજીજી તેમજ ગાયકવાડ સરકારે હથિયારની બંધીમાંથી એમને મુક્ત કરેલા હતા, અને જ્યાની મરિ કોર્ટમાં હાજરી નહીં આપી કમીશનથી લેવાનું માન આપ્યું હતું. માહરાજ શ્રીઆજીરવે વડોદરા રાજ્યને વેપાર ઉદ્યોગ ખીલવવા મરિ તે કમીશનને સંપૂર્ણ હતું, તેના એવજી એકલા પારસી મેમબર હતા. નવસારીના બક્ષમજી હાઈ, વીક્ટોરીયા ડીપેનસરી, અંજીમનનાં ફંડા વગેરે બહુકં જાહેર ખાતામાં સાથ એમને સંપૂર્ણ હતા. નવસારીમાં હાડવેદની બહુ જગર હતી તે પુરી પાડવા મરિ મુરતથી બીમજીબાઈ હાડવેદ અને તેમની પછી ધંધા ચલાવનારા તેમના બેચીએને દર અડવાડીયે પોતાને ભાં મુક્ત ઉતારી આપવાનું કરી આપવડકારી હતી. નવસારીમાં ઉભી થયેલી નવી અગીયારીની અડપટ વખતે એવજી જગરીયાઓની પક્ષ બેચી બનતી મદદ કરી હતી.

તાં ૫ મી આપરેલ.

કુખંજી પુનીવરસીટીની છત્રીમાં વર્ષની “કોન-વોલેશન” સર કાવજીજી જાંહીર પુનીવરસીટી હોલમાં જારાઈ, પ્રજીપરજીને નામદાર વાલજી માનસેકર જગરીસ કેન્સી પીરારામે હતો. આ વેળાએ જે વિદ્યાર્થીએને

૧. કામજી એલ. ઈ. ડી. આ, તાં ૨ છ આપરેલ ૧૮૯૭.

૨. શ્રેષ્ઠ રસનજીજી બાચરજી ગારડા તથા બાલા શીનેર-જાથા રજીરજી બરજીરજી ગારડાના બાવા.

પદવીની સંદર્ભ આપવામાં આવી તેમાં નીચલા પારસીએ હતા :—

એમ. એ. ની પદવી—શીરામજી ફરફુનજી મુશ્તા, ડાયાબાઈ રમતમજી શીના, વક્રેજરદ દાદાબાઈ થાણે-વાલા, જમારવ શીરામ રસુર, અરેશર એલજી સીરવાઈ.

એલ. એલ. બી. ની પદવી—કાવજીજી જમજીજી ખીલીમીરીઆ, અરેશર ચાવકથાઈ દાવર, બેનજી માણેજી વમજાડા, હોરમજી ફરીજી ખીલપીડીવાલા, નયરવાંજી મનચેરજી કામા, કાવજીજી માણેજી દલાલ, નયરવાંજી જીવજીજી જમજી, પેથતજી કેકામાદ ગાંધી, જાંહીર દીનયાઈ મેહતા, રસનજી શીરાજયાઈ મેહતા, પેથતજી ફરફુરજી મોતીવાલા, બીખાજી દાદાબાઈ મુશ્તા, માણેજીજી નયરવાંજી પોંદખાનાવાલા, મનચેરજી અરજીજી વેસાવેવાલા.

એલ. એમ. એ. એસ. ની પદવી—જાંહીર શીરામજી દાવર, કાવજીજી તેલમુજી પારડીવાલા.

એલ. સી. ઈ. ની પદવી—કેમજી શીરામજી ફરમજી, નયરવાંજી દીનયાઈ મીઝી, દીનયાઈ ફરમજી બોડા.

બી. એસ. સી. ની પદવી—દીનયાઈ દોરામજી કાપડીઆ.

બી. એ. ની પદવી—મેહરાંમજી નવરોજી કામા, રમતમજી પેથતજી મયાંની, એરજયાઈ માણેજી નાણાં-વતી, મનચેરજી રમતમજી વકીલ, ધનજયાઈ અરેશર અંજીસરીઆ, બેનજીજી હોરમજીજી દેમજી, જાંહીર નવરોજી ગામડીઆ, દોરામજી કાવજીજી કામદીન, જમ-જીજી મેહરાંમજી કામા, રમતમજી કાવજીજી કરાના, પીરોજ-યાઈ પેથતજી અંખાતા, પેથતજી કાવજીજી કેલવાલ, મેહરાંમજી હોરમજીજી મીઝી, દોરામજી ચાપરજી નારા-વાલા, ચાવકથાઈ શીરામજી વંધકી, ફરફુર અરજીજી પાવરી, મેહરાંમજી અરેશર રોડેલીઆ, દાદાબાઈ રતનજી સેતારે-વાલા, કાવજીજી અરજીજી મુનાંવાલા, ધનજયાઈ બરજીરજી વકીલ, કેમજી શીરામજી વાડીઆ, શીરામજી પાલમજી આંતીઆ, હોરમજીજી બેનજીજી બાંમજી, રતનજી બેનજીજી બાંમજી, ફરમજી રમતમજી ખાંતા, નવરોજી શીરામજી બનયાઈ, રમતમજી પેથતજી જમજી, રતનજી શીરામજી દાદામંજી, શીરામજી બરજીરજી દાદીબરજી, બરજીરજી ડાયાબાઈ ડાકર, મેહરાંમજી જીવજીજી ડાકર, જમજીજી દીનયાઈ એનજીનીઅર, નયરવાંજી મેહરાંમજી જમજી, જાંહીર દીનયાઈ ધાસવાલા, હીરજીબાઈ પીરોજ-યાઈ કરાંની, જાંહીર અરજીજી કેલવાલ, મનચેરજી પાલ-જીજી કુતાર, ફરફુર શીરામજી માડન, હોરમજીજી મેહર-નોથજી મયાંની, એલજી નવરોજી મેહતા, બેનજીજી પેથતજીજી મેસમન, પીરોજયાઈ રમતમજી નરીમાન, શીરામ

દીનશાહ નરીમાન, કેકાયાદ બાપુજી મકલાતવાલા, નથર-
વાનજી એદનજી શેઠા, અરશિદજી નવરોજી મગફ,
હીરજીભાઈ દીનશાહ તારાપોરવાલા, ભંહગીર શોરામજી
વેહવાલ.

મેઓકચુલેશનની પરીક્ષામાં નીચલાં પારસી બાપુઓ
પસાર થયાં હતાં :—બાબાએ પીરોજી નમશિદજી અરશિદજી,
ભીખાપાદ અરદેશર એનજીનીયર, પુતલીયાઈ કુવરજી
નાજર, મુનાબાઈ શોરામજી વાડીઆ, યુતબાઈ અરદેશર
વકીલ, મેહરબાઈ ધનજીશાહ પારખ, શીરીન હોરમજી હ
કમીયરીએટ, જીલુબાઈ નથરવાનજી શોરામજી નમશિદજી,
યુતબાઈ હોરમજી પેશીકાકા, શીરીન કેપ્તશર કાપરાજી,
શીરીનબાઈ પેથતનજી ડાકર, જરબાનુ શીરોઝ હોશંગ
દરુર, જરબાનુ એદનજી મીસ્ત્રી.

આ પેલાંએ આવાયલા કુનીવરસીડી મેડીમાં કોમ-
ડન કમળના ગોદ મેડન રમતમજી કાવચજી કરાનાને;
નૈમજી બરકલી ગોદ મેડન અને પ્રાઇઝ કેપ્તશર શોરામજી
કુરોમજીને; તથા સ્કાલરશીપોમાં એલીસ સ્કાલરશીપ મનચેર-
શાહ રમતમજી વકીલને, મેહરવાનજી કુરોમજી પાંડે સ્કાલર-
શીપ કેપ્તશર શોરામજી કુરોમજીને, કરનલ પેટ્રીક ફ્રેન્ક
સ્કાલરશીપ હોરમજીજી નમશિદજી ઉત્તવાલાને, અર નૈમજી
ફરગુસન આરટ્ય સ્કાલરશીપ મનચેરશાહ રમતમજી
વકીલને, અર નૈમજી ફરગુસન મેડીકલ સ્કાલરશીપ આવા-
બાઈ માણેકજી મેહતાને, બારડ રેએ મેડીકલ સ્કાલરશીપ
શીરીનબાઈ એમ. કમીયરીએટવાલાને, પેથતનજી હોરમજીજી
કામા સ્કાલરશીપ જરબાનુ એદનજી મીસ્ત્રીને, મનચેરજી
નવરોજીજી બનાજી સ્કાલરશીપ અરદેશર શાવકશાહ દાવરને,
વરડમથઈ સ્કાલરશીપ અને પ્રાઇઝ મનચેરશાહ રમતમજી
વકીલને, ડાહ્યાભાઈ કુરોમજી કામા સ્કાલરશીપ દાદાભાઈ
કવચજી વાગમિકરને, આહમાએ અરશિદજી રમતમજી કામા
સ્કાલરશીપ પીરોજીશાહ થ પુરજી કોતોઆકરને, પીરોજીશાહ
મેહરવાનજી જીજીભાઈ સ્કાલરશીપ શાવકશાહ શોરામજી
પંથકીને; તથા પ્રાઇઝોમાં ડાહ્યાભાઈ હોરમજીજી કામા પ્રાઇઝ
ડાકર રમતમજી માણેકજી કાલાપેશીનાને (“યુનિવર્સિટીએ
ઉકાણે પાડવાની જુદી જુદી રીતોના કાપદા તથા ગેર-
કાપદા.” એ બાબ ઉપર સરશ દેસાણા લખવા માટે), બાઈ
માણેકબાઈ મેહરામજી જીજીભાઈ પ્રાઇઝ પીરોજી નમ-
શિદજી અરશિદજીને, નૈમજી ટેલર પ્રાઇઝ મનચેરશાહ રમ-
તમજી વકીલને, ગીબજ પ્રાઇઝ પીરોજીશાહ નમશિદજી
બીલીમીરીઆને, નમશિદજી દોરામજી નાએગામવાલા
પ્રાઇઝ કેપ્તશર શોરામજી કુરોમજીને, બાલકરશાહ યુદા-
મજી પ્રાઇઝ કેપ્તશર શોરામજી દાવરને, અને જડન સ્પેન-
સર પ્રાઇઝ અરદેશર શાવકશાહ દાવરને.

શેઠ કુરોમજી શોરામજી ભાવનગરીએ રૂ૧૦૦૦)
અવરતા અને વેહલવી સ્કાલરશીપને માટે કુનીવરસીડીને
આપ્યા હતા.

આ વર્ષે નીચલાં જરબોલીઓ જુદી જુદી પરીક્ષા-
ઓમાં પરીક્ષક નેમાસ હતા :—શેઠો અમદરજી મેહર-
નોશજી મયંની, ડાં નવરોજી કાવચજીકલીઆણીવાલા,
ડાં નથરવાનજી ફકીરજી મરવેર, જીજીભાઈ પેથતનજી
મીસ્ત્રી, ભંહગીર એદનજી દાવર, ધનજીશા હોરમજી
દરુર, કેપ્તશર કુવરજી કાપડીઆ, કાવચજી નમશિદજી
મંજીઆ, દોરામ પેથતન મંજીઆ, તેહચુરશ દીનશાહ
અફસિમીઆ, ફરુડનજી દાદાભાઈ યુદા, રવતમ મેહરવાન
આગા, ફોરમજી કાવચજી બનાજી, ફરુડનજી મનચેરજી
દરુર, કાવચજી દાદાભાઈ નાએગામવાલા, મનચેરજી કાવચજી
કાંગા, બા. બા. બમનજી શોરામજી તારાપોર, રવતમ
કે. આર. કામા, નાનાભાઈ અરદેશર મુમ, મેહરીઆરજી
દાદાભાઈ ભર્યા, રવતમ શાહરૂપ કેરમાંની, મરવાનજી
કેપ્તશર આતપ હવાલા, ડાં તેમજીજી ભીખાજી નરીમાન,
ડાં શોરામ કાવચજી હોરમજી, ડાં ભીખાજી એદનજી
કાવાલા, ડાં કેપ્તશર નથરવાનજી બાદુરજી, પેથતનજી
ભમારવજી પદશાહ તથા દારાં શાપુરજી શેઠા, શેઠ
રમતમજી ધનજીભાઈ શેઠાને હાઈ કોર્ટ પહોર તથા
મખારડીનેટ જડનની પરીક્ષાના અને શેઠ દોરામજી નથર-
વાનજી બાપુરજીને ડીક્કેટ પહોરની પરીક્ષાના પરીક્ષક
નેમા હતા.

તાં ૫ મી આપરેલ.

યુબાહનાં મુબીસીવાલ કારપોરેશન તરફના સેલમ-
સેડીવ કોનસીલના એક સમાસદ તરફે આજ દીને
હાનરેબલ પીરોજીશાહ મેહરવાનજી મેહતા, સી. આઇ.
ઇ. ને એકમને ચુડી કાઢવા હતા.

તાં ૭ મી આપરેલ.

ડોન ૨૫ માઈ ૭ (ચિં) ૧૨૧૬ બન્દેજરદી.

મશરૂ—મેહરબાઈ તે નમશિદજી નથરવાનજી મન-
ચેરજી વાડીઆનાં બેટી—ઉમર વર્ષ ૩૦), એવજી “વીવીથ
વાણી” નામે પડવાના કેમ બનાવવાં તેની રીતનું એક
યુનરતી પુતલક પ્રગટ કીધું, જે બહુ સંખ્યાલથી અને
ભતી અમુભવથી લખ્યું હતું.

તાં ૮ મી આપરેલ.

મદેવી નબીકતાં તોરત ગામમાં બાગેલી આગથી
જે ઘણુંક ગરીબ હિંદુ કુટુંબો તલ બાપાર હાલતમાં
આવી પહોં હતાં તેઓને મદદ કરવા માટે શેઠા નથર-

૧ ટાઇમ્સ ઓફ ઈન્ડીઆ, તાં ૬ થી આપરેલ ૧૮૯૭.

૨ એ પુતલકની બીજી આંકૃતી એમનાં જરૂર પડી
એમનાં જાતજી બાઈ પીરોજી નમશિદજી વાડીઆએ “બને
નવશી” ગ્રેસ માર્કેતે બાઈ પાડી હતી, અને હવણું
૧૮૧૫ માં એની બીજી આંકૃતી જે સ્પર્શમાં બાઈ પડી.

માત્રમાં પુરાં થાય છે, તે અવશ્યે તે નામદારને જરૂરથી
 યોગ્ય તરફથી એક માનવત્વ આપવું.” એ પછી નામદાર
 માહારાજીપર મોકલવા ધારેલું માનવત્વ સમમુલ્ય એકાદમા
 એક જીવલુએ વાંચી સંબોધવાવા બાદ થી હેરમનજી
 દાદાભાઈ જાડે દરખાસ્ત કરી અને તેને થી જીવલુએ

last settled down to a quiet, contented, peaceful, and prosperous life under the benign protection of the British Raj, with whose interests and destiny we consider ours to be closely bound up. Our unswerving allegiance is therefore due to the British Raj, with whose advent to India may be said to commence the prosperity of the Parsee community. So great is the faith with which the Parsees have looked to the power, strength and stability of the British Empire, ruled over by Your Gracious Majesty, that they have followed the British flag wherever it has been borne in Your Majesty's dominions. Where the British army has marched and the British flag has been unfurled, there have Parsees accompanied it with their goods and property as merchants and traders in pursuit of commerce.

It is a retrospective view of the past condition of our adopted country that endears more and more to the heart of the people the British rule under Your Majesty. The former insecurity of life and property, the former loss of life in times of famine and sickness, the former uncertainty of good government and permanent rule, have become events of the past, and have been replaced by security, prosperity and good government. Your Majesty's illustrious reign of sixty years has been an almost unbroken period of prosperity and progress; and we, Your Majesty's Parsee subjects, have had our fullest share in the enjoyment of these inestimable advantages of Your Majesty's rule. Our community has shared in a marked degree during that period in the material moral and social progress of Your Majesty's Indian subjects.

Among the different causes that have endeared the British rule to your Indian subjects is the freedom with which they are allowed to follow their religious creeds and to observe their own customs and manners. To our community, "a people who have chosen to relinquish their venerable ancestors' homesteads rather than abandon their ancient religion," this freedom has been of inestimable value.

જીવલુએ જીવલુએ ટેકા આપ્યો કે “અમે વાંચી
 સંબોધાવેલું માનવત્વ આ સખા બહાદુર રાજાએ અને
 પચાસતા વચ્ચે સહિષ્ણુતા આપવા કહે છે કે એક લાકડ
 કાચકે સાથે તે તપશ્ચર કરાવવું.” થી કેપ્તનજી નવરાજજી
 કાપરાજીએ દરખાસ્ત કરી અને તેને થી દારાસાહેબ રતનજી
 સીનજી ટેકા આપ્યો કે—“રક્ષીનીયનામાં દેખાઈથી
 આશિષ મુજબ આ સખા પોતાના પચાદ કરેલા વડા અકા-
 બર નામદાર સર જીવલુએ જીજીભાઈ બેરેનિયને આપવા
 કહે છે કે, તેજી સહિષ્ણુતા માનવત્વ ઉપર અનુમન તર-

One of the most important features of Your Majesty's reign is the advancement of education throughout the whole country, and the Parsees have taken no small advantage of that great blessing. It is, as it were, to express their grateful appreciation of this noble gift that several of the members of our community have founded educational institutions, most of them available for all communities without distinction of caste or creed, the lead being taken by the first Sir Jamssetjee Jejeebhoy, whose revered name is still held in great veneration by the whole community as a great philanthropist.

The purity of Your Majesty's noble life, the feelings of charity which have guided Your Majesty, and the sympathy and love which make Your Majesty's heart beat with those of the poorest of Your subjects, all these have enhanced our feelings of affection and dutiful respect to Your Majesty's person, whilst the justice of the British rule in Your Majesty's great and extensive Empire has strengthened our allegiance to Your Majesty's throne. The motherly affection with which Your Majesty has always regarded the people of India, sympathised with them in their griefs and rejoiced with them in their joys, has won for Your Majesty the hearts of your people, among whom the Parsees yield to none in their deep affection for the person and throne of their Gracious Sovereign.

It is, therefore, with profound feelings of gratitude, affection and loyalty, that we beg to approach Your Majesty on the happy occasion of the completion of this eventful period of Your Majesty's long reign and to pay homage to your Royal person and throne. What Zoroaster wished for our King Gustasp, the then ruler of our ancient fatherland of Iran, we, Your Majes-

છેતા. આઇ માટલાંબાઇના પીતા શેઠ જાંગીર નયર-વાનજી વાડીઆને આઇ માટલાંબાઇ શીવાય ખીજાં ફરજદાર હોવાથી એવલુ પોતાના મમાવાના પાલક થયા હતા. એવલુ આપના મરણ પછી જનમેલા હોવાથી માતાજીના હાથ હેઠળ થોડીક સાદી કેળવણી બાંધ ૪૦ થી ૧૮૯૦ થી પોતાના વડા ભાઇ સાથે “જાંગીર નયર-વાનજી વાડીઆના હોઝારાઓની કુપની” ને નામે પેઠકી સ્થાપી ઇન્સાંને વેપાર થકે ક્યોં હતો. ૧૮૯૩ માં પોતાના ભાઇની સાથે પુરોગ ગયા હતા. જ્યાં ફાંચના હેજા શેઠનથાહ જીજી નેપોલીયને પોતાના મેહબમાં એમની મુલાકાત લીધી હતી. વેપારમાં નુકસાન જવાથી પેઠકી પછી બંધ કરી હતી, પણ એવલુનાં માતાજીએ પોતાની આપોકી દોલતને આજા વહીવટથી બહુ વધારી દીધી હતી. એવલુ બહુ ભાલા, ભગલકયા, અને ઉદાર ખવાસના હતા તેથી પારસીઓમાં “જોડા” ને નામે ઓળખાતા હતા, ૧૮૯૫ માં સરકારે એવલુને મુલેહતા અમલદાર નેમ્યા હતા. ૬૦ તેમજ બીજાજી નરીમાને પારસીઓ માટે સ્થાપેલાં મુલા-વડખાતાના કારીખારમાં એવલુ બહુ ઉલટ લેતા હતા, અને શરૂઆતથી તે પોતાના મરણ સુધી તેના ખજાનચી હતા, અને તેના ફંડને ધરખમ મદદ કરી હતી. અદેરી-માં પાણીનું બાંધકામ કરવાને ૩૨૫૫૦૦ ની રકમ આપી હતી, અને અદેરીમાં ધરમનું દવાખાનું બંધાવવાની જોડાલુમાં હતા, તેલમાં એમનું મરણ નીપજ્યું. માતાજીની હેવાતીમાં સંતાન વગર ગુજરવાથી તેવલુની માટી દોલત-પરને હક મુમાલ્યા હતાં, એવલુનાં વીધવાએ એવલુની પુત્રીમાંથી માટું ધરમખાનું ક્યું છે.

તા. ૭ મી મેએ.

આજ દીને મરહુમ શેઠ નયરવાનજી જાંગીરજી વાડીઆનાં હેમલુમાં તેમનાં માતાજી આઇ માટલાંબાઇએ રૂ.૧૧૪૦૦૦, વીધવા આઇ પીરાજીખાઇએ રૂ.૧૫૦૦૦, પાર્લક શેઠ દાદાભાઇ મહેરવાનજી વાડીઆએ રૂ.૧૦૦૦, ભોજાઇ આઇ હીરાંબાઇ તે શેઠ નવરોજીજી નયરવાનજી વાડિયા સી. આઇ. ઇ. નાં ધણીઆણીએ રૂ.૫૦૦, તથા ખીજાં બેસીએ અને મિત્રોએ રૂ.૮૬૫ મલી રૂ.૧૩૧૩૬૫ ધર્મખાતાઓમાં આપ્યા હતા. હેમલુમાંની સેવેટ દસ્તુર પેશાનજી બેરામજી સંજનાએ મરનારનું નામ જાહેર દિઆઓમાં ખીજા જુજોનાં નામ સાથે દેવાની બજાંમલુ કરી હતી.

૧ જાને જાન્યે, તા. ૮ મી મેએ ૧૮૯૭.

શેઠ નયરવાનજીનાં હેમલુમાં મુસ્ત, જયસારી, ગદેવી, બેલાસ, દમણ, નારંગી, મુલાલી, અને ઓલપાડાં પણ થયાં હતાં.

અરાવપુર મધે ચાઇ તા. ૨૦ મી આપરેલે બોલેલી બમંકાર આપમાં બાઆર તથા ધરખાર ગમરના થઇ ચપકા-ઓને માટે ગુરવેળા વાપડવાને સર દીનથાહજી માણેજી પીટીટ બારોંટે (૮૦૦) ચાદર અપરેથી બેટ માલકી આપી હતી. એ આપમાં ૫ થી ૧૦૦૦ ધરેા ખળી ગયાં તથા ૨૧૧ કસોડુ નુકસાન થયું હતું.

કરંજ મધે એક ધર્મનું દવાખાનું ઉઠાડવા ધર્મી ત્યાંના તથા અતરેના પારસીઓમાં એક ઉધરજી કરી રૂ.૧૦૦૦૦ એકકા થયા હતા તે મધે આઇ માટલાંબાઇ જાંગીરજી વાડીઆએ રૂ.૨૦૦૦૦ ઉમેરી રૂ.૩૦૦૦૦ ની રકમ સરકારમાં આપી હતી, અને સરકારે તેનું નામ “માટલાંબાઇ ડીસ્પેન્સરી” રાખી તેના વહીવટ ચલાવવાનું માથે લીધું હતું.

૨ જાને જાન્યે, તા. ૧૦ મી મેએ ૧૮૯૭.

એ આજથી નુકસાન પાવેલાઓને મદદ કરવા માટે અતરે એક રૂંડ થયું હતું તેમાં રૂ.૨૫૦૦ સર દીનથાહજી માણેજી પીટીટ, (૧૫૦૦) આઇ દીનથાહ તે મરહુમ શેઠ નયરવાનજી માણેજી પીટીટનાં વીધવા, (૫૦૦) નવરોજીજી માણેજી વાડીઆ, સી. આઇ. ઇ. (૨૫૦) બજમલજી દીનથાહજી પીટીટ, વગેરેએ બપોં હતા.

૩ ટાઇમસ બોર્ડ ઇડીઆ, તા. ૧૧ મી મેએ ૧૮૯૭.

એ બાબેના સરકારી ફાવ નીચે જુજા છે :-

With the object of establishing a dispensary in their village, Mr. Dadabhai Pestonjee Karanji and other public spirited inhabitants of the village of Karanj, in the Surat District, subscribed amongst themselves and offered to Government a sum of Rs. 10,000, which was supplemented by a donation of Rs. 20,000 from Bai Motilal Jehangir Nusserwanjee Wadia. After a careful consideration of the question as to the mode in which these sums should be utilized so as to ensure complete compliance with the wishes of the donors, his Excellency the Governor in Council came to the conclusion that a sum of about Rs. 7,000 should be set aside for the cost of constructing the dispensary building, that the balance should form an endowment fund and be vested under the Charitable Endowments Act, 1890, and that Government should, on the usual conditions, give as a grant-in-aid a sum not exceeding one-half of so much of the estimated annual cost of maintenance as is not met from the interest on the endowment fund, on the understanding that the District Local Board, which will manage the dispensary under the grant-in-aid rules, will provide for the remaining expenditure. This ar-

તા. ૧૦ મી મે.એ.

૨૧૪ ૨૮ માઈ ૬ (કં) ૧૨૧૬ વર્ષદેવરદી.

મરણ—જાગીરજી હોરમજી મોદી—ઉમર ૧૪ વર્ષ ૫૭. એવજી અનરેના એક મોટા પેઠારી અને જુદી જુદી જોઈટ રોકા કંપનીઓના આગેવાન હતા. મોડીક ઇંગ્લેન્ડ કેળવણી લેવા પછી, મેસરસ મારટીન યંગની જાણીતી ઇંગ્લેન્ડ પેટામાં મદદનીશ તરીકે રહ્યા હતા. પછી મેસરસ કુનમર કુપરની કંપનીમાં જોડાયા, અને શેરમેનનાની જુમારીના વખતમાં ધી વીક્ટોરીયા પ્રેસ કંપની ઓફ મધરાય નામની જોઈટ રોકા કંપની કાઢી પછી દખલ કોટન કમીનીંગ કંપની જે ૧૮૬૬ માં કડયામાં ગઇ તે કાઢી. પછી ઇ. સ. ૧૮૬૮ માં આલખરટ મીલસ કું રથાપી તેના મીઠ મેહરવાનજી નથરવાનજી બાવનગરી સાથે એજન્ટ થયા. પછી નેથનજી સ્વીનીંગ કું નામે મીજ પ્રેસ તરફ કાઢી તેની એજન્ટી ૧૮૮૭ માં અદલાઇ ગઇ. સ્થપન ઇડીઆ સ્વીનીંગ એડ લીવીંગ કું, પીસર મેન્યુફેકચરીંગ કું, આલખરટ પ્રેસ કું, મહુવા મેન્યુફેકચરીંગ કું, કર્નલ જીનીંગ એડ પ્રેસીંગ કું, અદના પ્રેસ તથા બિગે એડ આદોલા મેન્યુફેકચરીંગ કું ના એવજી એજન્ટ હતા, અને ધણીક કંપનીઓના ડાયરેક્ટર હતા.

rangement having met with the approval of the donors and of the District Local Board, his Excellency the Governor in Council is pleased to sanction, on the usual terms, a grant of Rs. 300 a year to the dispensary with effect from the date on which the dispensary is opened. The Collector has been requested to settle, in consultation with the donors, and submit to Government for approval, a draft application, vesting order and scheme in regard to the proposed vesting of the sum of Rs. 23,000 as an endowment under the Charitable Endowments Act, 1890. His Excellency the Governor in Council has gladly availed himself of this opportunity to establish an additional dispensary, and desires to express his appreciation of the liberality which has enabled Government to give effect to the beneficent intentions of the donors. In compliance with the wishes of Mr. Karanjia and his friend, Government are pleased to direct that the institution should bear the name of the principal benefactor Bai Motlibai. ["Times of India" 11th May 1897.]

૧ શેઠા દાવજી, નવરોજી, હોરમજી, પેતનજી, અને અણીજી જાગીરજી મોદીના માતા.

અદનામાં એક ધરમજી દવા યાત્રા ૩.૧૫૦૦૦) ને અરથે કાઢ્યું હતું. વળી ત્યાંની દરેમહરના ઉમરાણીની આગેવાની એવજીની હતી. અને ઇ. સં ૧૮૬૬ માં લાનોલી મર્ચે પારસીઓ માટે ૧૦) નાદના અંગવાઓનું એક સેન્ટીફીકમ પોતાના ધણીઓની આદા બીઆઇજીનાં નામનું અંધારી ખુલ્લું મેલ્યું હતું.

તા. ૧૧ મી મે.એ.

ઈંગ્લેન્ડ મર્ચે મેલનજી યોનાના મુઠણી કરનારાઓની સભામાં મીઠ મનચેરજી મેહરવાનજી બાવનગરીએ બાવજી કીયા આદ મરકારની પરદેશી સંઘની રાજનીતિને ટેકા આપનારો એક દરોવ પચાર કીયા હતો.

તા. ૧૩ મી મે.એ.

નાથક મર્ચે આજના કુકાતનાં કંઠમાં બાઇ મોટજાન બાઇ વાડીઆએ ૩.૫૦૦) બરયા હતા.

તા. ૧૫ મી મે.એ.

૨૧૪ ૩ માઈ ૬ (ચિ) ૧૨૧૬ વર્ષદેવરદી.

મરણ—દાદાબાઇ મનચેરજી નીકલમજી—ઉમર ૧૪ વર્ષ ૫૫. એવજી પ્રણીની મરકારી રીનાનસ આરિમમાં વર્ષો મુર્ચી નોકરી બનવી પેનથનર રીટાવર થયા, પછી ત્યાં પેનાવી દારે વેપારના ધંધા કરતા હતા, અને ત્યાંના પારસીઓનાં જાણીતા હતા.

૨ દ.ધમજી આઈ ઇડીઆ, તા. ૧ જી જુન ૧૮૯૭.

"That this meeting of the Electors of North-East Bethnal Green having listened with attention and interest to the speech delivered by their member, Mr. Bhownaggee, touching upon the prominent points in relation to the foreign policy and the domestic legislation of her Majesty's Government since the assembling of the present Parliament, desires to express its unabated confidence in that Government and its warm approval of the manner in which Mr. Bhownaggee has steadily supported such policy and legislation. And it is further desirous of recording its grateful recognition of the valuable services rendered by him towards the maintenance of the Union of India with the British Dominions, which is, as it ought to be, the aim of all statesmen irrespective of party politics, and the attempts at undermining which on the part of certain political agitators have been on more than one notable occasion thwarted by their Member since his return to Parliament by this Constituency."

૩ મુખ્ય સમાચાર, તા. ૨૭ મી મે.એ ૧૮૯૭.

તા. ૧૭ મી મેએ.

રોજ ૫ માઠ ૬ (શિં) ૧૨૧૬ યજ્ઞેન્દ્રદી.

મરુછ—આદરજી હોરમજી દેસાઈ—ઉમર વર્ષ ૫૪). એવજી નવસારીના વડા દેસાઈના બનીએ હતા. છેલ્લાં ૩૨) વર્ષ થયાં તાગપેર, વીરમગાંવ, ગોલવડ અને વચ્ચે તરફ રેલ્વે કંપનીને બાકાસ્ટ પુરી પાડવાનું કંટાળે ચલાવતા હતા. ગરીબોને શારી મદદ કરતા હતા, અને પોતાના વડા મેઠા મીંઠ મેઠરાવનજી જેઓ વડીલનું કામ કરેછે, તેમને એવી નસીહત દીવી હતી કે, નસેચાલારો તથા કાંઈક જામની વીધવા બાહ્યોના કેસો ગમે એવી મોટી શીખાં છતાં સુરત લેવા. એવજી તે તરફ ધણક ફવાઓ ખાદ્યા હતા, અને નવસારીમાંજ ગુજર્ગી હતા.

તા. ૨૦ મી મેએ.

સુખંદની પુત્રીવરસીડીના નવા “ફોલક” તરીકે નામદાર સરકારે નીચલા પારસી મહસ્થાને નેમ્યા હતા:— ખાંનખાહદુર હોરમજી દાદાબાહ, હાનરેખજ નવ. રોજજી નચરવાનજી વાડીઆ, સી. આઈ. ઇ. ડાક્ટર નવરોજજી કાવજી કલીઆંજીવાલા, એન. એમ. એંડ એસ. ડાક્ટર મેહરામજી હોરમજી નાણાંવતી, એન. એમ. એંડ એસ. ૧

તા. ૨૧ મી મેએ.

રોજ ૬ માઠ ૬ (શિં) ૧૨૧૬ યજ્ઞેન્દ્રદી.

સુરત મંચે સ્વયંવરમાં સુખંદવાલા મરુછ શેઠા દાદાબાહ તથા મનચેરજી પેશતનજી વાડીઆએ ઇ. ચ. ૧૮૪૪ માં બંધાવેલી દરેમ્હેર બાંધમાર થવાથી તે તેઓના પારસેની પરવાનગી મેળવી સુખંદવાલા શેઠ જીવજીજી જમાસપજી મીઝીએ નિવસરથી બંધાવી તેમાં આજ દિને જીવતા આદરન પરકાયા હતા. જ્યનની કિમ્તિ સ્વયંવરવાલા દરુર પેશતનજી એદલજીએ કરવા બાદ શેઠ જીવજીજીએ એક માનપત તથા શેઠા આજી આજીજીમન તરફ એતાપત કરવામાં આવ્યું હતું. એ બાદ તેઓ તરફથી તેમના મેઠા શેઠ મેહરામજી જીવજીજી મીઝીએ એક અંજી-મન પત્ર વાંચી સંબોધાઓ, જેમાં જણાવ્યું હતું કે એ પાક મકાંના જાણકના અરમને માટે તેવજી મોહજીર ગામ મંચે આલેસી પોતાની જમીનનું દરદીડ કરાવ્યું છે, અને તેના દરદીઓ તે અરમ અતરે નેમિયા બનેરોડ શેઠા શેઠરીઆરજી જમજીજી કાવડીઆ, મેહરામજી જીવજીજી મીઝી, મેજનજી રજતમજી પીડાંવાલા, અને મેહરાવનજી એદલજી મેહતા ઉપર દર સાથે મોકલયે. આ મકાંની પડોશમાં અતરેના તથા દેસાવરેના જરોયેશીઓના વપ-ડાસ માટે જરૂર જણાયેલી એક ધર્મશાલાનું મકાં બંધા-

૧ શેઠ મેહરાવનજી આદરજી દેસાઈ (વડીલ) ના બાપ.

૨ મીઝી અવરજેઠ ગેઝેઠ, તા. ૨૦ મી મેએ ૧૮૯૭.

જી છે. એ અંજીમન પત્ર વંચાયા બાદ સુખંદવાલા દરુર જમાસપજી મનચેરજી જમાસપઆથાના કે જેઓ કિમ્તિમાં હાજર થયા હતા તેમના તરફથી તેમના મેઠા એંઠ કંપ્પરજીએ સંખ્યાવતનાં કામો કરવાની અગત વિષે તથા સુરતવાલા દરુર રજતમજી જમજીજીએ આતથની જીવંદી વિષે વાંચેલે કીવી હતી, જે પછી સરદાર દાવર એદલજી ખુશીદજી મોદીએ શેઠ જીવજીજીને આ કામ પાર પાડી આપવા માટે ઉપકાર માની તેવજીને એક શેઆલ હોરાડી હતી તથા શેઠ જીવજીજીએ પોતા તરફથી શેઠ શેઠરીઆરજી જમજીજી કાવડીઆને તેઓએ આ કામમાં લીધેલી મેહ-નમ માટે એક શેઆલ હોરાડી, તેમજ દરુરેડ તથા સર-દાર એદલજી મોદીને શેઆલો હોરાડી હતી. એ બાદ શેઠ જીવજીજી તરફથી એ બનાવની ખુશાલીમાં સ્વયંવરવાની એકીવાલી ધર્મશાલામાં નાણાં જમાન કરવામાં આવ્યું હતું તેની આથની કરી અર્ચે લોક વદાય થયું હતું. ૩

તા. ૨૩ મી મેએ.

મીંઠ જમજીજી નચરવાનજી તાતાએ જાપાનીઝ વેસારની હાંડુસતાનમાં ખીલવણી કરવાને કરેલી કોથિશીની પીજાન તરીકે જાપાનની સરકારે એ મહસ્થાને પોતાના માનીતા “સેકે વેન્સ” વાંચી ચોથા ટ્રેડને બેતાપ એતાપત કર્યોછે, તેમજ જાપાનની જાણીતી સ્ટીમર કંપની “નીપોન ક્રસેન કંપસ” નેના મેચરસ તાતાની કુંઠાં એજી છે, તેને લગતો “કીન કેસો” નો બેતાપ આવ્યો-છે. એ પછેકીના બીજા બંતોલા બાગયા મીંઠ રતનજી દાદાબાહ તાતાને પણ “કીન કેસો” નો બેતાપ મળ્યો હતો. ૪

૩ બંચે જમજીજી, તા. ૨૫ મી મેએ ૧૮૯૭.

એ દરેમ્હેરમાં નીચે પુજ્ય તખતી મારેલીછે:—

“શ્રી પાક દાદાર હોરમજીની મદદ છે.

“અસજ જીની દરેમ્હેરેના વાહકીઆલ દાદાબાહ “તથા મનચેરજી પેશતનજીના વારશે તરફથી શેઠ જીવજી “જમારાજી જીશતરીએ કુલ વહીવટ તથા અપનારી લીધા “પછી આ દરેમ્હેરે તથા એને લગતી ધરમસાળા શ્રી “સુખંદવારી શેઠ જીવજી જમારાજી જીશતરીએ નિવસરથી “ફરીને પોતાનાં અરમ બંધાવેલે પોતાના મેહરાવનજી “બાવાજી જમારાજી બાહજી મીઝીજી પટેલ તથા મેહરાવ- “નરીજી તાહીજી હીંતંબાહ એ બેની નમજીતે ઇબંબીને “આજ દિને અનજીજીન વેલવી મારફતીઅથની હીનજા “કોકજ પુજ્ય જ્યન કરીને આતથ બાદસંન શરૂજીને “આજ દિને તખતનશીન કરીઆછે. અને ઉમારી દેમરેપ “કોકજ શ્રી સુરત સેવકપરાનાં રૂંપાકો તથા બીજા જરોયેશી “અનજીજીન વારવાનાં કાંચકાર તથા જરોયેશી અન- “જીજીનાં હીનઆઈનનાં કાચ કાંચે પુણી વેળીછે. રોજ “૬ વેા વોહા ૬ વેા શેઠેન્દ્રાકી અને ૧૨૬૬ યજ્ઞેન્દ્રદી, “તા. ૨૧ મી મે અને ૧૮૯૭ સંવત ૧૯૫૬ નં વૈશાક “૪૬ થ. ચા. માર્ગદે.”

૪ બંચે જમજીજી, તા. ૨૬ મી મેએ ૧૮૯૭.

તા ૨૩ મી મેએ.

૨૧મ ૧૧ માઈ ૧૦ (૩૦) ૧૨૬૬ યન્દેજરદી.

મરણ—પેથનનજ ક્રાંમનજ કામાનજ—ઉમર વર્ષ (૨૨). એવજ આગરા વખતના એક મોટા વેપારી હતા. ધં ૪૦ ૧૮૪૩ માં પોતાના બાઈઓની સાથે મળી યુ'બધમાં મેચરસ પેથનનજ અને બહમનજ ક્રાંમનજ કામાની કંપનીને નામે વેપારી પેહડી રચાવી હતી. પછી ભાગ્યેભાગ્યે સામેલ કરી ૧૮૪૯ થી કલકત્તા ખાતે મેચરસ ડાયાબાઈ ક્રાંમનજ કામાની કંપની, કનટાન તથા રૂંધાહી ખાતે પેથનનજ ક્રાંમનજ કામાની કંપની, અને એમાંથી ખાતે હૈરમજજ બ્રમાસપજ નાદરશાહની કંપનીને નામે પેહડીએ આજુ કરી માહોજા વેપાર વધાર્યો હતો, અને તે વેપાર માટે ૧૮૪૯—૫૦ માં બે માંડાં વાહણો ખરીદ્યાં હતાં, અને ધં ૪૦ ૧૮૫૭ થી ૧૮૬૬ સુધી તે પેહડીનો વહીવટ મેચરસ પેથનનજ તથા ડાયાબાઈ ક્રાંમનજ કામાનજની કંપનીને નામે ચલાવ્યો હતો.

તેમને જુદા જુદા ધરમીને ભગતાં તથા યોગ વીદ્યાને ભગતાં પુસ્તકો વંચવાનો ધણો શોખ હતો. ધં ૪૦ ૧૮૯૫ ની ચરઆતમાં “શ્રીમદ્ ભગવદગીતા” નું ભાષાંતર સ્વર્ગ-વાસી વીશનું ખાવા જહમજુચરયે બનાવજુ હતું તે એવજે છપાવી પ્રગટ કરજુ હતું, તથા સમરથ શ્રી રામદાસ વાણી નામનું હાંદી કથનને ભગતું પુસ્તક એજ સાધમાં એવજે છપાવી પ્રગટ કરજુ હતું.

તા ૨૪ મી મેએ.

૨૧મ ૧૨ માઈ ૯ (ચિં) ૧૨૬૬ યન્દેજરદી.

મરણ—મોટલાંબાઈ તે માણેકજ નવરાજજ વાડી-આનાં વીધવા—ઉમર વર્ષ (૮૧). મરહુમ શેઠ જાંગીર નથરવાંનજ વાડીઆનાં એકપુરાં બેડી, પારસીઓમાં એવજુ જોથી શીમંત શેઠાણી ગણ્યાં હતાં. ૧૮૩૭માં ૨૬ વરસની ભર જવાન વયે વીધવા થયાં હતાં. પોતાના ખાપની હોલત ચારા પ્રકારે સાચવી હતી. નવસારી મંચની નવી દરેહમેદરની ધમારત ધણી પુરાણી ધવાથી તે ૨૨૦૦૦૦ ને ખરચે પાછી ૧૮૫૧ માં એવજે બંધાવી આપી હતી. ૧૮૬૨ માં યુ'બધના જરયોસદીએતે અવધમજજ પહે-આડવાનાં ફંડમાં ૩૧૫૦૦૦ ની રકમ આપી હતી. ૧૮૬૩ માં કોટ મધે પીઠાવાળા મોહીયામાં એક દરેહમેદર મરહુમ શેઠ જાંગીરજને નામે પરચાવી હતી. ૧૮૭૧ માં પોતાના મરહુમ વડીજ ભવજ વહાડયાનાં નામના યુ'બધ મધે ૬૨

વીર માસના પહેલા ધમખારની નયાત આજુ રાખવા માટે ૩૨૫૦૦૦ ની રકમ આપાહેડી કહાડી હતી. ૧૮૭૩ માં માહીમ મધે મરહુમ જાંગીર નથરવાંનજ વહાડયાને નામની ચેરીડબન ડીયપેનચરીને માટે ૩૧૦૦૦૦ ની રકમ તથા પોતાનું એક મકાન મેટ આપજુ હતું. ૧૮૮૯ ની સુરત-ની આગનાં ફંડમાં ૩૧૫૦૦૦ મેટ આપયા હતા ૧૮૮૮ માં યુ'બધ મધે ખોરતો તથા બાળકોને માટે એક આંચ-વીટલ બંધાવા માટે પોતાની મજગામ તરફ આંચેલી ‘પારસનેજ’ નામની જમીન તે ઉપર ખાંચેલી ધમારત તથા ૩૧૫૦૦૦૦ ની રકમ સરકારમાં આપી હતી. તે તા ૧૫ મી મારચ ૧૮૯૨ ને દીને બાઈ ‘મોટલાંબાઈ આચરીટલ’ ને નામથી યુજી મુકવામાં આવી હતી. ૧૮૯૦ માં પરીક્ષી થી જ. ન. પીટીટ પારસી આરજનેભા ફંડમાં ૩૧૫૦૦૦ તથા તે તરફ આંચેલા જમીનનો એક કટકો મેટ આપયા હતા. ઉદવાગનાં આતથમેદરામને માટે નવું મકાન એ બાઈએ બંધાવી આપી તે પોતાના ખાંચેદાનાં નામથી તા ૩૧ મી ઓક્ટોબર ૧૮૯૪ ને દીને પરચાલ્યું હતું. ૧૮૯૪ માં કરંજ ગામમાં ૩૩૫૦૦ ખરચી એક સગડી બંધાવી આપી હતી, તથા એજ ગામમાં ગરુમી માટે એક ધરમાદા દવા-ખાનું ઉધાડવાને ૩૨૦૦૦ સરકારમાં આપયા હતા. ઉદવાગના રૂચે સોચનથી તે આતથમેદરામ સુધી જવાનો પાકો રચતો ખાંચી આપવાને ૩૩૨૦૦૦ તથા તે રચતાની ૬૨ સાવની મરામત માટે ૩૩૧૦૦૦ સરકારમાં આપયા હતા. સુરતના મરહુમ શેઠ દાદાભાઈ નથરવાંનજ મોદીવાળા શેલેનશાહી આતથમેદરામનાં મકાનની મરામત ૧૮૯૭ માં ૩૬૦૦૦ ને ખરચે કરાવી હતી તે ઉપરાંત ખીજાં ધણાં જાહેર ફંડોમાં તથા ધરમખાતાંએમાં નાણાંની રકમો આપી હતી.

તા ૨૬ મી મેએ.

આજ દીને મરહુમ બાઈ મોટલાંબાઈ તે મરહુમ શેઠ માણેકજ નવરાજજ વાડીઆનાં વીધવા તથા મરહુમ શેઠ જાંગીરજ નથરવાંનજ વાડીઆનાં બેડીનાં ઉકમણમાં તેમની પોતાની પુછમાંથી ૩.૧૦૬૦૦૦, ઘીરા શેઠ નવ-રાજજ માણેકજ વાડીઆ, સી. આઈ. ઇ. એ ૩.૧૦૦૦૦૦, વહુ બાઈ હીરાંબાઈ તે શેઠ નવરાજજ માણેકજ વાડીઆ, સી. આઈ. ઇ. નાં ધણીઆંનીએ ૩.૫૦૦૦, વહુ બાઈ વીરજાંબાઈ તે મરહુમ શેઠ નથરવાંનજ જાંગીરજ વાડીઆનાં વીધવાએ ૩.૨૦૦૦ તથા તેમના પાલક શેઠ દાદાભાઈ નથરવાંનજ વાડીઆએ ૩.૫૦૦, તથા ખીજાં જેથીએએ ૩.૬૯૦ મળી ૩.૨૧૪૧૯૦ ધમખાતાંઓમાં આપ્યા હતા. ઉકમણની કિઆની સેવરે દરુવર પેથનનજ મેદ-રાંમજ જાંગજુએ ઉડી મરાનારું નામ જાહેર કિઆઓ-

૧ કાં. અરેધર પેથનનજ કાંધાના બાબ.
૨ મરહુમ શેઠો નવરાજજ માણેકજ વાડીઆ સી.
આઈ. ઇ. અને નથરવાંનજ જાંગીર વાડીઆનાં ચાલાહ.

માં બીજા બ્રહ્મગોત્રનાં નામ સાથે દેવાની અપેક્ષાનિર્ભરતા બતાવેલ કીર્તી હતી.^૧

તા. ૩૧ મી મેએ.

નામદાર માહરજીજીના હેઠાંથી પ્રાંતમાં આંદોલનને આજ દિને સેંટ નેમસીય પેલેમાં બરેલી લેલીમાં સર નમશેદજી જીજીના બાદે, સી. એસ. આઈ., શેઠા રૂપમ ડાંગરનાથ નથરવાંજી વાડીઆ, એમ. એ., અને રૂપમજી શેરખાજી પંડિતજી હાજર થયા હતા.^૨

તા. ૧ લી જુન.

મુંબઈની મિલિમાં વાવવ પ્રાંતે વગેરે દુરના બાગોના મજૂરોને દાખલ કરવાને લગતું ૩૮ પાનાનું એક ચાપાનીક મીંઠ નમશેદજી નથરવાંજી તાતાએ બાહર પાડ્યું હતું, જેમાં તેણે એવા ફરકારની મજબૂત માંગણી કરી, તેના મુંબઈમાં પોતાની કંપનીને મીનબારન આસોસીએશન સાથે આલિંગ કૅટનાં કાગળોને રજૂ કર્યાં હતાં.^૩

દસ્તુર પેશાનજી દસ્તુર મેહરામજી મુંબઈમાં નીચનાં નામનું ચાપાનીક બાહર પાડ્યું હતું જે ઉપર બારે ચક્રો આજી હતી:—

“શેનથાલી રોજાના મુંબઈ પાતેના પાક આતથ-મેહરામ પાદશાહના નેક કૃપા શામને એક બીજા આતથ-મેહરામ કરવાની કૅટલાએક જરૂરોતીએ તરફથી થયેલી અણુધરતી શરૂઆત, અને મુંબઈથી હીંદુસ્તાનમાં ચોતરફ મરફીના કુટ રોજાના થયેલા ફેલાવા, જે બનાવે ઉપરથી મરફીનાં કારણો વિશે આપણા પાક અવસ્થામાં આવેલાં ફરમાનીની જાહેર થયેલી માતેબરી, જરૂરોતીએએ તે ઉપરથી ધરે લેવાની ફરજ, અને પાક દાદારની હજુરમાં મારી આવી તેના પરતવા કરવાની જરૂર, એ વિશે પોતાના બન્ના હમદીન બાઈએને કાવિયા દુક બોલાસો.”

તા. ૨ જી જુન.

રોજ ૨૧ માઈ ૬ (ચિ) ૧૨૬૬ યન્દેજરદી.

મરજી—આંતબાહુર માણેજી કાવજી દોડી-વાલા—ઉમર વર્ષ (૨૨). એવજી મુંબઈ સરકારના હાજરે આતાના એક પેનથર હતા. અણલ સુરતના વતની હતા. પછી રીટાપર થવા પછી પુણે રહેતા હતા. એવજી પેલના વરગના સરવેયર તરીકે કરાંચી પાતે ૧૮૫૬ માં

૧ બને નમશેદ, તા. ૨૭ મી મેએ ૧૮૬૭.

જરૂર પાક મોટાંબાઈનાં બિઠમણી સુરત, ભરૂચ, નવસારી, હિવાલ, દમણ, કરંજ, અને નારગોથાં થયાં હતાં.

૨ બને નમશેદ, તા. ૨૧ મી જુન ૧૮૬૭.

૩ Imported Labour for Bombay Mills, by Mr. Jamshedji N. Tata.

૪ ડા. અરદેશર જાણેજી દોડીવાલાના બાવા.

ગયા હતા, અને રીંધ વીજામાં ૧૧) વર્ષ નોકરી બમલી ૧૮૬૬ માં સુરત તથા ચાણા પાતે બરેલી થઈ હતી. ૧૮૮૬ માં પેલલી ટ્રેડના આંતરરી એસીસ્ટેંટ એનજીનીયરની પદવી એવજીને આપવામાં આવી હતી. એ બાદ ૧૮૯૨ માં ૩૧ વર્ષની નોકરી પછી રીટાપર થયા હતા. ૧૮૯૩ માં હોદ્દો સરકારે એમને “આંતબાહુર” નો બેતાબ આપેો હતો. પુતાની સુવરખન મુનીસીયાકીડીના એક અધિકારી તથા ત્યાંના એક આંતરરી મેજીસ્ટ્રેટ વગેરે હતા.

તા. ૩ જી જુન.

સર નમશેદજી જીજીના બાદેનાં માનમાં આજ દિને હંગામાં વખતારા પારસીએએ ત્યાંની “હમદી-અજ હનરીટયુટ” નાં દીવાનમાંનાં ધર્મનીંગ પારડીને એક મોટા મેલાવડો કાવેો હતો. આ મેલાવડામાં લંડનના મોટા મોટા ઉમરવો, હિંદુસ્તાનના આગ્રાના વાઈસરોયો, મુંબઈના આગ્રાના ગવર્નરો, વગેરે પોતાની બાનુઓ સાથે હાજર થયા હતા. શેઠા મનચેરજી મેહરાંજી બાવ-નગરી, દાદાબાઈ નવરોજીજી, દાદાબાઈ મેહરાંજી ચોધરી, અને નથરવાંજી જમામજીજી મુદ્રાં અર્થે આવાધર આપતા હતા. મેલાવડો બેંગો થવા પછી શેઠ દોરામજી પેશાનજી ક્રમાજીએ સર નમશેદજીને માન આપવા માટે હાજર થયેલા આટલાયના મહેરોતો પારસીએ તરફથી ઉપકાર માનવા બાદ ડાકરે શાપુરજી અમરપંડીઆરજી કાપડીઆએ સર નમશેદજીને એક માનવ વાંચી મુંબ-લાણું, જેનો તેણે ધરેો ઉપકાર માનવા બાદ રીંધ સેંટે. બઈ મેલાવડો અરખાત થયેો હતો.^૫

તા. ૪ થી જુન.

રોજ ૨૩ માઈ ૬ (ચિ) ૧૨૬૬ યન્દેજરદી.

મરજી—શેરખાજી અરદેશર દલાલ, ભરૂચના—ઉમર વર્ષ (૪૬). એવજી ભરૂચવાળાં આંતબાહુર રૂપમજી દલાલના નાનીરા હતા. નાહનવજીથીજ વેપારમાં પડયા હતા. મુંબઈ શેરોને બાગ તથા ગાંભને હાજરે વર્ષોં થયાં એવજીને મળેો હતો.

૫ રાઈમસ આઈ ઈડીઆ, તા. ૨૧ મી જુન ૧૮૬૭.

સર નમશેદજી અતરેલી તા. ૧ લી મેએ દીને લંડન જવા બીપડા હતા. તેએ તા. ૨૧ મી મેએ લંડન પુગા હતા, બધાં તેએને વિક્ટોરીયા ડીકની ગોરીનાં મુખ-રકબાદી આપવાને લંડનના સમળા પારસીએ તથા ધણાક ઈંગ્લેંડ વિતેો ભેગા ચલ્યા હતા.

તા. ૧૮ મી જુને નાજદાર પ્રીન્સ આઈ વેલ્સે સર નમશેદજીને પોતાના પરીણાં તરીકે હંગાવીરીઅલ ઇન્સ્ટીટ્યુટમાં આપેલાં બહેરે પાણી બીપર બોલાવ્યા હતા.

એ બીપરે ધણા નાખાંકિત બીપરોએ એવજીને પોતાને ત્યાં ખાસ પાંડીએ કરી બોલાવ્યા હતા.

તા. ૫ મી જુન.

અતરેના કમિશનેને મોટાં અંધાવવા ધારેલા મોટા “મેસોનીક હોલ” નો પાંચો આજ દિને મેસોનીક હમ પ્રમાણે સુખાઈના નામદાર ગવરનર બારડ સેંડરેડે નાખ્યો હતો.^૧

તા. ૧૦ મી જુન.

રોજ ૨૯ માહ ૯ (શિ.) ૧૨૧૬ યન્દેવરદી.

મરણ—બહમનજી પેશતનજી માસર^૨—ઉમર વર્ષ ૭૨. ૧૮૪૧ માં અંગ્રેની એલશીનસ્ટન હનસ્ટીટ્કશનમાંથી ‘કચેર રફાઈર’ ની પદવી મેળવી એજ આતના શીક્ષક તરીકે રહ્યા હતા. ૧૮૪૮ માં સ્ટુડન્ટ્સ લીટરરી સોસાયટી સ્થાપવામાં એવણે પ્રોફેસરો લીગ, પેટન, દાદાબાઈ વગેરે સાથે આગેવાનીભરપો ભાગ લીધો હતો તથા ધણું સુધી એ સોસાયટીના નાયબ સરનશીન હતા. આગલી ચાન પ્રચારક મંડળીના એઓ પ્રમુખ હતા. ૧૮૫૫ માં શેઠ દાદાબાઈ નવરોજી અંગ્રેથી લીલાવત ગયા પછી શેઠાંક સુધી એઓ એલશીનસ્ટન ફેલોશમાં લીટરરર એડલે સાહિત્યના એસીસ્ટન્ટ પ્રોફેસર નેમાયા હતા. ૧૮૫૭ માં એવણે કેળવણીઆતમાં સાથેના સંબંધ છોડી મેસરસ કામા કંપની તરફથી લંડન ગયા હતા. ત્યાં આવણા શેઠાંકનું ધરમનું ફંડ સથાપણ હતું તેના એવણે એક પ્રચીત હતા. લંડનમાં ૯ વરસ ગુજરી ૧૮૬૬ માં પાછા સુખાઈ આપ્યા. સુખાઈની મધુનીસીવજી કારપોરેશન અને ૧૮૭૩ થી આણે યદ તયારથી એવણે તેના એક સખાસદ તરીકે કર ભરનારાઓ તરફથી ચુંટી કહાતા હતા. કારપોરેશનમાં એવણે પ્રબલ તરફથી હોમતવાન બડત ચલાવતા હતા, અને ખુશીમીજી અમીત્રીઓ ઘટતે કેકાણે રસુજ કરી લગાવવા જતા હતા.

૧ દાઈમસ આંધ્રકીઆ, તા. ૭ મી જુન ૧૮૯૭.

એ હોલ બંધાવવા ચારે નેચેલી કમીટીના શેઠ દારાશાહ રતનજી ચીનજર પેઠેલેથી આંતરરી સેફ્ટરી હતા, અને ૨૦) વર્ષ સુધી તે કામ અંતથી બળવી વાર લીતાયું હતું. એનાં ફંડમાં પારસીઓએ ભરેલી સુખ્ય રકમ નીચલી હતી:—૩,૩૦૦) સર દીનશાહજી ચાણેકલ પીટીરે પોતાના દીકરા ચી. રંધંબજીની યાદમાં, ૩,૧૦૦) શેઠ નવરોજી ચાણેકલ પીટીઆ, ચી. આઈ. ઇ., એ પોતાના માતાલ પાઈ મોતલાસાઈની યાદમાં, શેઠા ચાણેકલ કાવશલ પીટીટ, શ્રીરામજી અને કાવશલ દાદાબાઈ ડુબાઈ, નવરોજી નયર-વાંનજી વાડીઆ, ચી. આઈ. ઇ., રંધંબજી વરખનજી લલ-બાઈ, લલબાઈ રંધંબજી પીટીરે, પોતાના પીતાની યાદમાં, ૩,૨૫૦) શેઠ નવરોજી લલબાઈ ગાંધી, ૩,૨૦૦) શેઠા ચાણેકલસદ અંબેડકાસ ચાણેકલસદ, નવરોજી પેશતનજી વગેરે, બરોડેલ કેસબજી કાચાલ વગેરે.

૧ શ્રી. શ્રીરામજી, વરખનજી, ચી. દીનશાહ અને વર-સુખ પન્નેરોજી વરખનજી પ્રસાદના પાપા.

મરણ—દારામજી નાનાબાઈ વાડીઆ—ઉમર વર્ષ ૬૨. મરહુમ અકાબર શેઠ નવરોજી જમશેદજી વાડીઆના નખીરા. અમણી ધપના પણ સુધરેલા વિમારના ચહેસ્ય હતા. “સાચણ ઉવેજક મંડલી” ના ધણા જુના અધીકારી અને ખજાનખી હતા.

તા. ૧૧ મી જુન.

સુખાઈમાં મુનીસીસાલ કારપોરેશનના મુલેહના અમલ-દારો તરફના એક અધિકારીની આલી પડેલી જગા ઉપર ડાક્ટર કાવશજી પેશતનજીની નેમણુક આજ દિને થઈ હતી.^૩

તા. ૧૩ મી જુન.

રોજ ૨ માહ ૧૦ (શિ.) ૧૨૧૬ યન્દેવરદી.

મરણ—દીનશાહજી બેનજી ગુરખી—ઉમર વર્ષ ૮૦, એવણે સીકંદરખાદના રહીશ હતા, અને ત્યાંજ ગુજ્યા. ત્યાંની મેસરસ પંથકીવાલાઓની દુકાનમાં મેને-જર તરીકે ૩૦) વર્ષ સુધી કામ બળજી હતું, અને સીકંદરખાદની અંગ્રજીમનમાં ચોરો દરજ્જે ધરાવતા હતા.

તા. ૧૪ મી જુન.

રોજ ૩ માહ ૧૦ (શિ.) ૧૨૧૬ યન્દેવરદી.

મરણ—ખાંબાહદુર એલજી ડાયાબાઈ કોઠા-વાલા—ઉમર વર્ષ ૬૪. એવણે ૧૭ વરસની ઉમરે સરકારી નોકરીમાં દાખલ થયા હતા અને આમિષ, સીપથી, ખારડોલી વજમાડ, નડીયાદ વગેરે કેકાણાઓ ઉપર માનલવદારના ઓધા ભોગ્યા હતા. એ બાદ ૧૮૭૪ થી અમદાવાદ, જેડા અને ભરૂચમાં ડેપુટી કલેક્ટરના ઓધા ભોગ્યા હતા, અને ૧૮૯૪ માં પેનશન લઈ રીટાયર થયા હતા. અમદાવાદની જરથોસ્ટ્રી અંગ્રજીમનના એવણે એક આગેવાન અકાબર હતા.

તા. ૧૭ મી જુન.

બાઈ રતનબાઈ તે મરહુમ શેઠ એલજી હોરમજી ખાંબજીનાં લીધવા તથા મરહુમ શેઠ નયરવાંનજી રતનજી તાતાનાં મેટીએ ૩૨૦૦૦૦) ની રકમ પારસી પંચાતનાં ફંડના દરદી સાહેબોને બેટ આપી હતી કે તેનું બાજ સુખાઈની, નવસારીની, અને પુણાની ગરીબ જરથોસ્ટ્રી લીધવાઓને આપશે આવવામાં વાપડવું.^૪

૩ દાઈમસ આંધ્રકીઆ, તા. ૧૨ મી જુન ૧૮૯૭.

૪ અને જમશેદ, તા. ૧૮ મી જુન ૧૮૯૭.

તા. ૧૯ મી જુન.

ડાક્ટર જમાસજી મનિચિહેરજી જમાસપમાસાના તરફથી “પેહલવી ટેક્ષ્ટ” નામની ચોપડીના પહેલા ભાગ બહિર પડયા, જેમાં “અબલાદ મારે જીરીશન” થાને પેહલવી શાહનામાની બાબદ સમાવેલીછે, એ પ્રજાતકની અસલ નકલ ફક્ત દસ્તુર જમાસપજીનાંજ પ્રજાતકખાનામાં ફેલાવાયેલું, જે ઉપરથી મરહુમ શ્રેફસર ડારમચેરેર તથા ડાક્ટર વેચેરે નકલ કરી લીધી હતી.

તા. ૨૦ મી જુન.

રોજ ૬ માહ ૧૦ (ચિ. ૧૨૧૧) યદ્યેતરડી.

નામદાર શેહનશાહબાનુ વિઠેરાડીયાનાં રાજ્યનાં (૧૦) વર્ષ પૂરાં થયાનો ડાયમંડ જ્યુબીલીનો મુળ અવસર આજ દિને હોવાથી તેની ખુશાલીમાં અતરેની પારસી કોમ તરફથી શોરજુબીરાંનું એક જાહેર જાન મુખબની પારસી પંચાતનાં ફંડના ટ્રસ્ટી સાહેબોએ પંચાતનાં ફંડ મહેથી આને સંભળનાં ૪ કલાકે મરહુમ શેઠ હોરમજી બહમનજી વાડીઆવાદાં આતશબેહરામમાં કીધું હતું. જાનની ક્રિઆ દસ્તુરી પેશાનજી મેહરામજી સંભળ્યા, જમાસપજી મનિચેરેર જમાસપમાસાના, ખુરશીદજી ભેનજી, અને ડાશા-બાઇ શોરાબજી મેહરજીરાંજીએ જુદાં જુદાં અફરગાંનીયાં માડી કીધા બાદ દસ્તુર પેશાતનજીએ ઉઠી માનવંત શેહનશાહબાનુની તંદરેસ્તી તથા આબાદી સાહનારી એક બંદગી વાંચી સંભળાવી. એ પછી પારસી પંચાતનાં ફંડના શેફ્ટરી થમમુલ ખોલમા એનું જીવજીત જમાસજીએ માંડી, બી. એ. ટ્રસ્ટી સાહેબોની તરફથી હાજર થયેલા સિફોનો ઉપકાર માની જીવજીતને આ બેગી મહેલા થમ-શત જરથોસ્તી અંજીમન તરફથી નામદાર શાહનશાહબાનુ ઉપર તારની મારફતે મુખારકયાદીના સંદેશો મોકલવામાં આવ્યે. એ પછી ચાસની કરી મેલાવડો બરખાસત થયેલો.

૧ એ મુજબ સર દીનાશાહ માલેકજી પીઠી બારો-નેટ એજ દીને નામદાર શાહજી ઉપર તેમના ખાંચગી શેફ્ટરી સર એ. જે. બીગીની બારફતે તારને સંદેશો મોકલ્યો હતો, અને તેના ઘટો નવાબ આવ્યો હતો.

૨ બંને જરથોસ્તી, તા. ૨૧ મી જુન ૧૮૯૭.

એજ મુજબ એ અવસરની પ્રમાસપાદીમાં સુરત મધે જરફુજ શેઠ દાદાબાઈ નશરવાંનજી મોદીવાલે આતશબેહરામ-માં, બરમ મધે બાહેરકોટની કાંઠા બીપરની દરેજેરમાં, વલસાડ મધે જરફુજ શેઠ મોરાબાઈ શાપુરજીની દરેજેરમાં, પુણે મધે જરફુજ શેઠ નશરવાંનજી માલેકજી પીઠી હોલમાં તથા મરહુમ સર જમશીદજી જીભાધવાની દરેજેરમાં અને કચી દરેજેરમાં, સીકદશપાદમાં પીરોજખાઈ હોલમાં, ઇડાર મધે શેઠ હોરમજી માલેકજી બખમરાની દરેજેરમાં, ચાહુ મધે જરફુજ શેઠ રસતમજી કાવશજી પટેલની દરેજેરમાં

જંગબારના મેહલ ઉપરના છેલ્લા તોપના મારે વખતે નેએએ હાજના મુલતાંન સાહેબને કીમતી મદદ કરી હતી, તેઓમાંના મુખ્ય ૧૪) અહરથોને નામદાર મુલતાંન “આરડર આફ હામીડીહા” નામનો જિતાબ આજ દિને એક દરબાર બરી અનાયત કીધો હતો, તેઓ મધે નીચલા માર પારસી અહરથો પણ હતા—ડાક્ટર પેશતનજી બીખાજી નરીમાં, જંગબારના સરકારી તખીય; શ્રી શોરાબજી માલેકજી, જાહેર બાંધકામખાતાના સેનીટરી ઇનસ્પેક્ટર; ખરશીદજી કાવશજી પાવરી, જંગબારના રેજીસ્ટ્રાર; બહ-મનજી માલેકજી દાદખાંવાલા, જાહેર બાંધકામખાતાના ડાયરેક્ટર.

તા. ૨૨ મી જુન.

આજ દિને નામદાર શેહનશાહબાનુની જ્યુબીલીની ખુશાલીમાં પાલાર્મિના મેમબર શેઠ મનચેરજી મેહરવાંનજી બાવનગરી, સી. આઇ. ઇ. ને નામદાર માહરજીજીએ “નાહટ હુડ” નો માનબરેશો જિતાબ અનાયત કીધો હતો. એજ મુજબ કલકતાવાલા શેઠ રસતમજી ધનજીબાઇ નેત થા એડનવાલા ખાંબાહદુર મનચેરજી રસતમજી ધાહુને “કમ્પેનીઅન આફ ધી ઇન્ડિઅન એમપાએર” (સી. આઇ. ઇ.) ના જિતાબો મળ્યા હતા. એ ઉપરાંત મુખબવાલા ડાક્ટર નશરવાંનજી હોરમજીએ ચાકસી, ખાંબ-સાહેબ રસતમજી હોરમજી કોટવાજ, તથા સીકદશપાદ-વાલા શેઠ એલજી શોરાબજી સીનાઇને “ખાંબાહદુર” ના તથા ડાક્ટર રતનજી રસતમજી દાદીના અને વડો-દરાના આખકારી કંત્રાક્ટર શેઠ કુરંમજી કાવશજીને “ખાંબ-સાહેબ” ના જિતાબો મળ્યા હતા.

સાંજીક અમુ ખાતે ખાંબાહદુર શરંજી નશરવાંનજી સંતોડનાં ઘરમાં, નારંગીલ મધે ત્યાંની દરેજેરમાં, એડન મધે શેઠ કાવશજી દીનાશાહ એડનવાલાની દરે-જેરમાં, હારવાડ મધે શેઠ શોરાબજી નેરવાંનજી કરાકાના બંજાણમાં, તથા બહનેરા અને શોલાપુરની દરેજેરમાં તથા રંડુન મધે પણ પારસીઓ તરફથી શોરજુબીરાંનું જાનને કરવામાં આવ્યાં હતાં.

૩ બંને જરથોસ્તી, તા. ૨૦ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૭.

૪ હાઇચસ આફ હીડીઆ, તા. ૨૪ મી જુન ૧૮૯૭.

એજ મુજબ પંચસાહેબના દારૂના ઇન્સેક્ટર શેઠ રર-ડુનજી કાવશજી તથા બિરેપોરના દારૂના ઇન્સેક્ટર શેઠ શોરા-બજી દાદાબાઇને તથા અમરાવાદના એક મુનીસીપાલ કમી-શનર શેઠ લવજી મેહરવાંનજી વાડીઆને તથા શામખાખાદના ફાનસી ચાલકેડ અને મુનીસીપાલ બારડના મેમબર શેઠ બંડીશાહ શોરામશાહ પોલીવાલાને, તથા બહાનસીની મુ-નીસીપાલ અને રકુલ બારડના એક મેમબર શેઠ દાશમજી મેહરજી લોહારને, તથા કમીકાના એક આપારી શેઠ ધનજી-બાઈ માલેકજી મુખારકને નામદાર વાઈસરોય તરફથી “સરડી-શીક આફ હાન” મળી હતી.

તાં ૨૨ મી જુન.

નામદાર શેઠનશાહબાબુની ડાયમંડ જ્યુબીલીની તહેવારની પ્રમારકપાદીમાં શેઠ કેપ્તયર નવરોજી કામ્રાજ તથા તેમનાં કુટુંબી આજ્ઞા શાંભાનાં અતરેના ડાઉનહોલમાં વફાદારી અને રાજભક્તિનાં ઇચ્છી ગીતોનાં ગુજરાતી ભાષાંતરેનો એક મિટ્ટા જાસો ડાઉનહોલવામાં મોટાં “આગેજ” પર વાજત સાથે કીધા હતા.

એજ દિને રાતાનાં સુખધમાં ધણેક ટેકાણે રોયની કરવામાં આવી હતી. પારસીઓમાં સર દીનશાહજી માણેકજી પીટીટ ખારોનિંરે પોતાની કોટની આશીય તથા મકાન ઉપર સુદર રોયની કીધી હતી, તથા ખીબ્ ‘ફેલ્ડાંક’ છુટાંછવાયાં પારસી મકાને ઉપર રોયની કરવામાં આવી હતી.^૧

ડાકટર ચાકરીની ઉપલેખા મેતામ્પ મળેલા તેની પ્રમારકપાદીમાં ચેડીકલ યુનીયને તાં ૫ મી નવેમ્બર ૧૮૯૭ને દિને તેમને માટે આશરજીવન પારોળિને ચેલાવડો કર્યો હતો.

ડાકટર દારીનાને ઉપલેખા મેતામ્પ મળ્યો તેની પ્રમારકપાદી આપવા માટે કલીઆંણીના રેલ્વેસીઆંચિ તાં ૨૦ મી નવેમ્બર ૧૮૯૭ને દિને ત્યાંના મ્યુનીસીપલ હોલમાં પાનસોપારીનો એક ચેલાવડો કરી ચાન આપ્યું હતું, તથા ત્યાંના પારસીઓએ પણ તાં ૨૭ મી નવેમ્બરે રે-રેટરમાં એક ચેલાવડો કરી ચાનપત્ર આપ્યું હતું.

શેઠ કિંદલજી ચીનાઈને મેતામ્પ જલવાની પ્રુથાલી-માં હેડરોપાદના જરથોશ્તીઆંચિ તાં ૧૮ મી નવેમ્બર ૧૮૯૭ને દિને ત્યાંની શાપુરવાડીમાં એક મોટો ચેલાવડો કરી ચાનપત્ર આપ્યું હતું.

શેઠ જ્યુબીલીની પ્રુથાલીમાં હાંગકાંઠા મધે શેઠ હોર-જાજી નવરોજી ત્રોદીને તેમની કીડની સેવાઓ માટે એક ચોનાં તથા શેઠ હોરજાજી રેલ્વેવાંનજી રેલ્વેનાને એક રૂપાંનો આંદ ત્યાંના વાઈસરાયે એનાયત કીધો હતો.

(જાણે જાણેદ તાં ૧૭-૧-૯૮.)

મીં ૩૨૧જીલ્લ બનલખાઈ રેલ્વેનાને સી. આઈ. ઇ. ના મેતામ્પની સનદ નામદાર વાઈસરાયે એલગીને તાં ૧૩ મી ઓનેવારી ૧૮૯૮ને દિને એક દસ્તાવે મરી આપી હતી. તાં ૨૪ મી માર્ચ ૧૮૯૮ને દિને કલકત્તાનાં હોલ કાનટી-નેનલમાં મીં એલ. પી. જ્યુ બારીસ્ટરનાં પ્રમુખપણી તલે તેમને ખાણું આપવામાં આપ્યું હતું.

મીં ભાવનગરીને નાઈઝરુડની સનદ નામદાર ચાક-રંજીએ તાં ૫ મી ડીસેમ્બર ૧૮૯૭ને દિને વીડસર કાર્ટલ-માં પોતાને હાથે આપી હતી.

૧ ડાઈમંડ આઈ ઇં, તાં ૨૩ મી જુન ૧૮૯૭.

એજ પ્રુખ્મ સીકંદરખાદ મધે શેઠ શાપુરજી એલજીલ્લ બીનાઈએ પોતાની શાપુરવાડીમાં ટી-પારડીને એક મોટો ચેલાવડો કર્યો હતો, જેમાં ત્યાંના સર્વે જરથોશ્તી બાપુઓ અને અહરેશી સાથેલ થયા હતા. વળસાક મધે શેઠ પીરોજ-શાહ પેશાનજીલ્લ મળસુનાએ પોતાના આજીરઆ નહીરના ચોકા મળસામાં મારકન-પારડીને ચેલાવડો કર્યો હતો. મધાઈ અજમાં શેઠ શેડમજી માણેકજી રાજુલાવાની કોડી-

તાં ૨૨ મી જુન.

નામદાર માહરોણી વિઠેરોયાની જ્યુબીલીની પ્રુથાલી-માં આજ દિને સુખધના નામદાર ગવરનર બોર્ડ સેં-હરસ્ટે પુણાં મધે કોનસીલ હાલમાં એક “લેવી” ભરી હતી. આ વેળાએ નીચલા પારસી અહરેશી પ્રાધિપત આંનગી-માં હાજર થયા હતા:—

શમસુલ એજમા સરદાર ખાંબાહદુર દરગુર હોયજીજી જામશાપજી જામશાપજીઆના, સરદાર ખાંબાહદુર દોરા-બજી પદમજી, સર જાંહંગીર કાવશજી જાંહંગીર રેડીમની, હાનરેખત નવરોજી નયરવાંનજી વાડીઆ, સી. આઈ. ઇ., કાવશજી દાદાભાઈ રસતમજી બનાજી, ડાકટર કાવ-શજી હોરમજી.^૧

તાં ૨૪ મી જુન.

નામદાર માહરોણીએ ડાયમંડ જ્યુબીલીની પ્રુથાલી-માં આજ દિને બકીંગહામ પલિસમાં આપેલી ગારડન પારડી-માં સર જામશેદજી જીજીભાઈ ખારોનિંરે તથા મેડી બાઈ કુવરબાઈ, બનિજી શેઠ રસતમજી જામશેદજી ખરશેદજી, શેઠા જામશેદજી ખરશેદજી જામશેદજી, રસતમજી નાનાભાઈ મેહ-રાંમજી જીજીભાઈ, રસતમજી શેરખજી પાંડવાલા અને ધણીઆંની બાઈ હીરાંબાઈ, હાજર થયાં હતાં.

માં તેમની જગીરોને લગતાં છ ગાવેના ૧૭૦૦ લોકોએ ભેગા જાણી પ્રુથાલી કીધી હતી, તથા શેઠ શેરખજી તરથી દેડજીકં દાંજી કરવામાં આપ્યું હતું. ધારવાડ મધે શેઠ બર-જોરજી માણેકજી પટેલે ગરીબોને કપડાં વેંદ્યાં હતાં. અલી-બાગમાં ત્યાંના જણોતા વડીલ શેઠ જામશેદજી બકશનજી દાર-વાલાએ ત્યાંના ગરીબોમાં મીઠાઈ વેંદ્યાં હતી. ઉદવાડામાં શેઠ દીનશાહ દોરાબજી મીસોની મધેશાલામાં એક ચેલાવડો શેઠ મેહરાંજી પેશતનજી ભરડાની આગેવાની હેઠલ થયો હતો, જ્યાં સાકર વેંદ્યાવામાં આવી હતી. એકન મધે પાર-સીઆંની વાડીમાં એક મોટો ચેલાવડો શેઠ હોરજાજી કાવસજી દીનશાહ તથા ખા. બા. જનમીરજી રસતમજી ધોલુ-ની આગેવાની હેઠલ થયો હતો, તથા સાંની નીશાલોનાં સર્વ બાળકોને મીઠાઈ વેંદ્યાં હતી.

હિંદુશાંનના જુદા જુદા માગોમાંથી નામદાર માહ-રાણીને રોડકલવામાં પ્રમારકપારીનાં જાનપડા સીમલે નામ-દાર વાઈસરાયને ધોંડાડવા માટે ગયલાં જુદાં જુદાં ડેપુ-ટેશનોમાં પારસીઓમાં એપલા કલકત્તાવાલા શેઠ રસતમજી મળજીભાઈ રેલ્વેના હતા, કે જેવજી ત્યાંની ઇંડીઅન એસો-સીએશન, ખાંજાલ ઇલાકાનાં ૨૪૦૧૨ગણીની કીસીકટ પોંસ, તથા અલીપોરની સદર લોકલ મોરડ તરખાં જાનપડા લઈ ગયા હતા.

બાઈ પુતલીબાઈ જાંહંગીર ઇ. ન. કાપરાજીએ “વિભયી વિઠેરોયા” નામજી મેતામ્પ કાઢ્યું હતું.

ઈંગ્લેંડમાં વસતા હિંદીવાંનોની તરથી શેઠ દાદાભાઈ નવરોજીની આગેવાની હેઠલ પ્રમારકપારીજી એક જાનપત્ર માહરોણીજીને રોડકલવામાં આપ્યું હતું.

૨ ડાઈમંડ આઈ ઇંડીઆ, તાં ૨૪ મી જુન ૧૮૯૭.

નામદાર ડયુક આર્થ કોન્ટે સર જમશેદજી અને તેવણનાં બેટી અને બાનિબને નામદાર માહરાણીજી આગ્રજ આસ લઈ જઈ મોલાકાત કરાવી હતી, તથા માહરાણીજીએ મીસ જમશેદજી સાથે મેકેડેડ કરી તેમની તથા તેમના પીતા સાથે થોડાકવાર વાત કીધી હતી.^૧

તા. ૪ થી જુલાઈ.

મરહુમ બાઈ મોટલાંબાઈ વાડીઆનાં મરણ માટે પંચાતનાં દફતરમાં દલગીરી નોંધવાને તથા તેમની યાદગારી ધરતી રીતે જલવાહ રહે તેવા ઉપાયો લેવાને શમચત જરૂર થોડી અંજુમનની એક જાહેર સભા સર જમશેદજી જીજીભાઈ પારસી બેનીવોલન્ટ ધનસ્વીરચુશનનાં મકાન મધ્યે સર દીનચાહજી માણેકજી પીટીટ બારોનેટનાં પ્રમુખપણાં હેઠલ મલી હતી. ચરનશીન સાહેબની તરફથી શેઠ મહમનજી દા. પીટીટ મરહુમ બાઈ મોટલાંબાઈની તારીખમાં એક ભાષણ કીધા બાદ ડાકટર કેપ્પાચર નયરવાનજી બહાદુરજીએ પહેલી દરખાસ રજુ કરી કે, “બાઈ મોટલાંબાઈ માણેકજી નવરોજીજી વહાડયા તે મરહુમ શેઠ જાહેંગીરજી નયરવાનજી વહાડયાનાં બેટી જેવણ રોજ ૧૨ મે મોરોર માહા ૯ મે આદર શેહનશાહી, માહા ૧૦ મે રહે કદમી અને ૧૨૬૬ યહેજરદી, તા. ૨૪ મી મે ૧૮૯૭ને વાર સોમને દીને (૪) વરસની ઉમરે મુંબઈ ખાતે હક થયેલ, તેવણનાં મરણની નોંધ, જરૂરોસતી અંજુમનની આ સભા મોટી દલગીરી સાથે થેલે. આ મરહુમ બાઈએ મોટી રકમની સંપાવત જાહેર તેમજ છુપી રીતે કરી જરૂરોસતી ટોળાની કીરતીમાં વધારે કરયેલે. આ સંપાવત જેમ જરૂરોસતી ટોળા માટે હતી, તેમ તાતજાતના તક્વાત વગર ખીબ ટોળાએ માટે પણ હતી. ડુકાણ, રેલ અને આગ જેવી આદરો વેળા ગરીબોનાં સંકટ ટાળવાનાં કામમાં જેવણ બાઈ પોતાના હાથ હંમેશાં લંખાવતાં હતાં. કમનસીબે જવાન વયેજ જેવણ વીધવા થયાં હતાં, પણ પોતાની

^૧ જાહેર જમશેદ, તા. ૧૯ મી જુલાઈ ૧૮૯૭.

એની આગજન એજ રાતે સર જમશેદજી માર્બાજરો હાજીસમાં નામદાર પ્રીનસ આર્થ વેલસની સાથે જમયા હતા. આલદરશેટ ખાતે થયેલી મોટી રીયુ વેળાએ આનાં કથાનકીંગ જેનરલ નામદાર ડયુક આર્થ કોનાડ સાથે એએ જમયા હતા. તા. ૨૧ મી જુલાઈએ જેવણે લંડન છોડ્યું હતું, અને યુરોપના દેશોમાં પ્રસારી કરી અતરે આવનાર હતા. તેની આગજન તા. ૧૮ મી જુલાઈએ નામદાર પ્રીનસ આર્થ વેલસે માર્બાજરો હાજીસમાં એએનાં યાત્રામાં “રીસેપશન” નો એક ચેલાવડો કીધો હતો. ઇંગ્લેન્ડનાં શેરને આશ્રિત ખાતાંએ મોટાં રાજવાલાએ બીપર જેવણને ધડગ આદરજાન આપવાને ખાસ સીધારસો લખી હતી, અને તે પ્રજન જેવણ મારીસ, જીનીવા, જીનોઆ, પીસા, શ્લોરવસ, રોચ, ટ્યુરીની, અને નેપલસ થઈ તા. ૧૮ મી આક્ટોબરે મુંબઈ આવી પુજા હતા.

એ હાલતમાં સાંધી, એકમારમી જાહેરી યુગની જેવણે સંપાવતને સંચુલ્ય મુખમુખ અપવધાર કર્યો હતો. એ સંચુલ્ય પોતાનાં મરણની ધડી મુખી ખીલતો રાખી જેવણે નાદર દાખલો આપ્યો હતો કે ફક્ત જરૂરોસતી નરોગીજી નહી, પણ જરૂરોસતી નારીઓની પણ રોગોમાં સંપાવતનું લોકો વહેતું રહેલે. આવાં એક સાદાં, સંચુલ્ય, સખી ખાનુનાં મરણ માટે જરૂરોસતી અંજુમનની આ જાહેર સભા પોતાની દલગીરી જાહેર કરેલે.”

મી. કેપ્પાચર નવરોજીજી કાપાજીએ ખીજ દરખાસ રજુ કરી કે, “અંજુમનની આ સભા પોતાના ચરનશીન નામદાર સર દીનચાહજી માણેકજી પીટીટ બારોનેટને આજ્ઞ કરેલે કે, હાલ પસાર કરેલા પહેલા દરાવની એક નકલ, તેવણ સાહેબે એક ધરતા ૫૪ સાથે પારસી પંચાતના ધરમખાતાઓના ફૂટ તથા મીલકતના તસદી સાહેબો ઉપર અંજુમનના દફતરમાં નોંધવા માટે મોકલી આપવી, અને એક નકલ મરહુમ બાઈના બેટા શેઠ નવરોજીજી માણેકજી વહાડયા, સી. આઈ. ઇ. ઉવર મોકલવી.”

સંચુર પેશાન બેહરામજી મંજનાએ દરખાસ રજુ કરી કે, “બાઈ મોટલાંબાઈ માણેકજી નવરોજીજી વહાડયાએ જરૂરોસતી કોમ માટે તેમજ ખીજ કોમો માટે નાદર સંપાવતો કરી પોતાના ટોળાની કીરતીમાં વધારો કરયેલે, માટે આ સભા એ મરહુમ બાઈની યાદગારી કામ રાખ્યા મોટા ઉપાયો લેવાને ધરવું ધારેલે.”

મી. નવરોજીજી જાહેંગીર ગામડયાએ દરખાસ રજુ કરી કે, “ત્રીજા દરાવમાં જણાવવા પ્રમાણે અમલ કરવા માટે, તે માટે નાણું મેચું કરવા માટે અને ભેગાં થયેલાં નાણાંમાંથી જેમ ધરવું દોસે તેમ એ મરહુમ બાઈની યાદગારી કેવા પ્રકારે રાખવી તે બાબે દરાવ કરવા માટે આ સભા નીચલા સાહેબોની એક કમીટી, એ તાંત્રીમાં વધારો કરવાની સત્તા સાથે નેમ છે.”

શેઠ દારાચાહ ચીચગરે ટેકો આપવા બાદ ઉપકારના મરેસ્તાના દરોજો પસાર કરી સભા બરખાસત થઈ હતી.^૨

તા. ૪ થી જુલાઈ.

મુંબઈના જરૂરોસતી ટોળાના ધણાક ગ્રહસ્થોએ પારસી પંચાતનાં ફંડના ફરડી સાહેબો ઉપર તા. ૧૩ મી ફેબ્રુવારી ૧૮૯૬ ને દીને એક રેકવીજન મોકલી એવી આજ્ઞ કીધી હતી કે “આપણાં ધરમનાં દરખાસ પ્રમાણે આપણા વડાઓની રીવાજ છે કે, આપણાં સુવરનાર વહાલોઓની નધમે ધરમની લીખાએ કરાવવી એ મારે આપણા કેટલાક જરૂરોસતીઓ મોટાનાં હાથવાળીમાં તબક્કાડ કરીને અપવા તો પોતાનાં લીખાં દરખાસને મોકલનાં પોતાની પુંજમાંથી અમુક રકમ અપાવે કે તેની

વીષાભાંધી તેઓના પોતાની અથવા મરનાર યજ્ઞીઓની વધતે માનજીવનના જેવી ધરમક્રીયાઓ કરવામાં આવે, પણ આપણી હાથ કોરો આપણને ઇંગ્લેન્ડ કાપેલા બાથ પાકી આવા પ્રકારનાં ત્રસેલો તેઓ પાનથી સંખ્યાત મોંનાં છે, એવું ગણી રહ કરે છે. માટે તેઓ શરૂ થીને અમે અરજ કરે છીએ કે એ બાંધે વક્રીઓની સલાહ લઈ નામદાર વડી સરકારને એક માનપ્રસ્થ કે અરજ કરવી કે, આપણા જરૂરથીઓને એ બાંધમાં ઇંગ્લેન્ડ કાપેલાથી મુકત કરી જુદા કાપેલા આપે કે નેથી ઉપર પ્રકારનાં ત્રસેલો કાયમ રહે."

એ અરજના સંબંધમાં વક્રીઓની સલાહથી દરેકી શરૂ થીએ એક અરજ એવેક્ટેડ જનરલની મુખતથી તૈયાર કરાવી તે આપણા ટોળાના જુદા જુદા વિચાર કાયમના ૩૭ મહસેથી એક કમીટી નેમી તેઓ આમલ રજૂ કીધી હતી કે મતદેરની કોષ બાંધે હેય

૧ જાને જમથેદ, તા. ૬-૭ મી જુલાઈ-૧૮૯૭.

આ અરજ બાંધે રાખવી એ સરકારી જાહેર રાજ-નીતિની વીરૂદ્ધ છે, એવો જવાબ સરકાર તરફથી મળેલો હતો તે નીચે આપે છીએ :-

Judicial Department,

Bombay Castle, 28th November 1896.

From C. G. H. Fawcett, Esq., I.C.S. Under-Secretary to Government, Bombay, To the Secretary to the Trustees of the Parsee Punchayet Funds and Properties, 131. Hornby Road.

Sir.—I am directed to acknowledge the receipt of your letters dated respectively the 22nd October, 1897, the 2nd December, 1897, and the 6th May, 1898, regarding the memorial to the Government of India from certain members of the Parsee community in India in which they pray that a special Act may be passed for the benefit of their community legalizing trusts for the performance of ceremonies in honour of the dead.

2. Under instructions from the Government of India I am to inform you that the Governor-General in Council has given the memorial the careful consideration due to a representation from a large and influential portion of the Parsee community, and arrived at the decision that the proposed alteration in the law is opposed to public policy and would not be justified in all the circumstances of the case.

8. I am at the same time to forward, herewith, for the information of the memorialists copy of a minute dated 2nd February 1898, recorded on the subject, by the late Sir Charles Farran, Chief Justice of Bombay—I have, &c.

(Sd.) C. FAWCETT,

Under-Secretary to Government.

Copy of a minute dated 2nd February, 1898, recorded by the late Sir Charles Farran, Chief Justice of Bombay:—

The decision declaring the law of which the memorialists complain is reported in Indian Law Reports 11 Bom. page 441. It has been followed in some sub-

તે નીકળી જાય અને એ કામમાં એકમતી જાય. ૫. એ કમીટીએ એ અરજ ઉપર વિચાર તથા તકરારો કરી તે બાંધે રાખી તે ઉપર પારસી કોમની પસંદગી મેનવી નામદાર વડી સરકાર ઉપર નીકળી આપવાને બનામણ કીધાથી દરેકી શરૂ થીએ તે બાંધે રાખવાને ઉપલી બાંધ મોટાંબાંધવાથી સખાનું કામ ખતમ થવા પછી સમથત જરૂરથી અંગ્રેજીમાં એક જાહેર મુખા ઉપદેશ

sequent cases but has not, I believe, been tested by an appeal, though I entertain little doubt that it would be upheld by an Appellate Court. The law as expounded in the above decision does not render void bequests for the performance of *Barajgar* ceremonies on the ground that they are superstitious as matters for the soul of the dead are held superstitious and void in England (Lowin on Trusts, page 105 (Edition 1885) though not, I believe in Ireland) but only the settlement of property in *perpetuity* for the performance of *Barajgar* ceremonies. Within the period allowed by law such trusts are valid enough. The law as to superstitious uses has not been applied to Parsees in India. I doubt whether this distinction was apprehended by the mass of the signatories to the petition. It is easy to obtain signatures by a suggestion that religion is endangered. Parsees can legally provide for their memory being kept alive by a persons living at their death. I do not think that the memorialists have any substantial grievance to complain of, nor do I think that any appreciable number of bequests for the performance *Barajgar* ceremonies, in perpetuity have been set aside by the Courts. It is only when the beneficiaries quarrel amongst themselves and object to such bequests that they are invalidated.

I cannot think that dying persons can desire that remote generations should observe their memories. Such observance must, of necessity, be an idle form.

Perpetual settlement of property for a purpose which benefits not the community but members of a family only, are, I think, much to be deprecated. When the real object of the trust has ceased to exist, it must *ex-necessitate rei* follow that the trust becomes at first an idle ceremony kept up for the benefit of the priest and then ceases to exist. The trustees enjoy the trust property for their own benefit. There is no check upon them. This is not the least evil which follows the creation of such perpetuities. The opponents have, I think, the best of the argument.

In my opinion special legislation upon the subject is not called for.

(Sd.) C. F. FARRAN

જાનવી અરજ વીરૂદ્ધ એક બીજા અરજ આરે પચીસ શકી સાથની વડી સરકારને મોકલવામાં આવી હતી.

આ પછી થયેલ મુખાની હાથ કોર નધે મરજુમ બાંધે દીનબાંધે બંધીરલ તારામદે કરેલાં બાંધેરોજાર તથા મુકતાદ મોંનાં દરેકના વાંધાનો મુકતો નીકળેલો હતો, જે મધે જરૂરી દીનબાંધે મનજાબાંધે હાથે તા. ૨ જ કીસેમ્બર ૧૮૯૭ ને દીને મુકતો આપી એમાં દરેકી જાનનાં કીધી તેમને કાયમ કીધાં હતાં.

Indian Law Reports 33. Bom. Page, 122.

મકાન મધે બોલાવી હતી. ચરનશીનળી ખુરસી પર ઘેન શાહજી માણેકજી પીટીટ ખારેનેટો લીધા બાદ તેવલ તરફથી એ બાબતને લગતો કેટલોક બોલાસો તેવલના બેટા શેઠ બહમનજી ઘેનશાહજી પીટીટ વાંચી સંબળાવ્યો હતો. ને બાદ મીઠા ખરચેદજી રૂસ્તમજી કામએ દરખાસત કરી કે, “આપણી હાથ કોરડો આપણને ઇંગ્લેજ કાપદો લાગુ પાડી આપણા રોજામાં થતાં બાજરોનગરનાં તરડો રદ કરેછે, માટે જરૂરથીતી અંગ્રજીનગી આ સખાને એવો લીચાર છે કે, નામદાર સરકારને એક માનપુરવક અરજી કરવી કે, આપણા જરૂરથીતીએને એ બાબતમાં ઇંગ્લેજ કાપદોથી મુકત કરી જુદો કાપદો આપે.”

એ દરખાસને શેઠ ફરામજી રૂસ્તમજી વાડીઆ સોલીશીટર ટેકા આપ્યો, અને તે એકમતથી પચાર થઇ હતી. એ બાદ તેવાર કરેલી અરજી પંચાતના શેઠેટરી યમજીભાઈ આદમી એઠા જીવજીભાઈ મોદીએ વાંચી સંબલાવી, ને પછી મીઠા ફરામજી રૂસ્તમજી જોશીએ ખીજી દરખાસત એવી મતજીભાઈ મેલી કે, “નામદાર વડી સરકારને કરવા માટે અત્રે ને અરજી વાંચવામાં આવેછે તે અંગ્રજીનગી આ સખા બહાલ રાખે, અને પારસી પંચાતનાં ધરમખાતાઓનાં ફંડ તથા મીનકતોના તરડી શાહેબોને અજર કરેછે કે, તે શાહેબોએ અત્રેના તેમજ દેશવરના જરૂરથીતીઓની તે ઉપર સહી લેવાડવી અને તે ઘટતી રીતે વડી સરકારને પેહિંચતી કરવી.”

એ દરખાસતને ડાકર નાનાબાઈ નવરોજીજી કાવરડે ટેકા આપ્યો, અને તે એકમતથી પચાર થઇ હતી.

બાદ સરેસ્તાના ઉપકારના કરાવો પચાર કરી સખા લીચરજીન થઇ હતી.

તા ૦ ૫ મી જુલાઈ.

ફરામજી નાનાબાઈ તાડીવાલા નામના ૩૦૦ વર્ષના એક જવાન પારસી તરવાડાએ ચોલાવીના રસ્તા ઉપરના એક ભંગરામાં તાડી છેજતાં કાંઈ સેહજ બોલાચાલી ઉપરથી ગાંધ તા ૦ ૨ જી મેએ ૧૮૯૦ ને ઘેને હેરમનજી કાવરજી પચાર આપવા કમીટીનાવાલા નામના ૨૦૦ વર્ષના જવાન પારસીને તાડી છેજવાનું વીંધણું તેની ડાબી બાજુમાં ભોટી દઇ મારી નાખ્યો હતો, તથા તેવલના ખીજા એક ભાઈ પેશતનજીને પણ ઉપજીવ વીંધણું ભોટી સખ જખમી કીધો હતો તેની તપાસ ને ઘેવસ મુખી અપરાધીઓની છાંડણુ કરનારી સેશનમાં નામદાર જસ્ટીસ મીઠા કુલકન તથા ખાસ જ્યુડીની હજુરમાં ચાલ્યા બાદ આજ ઘેને તેના ઉપર લાંક શાંપેત થવાથી, પણ જ્યુડીએ દયા દેખાડવાની બલાંમણુ કરવાથી નામદાર જસ્ટીસે તેને સાત વર્ષનાં સખ કેદખાંનાંની સખ કીધી હતી.

૧ જાને જાન્યુરી, તા ૦ ૬ મી જુલાઈ ૧૮૯૭.

તા ૦ ૬ થી જુલાઈ.

શેઠ નવરોજીજી માણેકજી વાડીઆ, સી. આઈ. જી. એ મુરોખન જનરલ હાસ્ટીટલમાં આછી તાલીમવાલી નસી પુરી પાડવા માટે એ હાસ્ટીટલવાલાઓએ ઉભાં કરેલાં ફંડમાં રૂ.૧૦૦૦ ની રકમ બેટ ચોક્કી હતી.

તા ૦ ૮ મી જુલાઈ.

રોજ ૨૭ માઈ ૧૦ (શે) ૧૨૧૬ જાનેજાન્યુરી.

અજી—શોરામજી નવરોજીજી કુપર—ઉમર વર્ષ ૪૮). એવલ મુખબની મુનીસીપાલીટીમાં પ્રથમ એક કલાક તરિકે રહી વર્ષનાં ઇ. સ. ૧૮૭૫ માં મુનીસીપાલીટીના ચીફ અકાઉન્ટન્ટના બોલો ઉપર આવ્યા હતા. એવલનું હીજાની માન થયું ઉચા કારનું હતું, અને તેની વખાણુ એવલના વખતના દરેક મુનીસીપાલ કમીશનરે કરી હતી, અને મરણની તજીજ માસ અગાઉ ઇ. ૧૨૦૦ ના દરમાં ઉપરોત રૂ.૨૫૦૦ નું અંગત ખાસ લવાજમ કારપોરેશન એમને આપવું ક્યું હતું.

તા ૦ ૧૦ મી જુલાઈ.

મીઠા રૂસ્તમ ડોશાબાઈ નયરવાનજી વાડીઆએ ઇંગ્લાંડમાં બાઇસીકલ ઉપર એક માઇલની મુસાફરી ચોધી બોલા વખતમાં કરવાનું “એમપીસ” નું માન મેલક્યું. જાંડનની “વીલીક કલબ” ની એ સરતમાં એ છેકું ને મીનીટ અને પચીસ સેકન્ડમાં તેવલે પચાર ક્યું હતું.

તા ૦ ૧૬ મી જુલાઈ.

મુખબની મુનીસીપાલ કારપોરેશનના મુસેહના અમલદારો તરફના એક મેમ્બર મરહુમ શેઠ બકમનજી પેશતનજી માસરની જોએમે તેમના ઘોડા ડાકર ઘેનશાહ બહમનજી માસરને આજ ઘેને મુડી કાઢ્યા હતા.

મુખબની પારસી પંચાતનાં ફંડનાં તા ૦ ૧ થી નવેમ્બર ૧૮૯૫ થી તા ૦ ૩૧ મી ડિસેમ્બર ૧૮૯૬ સુધીનાં હીજાખની ચોપડી ટ્રસ્ટીઓએ જખાવી પ્રગટ કીધી હતી. તેપરથી જોખામાં આવેછે કે, વરસની સેવરે પંચાતનાં

૨ જાને જાન્યુરી, તા ૦ ૭ મી જુલાઈ ૧૮૯૭.

૩ શેઠ જાનેજાન્યુરી કુપરના બાબા.

૪ જાને જાન્યુરી, તા ૦ ૧૨ મી જુલાઈ ૧૮૯૭.

૫ રાઈમસ ઓફ ઇંગ્, તા ૦ ૧૬ મી જુલાઈ ૧૮૯૭.

૬ અનામત રકમનો વધારો નીચે પ્રમાણે છે:—

શ્રી સંતાસની જરૂરોસંતી અનુમતનું પાવું
મુજબુ તેના
શ્રી નવસારીની વડી હરેવેરેને વાંચેલી શ્રી સંતાસની નગર સંપત્તી અનુમતનું પાવું મુજબુ
તેના

રો એ પુ' ૭ ર.૩૧૧૪૯૩૧૧૪ ની હતી એટલે આ | સાથમાં કુલે વધારે ર.૨૩૪૬૫૧૧૧૧૧ નો થયો હતો.

નોંધ તથા પાંડ આપનારનું નામ.	રકમ ર.	ખાતાનું નામ.
કાપાણ પાલણી રાજના વીધવા તથા વડીલાડણી પાંડ દીનપાંડ.	૫૦૦	કુલ ૧૨૦ રવાનેને અવલગન પોઢિંઆડવાનાં ર'ડ ખાતે.
ક ધનભાઈ જમશેદજી જસવાલા તથા ધણીયાંજી પાંડ નવાજપાંડ અને ઊકરા શેઠ દાદાભાઈ.	૫૦૦	"
ક આવાંપાંડ દીનશાહ ડાલાસ.	૫૦૦	"
ક નવરોજી જંગીરજી ગામડીયા.	૫૦૦	"
ક કાવશજી પેસતનજી કાખાના ઊકરામી.	૫૦૦	"
ક નીપાજી કાવશજી માખા.	૫૦૦	પુકતાદને રાંધણે દેશાવરો ખાતેના ગરીબ લાખાર ૧૨-તોસતીએને રૂપીયા વેઠુવવાનાં ર'ડ ખાતે.
ક રસતમજી તથા કાવશજી જમશેદજી પામપોટવાલા.	૫૦૦	"
ક ધનપાંડજી તે શેઠ જવાજી જમુખાઈનાં વીધવા તથા ઊકરામી પાંડમી માણેકપાંડ તથા ગુલપાંડ.	૫૦૦	દોખખાંમિવાલા કુંગર જીવર રાતની વેળાએ જીવતર આણ રાખવાનાં ર'ડ ખાતે.
ક રસતમજી તથા કાવશજી જમશેદજી પામપોટવાલા.	૨૫૦	ચોપાટીની ધરમશાલા મધે આંધલાં પાંગલાં તથા લાખાર ૧૨-તોસતીએને રાખીને પરવરશી કરવાનાં ર'ડ ખાતે.
ક કાવશજી બેજનજી પારખ.	૨૦૦	"
ક જમજી તે શેઠ ખરશેદજી બેઠુરાજજી ભાખાનાં વીધવા તથા ઊકરામી અને મેશીઆ.	૧૦૦	પુંખઈના તંગદસત કાલતમાં આવેલા ૧૨-તોસતીએને આશરો આપવાનાં ર'ડ ખાતે.
ક ડોસાખાઈ દારાશાહ શેઠના.	૫૦૦	ગરીબ લાખાર ૧૨-તોસતી વીધવાએને આશરો આપવાનાં ર'ડ ખાતે.
ક માણેકપાંડ તે હુદરાખાઈવાલા શેઠ નશરવાનજી શોરાખજી ચીનાઈનાં વીધવા તથા ઊકરામી શેઠા ડોસાખાઈ તથા ખરશેદજી તથા રસતમજી તથા નીપાજી તથા બકમનજી અને પીરોજશાહ નશરવાનજી શોરાખજી ચીનાઈ.	૨૦૦	"
ક રસતમજી તથા કાવશજી જમશેદજી પામપોટવાલા.	૫૦૦	"
ક પીરોજપાંડ તે શેઠ નશરવાનજી અરદેશરજી વાડીઆનાં ધણીયાંજી.	૫૦૦	"
ક કાવશજી બેજનજી પારખ.	૧૦૦	"
ક દરામજી મનચિરજી.	૫૦૦	નવશરીનાં ૧૨-તોસતી રવાનેને અવલગન પોઢિંઆડવાનાં ર'ડ ખાતે.
ક પેસતનજી ચોરાખજી લાલકાકા.	૫૦૦	ચોલાપોરની ૧૨-તોસતી અનણુચનનાં ર'ડ ખાતે.
ક દીનપાંડ તે મરડુખ શેઠ નશરવાનજી માણેકજી પીઠીટનાં વીધવા.	૧૦૦	મહુવાની ૧૨-તોસતી અનણુચનનાં ર'ડ ખાતે.
ક દીનપાંડ તે મરડુખ શેઠ નશરવાનજી માણેકજી પીઠીટનાં વીધવા.	૫૦૦	બદનેરા તથા જીમરાવતીની ૧૨-તોસતી અનણુચનનાં ર'ડ ખાતે.
ક રસતમજી નાનાખાઈ બેઠુરાજજી જીભાઈ તથા ચેડુરાજજી શોરાખજી જમશેદજી જીભાઈ.	૫૦૦	નાગપોર તથા કામડીની ૧૨-તોસતી અનણુચનનાં ર'ડ ખાતે.
ક બકમનજી દીનશાહ પીઠીટ.	૫૦૦	શેઠ બકમનજી દીનશાહ પીઠીટ પોતાનાં ઊકરાંએની જુદી જુદી વખતે કરેલી નવજોતની પુણીલીઈ આપેલા રૂપીયાના ધરમ ખાતે.
ક આવાંપાંડ દરામજી દીનશાહ પીઠીટ.	૨૦૦	શેઠ દરામજી દીનશાહ પીઠીટનાં પુનને સાથે તેવણના પીનાજી સર દીનશાહ માણેકજી પીઠીટ ખારોને તથા ઊકરાંએએ કરેલાં ધરમ ખાતે.
ક નરબજી શેઠ નવરોજી નશરવાનજી વાડીઆ ચી. આઈ. ઇ.	૧૦૦	મીનારખજી શેઠ નવરોજી નશરવાનજી વાડીયા ચી. આઈ. ઇ. એ કરેલાં ધરમ ખાતે.
ક બેઠુરાજજી ખરશેદજી દાદાવાલા તથા ઇનડીયન આરંગેલીના ચાલેક તથા હુદેરાખાઈ.	૧૦૦	મરડુખ શેઠ બેઠુરાજજી દાદાખાઈ પોઢિંઆડવાનાં ર'ડ કરેલાં ધરમ ખાતે.

તા. ૧૯ મી જુલાઈ.

રોન ૮ માં ૧૧ (ચિ) ૧૨૧૬ યનદેવરદી.

મરુદ-ધનજીભાઈ મેહરવાનજી જીજીભાઈ-ઉમર વર્ષ ૫૨). મરુદમ શેઠ જીજીભાઈ દાદાભાઈના નપીરા. પ્રથમમાં એઓ પોતાના ભાઈઓની સાથે “મરવાનજી જીજીભાઈના છોકરાઓની કંપની” નાં નામે વેપાર ચલાવતા હતા, જે પછી મર જીગીર કાવજી સાથે પોતાના ભાઈઓની સામેજીગીરીથી જીવીલી મીઠાની એલ્મસીમાં જોડાયા હતા. અત્રેની કેટલીક જોડેટ રોડક કંપનીઓના એવજી ડાયરેક્ટર તથા એક જીજીના અને ઉમર-મંદ ક્રીમેશન હતા. એઓ એક સુષેહના અમલદાર તથા સુખજીની પારસી ચીફ મેજીસ્ટ્રીનીયલ કોરટના એક ઉલી-ગેટ હતા.

મરુદ-નવરોજી રસતમજી કલીઆંણીવાલા-ઉમર વર્ષ ૪૮). કલીઆંણી કસબાના બહુ સાદા આગેવાન મેહનજી વેપારી હતા, અને ત્યાંની જરૂરોત્તી અજી-મનના કરતાકારવતા હતા. હલીચપુર, ઉમરાવતી, ઓરગા-બાદ, નાયક જીલ્લા વગેરેનાં આપકારી કંટ્રાક્ટમાં સામેલ હતા. અજીમેરનો દારૂનો ધંધો લીધેલા હોવાથી ત્યાં વારંવાર આવજીવ કરવી પડતી. ત્યાં પારસી મુસાફરો મટે એક ધરમયાના બાંધવા સારી રકમ આપી હતી.

તા. ૨૨ મી જુલાઈ.

સુખજીની પારસી ચીફ મેજીસ્ટ્રીનીયલ કોરટના એક ઉલીગેટ મરુદમ શેઠ જીજીભાઈ પેથતનજી માસ્ટરની જગ્યાએ શેઠ મેહરવાનજી મનચેરજી કામા બી. એ. ને નેમ્યા.^૩

તા. ૨૬ મી જુલાઈ.

નીચલા અહરમેને આ સાલ નામદાર મરકારે નવા સુષેહના અમલદારો નેમ્યા હતા :-

શેઠા મેહનજી નાનાભાઈ કાપડીઆ, ડા. બીઆજી એલજી ધાસવાલા, ફરુનજી શેરાબજી તાલેવારખાન, કાવજી મેહનજી શેઠા, નાનાભાઈ રતનજી ચીચગર, નશરવાનજી મેહરવાનજી ખેલ, નવરોજી શેરાબજી તલાડી, પેથતનજી કાવજી સોલીશીટર, ડાક્ટર રસમ નાનાભાઈ રાંછીના, શેઠ શેરાબજી ફરાંમજી બીલીમીચીઆ.^૪

૧ શેઠ મેહરવાનજી ધનજીભાઈ મેહરવાનજીના બાવા.

૨ અજીમેરવાળા શેઠ ફરુજી નવરોજી કલીઆંણી-વાલાના બાવા.

૩ મીરમી અવરમેંડ ગેઝેટ, તા. ૨૨ મી જુલાઈ ૧૮૯૭.

૪ મીરમી અવરમેંડ ગેઝેટ, તા. ૨૬ મી જુલાઈ ૧૮૯૭.

તા. ૪ થી આગસ્ટ.

રોન ૨૪ માં ૧૧ (ચિ) ૧૨૧૬ યનદેવરદી.

આજ દીને મરુદમ બાઈ જીજીભાઈ તે શેઠ કાવજી જીનસાહજી એડનવાલાનાં ધણીઆંનીનાં ઉમણાંમાં તેવજી પોતાની પુત્રીમાંથી રૂ.૧૦૦૦૦), આવડે રૂ.૨૦૦૦૦), ફરજીએ રૂ.૮૧૫૦), દેર શેઠ શેરાબજી જીનસાહ એડન-વાલા તથા છોકરાઓએ રૂ.૧૮૦૦), અને બીજાં જણી-ઓએ રૂ.૧૪૮૧) મલી રૂ.૪૦૫૯૧) ધર્મઆતે આપ્યા હતા. એ ઉપરાંત પાછલી રાતનાં ઉમણાંમાં શેઠ કાવજીએ બીજા રૂ. ૧૦૦૦) ધર્મ આતે આપ્યા હતા.

એડન મે વજી એ બાઈનાં ધણનાં ઉમણાંમાં જણી-ઓ તથા લાગતાવધગતાઓ તરફથી રૂ.૩૭૨૬) ધર્મ આતે આપ્યા હતા.^૫

તા. ૭ મી આગસ્ટ.

અત્રેની “પારસી નાટક કંપની” એ આજે સાલ મધરાત મે કેટલાક માસ સુધી રહી પોતાના જણી મીધા હતા, તેમને તેમના મરજી તથા એકઠીય મટે આજ દીને ત્યાંના લોકો તરફથી એક માનવત તેમની નાટક-શાળામાં આવવામાં આવ્યું હતું, તથા પ્રમુખ હનરેબલ રાએબાહદુર બી. આનંદા આરજીએ એ કંપનીના નીચલા મુખ્ય એકઠરેને પોતાને હાથે ઘટતા લેખ સાથના સોનાંનાં ચાંદો દનામમાં આપ્યા હતા :-

નવરોજી શેરાબજી દીતીઆ, જીનસાહજી દાદાભાઈ અબુ, દાદાભાઈ અમરપંદીઆરજી મીઝી, શેરાબજી કાવ-જી બજા, નશરવાનજી વીરજી ગોહપોરીઆ, દાદાભાઈ માણેકજી મામા, બાપુજી હેરમજી પુણેગર, રતનજી બીઆજી કાચમેન, અમરપંદીઆરજી જમશેદજી વાડીઆ.^૬

તા. ૭ મી આગસ્ટ.

લંડનની પુનીવરસીટી કલેજ તરફથી ત્યાંની હમ-પીરીઅલ ઇન્ટરીટ્યુટ મારફતે એશીઆડીક જીદી જીદી ભાષાઓનાં ચહડતાં જ્ઞાનની પરીક્ષા લઈ અપાતી સ્કાલર-શીપમાં આજે સાલ ૫૦) જોડતી મે વર્ષ સુધીની “આડિઅલી સ્કાલરશીપ” ચુભરાતી ભાષામાં ચહડતા આવવા મટે શેઠ રસમ કાશાભાઈ વાડીઆ, એમ. એ. ને તથા ફારસી ભાષામાં ચહડતા આવવા મટે શેઠ પેથ-તનજી શેરાબજી પાટક, એમ. એ. ને મતી હતી.^૭

શેઠ નવરોજી માણેકજી વાડીઆ, સી. આઈ. ઇ. એ પોતાનાં માતાજી મરુદમ બાઈ મોટલાંબાએ એકઠા કરેલા કેટલાક આગલા વખતના સોનાં રૂપાં તથા ચાંપાના

૫ બજે જમશેદ, તા. ૫-૭-૨૫ મી આગસ્ટ ૧૮૯૭.

૬ રાંસે ગોપાલ, તા. ૨૬ મી આગસ્ટ ૧૮૯૭.

૭ બજે જમશેદ, તા. ૮-૧૦ મી આગસ્ટ ૧૮૯૭.

જુના શિક્ષા એક સોનાના મુદર બાકસમાં સુકી તે મરનારની આંખે મુજબ નામદાર માહરણી વિઠોરીયાપર તેમની ડાબેમંડ જુનીલીની ખુશાલીમાં બેઠ મોકલ્યા હતા.

તા ૯ મી આગસ્ટ.

રોજ ૨૯ માહ ૧૧ (શિ) ૧૨૧૬ વસંતેશ્વર.

મરણ—ડાકટર શ્રીરજ્યાહ રૂચતમજી મોદી—ઉમર વર્ષ ૨૧. એવણે મુખપની યુનીવર્સિટીની એલ. એમ. એડ. એસ. ની પરીક્ષા ૧૮૯૩ માં પસાર કરી તખીખી મુદત મેળવી હતી. એ પછી ગ્રાંટ મેડીકલ કૉલેજમાં શ્રીમી. એલિજીના એક શીક્ષક તરીકે નેમાયા હતા. ૧૮૯૬ માં એવણે મરકારી નોકરીમાં દાખલ થઇ પચમહાલ ખાતે દાહોદના મરકારી તખીખી નેમાયા હતા, તથા ત્યાંની મધુનીસીપત્ર બેરડના પણ સખાસદ નેમાયા હતા, એવણે મરણ દહોદ ખાતેજ કૉલેરાથી થોડાજ કલાકના અરસામાં તીવળપણે હતું.

તા ૧૦ મી આગસ્ટ.

શ્રેષ્ઠ કાવયજી દીનચાહજી એડવાકાએ અતરેની ધર જમથેદજી જીજીભાઈ હાસીટલના પારસી વારડોના સર (૨.૧૦૦૦) ની રકમ એ હાસીટલના વડા તખીખી ઉપર બેઠ મોકલી હતી.

૧ હાઈમ્સ એક્ષિઝીટીયા, તા. ૧૧ મી આગસ્ટ ૧૮૯૭.

આ સંસ્કૃતમાં સંખળા ગલી પૂરે શિક્ષાઓ હતા, જેમાં કેટલાક અરુલી ઇરાંની પાદશાહોના અને કેટલાક પ્રાચીન હિંદના હતા. હિંદના ગધેનાં કેટલાક તે તવારીખી જ્ઞાનાની પણ આગલના હતા. બાઈ ચોટલાંબાઈ એ શિક્ષાઓની એટલી સંખ્યાલ લેતાં હતાં કે તે વિષે પોતાના કુટુંબના કાંઈને—પોતાના બેટાઓને વટીક—જણાવું ન હતું. તેવણે જુના શિક્ષાઓ ખરીદવા માટે ધૂપી રીતે ચોટી રકમે ખરચતાં, અને તે શા કારણે અને કાણ માટે ખરીદતા તે કાંઈને કહી જણાવું ન હતું. પણ એમનાં મરણ પછી એ બાકસ સાથની પાંચપચી તે જણાવું હતું. કહજી કે, એ સોનેરી ઇનેચલ કરલે બાકસ વાડીઆ કુટુંબને ૪૦) વર્ષની વાતપર કોઈ કે એ વેપારીએ બેઠ આપ્યો હતો. એ કાસકેનાં ઠાંકણપર નીચે મુજબ લેખ હતો :—

VICTORIAE REGINAE

et

Imperatricis Majestati

Veterum Persarum Suboles

MOTILIBAI.

1897.

એ માટે નામદાર માહરણીજી તરફથી મુખપની મરકાર માસે તે જી. વાડીઆનો જીન ૧૮૯૮ માં બેપકાર માનવામાં આવ્યો હતો.

૨ મુખપ સખાચાર, તા. ૧૧ મી આગસ્ટ ૧૮૯૭.

તા ૧૧ મી આગસ્ટ.

પારસી કોમમાં રવાનને અવલમંજલ પોંદ્યાડવાના વખતના થોડાક રેવાળોમાં એ અવસરની મંબીરતા જલવવા ખાતર થોડાક ફેરફાર કરવાની જરૂર જણાવાથી તે બાબેની મુખમાં કોમને કરવાને અતરેના ધણાક આગેવાન જરથોસ્ત્રી મહસ્થાએ એક રેકરીજીયન મુખપની પારસી પંચાતાનાં ધર્મખાતાંઓનાં ફંડ તથા મીધકતોના ટ્રસ્ટી સાહેબોને કરવાથી તે સાહેબોએ આજ દીને વર્તમાનપત્રે તથા હેડખાલિની મારફતે પારસી કોમને નીચે મુજબ મુખના કીધી હતી :—

૧ હું—પાવદર વખતે મીજલમમાં સામેલ થનારે રવાનને જીવેદા કરવાની મરજી હોય તે આવતીજ વખતે સુઝઆતમાં ગેહિસારવાની અગાઉ રવાનને તેના ઘેરમાં જઈ જીવેદા કરી પછી મીજલમમાં આવી બેસવું ને એમો ગેહિસારવી વખતે અથવા પછી મીજલમમાં આવે તેઓએ જીવેદા કરવાની મરજી હોય તે ગેહિસારી રહેવા પછી જીવેદા કરવા જતા ખનતાં મુખી એક હારમાં જવું ને ખીજી હારમાં પાછા ફરવું. ને સાહેબો પાવદરને જનાર હોય તે સાહેબોને દાખમાં આગળ રવાનને જીવેદા કરવાની તક મળે છે માટે તે સાહેબો દાખમાં આગળ રવાનને જીવેદા કરે તે સાહેબ કે ધર આગળ ધણી ગીરદી થાય નહીં.

૨ જી—જુજરનાનાં રવાનને તેના ઘેરમાંથી અવલમંજલ પોંદ્યાડવા લઈ જવા બહાર કાઢાડવી વખતે હાલ થોડાક જુજરનાનાં માન ખાતર તેનાં રવાનની પછવાડે ૧૦૦ થા ૧૫૦ કદમ ચાલી પાછા ફરી મીજલમમાં આવી બેસે છે ને બાકીનાઓ ઘેર આગળજ બેસી રહે છે તેને ખરે જો આખી મીજલમ જુજરનાનાં માન ખાતર તેનાં રવાનની પછવાડે જાય તે વધારે માન મળે. ને થોડા કદમ ચાલવા પછી પાછું ફરી તેને ઘેર આવી બેસવાને ખરે દરેક જણ પોતપોતાને ઘેર પરબાર જાય તે તેથી જુજરનાનાં જેમ શોભા મળે તેમ એટલે આવનારાઓને રવાન કાઢવા પછી પાછું આવી બેસવાથી બોડી રહેવું પડે છે ને વખત રાકાય છે તેનો ખયાવધાય.

૩ જી—હાલ રવાનની ગેહિસારવાનો વખત મુકર નથી ને મોડેવેલે વખતે ગેહિસારવામાં આવે છે તેથી જો મોડેથી ગેહિસારવામાં આવે છે, તે ધણી સાહેબોને બાંધે વખત મુખી બોડી રહેવું પડે છે ને વખત ધણી રાકાય છે, તેથી મવારનાં વખતે જ્યારે ગેહિસારવામાં આવે તે ૭ વાગે શરૂ કરવી ને સંજને વખતે ૩ વાગે શરૂ કરવી, કે નથી એટલે આવનારને ધણી વખત રાકાવું પડે નહીં. ખીજી ને ધણીને તથા રવાન થાય છે તેવજી વરજી વજીસપેરમાં તથા ઘેરમેળે જણાવવામાં આવે છે ને પાવદર આટલે કલાકે કાઢવામાં આવશે, જેને ખરે જો

ગેઠીસારવાના વખત સુકરર કરી જાહેર કરવામાં આવે તો મીઠાશમાં સાથેલ થનારને વખતસર આવવાને બની શકે ને સવજ પડે.

તાં ૨૦ મી આગસ્ટ.

હાંડની નામીની આશ્વિરૂડ યુનીવર્સિટીમાં આમે સાલથી આવતા તથા પેઢલવી બાણાને અબીઆસ આણ ક્રીવા હતો, અને તેના પ્રેફેસર તરીકે ગ થાને હાંડેલમાં તરજીમ કરનાર જાણીતા અમેરીકન વિદ્વાન રેવરંડ ડાક્ટર એલ. એમ. મીલસની ૩૦૦) પૈડને વરસાએ નેમણુક ક્રીવી હતી, તે વરસાંબમાં મજૂર યુનીવર્સિટી-એ મુખાબના પારસીઓની મદદ માગવાથી બાહ દીનબાહ નશરવાંનજ પીટી પાંચ વર્ષ સુધી દર સાલ ૧૦૦) પૈડની મદદ માગવાને કણજ ક્રીવું હતું.^૧

૧ મુખાહ સમાચાર, તાં ૨૦ મી આગસ્ટ ૧૮૯૭.

મરદુમ સર દીનશાહ માણેકજી પીટીઠ બેરોનેટ પારસી પંચાયત ઉપર તાં ૨૬ મી જુલાઈ ૧૮૯૭ ને દીને પત્ર લખી જણાવ્યું હતું કે આશ્વિરૂડ યુનીવર્સિટીમાં જદ પેઢેલવી બાણાએ શીખાડવાની પ્રેફેસરશીપ બીની કરવા ધારીઠે અને તે માટે ડાં મીલસને સુકરર કરવા હીલવાલ આલેઠ. પણ તે માટે એક રંડ થઈ જાય એ કે તેમાંથી આજાગમાં આજા દર વરસે ૧૫૦) પૈડ ડાં મીલસને લવાજમનાં આવવામાં આવે. એ રકમનાં બે બાગ ડાં મીલસનાં યુરોપ અને અમેરીકાના મીત્રો બીના કરી આવશે, અને કાંઈ નહીં તો ત્રીજા બાગ એટલે ૫૦) પૈડ આવણ પારસી-ઓએ બીના કરી આવવા દરેતર. ને બીજાથી પારસી પંચાયતના વરસીઓએ એક મદદજનર રતની ક્રીવી હતી, તે મદદજનરની રીપમાં બાણાં ભરનારાંઓનાં નામ નીચે જુલખ છે:—

૩.૬૫૦) સર દીનશાહ માણેકજી પીટીઠ બેરોનેટ, ૩.૧૫૦) શેઠ કાવશજી દીનશાહ એડનવાલા, ૩.૧૦૦) શેઠા કાવશજી દીનશાહજી ચા. પીટીઠના ડાક્ટરઓ, હોરજનજી એલજી કાળાનાં ધરજ રંડમાંથી, મરવાંનજ તથા હોરજનજી મનચેરજ કાળા, નશરવાંનજ મનચેરજ કાળાનાં રંડમાંથી, હોરજનજી મનચેરજ કાળાનાં રંડમાંથી, ૩.૭૫) શેઠ અરદેશર શોરાખજી દરુપ કામદીન, ૩.૫૦) શેઠ હોરજનજી એલજી આલખજી દરુપ.

એ હીલવાલ ચાલતી હતી તેટલાં ટુટીઓને માલજ ૫૫૫) કે મરદુમ બાહ દીનબાહ નશરવાંનજ માણેકજી પીટીઠ રજીલરશીપ માટે પોતા તરફથી ૫) વરસ માટે દર સાલ ૧૦૦) પૈડ માગવાની પુશી દેખાડી માટે તે બીજાથી ટુટીઓએ કેડાવ કર્યો હતો કે ૫) વરસ સુધી બાહ દીન-બાહ એ ૧૬૬ માગશે તેટલાં રતની કરેલી મદદજનરનાં ને રકમ ભરાય તે બીજીનગીરીમાં રોકી રાખી આને વજવા દેવી, અને જ્યારે બાહ દીનબાહ પીટીઠ તરફની મદદ થાય થાય જ્યારે દર વરસ ૫૦) પૈડ-ને હીસામે જેટલો વખત ચાલે તેટલો વખત મરથલી રકમમાંથી રકમ માગવા રહેવું.

એ ૫) વરસનાં અરસામાં બાહ દીનબાહ નશરવાંનજ પીટીઠ ધ. સ. ૧૮૯૮ માં ઠક થવાથી તેવજનાં પીટી મરદુમ

તાં ૨૩ મી આગસ્ટ.

રેવં ૧૩ માઈ ૧૨ (શિં) ૧૨૯૧ યજ્ઞેન્દ્રદી.

સુરતની પાસેનાં શીગનપોર ગામમાં ડાશાબાહ જીવાજી બીચની નામના ૪૫) વર્ષની વયના એક તરવાડને જેરામ દાજી નામના ૨૨) વર્ષની વયના એક બીજા કાલી તરવાડ સાથે આજ દીને ઝાંબનાં પાંચ વાગને સુમારે કાંઈ કામની બાબતમાં સેલજ ટપાટપી થવાથી તે કાલીએ પોતાના ઝાડ છેડવાના અરવાથી મજૂર પારસીને જખમી કરી મારી નાખ્યો હતો.^૨

તાં ૪ થી સપ્ટેમ્બર.

શેઠ દીનશાહ એલજી વાજા અને પ્રેફેસર જી. કે. ગોખલે જેઓ હાંડલાંડમાં હિંદી અરથોને લગતાં બાદ-શાહી કમીશન સનચુખ મુખાહ ઇલાકા તરફથી ઉપયોગી જખાંબી આપી મુખાહ પાછા ફર્યા હતા તેમને જાહેર આવકાર દેવા માટે મુખાબના રેહવાસીઓની એક જાહેર સભા અતરની પ્રેસીડન્સી એસોસીએશન તરફથી નોવિલડી થાંમટરમાં આજ દીને બોલાવવામાં આવી હતી. મર-નશીનની અરશી હાનરેબલ ડાક્ટર બાલમંદર ફિલ્હાને આવવા બાદ તેવજે એક બાણજી કરી ઉપલા બધે અહ-રથોની સેવાઓની સ્તુતી ક્રીવી, ને બાદ શેઠ દીનશાહ એલજી વાજાએ પોતાને આવવામાં આવેલાં માન માટે સખાના ઉપકાર માની પોતાની એ સેવાઓ કહી સંબ-લાવી, ને પછી શેઠ માણેકશાહ જંગીરશાહ તાલિયારખાંમે દરખાસ ક્રીવી અને તેને મીંડ ડખલ્ય. ચેમખરસે રોકેકે આવ્યો કે “લોરડ વેલખીવાળાં કમીશન સનચુખ જખાંબી આપી પાછા ફરેલા સવતંત્ર હિંદી સાહેબ મીંડ દીનશાહ એલજી વાજા અને પ્રેફેસર ગોખલેને આ સભા હીલે-જાનીથી આવકાર દેજે અને એ અહમથોએ પોતાની ફરજ ને સંતોષકારક રીતે બજાવેલે તેની કદર જુલનારી નોંધ દરેતર ઉપર લેજે.”^૩

બાહ આવ્યાંબાહ ફરામજી પીટીઠ બાકીની મુલત માટે તેવજ-નાં મરદુમ માતાજીએ કરેલી માગણજ પ્રજાણે દર સાલ ૧૦૦) પૈડ માગલ્યા હતા. એ મુલત બલાસ થતાં પંચા-એતના વરસી સાહેબોએ પોતા હસ્તકની એકથી થયલી બીજ જણાવેલી રકમમાંથી ૧૯૦૦-૪ નાં એક સાલના ૫૦) પૈડ માગલ્યા હતા, અને બાકીના પૈડ ૬૯-૦-૨ બીજે સાલ માગલ્યા હતા.

૨ જાએ જમશેદ, તાં ૨૬ મી આગસ્ટ ૧૮૯૭.

આ મુન કરનાર જેરામ દાજને સુરતની સેશન કોર્ટે શંકોની સખ કીવી હતી, ને મુખાબના હાંઈ કોર્ટે પણ બાહલ રાખી હતી, પણ મુનોએ નામદાર ગવરનરને અરજ કરવાથી તે બીજ વિચાર ચલાવી નામદાર સરકારે શંકોની સખ રેવરી જનમદેશનિકાલની સખ કીવી હતી.

૩ જાએ જમશેદ, તાં ૬ થી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૭.

તા. ૧૧ મી સપ્ટેમ્બર.

ભરૂચના એક પારસી રહીશ મી. ૦ દીનશાહ ધનજી-ભાઈ હાથીની વહુએ થોડા દિવસ ઉપર એકી વખતે ત્રણ બાળકોનો સાથે જનમ આપ્યો હતો, જે સુખળા થોડાક કલાકની હાથપાતી ભાંગી મરણ પામ્યાં હતાં.

તા. ૧૨ મી સપ્ટેમ્બર.

ગાથા ૩ (શિ. ૧૨૬૬ યજ્ઞેજ્ઞરદી.

રજુતાના રેલવે ઉપરનાં ઉંળ રોયનથી ચાર પાંચ માણે આવેલાં ઉનાવા મામમાં એક પીરની દરગાહની નજીકના તલાવમાં એક જવાન પારસી બાઈ અકસ્માત પડી જવાથી તેણીનો જન અંત્યાવવા મટે ત્યાં હાજર હોવાથી થોડા શોરાખજી મેહરામજી કરંજીઆ નામના ૨૪) વર્ષના તથા રતનશાહ દાદાબાઈ ડાકટર હોંસોતીઆ નામના ૧૮) વર્ષના જે પારસી જવાનોએ તે તલાવમાં મજકુર બાઈના જન અંત્યાવવાને અર્થે નખાવી દઈ કોથિય કરી, પણ બાઈ મજકુર તો છાત્રકાં પાણીમાં પડવાથી આસાંનીથી બાહર નીકળી આવી, અને પેલા બીઆરા બંધે જવાનો નેએ એકમેક સાથે માતાકુહના હતા તેઓ તલાવને તળે ડુબી ગયા હતા. આ બંધે બાહદુર પણ કમનશીખ પારસી જવાનોની લાયકાને છેક તેમનાં ઉડમણને દાહડે અમદાવાદ લાવી ત્યાં અવલમજ્જલ પોંદાડવામાં આવી હતી.

તા. ૧૬ મી સપ્ટેમ્બર.

જુબહની પારસી ચીફ મેટરીમાનીયલ કોરટના એક ઉલીગેટ મરહુમ થોડા ધનજીભાઈ મેહરાવંતજી જીજીભાઈની જગાએ થોડા કાવચજી દાદાબાઈ કુબાશને નેમ્યા હતા.

તા. ૧૭ મી સપ્ટેમ્બર.

રેલ ૩ માઈ ૧ (શિ. ૧૨૬૭ યજ્ઞેજ્ઞરદી.

સુરત મથનાં નવસારીની વડી દરેમેહરને તાપેનાં ભગરસાથની અંજીમનાં મજુરા ગામ આગલ આવેલાં દોખમાં ભણી જવાનો પાકો રસો ન હોવાથી ત્યાં એક પાકી સડક બાઈ દીનબાઈ તે મરહુમ થોડા નયરવાંતજી માણેજી પીટીટનાં વીંધવાએ રૂ. ૭૦૦૦)ને ખરચે સરકાર હસતક બંધારી આવી હતી, તે તૈયાર થવાથી આજ દીને એક જનમ કરી બોલ્લી મુકવામાં આવી હતી, જનમની કિઆ પુરી થવા બાદ અંજીમન તરફથી એક માનવત્ર બાઈસાહેબ દીનબાઈપર મોકલવાને વાંચી સંબોધવામાં

૧ ભવે જનશેઠ, તા. ૧૮ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૭.

૨ ભવે જનશેઠ, તા. ૧૭ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૭.

૩ બોમ્બે ગવર્નમેંટ ગેઝેટ, તા. ૧૬ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૭.

આજી હુ, તથા એ સડકનાં કામમાં થોડા એલજી દોરાખજી તલાઈ, બી. એ. એ આવેલાંની લઈ મેહનત કીધી તે મટે તેમને અંજીમન તરફથી એક સિઆમ હોરાડવામાં આવી હતી, એ બાદ બાઈ દીનબાઈ હાથમાં પીમાર હોવાથી તેમની તબીબતની દોઆ આહવારે એક તાર અંજીમન તરફથી મોકલી મીઝસ બરખાસત થઈ હતી.

તા. ૨૦ મી સપ્ટેમ્બર.

પારીસ મધે મેલિબી ઓરીએનટલ કાન્ટ્રેસની મેકકમાં જુબહવાલા થોડા રસમજી પેથતનજી કરકરીઆના બપેલા "શહનશાહ અકબર અને પારસી ધરમ" તથા "જર-થોરા અને કોટ" એ બોમ્બેના જે રેસાલા રજુ કરવામાં આયા હતા.

તા. ૨૦ મી સપ્ટેમ્બર.

રેલ ૬ માઈ ૨ (કો. ૧૨૬૭ યજ્ઞેજ્ઞરદી.

મજુર—ડાકટર હોરમજી ડાથાબાઈ પેશીકાકા—

ઉમર વર્ષ ૪૩). એવણુ અંગ્રેની ચોટ મેડીકલ કોલેજમાં વધદીને અભ્યાસ કરવાને દાખલ થયા હતા, જ્યાં ૪ વરસના અભ્યાસ પછી ઇંગલંડ જઈ એજ. આર. સી. પી., એજ. આર. સી. એસ. વગેરે તબીબી ડીપ્લોમા મેળવી જુબહ પાછા ફરી એ ધંધે ચલાવવા લાગ્યા હતા. ૧૮૮૨ ના જે માસમાં ગોક્ષાસ તેજવાળા આસપીટલના એક આનરરી આસીસ્ટન્ટ સુરજન તરીકે નેમાયા હતા, પણ થોડા વખતમાં એ ગોઠવણુ પડી બાંગી હતી. ૧૮૮૯ માં એવણે 'મજુરા' નામનું ફેરી પીણુથી પહેરજ રહેવાના કાવચને લગણુ એક પ્રચત્રક કહાડ્યું હતું અને તે પછી 'આંખ અને અથમા' એવે નામનું એક ચોપાનીઈ બાહરે પાડ્યું હતું. જોષિ રમપરંસ એસોસીએશનના એવણુ કેટલુંક સુધી પ્રચુપ હતા. એવણુનું મરણ પંચમની મધે હવા ફેરફાર કરવા ગયા ત્યાં નીપજ્યું હતું.

૪ ભવે જનશેઠ, તા. ૨૦ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૭.

એ સડક ઉપર નીચે જુબજ તબીબી ચારવામાં આવેલો:—

"પાક દાદાર હોરમજીની પદક કોળે. શ્રી સુરતના ભગરસાથના જરથોસ્ત્રી રવાનોને અવલજન લઈ જવાનો આ રસોતો ચરકુજ થોડા જનશેઠ નયરવાંતજી પીટીટના પુત્રને મટે એવણુનાં જાતાલ બાઈ દીનબાઈ નયરવાંતજી પીટીટ તે ચરકુજ થોડા નયરવાંતજી લલભાઈ ડુગામાં મેડીએ બંધાવી આપ્યો. રેલ ૩ માઈ આસીમેહસત અજસાસ-૫૬ માઈ ૧ હો શરોખ રસમજીની શોહનશાહી અને ૧૨૬૭ યજ્ઞેજ્ઞરદી, તા. ૧૭ મી સપ્ટેમ્બર અને ૧૮૯૭.

૫ ભવે જનશેઠ, તા. ૦ મી નવેમ્બર ૧૮૯૭.

૬ કો. મેહરાવંતજી હોરમજી પેશીકાકાના બાપા.

તા ૨૫ મી સપ્ટેમ્બર.

શ્રેષ્ઠ ચેતનનુ શારામનુ પાઠ, એમ. એ. એ લંડન મથે સેવામત્રી ઇડીઅન સીવીય સરવીસની પરીક્ષા કૃતેહ-મંદીથી પસાર કીધી હતી.^૧

તા ૬ થી અક્ટોબર.

રોજ ૨૨ માહ ૧ (શિ) ૧૨૬૦ યજ્ઞેન્દ્રદી.

મરણ—મચિરનુ મેરવાનનુ નાલીએરવાલા—

કિમર વર્ષ (૮૪). મલખાર કાસઝવાળા મરહુમ શ્રેષ્ઠ નવ-રોજનુ કાવચનુ નાળીચેરવાળાના નખીરા. એવણ ૧૮૪૮ માં આલપાઇ અધે એવણના બપવાએ ધરમપાતે કાઢેલી નળીરોની તપાસ કરવા ગયા હતા અને તેનાં કેટલુંક સુધી રહ્યા હતા. ત્રાવનકોરના તે વખતના મહારાજ રામરાજ બહાદુરનું ધ્યાન એવણપર એસાનું હતું, એવણે તા ૨૫ મી જાનવારી ૧૮૪૯ ને દિને એવણને પોતાના મેદનમાં આસ સ્થાપાનનું માન આપી, પચે પોશાક, શયાન જોડા તથા જરીના કમરબંધનો સરપાવ આપી, હાથી તથા રૂપાના બે બીક્ષાં એતાપત કરી ‘કાપ આંક’ કરાયા હતાં અને ૬૨ રોજ એવણને રાજ્યના મોદીપાતામાંથી ૮ માણસો સીધા મળ્યાં જ્ય એવી ગોઠવણ કરી હતી. એ બાદ એવણ સુખા પાછા ફર્યા હતા. એવણને રૂઢી ગાયનનો ધણો શોખ તથા ‘કિન્નર’ માન હતું અને આરે ગાયન ક્તે-જક મંડળી સ્થાપવામાં તથા આણ રાખવામાં એવણની પણ આગેવાની હતી.^૨

તા ૬ થી અક્ટોબર.

આજ દિને ગરીબ જરથોસ્તીઓનાં રૂઢાણ ફૂંડે હસતક સર દીનશાહનુ માણેક પીટીરે આપેલી ૧૨૨૨)

૧ જ્યે જ્યથેદ, તા ૨૭ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૬૭.

સપેતા મુજબ એક વર્ષની વધુ તાલીમ પછી લેવા-પછી સેવટની પરીક્ષામાં, ૬૬) કૃતેહમંદ સીવીલીયનોમાં, એ જ્યાં, ૧૮૪૧ મારક સાથે, પેઢી પદ્વી મેળવી હતી.

[જ્યે જ્યથેદ, તા ૫ મી નવેમ્બર ૧૮૬૮.]

૨ એવણની એક તસવીર ગાયન ક્તેજક મંડળીના મેમ્બરોએ પકાવી તેનાં દીવાંખાનાંમાં તા ૬ થી અક્ટોબર ૧૯૦૦ ને દિને ખોલી કુકી કરી.

૩ એ નિશાળાં કોળાં રૂંડની કમીટી ફક્તક “બાદ રતનપાઠ શંકનુ પાંડે રકુલ” ને નામે તા ૧ લી અગસ્ટ ૧૮૯૮ ને દીનશી બ્રાહ્મણમાં આપીછે. એ મકાનમાં નિશાળની સાથે તે કેટલેક વસતીમાં ગરીબ જર-થોસ્તીઓને સરખવસરે વાડવા માટે ફૂંડે એક દીવાંખાનું રાખેલુંછે. એ નિશાળનાં નિલાય માટે નીચલાં નાણાં આનામત થયેલાંછે. રૂ.૨૪૦૦૦) સર દીનશાહનુ માણેક પીટીરે અને ઠાકરામીએ, રૂ.૨૫૦૦) શ્રેષ્ઠ શરામનુ દોસામનુ પાંડેએ નિશાળને સિવાય વધારા, રૂ.૩૬૦૦) સર દીનશાહનુ

વાર જમીન માંહેરી જર (૪૨) વાર જમીન કિપર પોતાની બેહસ્તનશીન વીકરી બાદ રતનપાઠ તે શ્રેષ્ઠ કામનુ દોસા-મનુ પાંડેનાં ધણીઆનીનાં પુત્ર માટે એક નિશાળનું મકાન બાંધી તેને મરહુમનું નામ આપવાની ખાહેશથી રૂ.૧૮૦૦૦) આપ્યા હતા.

પીટીર તરથી જરનીમર માટે, રૂ.૫૦૦) શ્રેષ્ઠ જ્યથેદનુ નશરવાનુ દાદાએ, રૂ.૫૦૦) બાદ નવાબપાઠ દીનશાહ પીટીરની યાદમાં, રૂ.૨૦૦૦) મરહુમ શ્રેષ્ઠ નશરવાનુ બંગી-રન વાડીઆની યાદમાં, રૂ.૧૦૦૦) બાદ દીરાંબાદ જ્ય-થેદનુ પીટીરે મકાનના વધારા માટે, રૂ.૫૦૦) શ્રેષ્ઠ શરામનુ કોરમનુ બાદ જ્યથેદનુ શેકનાએ. વળી ૧૬૧૪ સુધીમાં નીચલી રકબે ધનાંએ અને સ્કાલરશીપ માટે આનામત થયેલ છે :—રૂ.૧૦૦૦) શ્રેષ્ઠ નશરવાનુ બંગીરનુ વાડીઆ મેરીટી રૂંડના ટ્રસ્ટીઓએ, રૂ.૫૦૦) બાદમાં થનપાઠનુ યોદાશદ રતન વાડા અને રતનપાઠ અરેશર પેશતનુ મોદીઆલીએ, રૂ.૫૦૦) શ્રેષ્ઠ શરામનુ દોસામનુ પાંડે અને દીકરીઓએ અને બીજા રૂ.૧૬૦૦) નાં જુદાં જુદાં ખાતાં છે.

વળી મરહુમ શ્રેષ્ઠ નવરોજનુ માણેક પીટીર, સી. આઈ. ઇ., ના ટ્રસ્ટી સાહેબીએ ઇ. સ. ૧૯૧૧ થી માસીક રૂ.૧૦૦) ની રકમ આપતી કરીછે.

એ મકાન પર નીચે મુજબ તત્તી છે :—

“—નીશાળ—

ગરીબ જરથોસ્તીઓનાં રૂંડાંણનું રૂંડ.”

“સર દીનશાહ માણેક પીટીર બેરોન્ટે પોતાની બેહસ્તનશીન દીકરી રતનપાઠ, ધણી શરામનુ દોસામનુ પાંડે રોજ જરવરદીન માફ અરેદીએક્ટ શહેનશાહી શને ૧૨૫૫ યજ્ઞેન્દ્રદી તા ૫ મી નવેમ્બર સને ૧૮૮૫ અને વાર અરેદીનાં દિને બેહસ્તનશીન થયાં તેવણનાં પુનને સાડ આ મકાન સુધાધનાં શેકલેડે રોડનાં બીલડર જોડે કિપર જરથોસ્તીઓનાં બચ્ચાંવેની કેલવણી લેવાની નીશાળ તરીકે વાડવા તથા ધરતી વખતે જરથોસ્તીઓને સરખવસરે વાડવા સાડે પોતાની જમીન સર દીનશાહ માણેક પીટીર બેરોન્ટેની પોળનાં નાંચે આલખાએછે તે મથિની ઇસકવર વાર ૪૮૨, કીમત રૂપીઆ ૭૭૪૫) ની ભેદ આપીછે તે કિપર ઇમારત બાંધવા રૂ.૨૦૧૫૪) તથા જોડતા સાચાં પુરો પાડવાને રૂપીઆ ૭૬૦૦) જલી કુદે રૂપીઆ ૨૭૭૫૪) ગરીબ જરથોસ્તીઓનાં રૂંડાંણ રૂંડની કારોબાર મંડળીને આપી તેમાં ફક્તક બંધાવી તેઓને સવાધીન આપ્યુંછે. રોજ દીન બંધન માફ આદર બંધન શહેનશાહી માફ રૂંડે કદમી સને ૧૨૬૭ યજ્ઞેન્દ્રદી તા ૫ મી જુન સને ૧૮૯૮ ઇશતી ને વાર રેવેડી.”

પેઢાં એ નિશાળની શરૂઆત ૫) વગોંથી અને ૨) શીક્ષકી કરી હતી. જ્યારે હમણાં ઇ. સ. ૧૯૧૪ માં પ્રાઇમરી, મીડલ, અને હાઇ સ્કુલના ત્રણ વિભાગમાં જુજ-રાતી ક. બ. થી ચેટીકયુસેશન સુધીની અને તે કોપરાંત ભરતું, શીવતું, મ્યુઝીક, ડ્રોઇંગ, શંકર, અને કપડાં ધોવાની—અને જરથોસ્તી વેષનીતીની તાલીમ પણ આપેછે. તેમાં ૭૫૨) ઠાકરાં—માં ૨૮૪) ઠાકરાંઓ અને ૬૮) વાર વર્ષની અદરના ઠાકરાંઓ—ની સંખ્યા છે. હાલનાં વડા શીક્ષક બાદ પીટીરેનુ રૂંડનુ બનાવ એમ. એ. છે.

તા ૧૧ મી અક્ટોબર.

સરજનન મેન્ડર કેપ્સર શારાખજી નવીમાન તથા સરજનન મેન્ડર માણિકજી એલજી રીપોર્ટરે બરકરી તખ્તીખાતામાં સરેશના પ્રમાણેની ચુલત પુરી કયાંથી તેમને “સરજનન બહુનટ કરનક” ની પદવીએ અહાલ્યામાં આપ્યા હતા.

વળી સરજનન મેન્ડર માણિકજી રીપોર્ટરને બરમાની છેલ્લી લગાડમાં નાકરી બજવી આવવા માટે રૂપાંના આદ મલ્યો હતા.

તા ૧૨ મી અક્ટોબર.

સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનિટ, સી. એસ. આઈ. ઇંગ્લાંડની યુગાફરીથી પાછા ફરતાં આજ દીને એડન જઈ પુગા હતા. એડનનાં બારમાં રીમર રાતનાં ૬૧ વાગે લગરી હતી, તોપણ આંના પારસીઓ તથા ખીજ દેશીઓએ એમને કીનારે ઉતારી લાવી શેક હારમજી કાપચી દીનચાહની આગેવાંની હેલ પારસીઓના મિત્રવાન બાગમાં એક મોટી જીયાફત આવી હતી, તથા તે બાદ એમનાં માનમાં ઇવનિંગ પાર્ટીનાં સર્વે વધુનાં લોકોને એક મોટા મેલાવડા કરવામાં આવ્યો હતો. બામદાદમાં પણ મર્વે લોકોએ સરજમશેદજીને રીમર ઉપર વદાય થતી વખતે હાજર થઈ માન આપ્યું હતું.

તા ૧૪ મી અક્ટોબર.

શેકા રમતમજી પીટીજીસાહ ધનજીમેહતાના, ખી. એ. એમ. એમ. બી; તથા કેપ્સર મેહરામજી મેહતા, ખી. એ. એલ. એમ. ખી. એ હાઇ કોર્ટના સોલીસીટરની પરીક્ષા ફૂટેહમાંથી પસાર કીધી હતી.

અજમેર મહેતા ગવરનર-જનરલના રજપુતાના એજન્ટસીના હેડ-ક્લાર્ક શેક દારાશાહ ન. મોદીએ મહિંટ અપ્રુપર આજ રાત્રે એક મોટી વાધલુને શીકાર કર્યો હતો અને એજ સુજબ રીન્ડે દીને એટલે (તા ૧૮ મી અક્ટોબર) એક ચીતોને શીકાર કર્યો હતો.

તા ૧૭ મી અક્ટોબર.

રોજ ૩ માહ ૨ (શિ) ૧૨૧૭ વલદેજરદી.

સુખઈ મર્વે જરશેશ્તી અંજુમનના ઉધરાતથી નવસારીના બગર સાથના મોર્ગેદાની આગેવાની હેલ બંધાવમાં આતથમેહરામ સાહેબના કેપ્સલાને તખતશીન

૧ બને જમશેદ, તા ૧૧-૧૨ થી અક્ટોબર ૧૮૮૭.

૨ શાસ્ત્ર ગોષ્ઠનાર, તા ૧૭ થી અક્ટોબર ૧૮૮૭.

૩ બને જમશેદ, તા ૨૭ થી અક્ટોબર ૧૮૮૭.

૪ રાઈસ એજ ઇડીઆ, તા ૧૫ થી અક્ટોબર ૧૮૮૭.

૫ બને જમશેદ, તા ૬ થી નવેમ્બર ૧૮૮૭.

કરવાની કિઆ આજ દીને દસુર જમાસપજી મીનિમેહરજી જમાસપઆયાના, એમ. એ. પી. એસ. ડી. નાં ઉપરીપણું હેલ થઈ હતી. આ વેળાએ જરશેશ્તીઓની એક મોટી ઠઠ કિઆમાં શમિત થઈ હતી. બામદાદમાં સર્વે મેલા કરેલા આતથો ઉપર છેલ્લી જમજની કરી તે સાધારણ કદના એક અફરગાંનામાં મેલી સવારનાં ૬ કલાકને અમલેનાથને દસુરકેપ્સર જમાસપજી જમાસપઆયાના તથા એડ ફરફુનજી એલજી વજીફદારે આફરગાંનીઆનું અફેકું કરું પકડી દરેહમેહરામીથી આતથને તેના યોગ્ય તખત આગળ લઈ જવાને ઉચક્યું હતું. તેમો સાથ આતથના તખત આગળ ખીજ ૧૨ વધુ મોર્ગેદા પણ સરધસના આકારમાં પોતાના હાથમાં સમથેરે, ગરજ, બરછી, ભાલા વગેરે લઈ જઈ થઈ ઉભા રહ્યા. સમથેરવાળા બે મોર્ગેદા પેટેલી દરોલમાં હતા, જેઓ પાછળ નાથમ દસુર કેપ્સર તથા મોર્ગેદ વજીફદાર હતા, અને બાકીનાઓ સરધસની પાછલી દરોલમાં હતા. નવના ટકોરે થતાં ઉત્ત્રા મોર્ગેદોએ આતથને તેની લાયકમેહ આગળ લઈ જવા માલુ સુકયું. દરેહમેહરામ બનવેલી જે મોરડીમાં આતથ રાખવામાં આવ્યા હતા તે મોરડીના દરવાજા પસાર કરી, ખુદ દરેહમેહરામ આથમણ દીધા તરફના પહેલા દરવાજામાંથી આતથ સાથનું સરધસ બહાર એટલા ઉપર આવી બાગમાં હાજર રહેલા ગ્રહસથોએ જોસબરી તાલીઓથી આતથને વધાવી લઈ પોતાના હાજી જાહેર કર્યો હતો. તે પછી દરેહમેહરામ ખીજ દરવાજામાંથી સરધસ પાછું દરેહમેહરામ દાખલ થયું અને ત્રીજા બારણામાંથી પાછું બહાર નીકળતાં તેને આગળ માફક તાલીઓથી વધાવી લેવામાં આવ્યું હતું. સરધસ હવે દરેહમેહરામ એટલા ઉપરથી નીચે ઉતર્યું અને દરેહમેહરામ કમપાઉડમાંની નાકેને પુરવ તરફના દરવાજા પસાર કરી, દરેહમેહરામી હદ છોડી, દરવાજામેહરામની પાછલી બાજુના કમપાઉડ-વાળા બાગમાં દાખલ થયું. તે પછી ફરસબંદીની પગથીઓ ઉપરથી અહીં આતથમેહરામના પાછલી બાજુના દરવાજામાંથી પસાર થયું, અને દરેહમેહરામ હાજર રહેલા ગ્રહસથોએ પણ હવે સરધસ પાછળ જવાનું માલુ સુકયું. હવે સરધસને છેલ્લા એકજ, યાને ૭ મો દરવાજા, જે પાદ-શાહના તખતનાં દાખલ થવાના દરવાજા હતા, તેમાંથી પસાર થવાનું બાકી રહ્યું હતું. એ દરવાજા પણ પસાર કરી સરધસ હાંઠિળા આગળ આવી બાગનું, અને પોતાના હાથમાંનું નાનું આફરગાંનીઉં મોટાં આફરગાંનીઆં નાનકી મેલી તેનું ઠાંકણું ઉધારી નાખ્યું. નાથમ દસુર કેપ્સરએ “થા અહુ વરીયો” ના પાક કલામ પઢી “થયેવેનના” આગળ આવી બાગમાં એક સમથ વડે, નાનાં આફરગાંનીઆમાંથી આતથો લઈ હાંઠિળા ઉપર મેલમાં મોટાં આફરગાંનીઆમાં તે મેલવા. ખીજ બે વાર એમ ફરી કરી, નાનાં આફરગાંનીઆમાંના સધના આતથો.

મોટાં આફ્રગાનીઆમાં મેલી દેવામાં આવયા હતા, અને ત્યારપછી મોટાં આફ્રગાનીઆમાં સુખ્ય વગેરે મેલી તેમાંના આતશને એક મોટાં બળતામાં રાશન કરવામાં આવશે હતા. એ વેળા એજારે સાથના મેનેદા ચોટી પાદરી રાખવા આતશના તખ્તની ચોગમ ઉભા રહયા હતા, અને આતશ મોટાં આફ્રગાનીઆમાં મેલાઈ રહયા પછી, તથા તેમાંના આતશ ઉપર સુખ્ય મેલાઈ રહયા પછી તેઓએ પોતાનાં હાથમાંનાં હથીઆના આતશ પેટરોમાંનાં તખ્ત તબદીકની ભીંત ઉપર એલલી દીધાં, અને સરખસમાંના ચોડાક મેનેદા સીવાય બાકીનાઓ તખ્ત આગળથી બહાર નીકળી પડયા. તે પછી સેલ્દે કરવા, આવેલા અહમ્મશીનું સુખ્ય એ આતશ ઉપર મેલવાનું ચાલુ થયું. આતશપેટરોમાં ચાલેલની પહેલી ભોષે નાયબે દસ્તુર કેમચર જમાસપણે એ લીધી હતી.

એ પછી જયનની ક્રિઆ ઉપલા મજરાનાં દીવાન-ખાનામાં દસ્તુર જમાસપણે મનિયેહરજી જમાસપણાનાં પ્રમુખપણાં હેઠળ થઈ હતી. દસ્તુરની સાંચે આતશદી તરફ પુણીવાલા નાયબે દસ્તુર કેકાબાદ આદરબાદ નોશરવાનજી જમાસપણાના પેઠા હતા. જયનની ક્રિઆ પુરી થયા બાદ દસ્તુર જમાસપણે કેટલાક નેક દોઆના સંપ્રદાનો કહી સંભલાવી આપે આતશપેટરોમાં ચાલેલ નામેદાર માહરાજી વિક્ટોરીયાનાં રાજ્યનાં ૧૦ માં વર્ષની કાયમ રહે, અને એ રાજ્યનાં સર્વે પ્રકારની આપાદી, સુખચાંતી અને સુખેહસંપત્તિ પંદરામીએ લીધેનાં કરી; અને સેવેરે ને સદઅહમ્મશી અને બાનુઓએ આ નેક કામમાં પોતાનો હિસ્સો આપ્યો તેઓ સર્વેના ઉપકાર માનવે હતા.

એ બાદ આતશપેટરોમાં ઉભા કરવા થકી નેમાયલી કમીટીના સરનશીન શેઠ જલબાઈ અરદેશર શેઠાએ ઉભા થઈ જણાવ્યું કે—

“આમે જરથોસ્તી અંજુમનનાં આતશપેટરોમાંનાં મકાનને લગતી સંબંધી ફરજિયાત ક્રિયાઓ બરાબર ધરમની રહે માનવત દસ્તુર ડાક્ટર જમાસપણે મનિયેહરજીની તથા જુજરગ અને કાબેલ આયોરતાન ચાલેલોની જુદ દેખરેખ તળે થઈએ, અને હવે એ ક્રિયાઓ પુરી થવાથી હું મોટી ખુશી સાથે આમે પાક મકાન દીનદાર જરથોસ્તીઓના વપરાશ માટે આજ દીનથી જુદાં થયું જાહેર કરું છું. (ખુશાલીના પોકારો.) એ ખુશાલીમાં તમા ચાલેલા પલુ બાગ લેવોછો એવી મારી પુર પાતરી છે; કાલુકે આજ દીને જયનની મીજલસમાં હજારે ચાલેલાની સાંચેલ-ગીરી પુરવી રીતે દેખાડી આપેછે કે આ થુલ કામમાં કુલ જરથોસ્તી અંજુમનની કેટલીયથી દીલસોઈ છે.”

એ પછી તેઓની ફરમાશથી કમીટીના શેફ્ટરી શેઠ સોરામજી રૂચતમજી બનશાએ એક અંજુમન પત્ર વાંચી સંભલાવ્યું, જેમાં જણાવ્યું હતું કે “આ આદાનું ધર અંજુમનને પહોંચે તબયાર કરવુંછે એ બીના પારસીઓના હતાહાસનો એક અગતનો સંદેશ થઈ પડશે, જેમ મેલેદીન તેમ મેનેદા ચાલેલાએ, જેમ શેલેનચાહી તેમ કદમી ચાલેલાએ ને અહમ્મશીએ તથા બાઈ ચાલેલાએ એકસરખી રીતે આમે બેજુમનનાં મકાનને માટે પોતાનાં ખર્ચો દીલથી બનવી મદદ કરીએ, માતર સુંબદાજી જરથોસ્તીઓએ નહીં પણ નવ-સારી, પુના, આકોલા, નાગપેર, બદનેરા, હમતપુરા, મઉ, હંડોર, કલકા, હરાન તથા ચીન અને બીજી ધણીએક જગ્યાએ કે જ્યાં આપણા નેક ટોળાની ચોડાલણીની વચ્ચે છે ત્યાંના લોકોએ પણ વગર પ્રુણે આમે અશો કામને માટે નાણાંની રકમો મોકલેલી. આમે મકાન પહોંચાડે સવાબે લાખ રૂપીઆથી વધુ ખર્ચ થયેછે. આપણી અન-જુમન શેઠ શાપુરજી સોરામજી નાળીએરવાળા, શેઠ કાવ-સજી દીનશાહ એડનવાળા, શેઠ દાદાબાઈ નશરવાનજી કેન્ના-કર તથા શેઠ દસગુરજી ચાલેલ જમશેદજી સોરામજી કુક-દારની ગંજવર બહેશીને માટે તેઓની સદા આભારી રહેશે કારણકે પાછળથી એ દીનદાર જરથોસ્તીઓની મદદથી આ મહાભારત કામ પહેલું પુરું થયુંછે. શર-આતમાં એ કામમાં મોટી મદદ કરનારા અહમ્મશી શેઠા નશરવાનજી રતનજી તાતા, મનચેરજી બમનજી પંથકી, માણેકજી હોરમજી પરવેઝ, સર દીનશાહજી માણેકજી વીટી, શેઠા રૂચતમજી ડાસબાઈ શેઠા, હોરમજી નવ-રોજી કુપર વગેરે હતા. આપણને એ સંબંધી બહેશીનો મોટો ભાગ દસગુર ડાક્ટર જમાસપણે મનિયેહરજીની અધ્યાગ મહેનત અને સજ્જારાથી મળીએ, તેવણની ઉપર એક ખરા ધરમચર દાખલ એ અહમ્મશીનો પુરતો વીશવાસ હોવાથી તેઓએ આમે પાક મકાનના જુદા જુદા ભાગો બંધાવી આપવાને માથે લાગે હોય સુધીના ભાગ્યશાળી થયા અને સવાબમાં હમીશનો વધારો કરવો તેટલામાટે આમે માનવત દસગુરજીનો ઉપકાર આપણી ઉપર કાયમ રહેશે. આમે રાનકદાર મકાનની કારીગરીને માટે તથા તેની પહોંચાડે બાર વરસેર ખર્ચથી વગર હાંમેલ ને તારીફકાયક મેલેનત કરી તેને પુરું કરવુંછે તે માટે શેઠ દીનશાહજી સોરામજી મીચીની ચાંબારી એની જોડે કાયમ રહેશે. એ બાંધકામમાં અમારા જુજરગ કાબેલ અને સંખી દીજના નાયબ સરનશીન શેઠ પેસતનજી રૂચતમજી કાંગાએ પણ અસુલ્ય સેવા પહેલેથી તે છેલ્લે સુધી બજાવી-છે, તે માટે આપણે આમે ટોળો તેવણને આભારી છે. આજ નજદીક તેર વરસ થયાં અમારી કમીટીના એક આનરરી સેફ્ટરી દાખલ શેઠ સોરામજી રૂચતમજી બન-શાએ પોતાનો આગ્રહ ધણી બાહેશીથી બજાવ્યો. આ

કમીડીના બાળ એકણે થાતાની કીમતી સુખનાઓથી તથા ધારમ અને સ્વર્ગપ્રત્યે ભગ્યજોડે. એ કીમતી સેવાએને માટે આપણે એમણેના મોટા ઉપકાર માનવે છીએ. આ મકાનના વડા દસ્ટુરજી દાખત દસ્ટુર ડાક્ટર જમાસ્પતળ મીનિયેહેરજી જમાસ્પતળાશાનાને કેડપાછે, તથા એકણના બાપકીવાલા અને કામિલ મેટા એ. કેપસર દસ્ટુર જમાસ્પતળને નામય દસ્ટુર નેમ્મણે. આમીન!"

એ પાદ સુખમળી પારસી પંચાતનાં ફંડના દરેડી સહેમીની તરફથી તેમના શેઠેડી ચમચુલ ઓખમા એમ છવણુજી જમથેદજી મીડીએ નામયે અંજુમત પત્ર વાંચી સંબંધાઓ હતો—“પારસી પંચાતનું આગું સ્થાપવાને આજે નવમીક ૭૪ વરસ થયાં છે, તે આગું સ્થાપવા પછી આજે સ્ટેનયાહીએનું ત્રીજું આતશબેદરામ તખ્તનશીન કરવામાં આવ્યું છે. એક શેઠ દાદાબાઈ નશરવાનજી મીડી-વાળું મુરતનું આતશબેદરામ, બીજું શેઠ હોરમજી જમ-તળ વહાડયાજીનું સુખમળું આતશબેદરામ, અને ત્રીજું આજ રાજે સ્થાપવામાં આવેલું આતશબેદરામ. મોદા-તબાની વાદ મોરના એવાં ધરમનાં મકાનના ઉભાં કરનારા સહેમીનાં બધાં કામ તરફ કદરસનાસી દેખાડવા માટે પારસી પંચાતના વચ્ચડી સહેમીએ ઉપનાં આતશબેદરામી અને કેટલાંક આતશઆદરાને પરથી વખતે તેઓના જ્યનની કીમા વખતે તે મકાનના ઉભાં કરનારા સહેમીને અને સુખમળના શેઠ વહાડયાજીના આતશબેદરામ સહેમ પરથી વખતે આતશબેદરામના દસ્ટુરજી, દસ્ટુરજી સહેમ એદલજી દારામજી સંજાનને, ચયાશી ઓઠાડી હતી. તે સુખમળ આજ રાજે તખ્તનશીન કરવામાં આવેલા આતશ-બેદરામ સહેમની સ્થાપના કરવામાં બાગ લેનાર કારામાર મંડળીના ચરનશીન શેઠ જબબાઈ અરદેશર શેઠને એક શયાલ ઓઠાડવામાં આવે છેજી, અને ઉપલી કારામાર મંડળીએ દસ્ટુરજી સહેમ ડામ જમાસ્પતળ મીનિયેહેરજી જમાસ્પતળાશાનાને આ મકાનના દસ્ટુરજી નેમયાછે, મોટા આ મકાનના દસ્ટુરજી તરીકે એવણુ સહેમને એક શયાલ ઓઠાડવામાં આવે છેજી.” ઉપલા પત્રમાં જણાવેલી બે શેઠાઓ પંચાતનાં ફંડના એક દરેડી શેઠ હોરમજી એદલજી આતશબેદરામ શેઠ જબબાઈ તથા દસ્ટુર જમાસ્પતળને હોરાડી હતી.

એ પછી દસ્ટુર જમાસ્પતળને આતશબેદરામની કમીડી તરફથી એ મકાનના દસ્ટુર તરીકેની તથા ખીબ શીમાઓ, અધોરનાના, મેહડીના વગેરેએ મળી ૪૩)

૧ એ ૪૩) શેઠાઓ નીચે સુખમળ હતી:—

આતશબેદરામની કમીડી વચ્ચડી, શેઠ જબબાઈ અર-દેશર શેઠ, શેઠ રસતળજી કાશાનાઈ શેઠના, સર દીનશાહ ચાલેકજી પીઠી, વાઘ દીનશાહ નશરવાનજી પીઠી, પુના-વાળા સરદાર દસ્ટુર હોરામ જમાસ્પ, આવાયજીના સગા-

શેઠાઓ તથા તેમના મેટા નામય દસ્ટુર કેપસર જમાસ્પતળ જમાસ્પતળાશાને ૭ શેઠાઓ હોરાડવામાં આવી હતી.

આતરે અતીવહુડી ગીરદીને લીધે મીનિયેદર અરપાસત કરી સાંજનાં ૫ કલાકે આતશબેદરામના હાલમાં કમીડીના

સદે, આતશબેદરામ કમીડીના સમ્પ્રસદે, શેઠ મણિજી શેઠની અગીવારીના પ્રતવલીઓ, એજ દરેકેરના મોમેદે, શેઠા કાવસજી દીનશાહ એડનવાળા, અરદેશર શાપુલ સેરા-વજી નાળીચિરાવાળા, દોરાવજી દીનશાહ એડનવાળા, કાના-ખાનના વચ્ચડીઓ, બનાલ લીમજીની દરેકેરેરના વચ્ચડીઓ, બનાલ લીમજીની દરેકેરેરના આધોરનાનો, મીન હીરજી અરદેશર દારીશક, કદમી મોમેદે, મીનિયેર કાશાવાળા મોમેદે સાહેબી, ચંદનવાડીનાં નવાં આતશબેદરામના મોમેદે, કાઠની લંગડાની દરેકેરેરના વચ્ચડીઓ, એજ દરેકેરેરના મોમેદે, નવસારીના મીનિયે દારાઈ એદલજી બચનજી, નવસારીના દસ્ટુર સાહેબ દારાવજી મીડીયારજી નવસારીના નવસારીના અંજુમત, નવસારીના નામય દસ્ટુર એદલજી નવરોજી મેડેરજીના, દાદાબાઈ નશરવાનજી કંઠાકર, મેતવાડીના નરથેસની સહીઓ, નવસારીની બચ-રોજી હોરમજી, કાશાવાળા એરવદ મેડેરજી મેડેરજી નરડા, મીન નશરવાનજી મેડેરજી તાડીવાળા, મીન મેડ-તનજી નશરવાનજી મીડીવાળા, અને દસ્ટુર હોરમજી મણિજી સંજાન તરફની.

બચરોજી વગેરેના નરથેસનીઓ તરફથી ૧ શયાલ, ૩૧૧૦૦ જીરવની રકમ સાથની એક પર્સ તથા એક ચાન-પત્ર આંદીના એક સુંદર કાસકેમાં મીન મેડેરજી નશર-વાનજી પાવરીની આગીવાની કેડજી દસ્ટુર જમાસ્પતળને એ દીનિ એડનવાલ કપડાં હતાં. તેઓએ નામય દસ્ટુર કેપસર જમાસ્પતળ જમાસ્પતળાશાનાને પણ નામય દસ્ટુર થવાની સુચારકપાત્રીમાં એક શયાલ ઓઠાડી હતી.

નવસારી અધે પણ એ બનાવની પુરાલીમાં આતશ-બેદરામમાં એક મોટું જાન તથા સર્વે ઉકાલે રોશની અને મોમમુષે કપડામાં આવી હતી, તથા દસ્ટુર દારાવજી મીડી-યારજીને શેઠાવ હોરાડવામાં આવી હતી. એ જાનની મીનિય એમ ઉકાલજી પુરોજી મીડી, દાદાબાઈ કાવસજી મસાની અને રસતળજી વાલજીજી આદને કીમી હતી.

નવસારીના વડા દસ્ટુરજી દારાવજીને આપવા માટે સુખમળી નામર અંજુમત તરફથી એક મણલ તથા એક પર્સ દસ્ટુર ડાક્ટર જમાસ્પતળ ચારતે એક મોમલવામાં આવી હતી.

કમીડીના પુનરમ ખંતોલા સગાસદ એરવદ મેડેરજી રસતળજી કાગીને કાઠની શેઠ ચાલેકજી શેઠની દરેકેરેરના મોમેદે નરથે એક શયાલ શેઠ જબબાઈ અરદેશર શેઠ ચારતે એકાદવામાં આવી છે.

એ આતશબેદરામનાં ફંડમાં ૩,૫૦૦ ની જીમર નરથારસીમાં લાખતી રીપ નીચે આપી છે:—

૩,૨૦૦.૦૦ શેઠ કાવસજી દીનશાહજી એડનવાળા સી. આમ. ઇ., ૩,૨૦૦.૦૦ શેઠ દાદાબાઈ નશરવાનજી કંઠાકર, ૩,૫૦૦.૦૦ શેઠ શાપુલ સેરાવજી સારીચિરાવાળા, ૩,૧૨૦.૦૦ શેઠ નશરવાનજી મેડેરજી તાડા તથા મીડીઓ અને વગેરે, ૩,૫૦૦.૦૦ શેઠ ચાલેકજી મેડેરજી પર્સ,

મિમ્મરે તથા ખીલ ક્ષણક નરથોશ્તીએ ભિગા મળ્યા હતા; જે વેળાએ પ્રમુખ શ્રેઃ ભલભાઈ અરદેશર શ્રેઃ આતથશિશરમની કમીડી તરફનું એક માનવત્ર રૂપાના કારકેટમાં મેલી તથા રૂ.૧૦૦૧) ની “પર્ચ” દસ્તુર

રૂ.૧૦૦૦૦) શ્રેઃ મનચેરલ બકમનલ પંથકી, રૂ.૬૦૦૦) દસ્તુરલ જમવેલ શોરામલ કુકાદાર, રૂ.૮૫૦૦) શ્રેઃ શાપુરલ શોરામલ નારીયળવાલાના વારસો, રૂ.૭૫૦૦) સર દીનશાહલ માણેકલ પીઠી, બેરોનેટ; રૂ.૫૨૦૦) શ્રેઃ રૂસતમલ કોસાભાઈ શેઠના, રૂ.૫૦૦૦) શ્રેઃ હોરમજલ નવરોજલ કોપર, રૂ.૩૭૦૨) શ્રેઃ પેશતનલ રૂસતમલ કંગા, રૂ.૭૧૦૦) શ્રેઃ કાવશલ શોરામલ ભેદવાર, રૂ.૭૦૦૦) શ્રેઃ નશરવાંનલ માણેકલ પીઠી, મેકરાંનલ નશરવાંનલ સીરવાઈ, માણેકલ લીજલભાઈ હોતરીયા, અને શોરામલ મેકરાંનલ ખાના, રૂ.૨૬૧૦) બાઈ પરથેભાઈ તે આદરલ હોરમજની દીકરી, રૂ.૨૦૦૦) શ્રેઃ શોરામલ કાવશલ તાતા, અને બાઈ કુરવાઈ તે એલલ શંરંગલ ઘોડીનાં લીધવા, રૂ.૫૦૦૦) શ્રેઃ હોરમજલ પરથેલ દુધાશ, જંગીરલ નશરવાંનલ મોદી, હોરમલ કાવશલ હોમરીગર, રૂ.૧૧૧૧) શ્રેઃ નવરોજલ માણેકલ પરથેલ, રૂ.૧૧૦૧) બાઈ રતનબાઈ તે હોરમજલ પરથેલ કપતાંનનાં લીધવા, રૂ.૫૦૦૦) બાઈ લીરમાઈલ તે શાપુરલ શોરામલ નારીયળવાલાનાં ધણી-આની, શ્રેઃ દીનશાહલ મચેરલ પંથકી, પરથેલ નશરવાંનલ સોવણ, ભલભાઈ અરદેશર શ્રેઃ, માણેકલ પરથેલ કોસાભાઈ, પેશતનલ જંગીરલ તારામદ, અરદેશર પેશતનલ શેઠનાં તથા શંરંગલ પેશતનલ મેલત, બાઈ બડુયાઈ તે પેશતનલ રતનલ રાગીનાં ધણીઆની, બાઈ કોસીયાઈ તે પરથેલ શંરંગલ પેશતનલ લીધવા, બાઈ હીરામજલ પેશતનલ શેઠનાં અને બાઈ હીરાંયાઈ તથા ધનયાઈલ માણેકલ શેઠનાં, બાઈ પીરોજમાઈ તે માણેકલ હોરમજલ કેસરી-વાલાનાં લીધવા, બાઈ જરમાઈ તે મનચેરલ શોરામલ ઇન્-નેરનાં લીધવા, એક જરથોશ્તી બાઈ પેશતનલ રૂસતમલ કંગા અતક, રૂ.૭૫૧) શ્રેઃ કાવશલ દીનશાહલ એકનવાલા સી. આઈ. ઇ. તથા ભાઈએ, શ્રેઃ પેશતનલ કાવશલ વલીલ, રૂ.૬૫૦) શ્રેઃ શોરામલ રૂસતમલ ખનાશ, રૂ.૨૦૦) શ્રેઃ શાપુરલ શોરામલ નારીયળવાલા અને હોકરાંમી, બાઈ મેકમન-બાઈ તે શ્રેઃ પેશતનલ રૂસતમલ કંગાનાં ધણીઆની, રૂ.૬૧૦) શ્રેઃ મેસવાંનલ એલલ માદન, રૂ.૫૫૪) શ્રેઃ ધનભાઈ મેસવાંનલ મેલતાનું કુટુંબ, રૂ.૫૦૪) શ્રેઃ લવનલ એલલ ભોખીરાણું કુટુંબ, રૂ.૫૦૧) શ્રેઃ દીનશાહ પેશતનલ કંગા, એલલ આદરલ હોરમલ, ડાં કોસાભાઈ બેજનલ, ડાં રૂસતમલ નશરવાંનલ મોરી, બેજનલ રતનલ નરીયાન, બેજનલ નવરોજલ બામલ, નશરવાંનલ માણેકલ કુકાં, દાદાભાઈ કાવશલ મસાની, શંરંગલ પર-જોરલ કપતાંન, બકમનલ પરથેલ પાવરી અમ્મવા જાહેલ, રૂસતમલ શંરંગલ વાડીઆ, દીનશાહ દોરમાલ કોલામિવાલા-એકનવાલા, રૂ.૫૦૦) બાઈ લીરમાઈલ તે શોરામલ કાવ-શલ તાતાનાં ધણીઆની, શ્રેઃ કાવશલ પરથેલ દુધાશ, કોસાભાઈ કાવશલ પંથકી, કાવશલ પેશતનલ વલીલ, પર-થેલ માણેકલ શેઠના, પાલનલ નવરોજલ પાવરી, એક અલીય મોમિદ ખામી દીકરાં, બાઈ લવનબાઈ તે પેશતનલ શંરંગલ પાવરીનાં લીધવા અને નશરવાંનલ પેશતનલ પાવરી,

ભામમ્મલને આતાયત કીધાં હતાં, તેજ મુખ્ય દસ્તુરલને જરથોશ્તી ધર્મ ઉપર એતેકાદ વધરાવનારી મંડલી, નવસારીની બમ્મિ રોને અહુરમઝદ, નવસારીની વડી દરે-મેહરના મોમિદો, અને બનાજ લીમજની દરેમેહરના મોમિદો

રૂસતમલ શોરામલ હોનવાલા, એલલ શંરંગલ આલમલેસ-ના હોકરાંમી, રૂસતમલ શોરામલ પરથોના ધણીઆની અને હોકરાંમી, શાપુરલ શેરીઆરલ માદન અને કુટુંબ; કલકાશી રૂ.૮૦૨) શ્રેઃ શંરંગલ મનચેરલ તથા માતાલ બાઈ રતનબાઈ, અને રૂ.૫૦૧) એક જરથોશ્તી; નીમચાશી રૂ.૮૨૫) શ્રેઃ કાવશલ લવનલ મેવાવાલાનું કુટુંબ; શીનમી ડાં ૧૦૦૦) શ્રેઃ એલલ નવરોજલ મેલતા, ડાં ૫૦૧) શ્રેઃ દોરમાલ નવરોજલ મીઠાભવાલા, ડાં ૭૦૦) શ્રેઃ હોરમજલ નવરોજલ મોરી, ડાં ૨૫૧) શ્રેઃ દાદાભાઈ કાવશલ તાતા.

એ આતથમિટોરાજનું મકાન લાંબું શેઠ ૧૦૪) હોમ-મણીમાં રૂસીજ મુખી અને પોઠળું શેઠ ૧૧) દમણી તે હોતર મુખી છે અને એ મકાન પરસોપીસી રતાલબનું (ઈઆને અસલી ધરાની તપતે જમથેના મેલેલી ૬૫૫) બાંધેલું છે. એ મકાનની રસ્તી દેવાસો બડી શીટ રા ની છે. તેને બહારની બાણુએ કુરલાના પથરની ખાનકી સોર ધડેલી બડેલી છે. એ આખા મકાનમાં બારી અને દરવાજાની કોચાઈ શેઠ ૧૪) ને પોઠળાઈ શેઠ ૬) ની છે. દરવાજાના હોમથરો સંગેરમરના છે અને તેની જમીન વેલાતી નળ્યાં, કાળા પથરની લાકીએ અને કાખાની કીધેલી છે. એ મકાનમાં કુરલાના, પેરમ્પદરના તથા સંગેરમરના પથર, સામલી લાકડું લીજેરે લાવેલું છે. એ મકાનને ૯) માગમાં વડેચેલું છે તે નીચે મુજબ છે:—

૧ જું—બંદગી કરવાનો મોટો હોલ, શેઠ શાપુરલ શોરામલ નારીએલવાળાએ બંધાવેલો તેની તપતી મારેલી છે.

૨ જું—એ હોલની અંદર (સેનકતમ સેકેતેરમ) (પાક ગુજબ) સંગેરમરના પથરનો બાંધેલો જેની લંબાઈ શેઠ ૨૫ અને પોઠળાઈ શેઠ ૨૫ ની છે. ગુજબન અંદરથી શેઠ ૨૦×૨૦ નો છે. તેની દેવાલ બડી શીટ રા ની છે. બહારની બાણુએ સંગેરમર બડો ઇચ ૯) છે અને અંદરથી ઇંડુમાળું બાંધકામ કીધેલું છે અને જે નકશીએ કારનીસો કોનરેલી છે તે સરેર અસલી ધરાની ઢાની છે. શેઠ કાવશલ દીનશાહ એલનવાળાએ પોતાનાં મરકુમ ધણીઆણી બાઈ જરમાઈનાં પુત્રને સાંરે એ પાક ગુજબ બંધાવી આપ્યો તેની તપતી કાળા મારમલ હોર સોનેરી કરે કોનરેલી મુકેલી છે.

૩ જું—બંદગીના હોલની હોમથરે ૧) પાસીજ પોઠળી શીટ હા અને લાંબી શીટ ૫૫) ની બનાવેલી છે. તેની જમીન કાળા પથરની લાકીની કીધેલી છે. એ પાસીજ બંદગી કરવા આવનારા સાહેબોના ભેડા રાખવા તથા બીજાં રસુલજ સાથેન મુકવાને સાંરે છે.

૪ જું—એ પાસીજની હોમથરે ૧ નાનો હોલ બનાવેલો છે તે લાંબી શીટ ૫૫) ને પોઠળો શીટ ૨૦૧) છે. એ હોલમાં સરેરો પેરાવવા, નાનાં જશને કરવા અને બીજાં નાની ખીજલએ જરવાના કામસર વપરાયે સાંરે રાખેલો.

તરફનાં માનવજાણે રાજાના કાર્યક્રમમાં મેલી અનાયત કરવામાં આવ્યાં હતાં. એ બાદ કમીટીના નાયબ સરનશીન એમ પેશતનજી રમતમજી કાંઠાને, સેફ્ટરી શેઠ શેરામજી રમતમજી બનથાને, તથા મકાન બાંધી આપનાર શીલી

એ હાલ દરુર નજરેલ શેરામજી કુકાદાર એ બંધાવયો, તેની તપતી ચારેલીઈ.

૫ પ્રું—આગલી ઓરણા. એ ઓરણા બિપરના ૪) અસલી ધરાની તપતે નજરેલના ચેલેલની ૬પના થાપના તેષાં નંગ ૨) શેઠ અંજીરજી નયરાવાળજી ચારીએ પોતાના ચરકુષ પીતા તથા ચાતાણના પુનને સારી પ્રકાવેલાઈ; અને બીજી ૨) થાંભલા આં આદરજી કોષલનાં બેઠીએ પોતાના ચરકુષ માધ એલજી તથા પોતાનાં પુનને સારી પ્રકાવેલા ઈ; અને ઓરણા બિપરના ચોરાં બાણી ૨) ચરકુષ આં બનમેરજી દારામજી વકીજી તથા ધનનેરનાં પુનને સારી તથા તેવજીનાં ચરકુષ બહીઆણી બાધ નરયાધનાં પુનને સારી પ્રકાવેલાં ઈ; તથા બારી ૨) આગલી ચરકુષ ચાલિકજી દોરજી કમીસરીએવાળા તથા તેવજીનાં બહીઆણી ચરકુષ પીરિનયાધનાં પુનને સારી પ્રકાવેલી; તથા બારી ૧) ઓરણા બિપરની ચેલેલ નજરેલ નયરાવાળા પાવરી અથવા બનમેરજી પોતાના પુરથી નયરજીજી તથા ચાતાળ બાધ ઇલીઆધનાં પુનને સારી પ્રકાવેલી; તથા બીજી બારી ૧) ઓરણા બિપરની વચાંની ચરકુષ શેઠ દીનશાજી રમતમજી વાધાંની પવીજી યાદજી શેઠ રમતમજી રમતમજી વાધાંએ પ્રકાવેલી; તથા બારી ૧) ઓરણાબિપરની શેઠ દીનશા દારામજી કોણાવેવાળા એલવાળાએ પોતાના ચરકુષ બાધા એલજી ચાલિકજી કોણાવેવાળા એલવાળાનાં પુનને સારી પ્રકાવેલી; અને એની નજીન વેલાની તાબડની કીંપોએ અને બીજા નયરા શેઠ પેશતનજી રમતમજી કાંઠાએ પોતાનાં બહીઆણી બાધ બેઠેલનાધનાં પુનને સારી ચરનારની પુલજીમાં બંધાવી આવી. એ સરવેની તપતીએ તે નજા બિપર ચારેલીઈ.

૬ પ્રું—ઓરણાની બિગમજી બીજી ૪) થાંભલા ઓરણા બિપરના જેવા અસલી ધરાની તપતે નજરેલના ચેલેલની ૬પના બનાવયાઈ. તેના બિપર ૧) અગ્રાડી બનાવેલી અને તે અગ્રાડીની બેઆઈ રમત બિપરથી તે તેની નજીન સુધી શીટ ૨૦૧ ઈ, તેને શરતે કટ્ટેરા પછ અસલી ધરાની ૬પને બનાવયો. એ પોરતીજી ચરકુષ કુવરજી દોરજીજી માળનાં પુનને સારી તેવજીના નયરા શેઠ શેરામજી બેઠરાજી બાખાએ બંધાવયો, અને તેની પછ તપતી તે બિપર ચારેલીઈ.

૭ પ્રું—એ ચકાન બિપર ચાળ ૧) બનાવેલો, તે ચાળ બિપર બનાવે સારી બિપર બાણીએ મોલી નજીન બિપર સાગલી લાકડાંના દાર ૨ પોઢોળા શીટ પાળા ને બનાવયાઈ.

૮ પ્રું—ચાળ બિપરના હાંલ, એ હાંલની પદ્ધતિ ગુજ. બનલી બેઠી બાણીએ ૨) ઓરડા બાંધેલાઈ. એ ઓરડાએના ૬પજી બાણીએ ઓરડા લાઈપ્રેરી સારી વપરાજમાં લેવાના ઈ. હાંલની બિગમજી તથા અને નીચલા ઓરડાને ચાથે એક લોખી યાને ચોટ્ટો વરડો કાપેલો. હાંલ શેઠ દારામજી નયરાવાળજી કનરાકાદરે પોતાનાં પુનને સારી બંધાવી આપેલી, તે ચોટ્ટો નયરા તથા મંજીએ નયરાને સારી કાપમાં લેવામાં આવેલી. એ હાંલનાં કોણાક નરતો-

શેઠ બેનશા દારામજી મીજાને માનવજાણે તથા એકઠા રપતી ડી-સટ બેઠ આપવામાં આવ્યાં હતાં; તેમજ નવચારીના વડા દરુર દારામજી તથા નાયબ દરુર એલજી નયરાજી મેરેરજીઆળા, પોલીયા દેસાઈ

સી સાહેબા જેમીએ એ કાચ બિપર લક્ષ આપીને પાર બેતાપુએ તેમની તથા બીજી ચદ્દદારોની તસ્વીર પુઠેલીઈ.

૯ પ્રું—આગલી બાણીએ જે કાતેરા કીધેલો અને કાતચની બાણીએ કાપવાની કરીને બાપર હાંકી નાયબુઈ તે પછ સરવે અસલી ધરાની ૬પની બનાવેલીઈ. કાતચની વચાવચાં પોરતીજીના પચાણુ આપુ શરોદર બનાવીને બેસાડયું. તે શરોદરનાં કાપા કાપમાં ૧ કડું ધરેલું અને નજરેલ કાચ તે પાક વસરદેઝારની બદલી તથા મકરાના કરવામાં ધરેલા ઈ. આપા મકાનને આગલો નાગ સરવે અસલી ધરાની તપતે નજરેલના ચેલેલની ૬પને બનાવેલો.

એ આતશનેદારનાં ચકાનના ઓરણાબિપરની ગુખ તપતી નકલ નીચે આપેલી, અને બીજી તપતીએ ચારે લુખી "પારસી ધર્મસ્થળો" પાત્ર ૪૯૪-૬૫.

"નરથીસ્તી અનલુખનના આતશમેદેરાય.
"શ્રી નવચારીની વડી દરેરેલેને ખળતા નમરસાચી
"અનલુખનનાં ગુપ્તમાં વસતા ચોખેલ સાહેબાના હકની
"બળવજીને પાટ કુલે નરથીસ્તી અનલુખને બંધાવી
"આપેલા આતશમેદેરાય."

"પાક દારા અકુરખનની ચદ્દ દોરો."
"આમે નરથીસ્તી અનલુખનના આતશમેદેરાય
"સાહેબજી ચકાન ગુપ્ત તથા દેસાચ પાતેના નરથીસ્તી
"સાહેબની ચદ્દથી બાંધવામાં આવ્યું. એ ચકાનના
"પાથો રોજ ૮ થો ચાક ૬ થો શેલેરાહી, ચાક ૧૦ થો
"કઠથી સને ૧૨૫૫ યનદેનરેલી, તા ૨૭ થી ચે સને
"૧૮૮૬ ઇસવીને દીને નાયવામાં આવ્યો હતો. એ ચકાન
"બિપર કુલે ૫૨૫ ૩૨,૨૫,૦૦૦ ને આચારેના થયો. એ
"ચકાન બિપર કરવા ચારે પહેલેલી તે ઈસે સુધી થેલાક
"નમરસાચ અધીરનાન દોળાના આગેવાન અસ્થેની કચી-
"ડીએ ચાથે લીધું હતું. એ ચકાનના વડા દરુરજી તરીકે
"દરુરજી સાહેબ કાકર નચારાપજી ચોખેલેરજી નચાર-
"શઆરાના, એચ. એ. બી. એચ. ડી. ડી. સી. એલ.
"(અક્ષિન) ને કડવામાં આવ્યાઈ.

"કારોમાર ચકાની."
"શેઠ બળભાઈ અરદેશર શેઠ, સરનશીન તથા તરશી.
" પેશતનજી રમતમજી કાંઠા, નાયબ સરનશીન તથા તરશી.
" રમતમજી કોણાભાઈ શેઠના, તરશી તથા અધીકારી.
" દીનશાક જનમેરજી પંથકી, બળભાઈ લક્ષ તરશી.
" મેકરાજી નયરાવાળજી સીરવજી, બળભાઈ તથા તરશી.
" શેરામજી રમતમજી બનથાજી, ચેકેરશી.
" દરુરજી નજરેલ શેરામજી કુકાદાર, અધીકારી.
" દરુરજી કેપશર નચારાપજી, અધીકારી.
" શેઠ બંદોર દોરજીજી પચાણુ, અધીકારી.
" રદનજી ચાલિકજી કાંઠા, અધીકારી.
" પાલનજી નયરાજી પાવરી, અધીકારી.
" કાકર રમતમજી નયરાવાળજી મીરા; અધીકારી.

એલેલ ખમનજી, સરદાર રમણુર હોશંગ ભાગ્યપ, રમણુર ભયશીલ શેરામજી કુકાદાર અને મોવિદ રમતમજી ખમનજી પાવરિને પણ શેઆલિ હોરાડવામાં આવી હતી.

એ દિને બધોરનાં મરહુમ સર ભયશીલજી જીજીબાઈ-પાલા એલાલીપાગમાં ફેલાક ભરથોસ્તીઓએ ઉધરાત કરી અંજીમનું નેઆતનું ભજન કરાવ્યું હતું; તથા રાતનાં ચંદનવાડીના આખા બપોર રાંચની કરાવવામાં આવી હતી.

તા. ૨૪ મી અક્ટોબર.

રોજ ૧૦ માં ૩ (૩૦) ૧૨૬૦ મળદેવરી.

મરજી—શેરામજી કેપચર પાકું—ઉમર વર્ષ ૪૮).

એનજી એક બહુલીતા હોશંગી હતા તથા અનેની બહુલક ભેંપેટ સેરક કંપનીઓમાં ઓડીસ હતા.

- " કાકર કોરાબાઈ બેનજી કાતરક, અધીકારી.
- " શેક શાપુરજી બેરાચજી કાતરક, અધીકારી.
- " કાકર નાનાબાઈ ભવરોજી કાતરક, અધીકારી.
- " શેક કાવજી એલજી કાંગા, અધીકારી.
- " બેનજી રતનજી કોતવાજ, અધીકારી.
- " કોકાબાઈ કાવજી પંથકી, અધીકારી.
- " ભયશીલ દાદાબાઈ નારીશાહ, અધીકારી.
- " અશવનીઆરજી ભરજી પંથકી, અધીકારી.
- " મરજી રસજી ચરખત, અધીકારી.
- " દીનશાહ દોરામજી શીયતરી, એચ. એ. એ.

આનસી શીલશાહી.

- " રોજ ૩ જે અરસીમીકેશ અમશારાપંદ, ચાહ ૨
- " જે અરસીમીકેશ અમશારાપંદ શેડેનશાહી, ચાહ ૩ જે
- " જોરાદ અમશારાપંદ કદમી, અને ૧૨૬૦ મળદેવરી,
- " મુખજી તા. ૧૭ થી અક્ટોબર અને ૧૯૮૭ ઇસવી,
- " સંવત ૧૯૫૭ ના આશી ૧૬૬ વાર રેલેકો દીને આતશ-
- " મેકેશ સાહેબનાં તુરી કેપલાને તખતમીની કીધાઉ."

૧ ભયે ભયશીલ, તા. ૧૮ થી અક્ટોબર ૧૯૮૭.

એ આતશમેકેશ સાહેબને તખતમીની કરવાનાં ભજન-જાં શામેલ થવાને તેની કારોબાર ચડીના સરનશીલ શેક બળબાઈ અરદેશર શેક, નાયમે સરનશીના એ. પેશતનજી રસતજી કાંગા તથા રમણુર ભયશીલજી ચીનેચીકર ભયશી-સાશાના તથા શેકેટરી શેક શેરામજી રસતજી પનશાએ તા. ૧૧ થી અક્ટોબર ૧૯૮૭ નાં શુભરાતી વર્તમાન-પત્રમાં ભરેખમર જવારી સર્વે ભરથોસ્તી સાહેબને અરજ કરી મોતરયા હતા; તથા પેશતને ભજનકની રીલો, પ્રેસો, આપીસી, ગરેરેજાં જે ભરથોસ્તીઓ ચાકરી રહેલા હોય તેઓને એ દીને રજા આપવાને અરજ કીધી હતી.

એ આતશમેકેશ સાહેબના નીમાવ ખસ્ય ચારે એજ દીને એક પંદ જીપું કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં સર દીન-શાહજી ચાલેકજી પીડી મારોનેરે રૂ. ૨૫૦૦) તથા શેક કાવ-જી દીનશાહજી એડનવાબાએ રૂ. ૧૦૦૦) ભરયા હતા.

૨ શેક કેપચર, પેશતનજી (શીલીલીઓ), અને રસતજી શેરામજી પાકકના બાવા તથા શેક બંકોરે ભજનજી પીડીએ અજયા.

તા. ૨૬ મી અક્ટોબર.

શેક શેરામજી હોરામજી હારવરે કાશમીર ખે પારસીઓનાં રવાનિને ખુમીડા કરવાની ભગોની આશ-પાસ એક ફરવી દેવાલ પોતાના મરહુમ પીતા શેક હોરા-મજી શેરામજી હારવર તથા માતાજી મરહુમ બાઈ રતનબાઈનાં પુત્રને મરિ બંધાવી આવી હતી.

તા. ૨૮ મી અક્ટોબર.

પુણીની પારસી ડીક્ષીટ મેટરીમોનીઅલ કોરટના ડીક્ષીટો ખાંબાહડુર દાદાબાઈ પાલજી એલવાર, શેક બનજીશાહ ભયશીલ અકલેશરીઆ, તથા શેક નયર-વાંનજી અરશીલ નયરવાલાએ પોતાના એકા છાડવાથી તથા ખાંચસહિત માણેકજી કાવજી ડાડીવાલા અને શેક અરશીલ નયરવાંનજી શેકના મરહુમ પામવાથી નામદાર સર-કારે તેમની ભગોએ ખાંબાહડુર દીનશાહ ડાડાબાઈ ખંખાતા, શેકા હીરજીબાઈ બનજીશાહ અકલેશરીઆ, એલજી રમતમજી નયરવાલા, દાદાબાઈ શેરામજી ચીતાઈ, બેહરામજી શેરામજી કારડ માસ્ટર, એમ. એ. અરજોરજી પીડેભાઈ બહ્યા, નવરોજી ફરમજી અરદેશર, અને ડાડાબાઈ માણેકજીને ડીક્ષીટો નેમ્યા હતા.

સુરતની પારસી ડીક્ષીટ મેટરીમોનીઅલ કોર્ટના એક ડીક્ષીટ મરહુમ શેક ફરમજી પેશતનજી વકીલની ભગોએ નામદાર સરકારે શેક એલજી દોરામજી તલાડી, બી. એ. ને નેમ્યા હતા.

તા. ૩૧ મી અક્ટોબર.

મરહુમ શેક હોરામજી બહમનજી વાડીઆવાલાં આતશમેકેશમાંની સાલગરેહેના આજ દીને શુભ અવસર હોવાથી એ દીને શાંભનાં ફરમજી કાવજી બનરસીમુરમ; થોમોસીપીકલ સોસાઈડીના એક મેમબર કાકર આર્થર રીચડસને "આતશની ખુબી અને પાકીબગી, અને

૩ ભયે ભયશીલ, તા. ૧૦ થી ડીસેમ્બર ૧૯૮૭. આ દોવાલ બેર નીમે મુખ્ય તપ્તી ચારવામાં આવીઉં:—

- " શેક કાકર હોરામજીની ચદદ.
- " આએ દોવાલ મુખ્યવાલા સોહરાય એચ.
- " હારવરે સન ૧૯૮૫ થાં કાશમીરની પ્રસારીયાં પારસી
- " મેકેશજી રતનજી સાલગતની રરવાસખી પોતાના મરહુમ
- " પીતાજી હોરામજી શેરામજી હારવર તથા ચાતાજી રતન-
- " બાઈ હો. હારવરનાં પુત્ર ચારે બંધાવી કાશમીરની પારસી
- " અંજીમનને રોજ ૧૨ થાં ચાહ ૨ જે ૧૨૬૭ થાં
- " તા. ૨૬-૧૦-૧૯૮૭ ના દીને અપરજી કરીઉં.
- " ૪ મોએ અવરમેકે મેકેટ, તા. ૨૮ થી અક્ટોબર ૧૯૮૭.

આતશના પાક ગુપ્ત કેપલાની સેતાવશમાં સમાપ્તી થિદી, ઉમદા અને મોતેખર શીશમુરી" એ બાબદ ઉપર પારસી-ઓને માટે એક બહેર બાબલ કીકું હતું. ચરતશીનીની પુરસીએ શ્રેષ્ઠ અરથિદલ રસતમજ કામા ખીરજવા હતા.

તા. ૧ લી નવમ્બર.

રોજ ૧૮ માહ ર (ચો) ૧૨૧૭ વર્ષદેવરવિ.

મહાસુ-દરુર મનોચિહરજ તેહમુલજ, અમદાવાદ-ના-ઉમર વર્ષ (૩). એવલુ ૧૮૪૧ માં ખાતાથી અમદાવાદ ગયા હતા અને ત્યાં મિલિદી કરતા હતા. મિલિદ તરીકે એમના ધણા અથા, પહેરજવાર તથા કીપકામો ઉપર ધણી બારીક ચોકસાઈ રાખનારા હોવાથી ત્યાંની જરથોસ્ત્રી અંગ્રજીએ ૧૮૬૨ માં એમની અમદાવાદ આવવાની પી ૫૦ મા વરસની જુબીલી પાળી એમોને દરુરને એકકામ આપ્યો હતો.

મહાસુ-દાદાબાઈ પેશતનજ દેસાઈ-ઉમર વર્ષ (૮). નવચારીના એક જુવરજ દેસાઈજ એમો નવચારીમાં યુજ્યાં તેવલુ ત્યાં દાદીબા દેસાઈને નામ જાણીતા હતા. દેસાઈ આનદાનની "જાતખાનાં" નામની જાગીરોને વહીવટ ત્રીસ વર્ષ સુધી પોતાનાં કુટુંબીઓના સંતોષ વચે ચલાવ્યો હતો.

તા. ૧ લી નવમ્બર.

૧૮૯૭ નાં શાકમાં જુદે જુદે કેકાણીની મુનીસીપાલ મોરડમાં નીચલા પારસીઓ ચુકાયા યા નેમાયા હતા :—

મુનીસીપાલ મોરડ.

કોકાર-ચુકી કાઢેલા—એદલજ અરદેશર મારથલ, ધનજયાહ મેરવાંજ ડાકટર; બરચ-સરકારી-નયરવાંજ બહમનયાહ મેહતાજ, ખાં બાં રતનજ એદલજ કાંગા; જુજુસર-સરકારી-ડાયાબાઈ મેહરાંમયાહ બાચલા; વીરમગામ-સરકારી-ખાં બાં દાદાબાઈ નયરવાંજ નાણાવતી; રદિર-સરકારી-હેરમજ એદલજ અકલે-સરીઆ; થાણા-સરકારી-ડાકટર ફરંમદાજ અરદેશર મુસ; અમદાવાદ-સરકારી-ખાં બાં જાંહંગીર માણેકજ અરથિદલ; નાયક-સરકારી-ખાં બાં પીરજાયાહ પેશતનજ તાલિયારખાં; વલ્લા-સરકારી-જાંહંગીર કે. ન. કાખરાજ; હાહ-સરકારી-ખાં શાં એદલજ મેહરાંમયાહ હોડીવાલા, ફરકુનજ કાવથજ; પુણાં (મુખરબન)-ચુકી કાઢેલા-નવરોજ ફરંમજ, દાદાબાઈ શેરાખજ, મેજનજ નયરવાંજ, સરકારી-પેશતનજ બહમજ; બરચ-ચુકી કાઢેલા-અરદેશર દીનયાહ ખાંબી, ફરકુન-

યાહ પેશતનજ, દીનયાહ ફરંમજ, બહમનયાહ શેરાખજ, ખાં બાં નયરવાંજ મેહરીવારજ જીનવાલા; ગોદરા-સરકારી-ડાકટર મનચેરજ જમાસપજ મીચી; કુવેરા-ખાં બાં બરજોરજ દોરાખજ પેલ, શ્રેષ્ઠ અરદેશર ડાયાબાઈ મારકર; હાહ-સરકારી-ખાં બાં શેરાખ માણેકયાહ બરચ.

નાણાં લોકલ મોરડ.

પંચમાહલા-ચુકી કાઢેલા-બહમનજ અરદેશર દલાલ; અમદાવાદ-સરકારી-ખાં બાં દાદાબાઈ નયરવાંજ નાણાવતી; બરચ-સરકારી-શ્રેષ્ઠ શેરાખયાહ હેરમજ, ખાં બાં રતનજ એદલજ કાંગા, મુનીસીપાલ તરફના-ફરકુનયાહ પેશતનજ, સોલક ખાંડ તરફના-એદલજ મનચેરજ કંતાકટ, ડાયાબાઈ મેહરાંમયાહ બાચલા; મોરડ-સરકારી-ખાં શાં એદલજ મેહરાંમયાહ હોડીવાલા; અમદાવાદ-સરકારી-ખાં બાં જાંહંગીર માણેકજ અરથિદલ; નાયક-સરકારી-ખાં બાં પીરજાયાહ પેશતનજ તાલિયારખાં; જલાખુર-ચુકી કાઢેલા-રસતમજ જમાસપજ મારડા; વલ્લા-સરકારી-જાંહંગીર કે. ન. કાખરાજ; અમદાવાદ-ચુકી કાઢેલા-ધનજ મેહરવાંજ વાડીઆ; મોડાયા-ડાયાબાઈ ધનજાલા; બીલીચીયા; દસકરોડ-હેરમજ જમાસપજ આંતીઆ; પુણાં-ખાં બાં જાંહંગીર માણેકજ અરથિદલ; ચોરાસી-ચુકી કાઢેલા-મેરાંમજ નવરોજ, બરજોરજ નયરવાંજ, માનેકજ નયરવાંજ, સરકારી-જીવનજ જમાસપજ, રસતમજ પેશતનજ, હેરમજ યાપુરજ; જલાખપોર-ચુકી કાઢેલા-રસતમજ જમાસપજ મારડા, સરકારી-ફરંજ જમાસપજ; ખારડાલી-સરકારી-ખાં બાં શેરાખજ રતનજ, ખાં શાં દીનયાહ જમાસપજ; મોરડવાડ-ચુકી-હેરમજ રતનજ, રતનજ નવરોજ; વલ્લા-સરકારી-યાપુરજ ફરંમજ, ચુકી-યાપુરજ દાદાબાઈ; ચીકી-સરકારી-બીખાજ મેરવાંજ; પારડી-સરકારી-હેરમજ જમાસપજ.

તા. ૩ જી નવમ્બર.

મેજનજ અરદેશર રાજ્યાણી પ્રથમમાં આ શાક બરાબરો દેશ પ્રથમાં મોટાં પ્રથમાં સરથ કારીગરીની જીવેલા બતલાવવા માટે મેચરસ ફરંમજ પેશતનજ બમગરાની પેહડીના બે ભાગયા બાઈએને બે સોનાના તથા બે રૂપાના ચાંદા હનામમાં મળ્યા હતા, તથા એજ પેહડીવાલા શીં ફરંમજને પ્રથમમાં મુકેલો માલ તપાસી તે ઉપર હનામો આપનારી જુરીના મેખર-એક "જુર" પલુ ટાંકા હતા.

તા. ૩ જી નવેમ્બર.

આજ દિને અમદાવાદ મધે મરહુમ દરુર મીના-
ચેરજી તેહમુલજીનાં ઉત્તમજીનાં ત્યાંની અંગુશ્મન તરફથી
શ્રદ્ધાંત્રી પાનખાહદુર ભંગીરજી પેશતનજી વધારી એક
અંગુશ્મન પત્ર વાંચી મરહુમ દરુરજીની નેક જીંદગી
અને ભલાં કામો વિષે ધ્યાસર કરી તેમનાં કુટુંબને ઊલાસો
આપ્યો હતો, તથા તેમના બેટા એ. જમશેદજી મીના-
ચેરજીને અંગુશ્મન તરફથી એક શિઆલ હોરાડી હતી.

તા. ૪ થી નવેમ્બર.

અમાતાના ગરીબ જરોશસ્તીએને મદદ કરવા થકી
સુખ મધે શ્રેષ્ઠ રસતમ પેશતનજી ભદ્રગીર એક ફંડ
ઉભું શ્રીષ્ટ હવું તેમાં રૂ. ૧૯૫૮૧૧ ભરાયા હતા.

તા. ૫ મી નવેમ્બર.

શ્રેષ્ઠ નવરોજજી માણેકજી વાડીઆ, સી આઇ. ઇ.
એ તોરાહની અહડાઇ પર ગયલાં બક્ષરના કાએલ થયલા
અને માંદા સીપાહોની હાથપીટલમાં સાધારણ વાંચણની
રૂ. ૨૦૦) ચોપડીએ મેચરસ થાકરની કંપની મારફતે મોકલી
હતી.

વળી એજ શ્રેષ્ઠ ચીતાગોંગના કષ્ટકર પર રૂ. ૫૦૦)
ત્યાંનાં સંખ્પ તોફાનથી લાચાર થયલાં લોકો માટે મોકલ્યા
હતા. અને સુરતના મરફીથી લાચાર થયલાં લોકોને ઠામલી
આપવા માટે રૂ. ૨૦૦) મોકલ્યા હતા.

તા. ૬ મી નવેમ્બર.

રોજ ૨૬ માઈ ૨ (થો) ૧૨૬૭ યન્દેજરદી.

મરહુમ—ડાક્ટર પીરોજશાહ જમશેદજી નાણાંવતી—
ઉમર વર્ષ ૪૮). એવણુ પ્રથમ પુત્રમાં લચકરમાં આસી-
સ્ટન્ટ એપેથીકરી નેમાયા હતા, તે બાદ વડોદરે લચકર
ખાતામાં એવણુની બદલી કરવામાં આવી હતી, જ્યાંથી
૧૮૭૬ માં રાજનાથુ આવી સુરત જઈ તખ્તીખી ધધી
ફતેહમંદી સાથે ચલાવવા માંડ્યો હતો. ૧૮૮૪ થી તે
સેવક સુધી એવણુ સુરતના પ્રજા સુટીણીના મધુનીસીપલ
કમીશનર નેમાયા હતા.

તા. ૬ મી નવેમ્બર.

રોજ ૨૬ માઈ ૨ (થો) ૧૨૬૭ યન્દેજરદી.

ભરમ મધે કોટમાં મરહુમ શ્રેષ્ઠ હોમાજી દારાબજીએ
ઇ. સ. ૧૭૯૦ માં બંધાવેલી દરેકેર પાછી ખીસમાર
હાલતમાં આવવાથી તેના સુતવચ્ચીએ શ્રેષ્ઠ દીનશાહ ફર-

૧ સુખાઈ સમાચાર, તા. ૬ મી નવેમ્બર ૧૮૯૭.

૨ ડા. ૭ મી ઇ. ડી. આ, તા. ૬ મી નવેમ્બર ૧૮૯૭.

૩ ડા. ૭ મી ઇ. ડી. આ, તા. ૧૬ મી નવેમ્બર ૧૮૯૭.

ફુનજ અને બાઇએએ તે નવેસરથી ફુથારે બંધાવી આજ
દિને પોતાના પીતા મરહુમ શ્રેષ્ઠ ફરફુનજી જીવણુ હમાં-
વામાંની વરસીને દીવસે પાછી પરકાવી હતી. જ્યનની
કિઆ પુરી થવા બાદ શ્રેષ્ઠ રતનજી જીવણુ હમાંવાલાએ
એ દરેકેર પુછી મેલામલી જાહેર કરી, તથા તે નવેસરથી
બંધાવવા માટે શ્રેષ્ઠ દીનશાહ ફરફુનજીનાં તેમજ એ બંધા-
વવા માટે હમાવાલાનાં કુટુંબમાં કરેલાં ઉધરણમાંનાં નાણાં
ભગનારાએનો ઉપકાર માનવો હતો. એ બાદ ભરમજીની
પારસી પંચાવદા મેનેજર તરફથી શ્રેષ્ઠ દરજી મનચેરજી
દલામ, બી. એ. એ. એ. દરેકેર ફરી બંધાયા વિષે
ફરફુક કહી સંભલાયા બાદ તેમની ફરમાએથી હમાં-
વાલાનાં કુટુંબના વૈડિયા શ્રેષ્ઠ રતનજી જીવણુ, દીન-
શાહ ફરમજી અને દીનશાહ ફરફુનજીને પંચાતનાં ફંડ
મધેથી એક યુજર્ગ રૂ. ૨૨૬ શ્રેષ્ઠ ધનજીશાહ મેહરવાંનજી
ડાક્ટરે એકઠી શિઆલ હોગડી હતી, તથા એ દરેકેરના
પંથપી મોવેદ મનચેરજી શીરાબજી મોરકાજીને હમાવાલાનાં
કુટુંબીએ તરફથી એક શિઆલ હોરાડવામાં આવી હતી.
એજ દિને વડોદરા રેલવેના માણ પેમાસતર મરહુમ શ્રેષ્ઠ
હીરાજી હોરમજીની નબથે તેવણનાં વીધવા બાઇ હમાં-
બાઇએ રૂ. ૫૦૦) ની કીમતના બાળેટા એ દરેકેરને મેટ
આપ્યા હતા, તથા મી. ૦ પેસતનશાહ ફરફુનજી હમાવાલાનાં
મરહુમ ધણીયાણી બાઇ જરમાબની નબથે રૂ. ૫૦૦ ની
કીમતનું એક માંદીનું આફરગાનીઈ દરેકેરનાં મેલવામાં
આવણું હતું. હાંડી, યુમરો વગેરે ખીને પરચુણ સામાન
મેચરસ દીનશાહ ફરફુનજી અને બાઇએએ મેલાવવો હતો.
મેચરસ દીનશાહ ફરફુનજી અને બાઇએએ એ દરેકેરને
પાછળ પોતાની ગીરોથી એકંદર રૂ. ૧૦૦૦૦) ની રકમ
ખરચી હતી.

૪ એ નાણાં નીચે યુજર્ગ ભરાયાં હતાં:—રૂ. ૨૦૦૦
મેચરસ દીનશાહ ફરફુનજી તથા બાઇએએ પોતાનાં મરહુમ
ખાતાલ બાઇ દીનખાહનાં પુત્ર માટે અપાડેલા કહાડેલા
તથા ખીન જુદા જુદા પ્રસંગોએ આપેલા રૂ. ૧૨૫૭ ખળી
રૂ. ૩૨૫૭, અને ખીન પારસી પંચાવતના તરફથી મી.
દીનશાહ શરામજી હમાવાળા રૂ. ૧૪૦૦ તથા મી. ૦ રતનજી
જીવણુ હમાવાળા રૂ. ૪૦૦, મી. ૦ ફરફુનજી હોરમજી
કીલીયાલ રૂ. ૫૫૫, મેચરસ નવરોજજી અરદેશર
વકીલ તથા અરદેશર ડોસાખાઈ ગંધી દરેક રૂ. ૧૫૦, મી.
શાપુરજી જીવણુ રૂ. ૭૬, મી. ૦ ધનજીશાહ હોરમજી રૂ. ૭૫,
તથા મી. ૦ શરામજી રસતમજી હમાવાળા રૂ. ૫૦. જુમલે
રૂ. ૬૧૧૩. એ પ્રણાલે સખાળા ખળી રૂ. ૬૧૧૩ એ રકમાં
ભરમા હતા. પણ દરેકેરને નવેસરથી બંધાવવા માટે એથી
બચેલા ધાને રૂ. ૧૨૪૭૮ નો ખરચ થયો, જેથી બાકીના
રૂ. ૬૩૩૫ મેચરસ દીનશાહ ફરફુનજી અને બાઇએએ આપવા
પડ્યો, અને તે તેએથી કાંઈપણ આનાકાની વગર
પુછીથી આપાઈ.

૫ જામે જમશેદ, તા. ૧૧ મી નવેમ્બર ૧૮૯૭.

તા ૧૪ મી નવેમ્બર.

પ્રતિષ્ઠા કદમી જરથોસ્ત્રીઓએ ડેડાલિયા દરુર પુરથેલ શીરોજી મુક્યાં શીરોજી માધેરાંમાં હોરે-મજી નયરવાનજી અરદેશ વાડીઆનાં ચોતાની એક સાવકી કુષ બાઇ પીરોજીબાઇ સાથનાં લગન, કે ને પારસી કાયદામાં નારવા ઠરવેલછે, તેવા આશીરવાદ સારી આપ્યા તે બાબે કેટલુંક થયું ગામમાં ને ચરઆ ચાલતી હતી તે સંબંધ તલાચ કરી કદમી જરથોસ્ત્રીઓએ ઠરવેલા દરુરને મુકારે. આપવાનાં ફંડની કારોબાર મંડલીએ તેવાર કરેલા અઠવાલ ઉપર વિચાર કરી ધડો. ડેડાલ કરવા કદમી જરથોસ્ત્રી અંગુમનની એક સખા તા ૧૩ મી જુન ૧૮૯૭ ને દીને બહિરકોટ મરહુમ શેઠ હાદીબાઇ નાયરવાનજીનાં આત્મચિહ્નમાં કંપાઉડમાં આવેલા કદમી ધાદેવારના ઝોડલાના માલ ઉપર શેઠ પરથેલજ રસમજી કામાજીનાં પ્રમુખપણાં હેલ મલી હતી. પ્રથમમાં એ ફંડના હાનરી સેફ્ટરી શેઠ મેહર-વાનજી મનચેરજી કામાજીએ દરુરજીની અલુધટલી માલ વિષે કારોબાર મંડલી તરફના રીપોરટ વાંચી સંબ-લાયો, તેમજ દરુર તરફથી એજ દીને આવેલા એક પત્ર નેમાં તેવલે ઉપનાં કાયદાથી નારવા થયનાં લગનના આશીરવાદ સારી આપ્યા તે અંગુમનપણામાં સારી આપ્યા એમ કબજ રાખી અંગુમન પાસે બે હાથ જોડી તથ નમાવી માગી ચાલી હતી, તે ચર કદમી હંમકાર સાથના (૧૦) મોમેદો તરફથી આવેલા એક પત્ર નેમાં તેઓએ દરુર ને ન જાણું કામ ક્યું છે તે માટે કાંઈની કમી સજ કરી થોડી દરજીયર કરવી કે નેથી કદમી અંગુમનને પણ હીલું લાગે નહિ એવી અરજ કીધી હતી તે પત્રો વાંચી સંબલાયો, એ પછી એને જીજી-બાઇ જાંહગીરજી લામિ દરખાસ્ત કરી આપેલા કે—“દરુર પરથેલ પીરોજી મુક્યાં શીરોજીના બાબમાં આ અંગુ-મનમાં ને મોલાયું છે, વચાડું છે, જલ્લાયું છે, ધત્વાદી, તે સમજી પુખત ધયાનમાં લેતાં અને એક તરફથી આપણા પર્થદ કરેલા દરુર ઉપર ખનતી દરજીયરની નજર રાખતાં, અને ખીજી તરફથી આપણા ટોળાનાં ભલાની વીચાર કરી તેમના સંબંધમાં ખરી આદન ફરજ બળવવા ઉપર નજર રાખીને, આને મળેલી અંગુમન ધણી દલગીરી સામે એ વીચાર ઉપર આવેલે કે, હવે પછીથી દરુર પરથેલજ પીરોજી મુક્યાં શીરોજીને અંગુમનના દરુર તરફ ગણવાને વાળખી લાગવું નથી, તેથી એવા રાવ કરેલે કે, એવણની દરુર તરફ આગળ તા ૨૭ મી નવેમ્બર ૧૮૮૭ ને દીને કરેલી નેમજીક, આજ દીને ૨૬ ખાતલ કરેલ અને એવણને અંગુમનના દરુર ગણવાનું આજ દીનથી ચાકું કરેલ.”

એ દરખાસ્ત ઉપર તકરાર થતાં આગળ ધણીક ગરબડ થઇ, એપેડમીટો મેથામાં, પણ ક્રમાંની સેવર વચર સખા પરખાસ્ત થઇ હતી. તે સખા આજ દીને પાછી મજૂર જગાએજ કારોબાર મંડલીએ મોલાવી હતી. એ ખીજી સખા નહિ ભરવા તથા તે બાબે હાઇ કોર્ટનું “બંધ-ચન” મેલવવાને દરુરજીએ શેફ્ટરીપર વકીલની નોટીસ મોકલી ધમકી વકીલ આપી હતી, તોપણ કારોબાર મંડલીએ તે બહેર રીતે ભરી હતી. કારોબાર મંડલીના ચરનચીન શેઠ પરથેલજ રસમજી કામાજીએ ચરનચીનની પુરસી લેવાને ના પાડવાથી તે શેઠ નવરોજી જાંહગીરજી ગામ-ડીઆને આપવા બાદ શેફ્ટરી શેઠ મેહરવાનજી મનચેરજી કામાજીએ દરુરજીની માલ વિષે એક ખીજી વધારાના રીપોરટ વાંચી સંબલાયો. ને પછી કદમી ટોળાના આચે-વાન અને આપરદાર ૧૫૬) અઠરોએ મોકલેલું એક રેકવીઝીશન ચરનચીન વાંચી સંબલાયું, નેમાં લખ્યું હતું કે: “હેલા રોજ ૨ જા માહ ૧૧ મો અને ૧૨૬૬ યહૈરદી તા ૧૩ મી જુન ને રવેકેન દીને મળેલી કદમી જરથોસ્ત્રીઓની અંગુમનમાં અમે મોલાવા નેઓ હાજર હતા તેઓએ ત્યાં ને સાંબળયું” તથા વરતમાન-પત્રોમાં વાંચયું, તે ઉપરથી અમે હવેથી દરુર પરથેલ પીરોજી મુક્યાં શીરોજીને અંગુમનના દરુર ગણવાને ના પાડે છીએ અને એવું અમારું મત નોધવાને વાસતે અરજ કરિયે છીએ કે, સગવડ પડતી જોગવાઈએ તમામે મિહરવાની કરી અંગુમન મોલાવવી.”

એ બાદ કદમી હંમકાર સાથના મોમેદો કે નેઓએ છેલ્લી સખા વેળાએ મોકલેલા પત્રમાં દરુરજીએ કરેલાં ઉપનાં કામને નજાણું ગણી કાંઈ કમી સજ કરી થોડી દરજીયર કરવાને લખ્યું હતું, તેવ મોમેદોએ તા ૧૧ મી નવેમ્બર ૧૮૯૭ ને દીને મળ્યાંમાં મરહુમ શેઠ ફરમજી નયરવાનજી પોતલાલી દરેમિહરમાં સખા ભરી કરેલા એક ડેડાલ આ સખાના ચરનચીન ઉપર મોકલેલા હતો તે વાંચી સંબલાયો, નેમાં લખ્યાલું હતું કે:— “અધોરનાત બાઇઓની આને મળેલી સખા ધણી પુખત વીચાર કરવા બાદ એવા કરાવ ઉપર આવેલે કે, રોજ ૨ જા માહ ૧૧ મો અને ૧૨૬૬ યહૈરદી તા ૧૩ મી જુન અને ૧૮૯૭ ને દીને મળેલી કદમી અંગુમન-ની સખામાં નેઓ હાજર હતા અને નેઓએ સખામાં ચલેલું કામકાજ જોયું તથા સાંબળયું હતું” અથવા તેના હેલાલ વરતમાનપત્રોમાં વાંચયો હતો, તેઓ એવા રાવ ઉપર આવેલે કે દરુર પરથેલજ પીરોજી મુક્યાં શીરોજી તકરારી નારવા આશીરવાદ સારવાની કીયા બાજી-બુજીને કરવાની તકરારમાં આવી થકતા નથી અને તેવલું એ કામ માટે તદન મેયુનાહ હોવાથી, આજની સખા હવે પછી તેવલું હમેશ મુલમ પોતાના વડા દરુર તરફનું સાન આપવાનું ચાલુ રાખયો.”

એ પછી વળી દસ્તુરજી તરફથી આવેલા એક બીજે બંધાન ૧૧ વાંચી સંબંધાયલામાં આવ્યો હતો, જેમાં તેવણે પોતાથી ઉપસા યુનાહ અન્નભણુએ થયેલે એવું ખતાવવાની કૌશલ્ય કીધી હતી, પણ સખાના મોટા ભાગનાં મનનાં એ વાત ઉતરીજ નહિ, અને બગબગ ને ત્રણ કલાક સુધી ધણી બંધાન તકરારો ચાલી ધણીક અંગેડમેટો મેલાવા બાદ સખા વધુ મતે નીચેલા કેડાવ પસાર કરી બરખાસ્ત થઇ હતી :—

“કદીમ જરથોસ્તરી અન્નુમને નેમેલા દસતુરજી ખુરશેદજી શીરાહજી સુહાશીરામના બાબમાં કદીમ અન્નુમનના દસતુરને મુસારો આપવાનાં ફંડની કારોબાર મંડળીએ હમણા રજી કરશે તેમજ તેની સાથે ગઇ તા. ૧૩ મી જુન સને ૧૮૯૭ ને દીને મળેલી અન્નુમન આગળ રજી થયેલા રીયોરટ પ્રખત રીતે ધયાનમાં લેતાં અને દસતુરજી તરફથી આવેલા ખુલાશા તથા બચાવ સારી રીતે સમજી લઇને આ અન્નુમન પોતાનું મત બાંધે છે કે દસતુરજીએ કીધેલા બચાવ તદન નાપામદાર છે, અને તેથી સખા બારે દલગીરી સાથે એવા ફરાવ ઉપર આવેલે કે દસતુરજીને તેમના યોધા ઉપર વધુવાર તે રાખી થકતી નથી, અને તે કારણથી તેમને પોતાની સારી સમજથકતીને સદઉપયોગ કરવાને એક વખત વધુ તક આપવાની નેમથી તેમને ફરમાશ કરેલે કે તેઓએ કદીમ રોબામાં નાહકની ફાટ નહી પાડતાં—પોતાના યોધાનું રાજીનામું આજથી એક અઢવાડયાની અંદર મોકલી આપવું અને જો તેઓ તેમ કરે તો તેમનાં કેવળ નીરદોષ બચાનાં લાભ ખાતર કારોબાર મંડળીએ ઉપરાણાની એક ટીપ કદીમ અન્નુમનમાં ફેરવી કરી તેની રકમ ફક્ત તેમનાં બચાઓના લાભ અરથે વાપરવી, અને જો તેઓ તેમ એક અઢવાડયાની અંદર રાજીનામું નહી આપે તો તેમને દસતુરના યોધા ઉરથી આજ દીનથી બરતરફ થયલા મણુવા. આ ફરાવની એક નકલ એવણુ ઉપર મોકલી આપવી.”

તા. ૧૯ મી નવેમ્બર.

બંડનમાં પ્રગટ થતાં “વેન્ટીડી ફેર” પત્રના આજના અંકમાં પાલામિટના પારસી મેમ્બર સર મનચેરજી મેહર-

૧ જાને જાન્યેદ, તા. ૧૫, ૧૬ થી જુન તથા ૧૫, ૧૬, ૧૭ થી નવેમ્બર ૧૮૯૭.

જીવણા કેડાવની નકલ દસ્તુરજીપર મોકલવામાં આવી હતી, પણ તેવણે રાજીનામું આપ્યું નહિ, જેથી કારોબાર મંડળીએ અન્નુમનની જીવણી સખાના સરનશીન તથા કારોબાર મંડળીના ચેફેટરીની શકી સાથની જાહેરખબર તા. ૨૭ મી નવેમ્બર ૧૮૯૭ નાં જાહેરશી. વર્તમાનપત્રોમાં છાપી હતી. કહું છું કે જીવણા કેડાવની રૂઢે દસ્તુર ખુરશેદજી શીરાહજી સુહાશીરામ તા. ૧૪ થી નવેમ્બર ૧૮૯૭ થી કદવી અન્નુમનના દસ્તુરના યોધા ઉપરથી ખરતજ થઇ ચુકાઉ.

વાંનજી ભાવનગરી, સી. આઈ. ઇ. ત્રી એક રંગીન તસવીર તથા પોડાક અહેવાલ પ્રગટ થયો હતો.

તા. ૨૮ મી નવેમ્બર.

આજ દીને બહમ મધે ડાકટર મનચેરજી શોરાખજી શોરજવાલાએ પોતાની બેઠી બાઇ ધનખાઇ તથા દીકરા મેહરવાંનજીનાં બગનની ખુશાલીમાં રૂ.૧૦૦) ભાંતી પંચાતનાં ધર્મખાતામાં આપ્યા હતા.”

પેહેલવી ભાયાના બહુલિતા ઉચતાદ ડાકટર ઇ. ડબલ્યુ. વેચેટ પ્રેસિડેન્ટ મેક્ક સુબરવાળી “ધરમપુસતકાની સીરીઝ” મધે “દીનકરદ” કેતાબની પાંચમી તથા સાતમી ચોપડીએના તરજુમો કરીને, એ “સીરીઝ” ના ૪૭મા વાલમ તરીકે, હાલ ખાહેર પાડયોછે, જેમાં પારસીઓના પેગમબર સાહેબ વીશી કેટલીક ફકીકત તથા તેમના મંબંધના કેટલાક માનગનનું વરણન કરવામાં આવ્યુંછે.”

તા. ૨૯ મી નવેમ્બર.

અફગાન સરહદની હાલની સહાઇ ઉપર ગયલી ફાજના ધાવલ થયલા અમલદારો તથા સીપહીને, શીનવારી અને ખુશાલગઢ વચેના ૮૯ માઇલના છેડા ઉપર બાવળ કરવાનાં કામમાં સંગવડ કરી આવવા માટે, રાવલ-પોંડીવાળા મી. સી. ધનજીભાઇએ “કાંઇપી લલાજમ લેવા વગર પોતાના ચાર ટંગાઓ ચુકત પ્રસા પાડયાછે તથા દર પાંચ માઇલે ટકુઓ પડેલી આપવાની ગોઠવણ ચુકત કરી આપી હતી, તેવણે કરેલી આ ગોઠવણ ધાવલ થયલા લશકરીઓને લાવળનાં કામમાં ધણી સંગવડ આપવાની થઇ પડી હતી, જે વીશી લાહોરનું “સીવીલ એંડ મીલીટરી ગેઝટ” પત્રે તારીફ કીધી હતી.”

તા. ૪ થી ડીસેમ્બર.

રા. ૨૧ માઇ ૩ (ચિ. ૧૨૧૭) યલેજેરદી.

મરજી—દસ્તુર નોશરવાંનજી કેખશર, સુરતના—
ઉમર વર્ષ ૭૫). એવણુ ૧૮૮૮ માં પોતાના બાવા મરહુમ દસ્તુર કેખશર દાદાભાઇનાં મરણથી અન્નુમનના દસ્તુર નેમાયા હતા અને તે—એણી ૩૦ વરસ સુધી બોગવયો હતો. સુરતની જીની ફારસી મદરેસાના એઓ ધણુ વરસો સુધી શીક્ષક હતા.

૨ જાને જાન્યેદ, તા. ૧ લી ડીસેમ્બર ૧૮૯૭.

૩ Part V.—Marvels of Zoroastrianism. Vol. XLVII. of the Sacred Books of the East, Oxford 1897.

૪ જાને જાન્યેદ, તા. ૩૦ મી નવેમ્બર ૧૮૯૭.

૫ દસ્તુર કાંચશલ નોશરવાંનજીનાં બાવા અને સરજીન વજાનડ કરલજ કેખશર શોરાખજી નરીઆનના સસરા.

તા. ૧ થી ડિસેમ્બર.

આજ દિને સુરત મધે મરહુમ દસ્તુર નોયરવાનજી કુખ્યાઈના ઉદ્દમણમાં તેમના દીકરા એ. ૦ કાવચજી નોયરવાનજીને દસ્તુર નેમી સરદાર એલજીજી જુરશેદજી મોદીએ અંગુષ્ઠમન તરફની, હંમકાર તરફની, શીંગનપેર મામની, મરહુમ શેઠ અરેશર ધનજીસાહ બાહદુર તથા બહમનજી મનચેરજીના હાથનગરીનાં આંદાન તરફની તથા પરતાકીઆ-એ તરફની મળી ૭ શેઆસિ હોરાડી હતી. મરહુમ દસ્તુરજીનું નામ ધર્મકિઆમાં ખીજા બુલગોનાં નામ સાથે દેવાને જાણેદાએ ઉકાવ કીધી હતી.

તા. ૮ મી ડિસેમ્બર.

કુખ્યાઈના નામદાર ગવરનર બારડ સેંડહેરએ આજ દિને અતરેની સેક્રેટરીએટ આશીયાનાં દિવાનખાનામાં એક "સેવી" ભરી હતી, જે વેળાએ નીચલા પારસી અહરેશો ખાંભડી એનજીમાં ત્યાં હાજર થયા હતા:—

શર નમશેદજી જીજીભાઈ પારેનેટ, સી. આઈ. આઈ; શર બંહોર કાવચજી બંહોર રેડીમની, ચમસુલ આલમ શરદાર ખાંભડાહદુર દસ્તુર હોશંગજી ભમાચજી ભમાચ આશાના, ખાંભડાહદુર મનચેરજી કાવચજી મરજીખાં, સી. આઈ. ઇ; ડાકટર કાવચજી હોરમજી.

તા. ૧૦ મી ડિસેમ્બર.

અહમદનગરની હાઈ સ્કૂલના સંખ્યાની સર દીનસાહ માણેજી પીટીટ ફુરયાણા જે આંધવાને મરેનાં ફંડમાં શર દીનસાહજીએ રૂ.૮૦૦૦ આપ્યા હતા તેના પાંચે તાખવાની કિઆ આજ દિને ત્યાંની શેયન જગજી ની. ૦એ એક મોટા મેલાવડાની હજુરમાં કીધી હતી.

ફુકાળ, મરઝી વગેરેને લીધે રતનાગીરી ખાતેની "શર દીનસાહ માણેજી પીટીટ સેપર અસાધબમ" માં રક્તપીટીઆંખોની સંખ્યા વધી જવાથી, તેના આજી વર્ધના ખરચમાં રૂ.૨૦૦૦ ની ખુટ પડી. જે ઉપર ત્યાંના કમિટીએ એ આંતાના સ્થાપકનું પ્લાન એવઝાથી તેવજી તરીતજ તે મોકલી આપ્યા હતા.

તા. ૧૨ મી ડિસેમ્બર.

અતરેની મોરશુક મંડલી તરફથી સરચ ગાયદોરા-નું એક પ્રદર્શ્ય આજ દિને માધવ બાગમાં ભરાયું હતું. પ્રમુખસ્થાને શેઠ બહમનજી દીનસાહજી પીટીટ ખીરાજી હતાને વેહવી આપ્યાં હતા.

૧ ભવે જયશેદ, તા. ૬ થી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭.

૨ હાઈચસ આઈ ઇ. ૦, તા. ૬ થી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭.

૩ હાઈચસ આઈ ઇ. ૦, તા. ૧૬ થી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭.

એનું આંધકામ પૂરું કરવા અને મોર્બનાં આલેખી વગેરે ખરીદવા એજ શેઠ બીજી રૂ.૨૦૦૦ ફાલ્સી આપ્યા હતા.

[મસ્ત ગોશ્તાર, તા. ૬ થી અનેવાસી ૧૮૯૮.]

૪ ભવે જયશેદ, તા. ૧૦ થી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭.

૫ ભવે જયશેદ, તા. ૧૭ થી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭.

તા. ૧૪ મી ડિસેમ્બર.

નવસરી મધે ગાયકવાડ સરકારની બુલગો સાળા મટે એ સરકાર તરફથી બંધાયેલું નવું મકાન બાંધ્યું. કુકવાની કિઆ ગાયકવાડી રાજ્યના વિશ્વાલીકારી ખાન-બાહદુર નમશેદજી અરેશર દલાલે આજદિને એક મોટા મેલાવડાની હજુરમાં કીધી હતી.

તા. ૧૬ મી ડિસેમ્બર.

હિંદુસ્થાનના નામદાર વાઇસરાય બારડ એલગીને આજ દિને કલકત્તામાં ભરેલી સેવીમાં કુખ્યાઈના ધરાના કામચાઈ કૌનચલ જનરલ શેઠ કાવચજી દાદાભાઈ રચત-મજી બનાજીને તેમના આજાની રહે ખાંભડી આનગીમાં હાજર થવાનું માન આપ્યું હતું. તથા શેઠ માણેજી રચતમજી ધનજીભાઈ મેહતા આએ સેવીમાં પેલવેલજા દાખલ થયા હતા.

શેઠ નવરેશજી માણેજી વાડીઆ, સી. આઈ. ઇ. એ સુમારી, મોરા તથા દામકા ગામની જરથોસ્તી અંગુ-મના વપડાસ મટે પોતાનાં માતાજીનાં નામે રૂ.૧૦૦૦ ની કીમતનાં ત્રાખાનાં વાંચણે મિટ મોકલ્યાં હતા.

તા. ૨૦ મી ડિસેમ્બર.

કુખ્યાઈ મધે વરધી તરફ આજ દિને એક મોટી આજા લાગવાથી તેમાં ગરીબ વર્ગના લોકોનાં ૧૧૬ કુપડાં ખળી જવાથી બચબજ ૫૦૦ માણસે ધરખાર વગરનાં તથા નીરાધાર થઇ પડ્યાં હતાં, તેઓને પુરવઠેના આસર આપવાને મુનીસીપાલીટીના એક્ઝીક્યુટીવ એનજીનીઆર ખાંભડાહદુર મનચેરજી કાવચજી મરજીખાં, સી. આઈ. ઇ. એ એક ફંડ ઉભું કીધું હતું, જે મધે રૂ.૭૦૦ ની રકમ પારસીઓએ આપી હતી.

તા. ૨૩ મી ડિસેમ્બર.

સુરતની પારસી ડીઝીક્ટ મેટરીમાનીઅલ કોરટના એક ડેલીગેટ શેઠ મનચેરજી બહમનજી મારસે પોતાને આઠી છોડવાથી નામદાર સરકારે તેમની જગાએ શેઠ મનચેરજી શેરાબજી વખારીઆને નેમ્યા હતા.

૬ રાસ્ત ગોશ્તાર, તા. ૧૬ થી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭.
એજ બુખ્ય ગાયકવાડી સરકારની જરથો સાળા મટે બંધાનારો નવાં જકાલને પાંચે ખાનબાહદુર જયશેદજીએ તા. ૧૬ થી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭ ને દિને એક મોટા મેલા-વડાની હજુરમાં નાખ્યાં હતા.

૭ ભવે જયશેદ, તા. ૨૪ થી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭.

૮ રાસ્ત ગોશ્તાર, તા. ૨૭ થી અનેવાસી ૧૮૯૮.

૯ ભવે જયશેદ, તા. ૨૨ થી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭.

૧૦ એજાં બુખ્ય રકમ નીચે પ્રમાણે હતી:—

૧૧૦) શેઠ નરસીનજી અરેશર વાડીઆ, નવ-રેશજી માણેજી વાડીઆ થી. આઈ. ઇ; જયશેદજી નર-વાનજી તાતા, કાકરે રેશજીજી સીવજીભાઈ બાંધવીજી, રૂ.૬૦) બીજાં કોરોઆયુર, વગેરે.

૧૨ મીખે અવરેનંડ મેડે, તા. ૨૬ થી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭.

તા. ૩૧ મી ડિસેમ્બર.

આ વર્ષમાં ચાલે તા. ૧ થી જાનવારીથી તે તા. ૩૧ મી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭ સુધીમાં મુખ્યના પારસીઓમાં ૧૦૨૦ જન થયાં હતાં.

એજ વર્ષમાં મુખ્ય મધે પારસીઓમાં ૧૬૮ જોડાનાં જાન તથા ૫ જોડાનાં ગરનાં નીચે મુજબની વીગતે થયાં હતાં:—

નં. નારી. જુઓ.

જાન-૧૧ થી ૧૫ વર્ષનાં...	૦	૧૪	૧૪
૧૬ થી ૨૦ વર્ષનાં...	૭	૫૨	૫૯
૨૧ થી ૨૫ વર્ષનાં...	૪૨	૪૯	૯૧
૨૬ થી ૩૦ વર્ષનાં...	૪૪	૧૮	૬૨
૩૧ થી ૩૫ વર્ષનાં...	૩૧	૩	૩૪
૩૬ થી ૪૦ વર્ષનાં...	૭	૨	૯
૪૧ થી ૪૫ વર્ષનાં...	૩	૦	૩
૪૬ થી ૫૦ વર્ષનાં...	૧	૦	૧
૫૧ થી ૫૫ વર્ષનાં...	૨	૦	૨
૫૬ થી ૬૦ વર્ષનાં...	૧*	૦	૧

૧૩૮ ૧૩૮ ૨૭૬

નં. નારી. જુઓ.

અગરનાં-૨૬ થી ૩૦ વર્ષનાં ..	૦	૧	૧
૩૧ થી ૩૫ વર્ષનાં ..	૦	૨	૨
૩૬ થી ૪૦ વર્ષનાં ..	૧	૧	૨
૪૧ થી ૪૫ વર્ષનાં ..	૦	૦	૦
૪૬ થી ૫૦ વર્ષનાં...	૨	૧	૩
૫૧ થી ૫૫ વર્ષનાં...	૧	૦	૧
૫૬ થી ૬૦ વર્ષનાં...	૦	૦	૦
૬૧ થી ૬૫ વર્ષનાં...	૧†	૦	૧

૫ ૫ ૧૦

એજ વર્ષમાં મુખ્ય મધે પારસીઓમાં નીચે મુજબની વીગતે ૧૬૬૨ મરણો નિપજ્યાં હતાં:—

નં. નારી. જુઓ.

તરતનાં જનમેદાં.....	૫૨	૪૨	૯૪
૧ દીનથી ૧ માસ સુધીનાં..	૨૮	૧૬	૪૪
૧ માસથી ૧ વર્ષ સુધીનાં..	૬૮	૮૨	૧૫૦
૧ થી ૫ વર્ષનાં.....	૮૭	૬૩	૧૮૦
૬ થી ૧૦ વર્ષનાં.....	૩૧	૩૭	૬૮
૧૧ થી ૨૦ વર્ષનાં.....	૮૧	૭૬	૧૫૭
૨૧ થી ૩૦ વર્ષનાં.....	૭૭	૮૩	૧૬૦
૩૧ થી ૪૦ વર્ષનાં.....	૬૭	૬૬	૧૩૩

* ૬૦ વર્ષના બીજા ૩૦ વર્ષની કુવારી સાથે.

† ૬૫ વર્ષના ૭૧ વર્ષની સાથે.

નં. નારી. જુઓ.

૪૧ થી ૫૦ વર્ષનાં.....	૮૮	૭૮	૧૬૬
૫૧ થી ૬૦ વર્ષનાં.....	૯૮	૯૩	૧૯૧
૬૧ થી ૭૦ વર્ષનાં.....	૭૫	૬૪	૧૩૯
૭૧ થી ૮૦ વર્ષનાં.....	૪૧	૬૪	૧૦૫
૮૧ થી ૯૦ વર્ષનાં.....	૧૬	૨૪	૪૦
૯૧ થી ૧૦૦ વર્ષનાં.....	૧	૪	૫

૮૧૦ ૮૫૨ ૧૬૬૨

એ ૧૬૬૨ મરણો નીચના લતાઓ ઉપર થયાં હતાં:—

કોલાખા ૧૪	દાદર ૭
કોટ ૪૨૫	નાથગાંમ ૯
મેદાન ૩	સીવરી ૪
લાલીનાલા .. ૩૦૦	મહાત્મા ૭
કરેલવાડી ... ૩૪	વરલી ૧
ગીરગાંમ ૨૯	વાંદરા ૩૫
ચોપાડી ૨૧	ચાંતાકરેલ ૧
ચાંટ રીડ ૪૦	કુરેલા ૨
તારદેવ ૩૪	વેશવા ૧
ગોવાલીઆ .. ૧૧	મલાડ ૨
ખંખાડા ૬	ચર જમશેદજી
માહલક્ષમી .. ૩	હાસીટલ ૧૬
વાલકેથર ૭	ખાલ મોટલાખાલ
ખાલેરકોટ ... ૧૨૨	હાસીટલ ૧૭
જેનવાડી ૧૩૮	ખલમનજી આલ
નજ ખજર ... ૧૬	ખલેસ હાસીટલ. ૧૦
કામાડીપુરા .. ૫	પેથતનજી હોરમજી
મેટાંજી..... ૭	કામા હાસીટલ. ૨
કુંગરી ૧	ગોકલદાસ તેજપાલ
ભીડીખજર .. ૨૨	હાસીટલ.... ૩
ભાંખેખાડા ૪	આરથર રીડ મુની-
મજગાંમ ૫૭	સીપલ હાસીટલ. ૨
પરેલ ૬૧	પારસી હાસીટલ. ૧૬૬
ચીચોગલી .. ૪	પારસી સુવાવડખાનું. ૧૦

૧૬૬૨

એ ૧૬૬૨ મરણો નીચનાં કારણોથી નિપજ્યાં હતાં:—

તાવ ૧૫૨	પેટ ૫૪
ઝુબોનીક મરકી.. ૩૨૮	છુપા ભાગિને લગતાં
માનવગુને લગતાં દરદો. ૧૬૪	દરદો ૨૬
ફક્સાને લગતાં દરદો. ૧૭૪	પીથાખને લગતાં દરદો. ૧૫
ધોહી વિકાર ૬૩	આમડીને લગતાં દરદો. ૩૧
ખહી ૬૫	હાલમાન તથા તંબુને
જમદર ૮	લગતાં દરદો .. ૯

શીતલા	૧	આંખ કાનનાં દરેક, ૧
ગોવર્ધ	૬	તરતનાં જન્મેલાં .. ૬૪
કલિદાસ	૧૬	જઘણી તથા નાકવતી, ૧૩૯
મરડા	૯૩	
આપધાત	૧૧*	
(૪ જેઠર આધને.	૧	દરીયામાં પડીને.

* એ ૧૫) આપધાતો ૭) પુરુષ અને ૪) સ્ત્રીઓએ કીધા હતા. પુરુષોમાં એક ૧૫) વર્ષનાં છાકરાએ બાપે કપડાં આપવાથી, તથા બીજા ૨૩) વર્ષનાં બાપ સાથે ટેરો થવાથી, તથા એક ૫૦) વર્ષનાં છાકરપણાનાં લગ્નમાં જેઠર આધને; એક ૩૭) વર્ષનાં પોતાની બાહલી વગર છાકરી અદાવવાના ગમમાં તથા એક ૧૯) વર્ષનાં ચોરીનાં બાહલાનથી બીજાને કુવામાં પડીને; એક ૪૨) વર્ષનાં બાપડી મરી જવાના ગમમાં દરીયામાં કુબીને; તથા એક ૨૬) વર્ષનાં ચોરીનાં બાહલાનથી બીજાને આલતી આગગાડીમાં વાંદરાની ખાડીમાં નખાવી દઈ આપધાતો કીધા હતા. સ્ત્રીઓમાં એક ૨૩) વર્ષનીએ ઘર-સંસારી ખટપટને લીધે જેઠર આધને, એક ૬૪) વર્ષનીએ માંદગીથી કંટાળી ગયે શંસો દઈ તથા બીજા ૩૫) વર્ષનીએ એજ કાસણસર કુવામાં પડીને, તથા એક ૧૮) વર્ષનીએ માસીએ શિખાજી દીધાથી તલાવમાં પડીને આપધાતો કીધા હતા.

૩ કુવામાં પડીને.	૧ ખાડીમાં પડીને.
૧ તલાવમાં પડીને.	૧ ગણે કાંસો દધને.)
હોનારત, અકસમાત	
વગેરે	૬†
(૧ તરામના આંચ-કાથી.	૧ તલાવમાં નાહતાં કુબી જવાથી.
૧ રેલવેની અડફટ-માં આવવાથી.	૧ ગાડી તલે આવી જવાથી.
૧ દરીયામાં નાહતાં કુબી જવાથી.	૧ એનજીનની રેલ-ગમાં આવી જવાથી.)

ખીજાં દરેકોથી ૧૭૩

૧૬૬૨

આએ વર્ષમાં નાદારીની અરજી ૬૮) પારસીએ તરફથી અપાઈ હતી.

† હોનારતથી મરણ પામેલાં ૬) જણામાં સઘળા પુરુષો હતા. તેઓમાં એક ૭૫) વર્ષનાં મેરો હોવાથી ત્રાજના આંચકાથી પડી જઈ, એક ૨૫) વર્ષનાં બે રેલવે એનજીનની વચમાં આવી જવાથી, એક ૩૮) વર્ષનાં દરોયામાં તથા એક ૩૫) વર્ષનાં તલાવમાં નાહતાં કુબી જવાથી, એક ૩૨) વર્ષનાં જીલનાં એનજીનની રેલગમાં પગ લપસી જવાથી, અને એક ૭) વર્ષનાં છાકરો અકસમાત ગાડી તલે આવી જવાથી મરણ પામ્યા હતા.

ઉઠમણમાં સંખ્યાવત ઈં સં ૧૮૯૭.

સારીખ.	ઉઠમણ કોલનું.	રકમ રૂપિયા.	આવનાર.	આધાર.
સને ૧૨૧૧ યજ્ઞેતરદી. સને ૧૮૯૭ ધરવી.				૧૮૯૭. તારીખ.
રોન ૧૮ માહ ૪ (ચિં), ૧ લી જાનેવારી.	ચેડ ડાયાબાહ હોરમજી બીમડીવાળા (કચીઆણી).	૫૬૨૫	(૧) પોતાની પુ'છમાંથી રૂ.૩૬૨૫) અને અને બેશીઓએ.	જામે જમચેદ, ૪-૧
૨૫ ૪ (ચિં), ૭ મી	બાહ આવાબાહ તે ચેડ હોરમજી જમચેદ છોટવાલનાં ધણીઆંની (તવસારી).	૬૪૭	પાવદિ રૂ.૫૦૦) અને બેશીઓએ.	" , ૧૨-૧
૨ ૬ (૩૦), ૧૪ મી	બાહ બચુબાહ તે ચેડ બીખાછ કાવ- શજી મામાનાં ધણીઆંની.	૭૫૫	પાવદિ રૂ.૫૦૦) અને બેશીઓએ.	" , ૨૫-૧
૫ ૫ (ચિં), ૧૭ મી	બાહ દીનબાહ તે ચેડ ખરચેદ છો તવ- રોજી કમીચરીવાળાનાં ધણી- આંની (કમતપુરી).	૧૧૨૨	છોકરાઓ તથા બેશીઓએ.	" , ૨૨-૧
૮ ૫ (ચિં), ૨૦ મી	બાહ દીનબાહ તે ચેડ પીરાજીવાહ રૂમ- તમજી ધનજીમેહતાનાં ધણીઆંની (મુરત).	૬૯૦	પાવદિ રૂ.૩૦૦) અને બેશીઓએ.	પુ'બહસમાચાર, ૨૧-૧
૧૨ ૫ (ચિં), ૨૪ મી	ચેડ ખરચેદ જયરાવજી સીરવાહ (તવસારી).	૨૨૭૧	(૧) પોતાની પુ'છમાંથી રૂ.૧૧૫૧) અને બેશીઓએ.	જામે જમચેદ, ૨૭, ૨૮-૧
૧૨ ૫ (ચિં), ૨૪ મી	બાહ મેહરબાહ તે ચેડ અરદેશર થાપુ- રજી નાળીએરવાળાનાં ધણીઆંની.	૨૪૬૨	પાવદિ રૂ.૧૬૦૦) અને બેશીઓએ.	" , ૩૦-૧
૨૮ ૫ (ચિં), ૬ મી ફેબ્રવારી.	ચેડ કેપ્પર એલ્લજી બાંબજી (તવસારી).	૫૧૫૦	બેશીઓએ.	" , ૧૧-૨
૩૦ ૫ (ચિં), ૧૧ મી	ચેડ પીરાજીવાહ રૂમતમજી મુરતી અથવા ધનજીમેહતા (વલસાડ).	૫૫૦	બેશીઓએ.	" , ૧૩-૨
૧૧ ૭ (૩૦), ૨૨ મી	બાહ માણુબાહ તે ચેડ રૂમતમજી દાદા- બાહ કામાનાં વીધવા.	૧૦૦૦	વેહવાહ તથા કુવા મર દીનજીવાહ પીડી.	" , ૨૫-૨
૭ ૭ (ચિં), ૨૦ મી મારચ.	બાહ બચુબાહ તે ચેડ એલ્લજી થાપુ- રજી થરાડનાં ધણીઆંની (થાણી).	૭૭૭	પાવદિ રૂ.૬૦૦) અને બેશીઓએ.	" , ૨૪-૩
૧૨ ૭ (ચિં), ૨૫ મી	ચેડ જયરાવજી જમચેદ છોપર.	૩૧૩૦	પોતાની પુ'છમાંથી રૂ.૨૪૦૦) અને બેશીઓએ.	" , ૩૦-૩

૭૩
સં ૧૮૯૭.

(૧) એ ચંદેશી રૂ.૫૦૦) પુ'બહલા જે જરૂરીઆંની ચરકીના કોપથી તરાશી બીરજી બધ તેમને રૂકવા માટે કામચલાઉ થેડો ત્યાં બીખા કરવા માટે ખરચવા આપ્યા હતા.

(૨) એવજીનાં બેશીઓનાં જમચારી બેશીઓ બેશીઓ તથા જમજી ચંદેશી થયાં હતાં.

૭૩

વારીખ.	કિમતું કોલનું.	કિમ ફીચા.	આવનાર.	આધાર.
મુને ૧૨૬૧ ૫૦૨૦૨૬. મને ૧૮૯૦ ૫૨૫૧.				૧૮૯૦. વારીખ.
૨૧ ૨૨ ૧૯ ૭ (ચિ), ૪ થી એપ્રિલ.	માઉ વાળીઆઇ તે શેઠ નવરોજી માલાબાઈનાં વીધવા (કલીઆણી).	૨૪૩૮	તપીરાઓએ રૂ.૨૦૦૦) અને બેશીઓએ.	અને ભમથે, ૮-૪
" ૨૩ " ૭ (ચિ), ૫ થી "	શેઠ ખરજોરજી રૂમતમજી મારડા (તવશાહી).	૧૦૪૬	પોતાની પુત્રમાંથી અને બેશીઓએ.	" " , ૭-૪
" ૨૮ " ૭ (ચિ), ૧૦ થી "	માઉ મેહરબાઈ તે શેઠ ભમથેજી તથા વાંતજી વાડીઆનાં બેટી.	૯૫૦	માતાજીએ રૂ.૫૦૦) અને બેશીઓએ.	" " , ૧૩-૪
" ૭ " ૮ (ચિ), ૧૯ થી "	માઉ દીનખાઈ તે શેઠ અરદેશર દીન- શાહ પોતાનાં ધણીઆની.	૫૮૫	મરણએ રૂ.૫૦૦) અને બેશીઓએ.	" " , ૧-૫
" ૨૪ " ૮ (ચિ), ૧ થી એપ્રિલ.	માઉ ખરથેદખાઈ તે શેઠ પાલજીજી પેથાતજી રામીનાં ધણીઆની.	૧૮૦	પોતાની પુત્રમાંથી અને બેશીઓએ.	રાસા મેહતાર, ૬-૫
" ૨૫ " ૮ (ચિ), ૭ થી "	શેઠ નરવાંતજી ભંગીરજી વાડીઆ.	૧૩૧૩૯૫	(૧)	અને ભમથે, ૮-૫
" ૨૫ " ૮ (ચિ), ૭ થી "	માઉ શીરીનખાઈ તે શેઠ અરદેશર મેહ- રજીઆઇ બાપુજી વીઠાણનાં ધણી- આની.	૭૭૫	બેશીઓએ.	" " , ૧૧-૫
" ૨૬ " ૮ (ચિ), ૧૧ થી "	માઉ માણેકખાઈ તે શેઠ શાપુરજી ધનજી- બાઈ માટલીવાળાનાં બેટી.	૩૫૦૦	પોતાની પુત્રમાંથી રૂ.૧૫૦૦) અને માતાજીએ રૂ.૨૦૦૦).	" " , ૧૨-૫
" ૭ " ૯ (ચિ), ૧૯ થી "	શેઠ આરજી હેરમજી દેસાઈ (તવ- શાહી).	૧૧૨૯	પોતાની પુત્રમાંથી રૂ.૧૦૦૦) અને બેશીઓએ.	" " , ૨૧-૫
" ૧૪ " ૯ (ચિ), ૨૬ થી "	માઉ મેહલાંખાઈ તે શેઠ માણેકજી તવરોજી વાડીઆનાં વીધવા.	૨૧૪૧૬૦	(૨)	" " , ૨૭-૫
" ૨૩ " ૯ (ચિ), ૨૭ થી જુન.	શેઠ હેરમજી મેહરવાંતજી ઉમરીયર (મુરત).	૫૭૫	પોતાની પુત્રમાંથી અને બેશીઓએ.	" " , ૪-૬
" ૨૨ " ૯ (ચિ), ૩ થી "	માઉ કુવરખાઈ તે દરુર પેથાતજી ભમથેજી ભસાસખાલાનાં ધણી- આની (આકોલા).	૧૧૨૫	(૩) પોતાની પુત્રમાંથી રૂ.૧૦૦૦) તે બેશીઓએ.	" " , ૭-૬
" ૨૫ " ૯ (ચિ), ૬ થી "	માઉ કુવરખાઈ તે શેઠ કાવયજી માણે- કજી તાતાનાં બેટી (તવશાહી).	૨૧૨૫	બેશીઓએ.	" " , ૧૪-૬
" ૧ " ૧૦ (ચિ), ૧૨ થી "	શેઠ બળમજી પેથાતજી માયર.	૨૨૮૧	પોતાની પુત્રમાંથી રૂ.૧૦૦૦), દીકરા- ઓએ રૂ.૧૦૦૦), અને બેશીઓ.	" " , ૨૧-૬

કો. મં. ૧૮૯૭.

(૧) જુઓ પાનું ૬૭૨.

(૨) જુઓ પાનું ૬૭૫.

(૩) એ સ્થળા ઉપરો કરી આકોલાનાં એક કમરખાના પથારી.

તારીખ.	કિસ્મતું કોડ	રકમ રૂપિયા.	આવનાર.	આધાર.
એને ૧૨૧૧ ૧૦૧૦૨૬. એને ૧૮૬૭ ૪૨૫૧.				૧૮૬૭ તારીખ.
રોજ ૧ માં ૧૦ (થો), ૧૨ મી જુન.	માઇ ભાઇ તે શેડ ફેક્ટરી શાવ- રજ હોડીવાળાનાં (સુરત).	૧૨૫૦	માવા તુથા બેશીઓએ.	ભથે ભથથે, ૧૧-૧
" ૪ " ૧૦ (થો), ૧૫ મી "	શેડ દીનશાહજી બેળન તુડકી (સીક- દરાખાદ).	૮૪૨૬	પોતાની પુત્રીમાંથી અને બેશીઓએ.	" " , ૨૪-૧
" ૨૫ " ૧૦ (થો), ૧ થી જુલાઇ.	માઇ કીરાંમાઇ તે રૂમાણેકજી અને ચેરજી શેડનાનાં ઢવા.	૫૦૮૦	પોતાની પુત્રીમાંથી રૂ.૫૦૦૦ અને બેશીઓએ.	" " , ૧૬-૭
" ૧ " ૧૧ (થો), ૧૨ મી "	માઇ નવાજમાઇ તેડ શાવરજી ધન- જીમાઇ મીસતરી ધણીઆની.	૧૧૦૫	માર્ચદિ રૂ.૧૦૦૦ અને બેશીઓએ.	" " , ૧૫-૭
" ૧૦ " ૧૧ (થો), ૨૧ મી "	શેડ ધનજીમાઇ મેહાનજી જીજીમાઇ.	૧૨૩૪૫	મેહાન માઇ દીનમાઇ તથાવનજી પીડી રૂ.૩૦૦૦ અને બેશીઓએ.	" " , ૨૩-૭
" ૧૦ " ૧૧ (થો), ૨૧ મી "	માઇ કીરાંમાઇ તેડ મેહરામજી હેર- મજી ભરૂં અથવા કીડાનાં વીધવા (ભરૂં)	૧૪૬	બેશીઓએ.	" " , ૨૪-૭
" ૧૦ " ૧૧ (થો), ૨૧ મી "	શેડ નવરાજજી અને પુત્રી કલીઆંણી- વાળા (કલીઆંણી).	૩૧૬૮	માવાએ રૂ.૧૫૦૦, પીડાએ રૂ.૧૦૦૦, અને બેશીઓએ.	" " , ૨૪-૭
" ૧૦ " ૧૧ (થો), ૨૧ મી "	શેડ રતનજી મેહરામશાહ પંનાતા (પંનાતા).	૫૨૨	બેશીઓએ.	" " , ૨-૮
" ૧૮ " ૧૧ (થો), ૨૬ મી "	માઇ હમણજી તે એં એદલજી તેહમુલજી દાદાવાનજીનાં વીધવા (નવશારી)	૪૪૪૫	પોતાની પુત્રીમાંથી રૂ.૩૦૦૦ અને બેશીઓએ.	" " , ૨-૮
" ૨૪ " ૧૧ (થો), ૪ થી આગસ્ટ.	માઇ ભરૂં તે શેડ કાવયજી દીન- શાહજી (દીનવાળા સી. માઇ. ધ. નાં ધણીઆંણી).	૪૦૫૬૬	(૨)	" " , ૫-૮
" ૩૮ " ૧૧ (થો), ૮ મી "	શેડ નાનામાઇ રતનજી બેળનજી દાવર (કલીઆંણી).	૧૧૨૬	પોતાની પુત્રીમાંથી અને બેશીઓએ.	" " , ૧૦-૮
" ૨૨ " ૧૨ (થો), ૧ થી સપ્ટેમ્બર.	શેડ હેરાજી તે વૈરાજી કુશ.	૩૪૪૦	પોતાની પુત્રીમાંથી રૂ.૨૦૦૦ અને બેશીઓએ.	" " , ૪-૯
એને ૧૨૧૭ ૧૦૧૦૨૬. એને ૧૮૬૭ ૪૨૫૧.	માઇ જનમાઇ તે શેડ ફરાંમજી મેહર- વાંજી તથાડીનાં વીધવા.	૬૭૪	બેશીઓએ.	" " , ૧૬-૧૦

(૧) એ વધેથી રૂ.૬૧૧૦૦ નું એક નવું રંડ જીનથેકર ફોનજીની દરેકજી નવું મકાન બાંધવાનું આજ દીને ઉઘું કીધું હતું.

(૨) જુઓ પાનું ૬૪૫.

તારીખ.	કેમળું કોણું.	રકમ રૂપિયા.	આજનાર.	આધાર.
અને ૩૨૧૦ માર્ગેનરી. અને ૧૮૯૦ ધરવી.				૧૮૯૦. તારીખ.
૨૧મ. ૩ માઈ: ૨ (ચિં), ૧૦ મી અગ્રેમ્પર.	માઈ નવાબ તે ચેડ કાવશજ દાદા બા દુખાઈનાં ધણીઆની.	૫૦૦૦ પોતાની પુંછમાંથી રૂ.૧૫૦૦) અને બીજીઓએ.	બીએ ભમચેદ, ૧૯, ૨૨-૧૦	
૨૨મ. ૨ (ચિં), ૨૨ મી	ચેડ મહંમદ ફરુદુલ મેહતા.	૧૦૦૫ પોતાની પુંછમાંથી રૂ.૬૦૦) અને બીજીઓએ.	" " , ૪-૧૨	
૨૪મ. ૨ (ચિં), ૨૬ મી	માઈ નવાબ તે ચેડ કાવશજ ઇન. ચાહ અચેદજ દરુર કામદીતલી ધણીઆ.	૧૨૫ બીજીઓએ.	" " , ૨-૧૧	
૨૦મ. ૨ (ચિં), ૩ જી નવેમ્બર.	ચેડ દાદાજી પેસતનજ દેશાઈ (નવ. ચારી).	૮૪૦ પોતાની પુંછમાંથી રૂ.૭૦૦) અને બીજીઓએ.	રાશી ગેફનાર, ૭-૧૧	
૨૦મ. ૨ (ચિં), ૧૦ મી	માઈ નવાબ તે ચેડ ફેરમજી મોહિંદ્રમયરાનાં વીધવા (સુરત).	૧૦૦ પુંછમાંથી અને બીજીઓએ.	યુનનાત મિત, ૧૪-૧૧	
૧૬મ. ૩ (ચિં), ૧૬ મી	માઈ ચાકરજ તે ચેડ મતચેરજ પેસતનજ પચમરાનાં વીધવા.	૫૨૫ તેમનાં ફરજીએ.	બીએ ભમચેદ, ૨-૧૨	
૧૨મ. ૩ (ચિં), ૨૫ મી	માઈ મેહરમાજે ચેડ ચોરામજી ૫૬-મજનાં ધણીઆ (પુણી).	૭૨૫૧ પાવદિ રૂ.૫૦૦૦) અને બીજીઓએ.	" " , ૨૦-૧૧	
૧૬મ. ૩ (ચિં), ૧૨ મી ડિસેમ્બર.	ચેડ ચાકરજ જીબાઈ કંજીઆ.	૧૦૦ પોતાની પુંછમાંથી અને બીજીઓએ.	" " , ૧૪-૧૨	
૧૦મ. ૪ (ચિં), ૨૩ મી	ચેડ એલજી જીદજ પનાતવાવા.	૧૩૩૮ પોતાની પુંછમાંથી રૂ.૨૦૦) અને બીજીઓએ.	" " , ૨૫-૧૨	

૩૬૭

પુસ્તકો—ઈં ૨૦ ૧૮૯૭.

ક્રમિક.	પુસ્તક.	કલા.
૨૮ મી બનેવારી. ૧૪ મી માર્ચ.	Gems of English Prose. સરદાર મીર અબ્દુલ અલીની છંદગી, શિક્ષક વરજીવનદાસ માધવદાસની છંદગી (૪ શ્રેણીમાં)	શિક્ષકો આશાબાહ નથરવાનજી વાડીઆ. નવરોજી માણીજી કુમસીઆ.
૧ લી જુન. ૨ જુન. ૩ જુન. ૧૫ મી	Imported Labour for Bombay Mills. નવાં આતથમેહરામનું અધ્યયનપત્ર. મરઝીના અપરજીવ વિશે અવસ્થાનાં ફરમાનો. શીખાઉ શાખાઓને વારંતે રૂની સમજની ચોપડી. એલીસ શાહનદીનું ચરિત્ર અને પત્રો. ગુજરાતી ભાષાંતર.	નમશેદજી નથરવાનજી તાતા. દસ્તુર પેશાનજી મેહરામજી સંજીઆ. શિક્ષક પાલજીજી અરશેદજી મીઝી. અરશેદજી શીરામજી દસ્તુર કામદીન. બાહ સુનાંબાહ દીનશાહ તાલિયારખાં.
	Compendium of Persian Grammar & Literature.	શિક્ષક શીરામશાહ મેહરામજી ડાકટર.
૧૬ મી ૨૨ મી ૬ ડી જુલાઈ. ૧૬ મી ૨૨ મી ૨૬ મી	પેહલવી રેક્ષટ. ^(૧) વધક વચન. વિજયમી વિજેટરીયા. તરવાનો હુન્નર. બાજીઆઉની હીમાયતમાં કાકા કાહજી. Matriculation Astronomy. સીદ્દી સંચાર (પારસી સંચારી નાટક). બે પરજીનર, જીજીલ થયેલાં આયક. નરચાસ્તી મજહબ. દસ્તાવેજ લખનાર. ગ્રીસ અને તરકી વચ્ચેની લડાઈની તવારીખ (ભાગ ૧ થી).	દસ્તુર જમાસપજી મંત્રિમેહરજી જમાસપઆશાના. ડાઁ રમત નાહાબાહ રાણીના. બાહ પ્રતલીઆહ બંદગીર કેમચર કામરાજ. શિક્ષક મેહરામજી બરજીરજી રેશાહ. અરશેદજી નથરવાનજી બીલીમોરીઆ. કુરામજી દાદાબાહ માસટર. શીરામજી મનચેરજી રેશાહ. બંદગીર નથરવાનજી પટેલ. મેહરામજી પેશાનજી મેહતા. અરશેદજી નથરવાનજી બીલીમોરીઆ. દાદાબાહ બરજીરજી રેશાહ. દાદાબાહ બરજીરજી રેશાહ. (૪ શ્રેણીમાં ભાષાંતર).
૨ જી સપ્ટેમ્બર.	How our Mills are managed, under the Indian Companies' Act.	ધનજીબાહ દી. દાદી.
૮ મી ૧૧ મી	મજદુરની ધર્મ અને જાદાશનાસી. કુખનો તરતવેખાનો ઉપાય અથવા ઘેરનો હાલિયલિ. A Manual of Mechanics for Matriculation.	ધનજીબાહ પેશાનજી કાટવાલ. નવરોજી આશાબાહ કાશીનાથ. કે. એફ. દારવાલા.
૨૫ મી ૨૩ મી અક્ટોબર.	હુમત, હુમ, હવંશત. બાલકાકાનાં કુટુંબની વંશાવલી. શાહનાથ અને શીરદોસ્તી. ચિત્રો સાધબીરીઆ. એક પરજીતરનો ખાર, શેશા.	દાદાબાહ ધનજીબાહ જમાસાલા. એફ. પાલજીજી બાલકાકા. એ. જીવજીજી નમશેદજી મોદી. શિક્ષક મેહરામજી બેનજીજી ધડીઆલી. નમજીજી નવરોજી કામરાજ.

તારીખ.	પુસ્તકો.	કલ્પ.
૨૫ મી અક્ટોબર.	૫ ગ્રેજી લખવામાં થતી બુકો, અને ચારી બાપા રચના મઠે સુચનાઓ.	શ્રેષ્ઠ ફરફુનજી દાદાભાઈ મુશ્તા.
" "	દાદરાને દીનીની પેહલી પંદર પ્રસેસ અને તેના જવાબો.	એં દારામ પેશાનન સંજાલો.
" "	અહુનવહનિ ગાથા.	" દારામ પેશાનન સંજાલો.
૩ જી નવેમ્બર.	રૂપેન આમંત્રિ.	" ફરામરોજ પેશાનનજી કાવશજી માદન.
૫ મી "	Guide to Indian Securities, Stocks & Currency Notes.	શ્રેષ્ઠ નવરોજી જમાસપજી વલસાડા.
૨ જી ડીસેમ્બર.	હલીયોપેના.	" ધનજીભાઈ નવરોજીજી પટેલ.
૮ મી "	Translation of Odes of Hafez. 301-350.	" શેરામજી ફરફુનજી મુશ્તા.
૯ મી "	A Text Book in Physics.	" ડીનશાહ દેરામજી કાપડીઆ.
" "	The Institution of Trial by Jury in India.	" શેરામ પેશાનનજી ન. વાડીઆ.
" "	A Chronicle of the Cricket amongst the Parsees, & struggle, Polo versus Cricket.	" ચાપુરજી શેરામજી.
" "	અરેબીયન ટેલસ.	" પાલજીજી બરજોરજી દેસાઈ.
" "	પારસીઓ અને હિંદુઓનું જીવન.	એં કાશિજી મનચેરજી દેસાઈ.
૧૨ મી "	તવારીખી નવચારી.	" બહમતજી બેહરામજી પટેલ.
૧૪ મી "	કૃપ નીરંગ અને આફઝીગાંકાંઓની નોંધ.	
	નામો અને મે...	

ઈં ૨૦ ૧૯૯૦ માં નીચલા પારસીઓએ જુદી જુદી પરીક્ષાઓ પસાર કરી પદવીઓ મેળવી હતી.

ક્રમ.	નામ.	પદવી.	આધાર.
૧૧ મી અનેવારી.	શ્રી રમણજી પેશવળજી કરકરીઆ.	અમેરીકાની ઓરીએન્ટલ સોસાયટીના મેમ્બર યુગ્મ.	૧૯૯૦, તા. ૧૮-૧
૧૨ મી ફેબ્રુઆરી.	શ્રી રમણજી પેશવળજી મેહતા (નામપોરવાળા).	કલકત્તા યુનીવર્સિટીની બી. એલ.	તા. ૩-૨
૧૩ મી માર્ચ.	શ્રી રમણજી મણિલાલ જરવા.	મુંબઈ સરકારની પ્રોવીનસીયલ સર્વિસમાં પસાર થયા.	તા. ૧૬-૩
૨૪ મી એપ્રિલ.	શ્રી નરવાંજી બુચરાજી કંડાકર.	દેહરાદુનની જંગમનાતાની પરીક્ષા સહકર્તા ધોરણમાં.	તા. ૫-૪
૨૫ મી મે.	શ્રી રમણજી હોરમળજી દાદાભાઈ મચાંની.	સરકારના સર્વિસ કરતવળી પદવી (૨૦ વર્ષની નોકરી).	તા. ૫-૪
૨૬ મી જુન.	શ્રી પદમજી પેશવળજી નરવાંજી જીતવાલા.	કેમબ્રીડજ યુનીવર્સિટીની બી. એ.	મુંબઈ સમાચાર, તા. ૨૧-૬
૨૭ મી જુલાઈ.	શ્રી અરવિંદજી કેપડે કાપા.	બી. એલ. બી. એ. અને બારીસ્ટર.	તા. ૫-૭
૨૮ મી ઓગસ્ટ.	શ્રી હોરમળજી હોરમળજી વાડીઆ.	બી. એ., અને ત્યાંના "મેથેમેટિકલ ટ્રીપીક" માં (૧૫) મી પદવી.	તા. ૫-૭
૨૯ મી સપ્ટેમ્બર.	શ્રી હોરમળજી અરવિંદજી રમણજી શેઠા.	એડિનબરોની એમ. બી., સી. એમ., અને ડબલિનની રીલેડ હોમીયોપથીની સુવર્ણ પરીક્ષા.	તા. ૫-૭
૩૦ મી ઓક્ટોબર.	શ્રી અરવિંદજી દાદાભાઈ ગાંધી.	સ્વામીનિઠ જીડવ અને હાઈ કોર્ટ પીસીડરની પરીક્ષા.	બોમ્બે સર્વિસ એજેન્ડા, તા. ૨૧-૮
૩૧ મી નવેમ્બર.	શ્રી રમણજી કાવળજી ગોરા, (૧) અને શ્રી મણિલાલ જરવાજી મીસ્ત્રી. }	મધરાજ યુનીવર્સિટીની બી. એ.	રાસ્ટ ગોડનાર, તા. ૨૧-૯
૩૨ મી ડિસેમ્બર.	શ્રી હોરમળજી હોરમળજી તાણાંવડી.	એડિનબરોની એફ. આર. સી. એમ., તથા આંખનાં દરદામાં પાસ સર્ટીફિકેટ.	તા. ૧૦-૧૦

૧૯૯૦

૧૯૯૦

(૧) એવળ એ પરીક્ષામાં સહતા આવવાથી એ યુનીવર્સિટીની "સોલર કોલેજ મેડલ" મેળવ્યો હોય.

કારીખ.	નામ.	ઓધો.	આધાર.
			૧૯૭૦
૧ બી એપરેલ.	ખા૦ ખા૦ રતનજી એલેલજી ડાંગા.	ભરચના હજુર ઉપુટી કચેકર.	બોમ્બે ગવર્નમેંટ. મેટ્રો, ૧-૪
" "	શિંદ શીરાખ માણેકલાલ ભરચા.	પંચમાલકના પ્રોથેશનરી ઉપુટી કચેકર.	" " " , ૧-૪
૮ મી "	હેરમજી કાવશીજી દીનસીંહ અને } ખા૦ ખા૦ મનચેરજી રક્ષતમજી વાણી. }	એડનાં બારાંતા ચરકારી પોર્ટ ટ્રસ્ટીઓ.	" " " , ૮-૪
૩૨ મી "	શિંદ નવરાજીજી નવરાજીજી વાડીઆ.	મુંબઈનાં બારાંતા પોર્ટ ટ્રસ્ટી.	" " " , ૨૨-૪
" "	ધીમજી નવરાજીજી બનાજી.	હાઈ કોર્ટની એડીજનલ રાઈડના કામચલાઉ પ્રોથેશનરી અને રેજીસ્ટ્રાર.	" " " , ૨૨-૪
૧૩ મી મેએ.	" ભંહગીર માણેકજી પારશીજી.	અમદાવાદના હજુર અકાઉંટ ઓફીસર.	" " " , ૧૩-૫
" "	અરદેશર ફરુજીજી દલાલ.	પંચમાલક જીલ્લાના પીબલ વર્ગના મેજીસ્ટ્રેટ.	" " " , ૧૩-૫
૧૨ મી જુલાઈ.	ચર ભંહગીર કાવશીજી ભંહગીર.	મુંબઈની યુનીવર્સીટીની પોર્ટ ઓફ અકાઉંટનાં ચેમનર.	ભામે ભમશીદ, " , ૧૫-૭
૨૨ મી "	શિંદ રક્ષતમ પેશતનજી ભંહગીર.	મુંબઈની કરમના કામચલાઉ નીબ આસીસ્ટન્ટ કચેકર.	બોમ્બે ગવર્નમેંટ મેટ્રો, ૨૨-૭
" "	ડા૦ બહમજી મેહરામજી દારાબશીજી.	પુણાના કામચલાઉ હેલ્થ આધીસર.	રાષ્ટ્રમંત્ર એફ હડીઆ, ૨૯-૭
૧૨ મી ઓગસ્ટ.	શિંદ મેહરામજી ઉશાભાઈ બચવા.	ભરચ જીલ્લાના પીબલ વર્ગના મેજીસ્ટ્રેટ.	બોમ્બે ગવર્નમેંટ મેટ્રો, ૧૨-૮
" "	ખા૦ ખા૦ શીરોલ્હ હોશંગ દસ્તુર.	મુંબઈની પોલીસના નિબ કામચલાઉ મેજીસ્ટ્રેટ.	" " " , ૧૨-૮
" "	શિંદ શાપુરજી બરજોરજી સ્પેનસર.	" " ચોથા " "	" " " , ૧૨-૮
" "	અરદેશર નશરવાંતજી માચર.	મંચ વિભાગના એક્સ્ટ્રા એસીસ્ટન્ટ કન્ટ્રોલર ઓફ ફીરેસ્ટ્રી.	" " " , ૧૨-૮
" "	ભમશીદજી બહમજી દારવાલા.	અલીબાગના ગવર્નમેંટ પીડર.	" " " , ૧૨-૮
૧૯ મી "	ખા૦ ખા૦ બરજોરજી એલેલજી મેટ્રી.	મુંબઈની રેમોલ કોમીશ કોર્ટના કામચલાઉ ચોથા બડલ.	" " " , ૧૯-૮
૨૧ મી "	શિંદ રક્ષતમ પેશતનજી ભંહગીર.	મુંબઈનાં કરમના કામચલાઉ નિબ કચેકર.	" " " , ૨૧-૮
૨ જી સપ્ટેમ્બર.	" પારશીજી રતનજી બહમજીજી દુબાઈ.	રતનાગીરીના કામચલાઉ કચેકર. (૧)	" " " , ૨-૯
૧૯ મી "	" ડીણાભાઈ ધનજીભાઈ.	અમદાવાદ જીલ્લાના પીબલ વર્ગના મેજીસ્ટ્રેટ.	" " " , ૯-૯
૧૬ મી "	" હેરમજીજી ભમશીદજી આંતીઆ.	અમદાવાદ જીલ્લાના દશકરોઈના મામલતદાર અને તે જીલ્લાના પીબલ વર્ગના મેજીસ્ટ્રેટ.	" " " , ૧૬-૯
૨૩ મી "	" રક્ષતમજી હેરમજીજી માડન.	પશ્ચિમ બાનેરજીના ડીવીઝનલ ફીરેસ્ટ્રી ઓફીસર.	" " " , ૨૩-૯

(૧) રેડ્યુસ્ટરી પારસી સીવીલીયનને કચેકરનો આ પોરો ઓફો પેલ્વેલેલોલ ચલ્યો હતો.

૭૬ ૨૦ ૧૯૭૦ ૭૬

તારીખ.	નામ.	ઓધિ.	આધાર.
			૧૮૯૭.
૨૩ મી સપ્ટેમ્બર.	સરભમ જીવર કેપ્પર ચોરામણ નરીમાં.	યુજનાત રેણુચેશન ડીએકિટના ડેપુટી સેનીટરી કમીશનર.	બોમ્બે ગવર્નમેંટ મેજિસ્ટ્રેટ, ૨૩-૯
૩૦ મી "	શિંડ પેલાનણ કાવચણ સંભાળ.	એલફીનસ્ટન હાઇ સ્કુલના કામચલાઉ પ્રિનસીપાલ.	" " " ૩૦-૯
૭ મી ઓક્ટોબર.	ખાંડ ખાંડ દુરામદીન એલેણ પંથળી.	કરાંચીના ડેપુટી મેજિસ્ટ્રેટ.	" " " ૭-૧૦
૧૩ મી "	શિંડ માણિકયાહ રતનણ દરુર.	સીકંદરાબાદના ફેન્ટાનમેંટ સીવીલ જડજ અને ફરરેટ આંડ મેજિસ્ટ્રેટ.	બોમ્બે જમચીદ, ૨૧-૧૦
૧ મી નવેમ્બર.	કાંડ કેપ્પર માણિકણ દુખાવ.	ખાંડ મોટલાંખાઈ તથા મર દીનચાહ વીઠીઠ હાસીટલના રેસીડેન્ટ શીશીશીન અને મરજમન.	" " " ૩-૧૧
" "	અલ્ટનંટ દીનચાહ કાલાખાઈ ખંખાતા.	યુજનાંતી વાલંઠીવર કોરના કામચલાઉ એજ્યુકેટર.	" " " ૩-૧૧
૪ મી "	શિંડ બંદગીર ડોલાખાઈ કરાકા.	ચીધિનાં કસ્ટમ તથા ચોંસ રેવેન્યુ કલેક્ટર.	બોમ્બે ગવર્નમેંટ મેજિસ્ટ્રેટ, ૪-૧૧
૧૮ મી "	" કસ્ટમણ દુરામણ બાડેના.	ચિંકુ નંદીના કાખા કોઠાવાલા વિભાજના ધજનર.	" " " ૧૮-૧૧
" "	" બંદગીર ડોલાખાઈ કરાકા.	કરાંચી જીલ્લાના પેહલા વર્ગના મેજિસ્ટ્રેટ.	" " " ૧૮-૧૧
" "	" બંદગીર માણિકણ અચીદણ.	યુજના હજુર એકાઉન્ટ ઓફીસર.	" " " ૧૮-૧૧
૨૧ મી "	" નવરોળણ મેહરામણ કાકા.	કલ્લીઆણીના સમારડીને જડજ.	" " " ૨૧-૧૧
" "	" તેહમુસ નવરોળણ સંભાળ.	ચોલાપુરના " "	" " " ૨૧-૧૧
" "	" રતનણ બચિરણ.	જુનારના " "	" " " ૨૧-૧૧
" "	" ચોરામ માણિકયાહ બરમા.	પંચમાહલ જીલ્લાના મિલ વર્ગના મેજિસ્ટ્રેટ.	" " " ૨૧-૧૧
૨૭ મી ઓક્ટોબર.	" બંદગીરણ કાલાખાઈ કરાકા.	કરાંચીની પોસ્ટ ટ્રસ્ટ બોર્ડના ઉપ-પ્રમુખ.	" " " ૨-૧૨
૮ મી "	કાંડ બહમણ મેહરામણ દારામચી.	કોહલાપુરના હેલ્થ ઓફીસર.	બોમ્બે જમચીદ, ૩૦-૧૨
૯ મી "	શિંડ અરોચર કેપ્પર કાખા.	ધારવારના કલેક્ટરના એસીસ્ટન્ટ.	બોમ્બે ગવર્નમેંટ મેજિસ્ટ્રેટ, ૯-૧૨

૧૮૯૭.

બાપાએ તથા વાચકોએ અને વાંચણ.

ક્રમીક.	બા. ભ. ૧.	ક્રમીક ૨.	ક્યાં અને કોણની સહયુગ.	આ. ભ. ૨.
૧૮૯૭.				૧૮૯૭ વાંચકો.
૧૦-૧	સુખાધર્મ દેવાપણી બુધ્ધીનીક મરકી.	૩૧૦ કોપલર નવરાંતણ પાકુરણ.	સુખાધર્મ, કા. કનરડીપુરમાં, પ્રમુખ, અને નમચેદ, ૧૧-૧	
૧૦-૨	સુખાધર્મ આલતી મરકીના સંબંધમાં રાખવી ભોલતી થિંકે સંભાળ.	૩૧૦ નવરાંતણ કોપલર દેવાધ.	નવરાંતણમાં.	૧૩-૧
૧૧-૧	સુખાધર્મની મરકી ઉપર નુકસાનીની, તેનું મુળ અને અટકાવ.	૩૧૦ કોપલર નવરાંતણ મેહતા.	કા. કા. કનરડીપુરમાં, પ્રમુખ, અને નમચેદ, ૧૮-૧	
૧૨-૧	ધર્મ કેળવણી.	૩૧૦ અરેશર નવરાંતણ ખીલીમીરિયા.	ખીલીમીરિયામાં, પ્રમુખ, ૩૧૦ કોપલર હેરમનજી, ૨૦-૧	
૨૪-૧			સુરત, વાનવરી, તમનાની ધર્મશાળામાં.	
૩-૨	આતશ ઉપર વાંચેલ.	૩૧૦ મેહરીઆરણ દાદાભાઈ બરવા.	અરેશ, નમચેદ બાગનાં આરંભમાં.	૫-૨
૬-૧	કહેવાતા પેહેમો અને રીવાજોનો વિદ્યા આધારે જોવાસો.	૩૧૦ દાદાભાઈ પેશતનજી ધડીઆલી.	ખીલીમીરિયા મહે.	૬-૨
૨૦-૧	મરકી અને નરપોરતી ધર્મ.	૩૧૦ અરેશર ૩૨૧મજી કામાજી.(૧)	સુરતનાં કમી આતશમેહરાંમમાં.	૨૨-૨
૨૮-૧	જાદની બંદગી (અહવારે), આતશની બુલંદી (ચાંકે).	૩૧૦ નવરાંતણ નવરાંતણ અંબાલા.	સુરત, આરડીવાડનાં નવાં આરડીવાંતમાં.	૩-૩
૨૯-૧	હિંદુસ્થાનીની હાલની સ્થિતિ, કુટાળ તથા મરકી.	૩૧૦ દાદાભાઈ નવરાંતણ.(૧)	મેહરીઆરણમાં.	સુખાધર્મ શમાચાર, ૨૨-૩
૧૪-૩	હિંદુસ્થાનના ઉદયોગ.	૩૧૦ મનચેરજી મેહરાંતણ બાવનમરી, સી. આધ. ધ; એમ. પી.	કા. કા. કનરડીપુરમાં.	સુખાધર્મ આધર્મ, ૫-૪
૨૦-૨	સખાંતી.	૩૧૦ કોપલર હોમજીઆધ કોપલા.	સુરતની હાઇ સ્કૂલનાં ધીવાનખાનામાં.	અને નમચેદ, ૨૨-૩
૮-૪	કોંટની ધર્મ શીલસુધી, અને નરપોરતી ધર્મ શીલસુધી. તેનો મુકાબલો.	૩૧૦ ૩૨૧મજી પેશતનજી કંકરીઆ.	રેલવ એશીઆડીક સોસાયટીની સખાંતીમાં.	૧૦-૪
૧૦-૬	આતશની ભવિષ્યની હાલત વિશે કદીમ હુજુર-વા. એ., એરવદ હુજુરજી નમચેદ.	૩૧૦ રેલવ એશીઆડીક સોસાયટીની સખાંતીમાં.	૩૧૦ રેલવ એશીઆડીક સોસાયટીની સખાંતીમાં.	૧૮-૫

(૧) એમ બાપદ હોમ બીજે દીને સહવારે ત્યાંના એજાલીઆતમાં અને સાંજે શેઠનાશાહી આતશમેહરાંમમાં એવલે બાપલે આપ્યા હતાં.

(૨) એ બાપલુમાં એવલે હિંદુ દર્શ કરી તેને લખવા લાગ્યાં જાએ વધ કરી એજા કાનની વાંચકી કરી હતાં.

ક્રમ ૨૦ ૧૮૯૭.

૫૭

તારીખ.	બાબદ.	કરનાર.	ક્યાં અને કોણની સનયુખ.	આધાર.	૧૮૬૭
૧૮૬૭.					૧૮૬૭. તારીખ.
૧૧-૭	ઈંગ્લેન્ડની રકુલોનો મારો અનુભવ.	શ્રેષ્ઠ એલ્ફ્રાડ દોરમનજી તલાલી.	અમદાવાદની યુગ્મચાલ કોલેજમાં, પ્રમુખ, કમીસનર મીંડેલી(૧).	અમે અમદા, ૨-૮	
૨૪-	સ્વાત અને ફરોહર તથા બાબ રાજગાર.	પરશોદર રસતમજી કામાજી.	પુણમાં, પ્રમુખ, શ્રી ઓમ દેવુર હોલ-ગજી અમાચપજી.	" " , ૨૭-૭	
૨૨-૮	રસત અને શેહરાખનાં શાહનામાંના દારાનનું યુગ-રાવીમાં ચાલનાં સાધનું વાંચન(૧)	ધનજીભાઈ તલરાજજી પેટલ.	પુણમાં, ૬૦ કાંઠ બનરડીપુરમાં.	રાજા ગોલ્ડતાર, ૨૬-૮	
૨૫-	પુકાલ.	પરશોદર રસતમજી કામાજી.	અમદાવાદની દરેમહરમાં.	અમે અમદા, ૨૮-૮	
૨૫-	શ્રી રંગરાજની રૂઢીની રીત.	દારાશાહ રતનજી ચીવમર.	અમદાવાદનાં ચારાભાઈ બનરડીપુરમાં.	" " , ૨૮-૮	
૫-	શાહજાદા શ્યામજીનું દારાન. (શાહનામાંમાંથી).	શ્રી ઓમ એં જીવલુજી અમદાજી મોદી.	કોલાખાની પાસે સેન્ટિફીકેશનના હોલમાં.	" " , ૮-૯	
૧૨-૯	ફરેહુત અને જોહાનનું દારાન (શાહનામાંમાંથી).	ડા. નરસવાનજી નરસીજી ખંખાતા.	મુરતનાં, બાગે વારસામાં.	યુગ્મચાલ મિત્ર, ૧૨-૯	
૧૭-૯	વખતની વેહમજી.	એં એલ્ફ્રાડ દોરમનજી આંતીઆ.	નવસારીમાં, રવીયવનાં જાળની મીઠા-લક્ષમાં.	અમે અમદા, ૨૧-૯	
૨૦-	એરદાદશાલ, અમરદાદશાલ ગાહ, અને રવીયવ.	શ્રેષ્ઠ પરશોદર રસતમજી કામાજી.	પુણમાં, શ્રેષ્ઠ વાડીઆજીનાં આતશ-મેહરામમાં.	" " , ૨૧-૯	
૩૦-૧૦	મેસમેરીમ, તેની રીલીઓ, ઉપચોમ, હાલન વગેરે.	ડા. ધનજીભાઈ રસતમજી તાતા.	કોલાખાના ટેમપરનસ હોલમાં.	" " , ૩૦-૧૦	

(૧) અમદાવાદનાં યુગ્મચાલ કોલેજના પ્રેસિડેન્ટ અને વિદ્યાર્થીઓએ એક લીટરી સોસાયટી સ્થાપી હતી, તેમાં આ પેહલું માપણ હતું.

(૨) એન વાંચન પારસી નવાં જર્નની રાતે એલેક્ષ એન જગાપર એલેક્ષ શી લાઈ વાંચું કીલું હતું, અને તેની આવકના રૂ.૧૦૦) સંકલનીવારણ રૂંડમાં આપ્યું હતા.

ઈં સં ૧૮૯૮.

તા. ૧ લી જાનેવારી.

આજ દીને નવાં વર્ષની ખુશાલીમાં આપાવણ
 એતામિમાં નાગપેરાની એમથ્રેસ મીધના એનેજર થે જાન-
 નજ દાદાબાઈ મેહતા, ઝુખાબની થેફેટરીએટમાં રેવીન્યુ-
 ખતામાં આક્રીંંગ આસેસ્ટન્ટ થેફેટરી થે માજીકજી ખર-
 થેજી નરીમાં, તથા વજસામાં સરકારી તખીબ ડાકરે
 પાણસુજી હોરમજી દાદાખાંજીને “ખાંતખાહુર” ના
 એતામિ આપવામાં આંચા હતા.

તા. ૦૩ જી જાન્યુઆરી.

મેશરસ નશરવાંનજી બાપુજી જયકરી અને હોરમજી પાલજી પાવરીએ “એસપેનેડ હાઇ સ્કુલ” નાં નામથી એક સ્કુલ કોટ મેં આજ દીનથી ઉંઘાડી હતી.^૧

તા. ૦૫ મી જાન્યુઆરી.

શ્રેષ્ઠ રૂપમાં જ પેશનના કરકરી આ, બી. એ. એ
આતરેની પુત્રીવરસીની પરાવાનગીથી પ્રીતિઆમના આની
આસ સુધી શિખવાનારી એક નવી કલેજ “કંવેલેએટ
ઇનસ્ટીટ્યુટ” નાં નામથી આજ દિનથી ઉઘાડી હતી.^૩

૧ ટાઈમસ આઈઈડીઆ, તા. ૩ જુન ૧૯૮૮.

શેઃ બેઝનજીને એ ખેતાય ચલવાની મુયારકપાદીમાં
નામપુરની જરથોસ્તી અંજુમન તરફથી તા. ૧૬ મી બેને-
વારી ૧૮૯૮ ને દીને શેઃ જશદેજી નશરવાનજી તાતાનાં
પ્રમુખપણાં ઉદ્દેશ એક માનવત આપવામાં આવ્યું હતું.

શ્રેષ્ઠ માણેકજી નરીયાંને એ ખેતાખાની સનદ તા. ૭૧ ખી માર્ચ ૧૮૪૮ ને હીને નાખદાર ગવરનર લૉર્ડ સેંડરસ્ટે સરકારી મેજિસ્ટ્રાટ શેફરડીઆ તથા સુપ્રીટેન્ડેન્ટના વારસીક ખાણાં વેળાએ ધટી સ્વતી કરી એનાયત કાંધી હતી.

૨ હાલ ઇ. સ. ૧૯૧૫ માં એ સ્થળમાં નબીકી
૧૦૦) ઉકારાએ બલિએ. તેમાં યુજારની શરઆતની
તેનીક સુધી શીખવેલ સંકારી આર-૨ જેલવાની ખામગી
શાલાઓમાં એ સારા દરજ્જાએ લેવાવેલ અને ૧૯૧૪ માં
૩,૨૨,૦૦૦ ની આર-૨ જેલવાની હતી. દર વર્ષે આશરે ૧૦૦
ઉકારાએને ધલાકાની જોવાજોગ નજાએની સેલગારે
સીક્ષણ લેઈ નપ્પદ. એથી નિરાશ ઉકારાએને હાખની
ખનારેલી વીજીએલ એક સ્થળએણે ધરાવેલ.

ડ અ્યા યાદ' ને પુનાની શરગસન કાલેજના બીન-
 સવાબી' ધારણ ઊપર ઘડતી કંપાણી સચતી કરવા માટે
 એક અપનાવતી તરીકે કલકત્તામાં આપણી હદે તેને
 ખીનસીધા (વડા) તરીકે ચી. રસનચળ પેતાનળ કરકસ્યા
 અને બીન પ્રેશરને (શીકેશી) તરીકે ચી. નવરોજી પાલનળ
 ધારણી એચ. એ., એવરે યેરીધારણ કાદાનાઈ નરમા,
 અને બીલ કાગના કાપાયાળના અરેશી. નેવાકે ચી. નમર
 રેકમણુયા બી. એ., ચી. ક. ઇ. દેશપાંકે એચ.
 એ. વરેરે સાચેલ ચી. અ. અ. અ. પોતાની પ્રત

તા. ૦ ૭ મી જાનેવારી.

શાજ ૨૫ માહ ૪ (શેઠ) ૧૨૬૭ યજ્ઞદેવરદી.

મરણ—આપણે અરજોરણ રાંડેલીયા, (હાડવેદ)—

ઉત્તર વર્ષ ૧૯૧૭. એવણુ પોતાની નાની વયથી પોતાના પ્રખ્યાત મામા બીમજી જીવનજી રહેલીઆના હાથ હેઠળ હાવજવનું કામ કરતા હતા, અને તેમાં સારી કુશળતા મેળવી હતી. ૧૮૭૫ માં મરહુમ શેઠ બીમજીનાં મરણ પછી એવણુ તેવણના બેઠાએની સાથે એક વડીલ તરીકે તેવણેનો હાવજવદનેા ધંધો ચલાવતા હતા, જેમાં પાંચ વતણે સુખી પધા હતા. એએા સ્વાખાે ધણુ ઠંડા, બાલ-કણા અને ગરીબોમાં સારા પેહાડાવધા હતા.

સેવા આપતા હતા. એ ખાતાને મુખ્ય યુનીવર્સિટીની સેનેટની સભાએ તા. ૨૦ મી દિસમ્બરી ૧૯૮૭ ને હીને કાઢવ પસાર કરી ત્રણ વરસની હુલત ઝાટે બાવલી પરીક્ષા સાથે સ્વીકૃત કરી. ત્યાર પાઠ યુનીવર્સિટીએ ખી. બી. કરકસીને એક બની જણાવ્યું કે યુનીવર્સિટીના કાયદાની ૨૧ મી કલમ મુજબ ગવર્નર ધન કાબિજસીએ પણ તેને સ્વીકારવું જોઈએ. તેના બાવામાં ખી. કરકસીએ જણાવ્યું કે એ ખાતું કંઈ બિરેદવારેને પદવીની સેવરની પરીક્ષા ઝાટે તૈયાર કરવું ન હતું એટલે જનરલ કાયદા મુજબ તેને બાર જણાવેલી ગવર્નરની મંજુરઆતની જરૂર ન હતી. વરસની આખેરીએ એ ખાતાના એક ચેલા ખી. દારાશ રૂસતજી કોલામિલાએ પીળેઆ નોટ યુનીવર્સિટીના રેલજીવર બીર પ્રીયમસી પરીક્ષા ઝાટેના રોખે ચોકલ્પી છે કમુજ નહીં શાખાપાથી ખી. કોલામિલાએ મુખ્ય યુનીવર્સિટી સાથે મુખ્યની હાથ કોઈમાં દાવો માંડેા હતા, જેનો સુદાર તા. ૨૩ મી નવેમ્બર ૧૯૮૮ ને હીને આપતાં ચીફ જસ્ટીસ સર હુકે કમિટી અને જસ્ટીસ પારસ-સે યુનીવર્સિટીની તરફની તકસાર રદ કરી વાહીના દાવો સ્વીકારી એક રજાવ્યું કે તે વાહીએ યુનીવર્સિટીના કાયદા મુજબ અચલ કર્યું હતા ઝાટે તેને પ્રીયમસી પરીક્ષામાં ખેસવાનો હક હતા. તે સાથે દાવાને લગતો ખર્ચ યુનીવર્સિટીને માથે નાખ્યો હતા. (ધનુસન લો રીપોર્ટ ૨૩ મુખ્ય પાને ૪૪૫.) ત્યાર પાઠ જનરલ કોલેજએ કંઈ ધનસુદાન કરીલી હુલત આજ રહી મુખ્ય ખી. તે વખત મુખ્યમાં ચાલતી ચક્ષોને લીધે ૧૯૮૬ ના સાલના સપ્ટેમ્બર મહીનામાં બંધ પડ્યું હતું. એ ખાતાં ઘણે કુલે ૧૦૦ લીધાંઈએ એકબાજુ લીધી હતી. એ ખાતાં પાછલ લગભગ રૂ.૫૦૦૦ ની ચીટ એના વડા તરીકે ખી. કરકસીએ ખચી હતી, જેમાંનો કેટલોક ભાગ એક ખાનગી રંડ જેમાં જનરલ સર દીનશાહ કાશિકુલી પીટી, પેલા વારોનેઝ; સર શાપુરજ વરનેરજ ભડેઆ, અરુણ એના નવરોજી નશર-વાનલ વાહીઆ, અરુણ રોક પ્રેમચંદ રાયચંદ, વગેરે કેલચણીના બીરોજેએ રકબો ભરી હતી, તેથી ભરપાઈ થયો હતા.

મરજી-દાદાભાઈ બહનનજી જીજીભાઈ-ઉમર વર્ષ (૨). એઓ મેસરજી બનનજી જીજીભાઈના છેક-રાઓની કપડી ના નામ પ્રથમમાં અતરે રાજગાર અધાવના હતા. મરહુમ થેક જીજીભાઈ દાદાભાઈનાં ધરમ-આતાંએ એક ઉભરમંદ તથા ઉપયોગી ટુટી હતા અને પોતાના બપાવાની એક ભક્ષી સંપાવનને સાચી ઉપયોગ-તેની નેમી સુખ્ય થયેા એવાની કાળજી રાખતા હતા.

તાં ૮ મી જાનેવારી.

રોજ ૨૬ માઈ ૫ (૬૦) ૧૨૬૭ યનરેબરદી.

મરજી-મેરમથાઈ અરથેજી કોઢીઆર-ઉમર વર્ષ (૪). એવણુ ધણુક વર્ષો સુધી થાણાં, ઉત્રન વગેરેના નીમકસારીના સરકારકુન હતા, અને બાંપી સરકારી નોકરી પછી ૧૮૬૮ થી પેનશનર હતા. એવણુ દરેક સવાલને ધરમજી રહી અભ્યાસ કરી પોતાની આસ-પાસનાઓને ઉપયોગી સલાહ આપવાને સારા મદદગાર થઇ પડતા હતા.

તાં ૧૧ મી જાનેવારી.

રોજ ૨૬ માઈ ૪ (થે) ૧૨૬૭ યનરેબરદી.

મરજી-થાપુરજી દાદાભાઈ વમસાડના-ઉમર વર્ષ ૫૮. વલસાડના ભણીતા પારસી વેપારી, અને ત્યાંની મુનીસીપાલીટીના પાંચીસ વર્ષ સુધી મેમબર હતા.

તાં ૧૩ મી જાનેવારી.

આજ દીને બાઈ રતનબાઈ તે થેક દાદાભાઈ થાપુ-રજી મોદીનાં વીધવાએ દમણનાં રોખમાં તથા સમકી આગમની પોતાની જગા ત્યાંની અંજીનને એટ આપી હતી.

૧ થેકે જીજીભાઈ, બરબેરજી તથા બહનનજી દાદા-ભાઈ બહનનજી જીજીભાઈના બાવા.

૨ (ચરફુજ) થેક બંબેરશાહ, તથા થેક રતનશાહ મેર-મથાઈ કોઢીઆરના બાવા.

૩ એવણનાં વલસાડ થધે થધનાં ડીકમણનાં તેજનાં ચરજીની ફલગીરીની નોંધ પંઆતનાં ફરતરનાં લેવાને તથા પંઆતને ખરચે તેવણની એક આંબલપેટીઝ તસવોર ચીત-શાવી તે વલસાડની ફરેબેદરમાં પ્રકવાને કડાવ થયેા હતા.

[ખરચે બચથેક, તાં ૧૫ મી જાનેવારી ૧૮૯૮.]

૪ એ જગાપર નીચે પુનબ તર્ષી છે :

“૧૩ મી જાનેવારી ૧૮૯૮.

“શ્રી હાદાર હોરચબદની ચદ્દ કોનો.

“શ્રી નાઠની દમણનાં રોખમાં તથા સગડીની આસ-પાસની કુલે જીની નજીવાર જલી પોતપોતાની હબતાતી-“શ્રી વેલોવાર ચરફુજ થેક થાપુરજી ચેરબાંલજી મોદીએ, “નીજીવાર ચરફુજ થેક દાદાભાઈ થાપુરજી મોદીએ તથા “નીજીવાર કોલનાં બાઈ રતનબાઈ તે ચરફુજ થેક દાદા-

તાં ૧૫ મી જાનેવારી.

રોજ ૩ માઈ ૬ (૬૦) ૧૨૬૭ યનરેબરદી.

મરજી-બનજીભાઈ બેહરાંમજી રાંણુ-ઉમર વર્ષ ૬૪. એવણુ મરહુમ થેક ફરાંમજી કાવચજી બનાજીના બાણેજ તથા જમાઈ થતા હતા, અને નાઠની વચધીજ વેપારમાં પડયા હતા. ધ. સ. ૧૮૬૩ માં વેહલા ચીન ગયા હતા, અને ૧૮૪૩ માં મેસરજી દાદાભાઈ અને માણેકજી રસતમજીની વેહડીના વડા સુનીમ તરીકે પાછા ચીન ગયા હતા. ચીનના જરથોસ્તીઓનું ધરમનું ફંડ ને ધણું કીરતીવંત અને ઉપયોગી થઇ પડ્યું છે, તેની ૧૮૪૫ માં સ્થાપના કરવામાં એવણુની વેહડીની આગેવાની હતી. અને એવણુ તેની ચક્રઆતમાં એક ટુટી હતા. ૧૮૪૬ માં યુબજી પાછા ફરી “સુબજ બેક” ના વડા થરાઈ નેમાયા હતા. ને ઓઢી ચાર વર્ષ મળવી પોતાના ભાઈ હોરમજીને સ્વાધીન કરી રીઝાર થયા. પછી ૧૮૫૪ માં બંડન એડ હરદરન બેકના વડા થરાઈ થયા, જ્યાં પોતાના વડાએને સંતોષ આપી શરેમનીવાની પુમારીના વખતે રીઝાર થયા. પોતાના સસરા ફરાંમજી કાવચજી બનાજીનાં આતથબેહરાંમના ૧૮૪૬ થી મરજી સુધી ટુટી હતા નીચીત જીંદગી યુનરવાધી આટલી બાંપી ઉમરે પણુ તનદરોત હતા, અને મરજીની થોડા દીવસ આગ-મજ સુધી સરદી કે ગરમીની રૂપમાં આતથબેહરાંમમાં બંદગી કરવા જવાની પોતાની રીજાથી ફરજમાં એક દીવસ પણુ પાડો નહી પાડતા.

મરજી-કેખસર બરબેરજી બાલા-અંગેની નુ-હાઈ રકુલના એક શીક્ષક હતા. રકુલને લગતી કેટલીક થોપડીઓ રચી હતી, જેમાં ગોહરમીયની “ડીમરેડ વીલ” ની નોટસ ભણીતી છે.

કરંદી મધે થેક એદલજી દીનશાહ સરાઈ રૂ.૫૦૦૦૦) ને ખરચે બંધાવી આપેલું સેડી કંડરીન હાસ્ટીકલડું મકાન આજ દીને સુબાઈના નામકાર ગવરનર થારડ

“બાઈ થાપુરજી મોદીનાં વીધવા તથા ચરફુજ થેક ચનમેરજી “બનજીભાઈ હાદીથેકનાં મોદીએ પોતાના સસરા, ખાલીફ “તથા પોતાનાં પુત્રને ચાટે ધરખાતે દમણની જો-“અંજીનને ફસતાવેજી સહીત સવાધીન કીધી છે તે અંજી-“ચને પોતાના કમબજમાં બધ બાઈ મોસુરે કરી આપેલા “ફસતાવેજીનાં જણાવેલી ખાદેસ પુનબ આ તર્ષી “અંજીનને પ્રકીરે.

“રોજ ૧ થેા હાદાર હોરચબદ, ચાહ ૫ મેા અચર-“હાદ થેકનશાહી સને ૧૨૬૭ યનરેબરદી.”

તે કીર ૧૮૦૧ માં ફરવાએ બંધી કમજો કયે છે. ૫ થેકે ખરથેજી, નયરવાંલજી, અરદેશર, બેહરબજી, કાવચજી, અને રસતમજી બનજીભાઈ રાંણુના બાવા.

સેંહરસે એક માટા મેલાવડાની હજુરમાં જાણે પુકડું હતું. નામદાર ગવરનરે પોતાના બાપણમાં શેઠ એલબ્રાની સુવી કહી આપું પુનઃ કામ ઉપાડી લેવા માટે તેમને સહી ચાખાથી આપી હતી.^૧

તા. ૧૭ મી જાન્યુઆરી.

રોજ ૫ માઈ ૫ (ચિ.) ૧૨૬૭ યન્દેનરદી.

નીમચ મધે મરહુમ શેઠ કાવચળ છવણુજી મેલાવડાની પુંછમાંથી તેવણનાં વશીહત મુજબ તેમના વારસાએ આતથદાદાહની એક દરેમહર બંધાવી હતી, તેને પરવાની કિઆ આજ દીને મેલાવડા દરુર પુરશેદળ નમશેદળ જમારપઆયાનાં ઉપરીપણાં હેલ થઈ હતી. જ્યનની કિઆ દરુર પુરશેદળએ કીધા બાદ તેવણે એક વાએજ કહી દરેમહરથી મળતાં પૂન વિષે સમજ આવી હતી, જે બાદ મરહુમ શેઠ કાવચળના બેટા શેઠ પીરજીયાહ કાવચળ તથા નખીરા શેઠ જાંગીરજી દરમંજીએ દરુર પુરશેદળને એક શેઆલ હોરાડી હતી, તથા સમમુલ એલમા સરદાર ખાનબાહદુર દરુર હોશંગજી જમારપજી જમારપઆયાને માટે એક શેઆલ તથા માનવત આપ્યાં હતાં. એ બાદ નીમચની અંજુમન પ્રમુખ શેઠ પીરજીયાહ પેથતનજી જલે ઉઠી અંજુમન તરફથી એક શેઆલ દરુર પુરશેદળને તથા શેઠ પીરજીયાહ કાવચળ અને જાંગીરજી દરમંજીને તથા એ દરેમહરના પંચડી એ. ૩૨૨૨૭ દાદાબાહ દોરડીને હોરાડી તથા તેઓ સર્વેનો તેમજ મરહુમ શેઠ કાવચળ છવણુજીએ એ દરેમહરના નીબાવ માટે તેની આસપાસનાં મકાનો અંજુમનને સંપૂર્ણ કીધાં હતાં તેમના તથા દરુરજી હોશંગજીના તથા એ મકાનોની ડીઝાઇન કરનાર તથા બાંધનાર શેઠ બીખાજી નરીમંજીએ ઉપકાર માન્યો હતો. એ બાદ આદની કરી પાંચગાલાબ લઈ મીજલસ બરખાસત થઈ હતી.^૨

૧ રાજ ગોષ્ઠતાર, તા. ૨૭ મી જાન્યુઆરી ૧૮૯૮.

૨ બંને જમશેદ, તા. ૨૪ મી જાન્યુઆરી ૧૮૯૮.

આએ દરેમહર બેપર નીચે મુજબ તજી ચારેલીઠી:—

“બનાવે યમદ.

“આએ દરેમહર પરીતર ચકાન ચરફુચ શેઠ કાવ-
“સજ છવણુજી મેલાવડાનાં પુનને માટે તેવાની પુંછમાંથી
“તેવાના વારથી દરમંજી કાવચળ તથા પીરજીયાહ કાવ-
“સજએ બંધાવી અને તમાચ ધડની કીધા સાથે ધનવી
“શ્રી કાવચની નીમચની અનજુમનને સવાધીન કીધીઠી,
“તથા અગીઆરીના નીબાવ પરમને વાસતે ચકાનો તથા
“કુવાએની અનજુમનને સવાધીન કીધીઠી. રોજ ૫ માઈ
“૫ શેઠજીયાહી અને ૧૨૬૭ યન્દેનરદી, તા. ૧૭ મી
“જાન્યુઆરી અને ૧૮૯૮ ઈસવી. સંવત ૧૯૫૪, પોષ ૧૬
“૧૦ શોષવાર.”

તા. ૧૬ મી જાન્યુઆરી.

રોજ ૭ માઈ ૫ (ચિ.) ૧૨૬૭ યન્દેનરદી.

મરહુ—બીખાજી મેહરવાંજી મેરગાંમવાલા—
ઉમર ૫૫ (૭૬). મેરગાંમના એક જલણીતા જાંગીરદાર તથા
આગેવાંન રેહવાસી, પોતાના વડવાએનાં જાંગીરી ગાંમ
“મેહુજી” ની દીવાની ફાજદારી વગેરે હકમતના હક
સાથેના વહીવટ કુટુંબના વડા તરીકે બહુ આછી રીતે કરતા
હતા. અને પરવાકારી લાગણીના હોવાથી, મેરગાંમ મધે
દવાખાનું, ધરમશાલા, સ્કૂલ, અગીઆરી, દોખાનું, કુવા,
હવાડા વગેરે એમની કાલજીથી થયાં હતાં. જેના આભાર-
માં ત્યાંના લોકોએ એમની હેવાતીમાંજ એમની આંધળ
પેટીંગ તસવીરો મેરગાંમની દરેમહર તથા દવાખાનામાં
મેલાવેલી, અને એમના માનમાં ગામમાં હડતાલ પાડી
સર્વે કુકાની વગેરે બંધ કર્યાં હતાં.

તા. ૨૦ મી જાન્યુઆરી.

રોજથી મેલાજી મુધીની બે માહલની પાકી સડક
કેટલાક પારસીઓની મદદ અને મેહનતથી બંધાઈ હતી,
તે આને પુરૂષી મેલાજી. એ ઉપરાંત એક મીઠાં પાણીને
કુવા ૩,૧૦૦ ને બરે મેલાજી ગામમાં શેઠ કાવચળ
દીનજીએ એકવવાળાએ બંધાવ્યો હતો.^૫

તા. ૨૨ મી જાન્યુઆરી.

આજ દીને સર્વેનું મીઠું ખાસ મહણ થઈ હતું.
તેના અવલોકન કરવાને શેઠ કાવચળ દાદાબાહ નાએગાંમ-
વાલા છકુર તરફ મુંબઈ સરકારને બરે ગયા હતા.

તા. ૨૭ મી જાન્યુઆરી.

રોજ ૧૫ માઈ ૫ (ચિ.) ૧૨૬૭ યન્દેનરદી.

મરહુ—ડાકટર જાંગીરજી શોરામજી દવર—ઉમર
૫૫ (૨૮). એવણે ૧૮૬૬ માં એલ. એમ. એડ. એસ.
ની તપીની પદવી મુંબઈ યુનીવર્સિટીમાંથી મેલાવી હતી,
મરફીથી પીડાતા પોતાના એક બેથીની સારવાર કરતાં
એ જુરા રોગનો ભોગ થઈ જવાં વયે મરણ પામ્યા.

૩ શેઠા પરશેદળ જનમેરલ ભેડાંનીઆ, બહનજી
મેહરાંજી ભેડાંનીઆ, પરશેદળ રાંજી ભેડાંનીઆ,
પરશેદળ બેકરલ ભેડાંનીઆ, જમશેદળ એલલ ગોશી,
તથા સુરતવાલા નધરવાંજી પરશેદળ ભેડાંનીઆની મદદથી,

૪ બંને જમશેદ, તા. ૨૧ મી જાન્યુઆરી ૧૮૯૮.

૫ બંને જમશેદ, તા. ૨૬ મી જાન્યુઆરી ૧૮૯૮.

એ કુવા રોજ ૨૨ માઈ ૧૧ (ચિ.) ૧૨૬૭ ય. ને
દીને પુરૂષી પ્રકાશે.

તા. ૧ લી ફેબ્રુઆરી.

કલકત્તાવાળા મરહુમ શેઠ માણિકજી રૂચનમજી બના-
જીની મળી આજ દિને કલકત્તાના ટાઉનહાલમાં બંગાળના
બહેનનંદ ગવરનર સર અલિકજી ડર મેકેનલીએ એક મોટા
મેલાવડાની હજીરમાં બોલી મેલવાની કિમ્મા કીધી હતી.

તા. ૫ મી ફેબ્રુઆરી.

રોજ ૨૪ માહ ૫ (થો) ૧૨૧૭ યજ્ઞેન્દ્રવી.

મરજી—રૂચનમજી કુપીરજી વાજા—ઉમર વર્ષ ૫૫).
એવણુ પ્રથમ મુરત મુનીસીપાલીટીમાં આસીસ્ટન્ટ સેફ્ટરી
નેમાના બાદ સરકારી નોકરીમાં આપણકારી હનરેપેક્ટર હતા,
અને કોલાના ડીસ્ટ્રીક્ટમાં માહડ ગામમાં યુગ્મર્થ.

તા. ૬ મી ફેબ્રુઆરી.

રોજ ૨૮ માહ ૫ (થો) ૧૨૧૭ યજ્ઞેન્દ્રવી.

મરજી—પેથનનજી હનજીભાઈ કુરલાવાલા—ઉમર
વર્ષ ૮૧). એવણુ મેસરસ થી. એડ સી. એન. કામાની
કું. ના નામથી મરહુમ શેઠ પુરચેદજી નાથરવાંનજી
કામોજી અને બીજાઓ સાથે ભાગમાં મોટો વેપાર ચલા-
વતા હતા અને તે મોટે સ્ત્રીન તથા કલકત્તામાં ધણક
વર્ષ યુગ્મર્થ હતાં. સ્ત્રીન દેશના જરથોસ્ત્રીઓનાં ધરમનાં
ફેરોના સંને ૧૮૪૭ થી ૧૮૫૮ સુધી એક દરદી હતા.

તા. ૧૦ મી ફેબ્રુઆરી.

સુંબધની યુનીવર્સીટીના નવા “ફિલો” તરીકે
આએ સાલ નીચલા પારસીઓને નેમા હતા :—

શેઠ જમશેદજી નથરવાંનજી તાતા.

એ. શેઠરીઆરજી દાદાભાઈ બર્યા.

૧ બધે જમશેદ, તા. ૮ મી ફેબ્રુઆરી ૧૮૯૮.

શરઆતમાં હાનરેબજી બી. ડી. સિંધે સળી પુછી
મુકદ્દમી અરજ કરતાં તેજા નામદાર ગવરનરે પુછી મુકતાં
એ જરથુનનાં ધણી વખાણ ગાયો હતા કે જે વખાણ પારસી-
ઓની ખાસ મગરૂરી જેવાં હતાં. બને બીજાનાસઓ એ
જરથુન પોતાનાં સાંકળનાં વળા માથકના ખાસ દાસ્ત હતા
કરી બોલ્યા હતા અને શેવટે ગવરનર બોલ્યા કે આવા
વખાણો માટે આપણે અતરે કાંઈપણ લાયક કોઈક નહીં
શેવટે ધણી ગંબીરાધથી સંખીને પડદા ખચેડી તે પુછી
પુછી હતી.

એ સળી પાછળ રૂ.૫૦૦.૦ સુધી ખર્ચાપાછ, અને બાકી
રૂ.૫૦૦.૦ યુનીવર્સીટીમાં એ જરથુનને નોંખે રજાવરથી
આપવા કોડાવ કરનાર હતા, એનાં એક સેક્રેટરી તરીકે પોર્ટ
કોર્નીગનાં જેનેન્દ્ર બી. કાવજી એલજી અપાતા હતા.

રાસત ગોષ્ઠાર, તા. ૨૦ મી ફેબ્રુઆરી ૧૮૯૮.

૨ પાનખાહફર નથરવાંનજી રૂચનમજી વાજા (જેવર)
ના બાવા.

૩ શેઠ બેહરાંજી હીરજીભાઈ વારડીન (વકીલ) ના
ખાવા.

૪ બીરબી ગ. ગોરેડ, તા. ૧૦ મી ફેબ્રુઆરી ૧૮૯૮.

તા. ૧૦ મી ફેબ્રુઆરી.

સુંબધમાં આ વર્ષ પાછી ચાલેલી ગાંધ્યા તાવળી
મરજીને લીધે પારસી કામમાં જે સંકેટ ફેલાયાં હતાં તે
દાલવાને વિચાર કરવાને પારસી પંચાતનાં ફેરના દરદી
સંકેટોએ અતરેના આગેવાંન પારસી મહસેબોની એક
સભા આજ દિને સર જમશેદજી જીજીભાઈ પારસી મેની-
વાજન્ટ હનરીટકુટનાં હીવાંનખાંનાં મોતાર્થી હતી. સર-
નથીનની પુરસી સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખારેનેડ,
સી. એચ. આઈ. એ લીધા બાદ પંચાતના શેઠરી
શમસુલ એલમા એ. જીજીભાઈ જમશેદજી મોદી, બી.
એ. એ. દરદીઓએ મરકીની પારસી હાસ્તીદજ તથા
બીમારથી તદ્દેસ્તોને દુર રાખ્યા મોટે જાવણીઓ
ખંધાવવાને જગતી અત્યારવુછીકમાં કરેલી ગોઠવણોને
દુક અહેવાલ વાંચી સંબલાળી, જે બાદ નીચલા તણ
કેડાને સર્વેનાં એકમતથી પસાર થયા હતા :—

૧—“આ સભાનું એવું મત છે કે હાલ આપણા
પારસી ટોળામાં મરકીના રોગનું ખણું જોર ચાલે છે તે
ટોળવા વધુ ખાસ ઉપાયો લેવા માટે એક ફંડ ઉભું કર-
વાની અગત્ય છે.”

૨—“આ કામ માટે જે ફંડ થાય તેનું નામ
“પારસીઓનું સંકેટ નીવારણ ફંડ” આપવું, અને પારસી
પંચાતના દરદીઓના હજમકના ચોપડામાં ખાતું પાડી
એ ફંડ રાખવું, તથા તેમાંથી મરકીને જગતા સંકેટ
ટોળવા માટે વખતજખત જે અરજ થાય તે કરવી, અને
જે રકમ બાકી રહે તે પારસીઓ ઉપર જો બિદા ન કરે
ને સંકેટ આવી પડે ત્યારે વાપરવી.”

૩—“ઉપલા કરાવ અમલમાં મેલવા માટે કેટલાક
મહસેબોની એક જનરલ કમીટી પોતાની સંખ્યામાં વધારે
કરવાની સતા સાથે નેમવામાં આવી હતી.

એ કમીટીઓ ઉપરાંત જુદા જુદા જગતોએ મોટે
નીચલી સંખ્યકમીટીઓ નેમવામાં આવેલે, કે જે કમીટી-
ઓ પોતાના જગત ઉપર રહેતા પારસીઓની મરકી
સંબંધની કોઈપણ હાજત દાલવાનું કામ ખબરચે—

કોટ ખાતાંની કમીટી :—શેઠા જહાંગીર બેહરામજી
મરજીખાન, નવરોજજી જહાંગીર મામડીઆ, નાનાભાઈ
હનજીભાઈ બનાજી, ડાયાભાઈ દાદાભાઈ આજબસેચ,
મહમનજી બેહરામજી પટેલ.

બીલીતજાવળી કમીટી :—ડાક્ટર કાવજી હેરમ-
જી, ડાક્ટર જહાંગીર જમશેદજી ખરચેદજી, શેઠાં
દારાયાહ રતનજી સીચમર, નવરોજજી બેહરામજી સંતેક.

ખહારોટાટી કમીટી :—ડા. ખરચેદજી નવરોજજી
સહીખાર, ડા. હીવણાહ ખમનજી માચનર, શેઠાં દારામજી
પેથનનજી મેલાવાલા, પાલનજી દાદાભાઈ મજતા.

એતવાડીની કમીટી:—ડા૦ ફરામજી શાપુરજી, ડા૦ કાવશજી એલેજી દાદાભાઈ, શેઠા પાલનજી પેશતનજી કોપર, ખમનજી ભીખાજી કોપર, શાપુરજી ખરમીરજી બહાયા,

મળગામની કમીટી:—શેઠા કાવશજી ચેરવાનજી ચરાફ, ધનજીભાઈ રણતમજી વાડીઆ, ફરામજી ખમનજી જીજીભાઈ.

પરજની કમીટી:—શેઠા ભમશેજી ખરશેજી ભમશેજી, ફરડનજી ભમશેજી પારખ, ખા. ખા. રણતમજી ભમાચપજી આચખરનર, હોરમજી ચેરવાનજી નાળી-એરવાળા.

તા૦ ૧૨ મી ફેબ્રુઆરી.

રોજ ૧ માઈ ૬ (ચિ૦) ૧૨૬૭ યજ્ઞેજ્ઞરદી.

મરજી—એ૦ દાદાભાઈ ખરશેજી દોરડી—ઉમર વર્ષ ૫૬). એવણુ એક ઉછોગી મોલે હતા, અને કાંઈ જીવ નેવી ફેળવણી લીધી ન હતી પણ વાંચનના ધણે.

૧ ભમે ભમશેજી, તા૦ ૧૨-૧૪ ફેબ્રુઆરી ૧૮૯૮.

એ કમીટીના સાહેબોની એક સભા સનીવાર તા૦ ૧૨ મી ફેબ્રુઆરી ૧૮૯૮ ને દીને જળી હતી. જેમાં ફરામજી પ્રમણે એ સાહેબોએ ચેરવાળાની કરી નીચના પ્રકારના કામમાં ચલદ આપીને તે બાબે સેક્રેટરીને ખબર આપવાને કહ્યું હતું:—

૧. જે કાંઈ કુટુંબને ધર ખાલી કરાવી ગુપડાંમાં રાખવાની અગત હોય તેટલું નાજનીયાન જણાવવું.

૨. જરૂરીનાં સંકરથી જે કાંઈ કુટુંબ તંત્રીમાં આવ્યું હોય, અને તેને ઊરત કાંઈ મદદ આપવી હોય તે આપવી અને પછી વધુ મદદ માટે સેક્રેટરીને ખબર આપવી.

૩. જે ગરીબોના ધરને ડીસઈનફેક્ટ કરવાની જરૂર હોય તે માટે સેક્રેટરીને ખબર આપવી.

૪. જે કાંઈ ગરીબ કુટુંબમાં મરણ થયું હોય, અને તે મરણની કીયાની તેઓમાં જોગવાઈ નહીં હોય, તે પારસી પંચાયતનાં રૂકાઓ તેની જોગવાઈ કરી આપવા માટે સેક્રેટરીને ખબર આપવી. એ કામ માટે સર ભમશેજી જીજીભાઈ પારસી બેનીવાંઝ ઇનચાર્જીયુઆનાં રૂકામાં ખાસ વધુ મદદ આપી ગરીબોને મદદ કરવાની જોગવાઈ કરી આપવામાં આવીછે.

જે ગરીબ જરૂરથીસની માઈએને ઊપમા પ્રકારની મદદની જરૂર હોય, તે સાહેબોએ ચેરવાળાની કરી પાતપાતાનાં ભાતાની ઊપતી કમીટીના સાહેબોને અરજ કરવી, કે ઊપર પ્રકારની મદદ તેઓને પનતી ઊરતની જોગવાઈએ કરી આપવામાં આવશે.

ખમાં ગુપડાંઓમાં રેહનારાઓની એક સભા તા૦ ૧૫ મી એપ્રિલ ૧૮૯૮ ને દીને ચોપાતાનાં કંચરવાડી તરફનાં ગુપડાંઓની જાણ કરી. ૩. કામનાં પ્રમુખપણાં ફેલ્ડ જળી હતી. તે વેળાએ તરસડો સાહેબોના, નાણાં ભરનારાઓનાં, તખીઓનાં, કમીટીઓનાં, તથા ડા૦ શાપુરજીનાં રૂકાંનાં ચાનનાંસ કંઠાવે થયા હતા.

શાખ, અને ચોપાતાના ધર્મની કીર્તી વધારવાની હેતુ હોવાથી જરૂરથી મળદળને લગતી કેટલીક બાબોના સંમ્મેહાની ચોપડીઓ જવાબી હતી.

તા૦ ૧૩ મી ફેબ્રુઆરી.

રોજ ૨ માઈ ૬ (ચિ૦) ૧૨૬૭ યજ્ઞેજ્ઞરદી.

મરજી—પેશતનજી ધનજીભાઈ જુરાભાઈ—ઉમર વર્ષ ૫૫). વલસાડ કચ્છના એક આગેવાન વેપારી હતા. એમનેના મુખ્ય વેપાર લાકડાં, મવડાં, અને તમાકુનો હતો. પછી શેઠ પેશતનજી ધનજીભાઈની કુ૦ ને નામે લેડીંગ કંટાક્ટર (ખરેડા રેલવેનો કોલસો વગેરે ઉતારવાનું) તરીકે ધણું ફેલ્ડમાં કામ કરતા હતા.

તા૦ ૧૫ મી ફેબ્રુઆરી.

રોજ ૪ માઈ ૬ (ચિ૦) ૧૨૬૭ યજ્ઞેજ્ઞરદી.

મરજી—નથરવાંનજી મેહરાંમજી નાણાંવતી—ઉમર વર્ષ ૮૨). એવણુ સુરતના વતની હતા. પણુ ખુણા મધે ગુજર્વા હતા, અને સરકારી તાજેરીખાતામાં એક્ઝેક્ટંટ થયા પછી પેનથનપર રીટાયર થયા હતા.

તા૦ ૧૫ મી ફેબ્રુઆરી.

મુખબંધની મુનીવરસીદીની શાડતીમાં વર્ષની “ક્રોનવોરેશન” સર કાવશજી ભંહગીર મુનીવરસીદી હોલમાંએ ભરાઈ. પ્રમુખસ્થાને નામદાર આનંદેશ્વર લારડ સેંડ હસ્તે ખીરાજીએ હતા. આ વેળાએ જે વિદ્યાર્થીઓને પદવીની સંદર્ભ આપવામાં આવી તેમાં નીચલા પારસીઓ હતા:—

એમ. એ. ની પદવી—મેહરાંમજીર તેહમુરથ અકલે-સરીઆ, ભંહગીર નવરોજી ગામડીઆ, ભમશેજી મેહરાંમજી કામ્બા, મેહરાંમજી નવરોજી કામ્બા, કામ્બાજી નવરોજી કામ્બા, દીનશાહ દોરામજી કાપડીઆ.

એલ. એલ. બી. ની પદવી—મેહરાંમજી નવરોજી સંભણ, જીવણજી હોરમજી અદિવાલ, અરેશ્વર ડાયાભાઈ હજીમ, મેહરાંમજી રતનજી લેતડી, અરેશ્વર મેહરાંમજી માડન, રણતમ કુવરજી નાગર, ભંહગીર રણતમજી યેલ, હોરમજી દાદાભાઈ ચરાફ, જીજીભાઈ ભંહગીરજી તાજેરીવાલા, ભમશેજી ડાયાભાઈ વાઘા, મનચેરજી ખરશેજી વાડીઆ.

એલ. એમ. એંડ. એસ. ની પદવી—શાપુરજી અરેશ્વર મેંકર, મોધીભાઈ ખરશેજી ભંહગીર ખખાતા, ભલેજર રણતમજી વઘીલ.

૧ શેઠા જાણેજી, દાદાભાઈ, અને આદરજી નશર-વાંનજી નાણાંવતીનાં બાબ.

એલ. સી. ઈ. ની પદવી—પેશતનજી ખરમોરજી ડાકટર, જમચેદજી મેહરાંબાંજી શીર,.

બી. એસ. સી. ની પદવી—બેનનજી ખરચેદજી ખાંના, ફરાંમજી દાદાભાઈ નાણાંવતી.

બી. એ. ની પદવી—કામાજી નવરોજીજી કામા, અરદેશર ધનજીયાહ બાલકાકા, ચોરામજી હોરમજી ખાટલીવાલા, રતનજી ફરુજનજી ચોરવાલા, જમચેદજી ખરચેદજી ધરાંની, જાંહોર હોરમજી કાપડીઆ, ચાવકયાહ મેહરાંમજી નરીમાંન, ફરાંમજી દાદાભાઈ આલખાઈવાલા, માણિકજી એલજી આંતીઆ, હોમી જમચેદજી બરઆ, કેપચર ફરાંમજી ખીલીમીરીઆ, માણિકજી રૂપતમજી ખીલીમીરીઆ, મેહરાંમજી હોરમજી આલેવાલા, કેપચર માણિકજી કુપર, હીરજીભાઈ જમચેદજી દલાજ, હોરમજીદાર શીરોહ દરુર, જાંહોર ચાવકયાહ દાવર, મનચેરજી રાયાભાઈ રેસાઈ, ખાપુજી જીવાજી ઠાંડી, જાંહોર પેશતનજી ડાકટર, રૂપત અરદેશર એડી, અરદેશર મેહરાંમજી કાંબા, પીરોજીયાહ જમચેદજી કાંબા, ચોરામજી દોરામજી કાંબા, રતનજી દોરામજી કાપડીઆ, અરદેશર દાદાભાઈ કરાકા, પીરોજીયાહ જાંહોર મરજીઆન, કેપચર એલજી મચાંની, હોરમજી મનચેરજીયાહ મેહતા, જાંહોર પેશતનજી મેચમન, રૂપત શીરોજીયાહ મોડી, મેહરાંમજી રાયાભાઈ મોતીવાલા, માણિકયાહ કેપચર નાદરજીયાહ, જાંહોર દાદાભાઈ નાણાંવતી, અરદેશર દોરામજી નરીમાંન, જમચેદજી હોરમજી પારડીવાલા, પાલજી દોરામજી પાવરી, ફરાંમજી દોરામજી રખાડીના, રાયાભાઈ મનચેરજી રાજ, પેહચાજી રતનજી સરાઈ, અણેકભાઈ અરદેશર વહીજી, ખાપુજી ચોરામજી વજીદાર.

મેડીકલ સુલેહનની પરીક્ષામાં નીચલાં પારસી બાનુઓ પસાર થયાં હતાં—માહમ્મદ ધન્યાહ હોરમજી વાડીઆ, નવાબજી ચોરામજી કપરાંન, દીનાજી નયરવાંજી પેશતનજીપાસ, તેહમીના કોહલાપુરવાલા, આવાંબાઈ દાદાભાઈ મેહરાંબાંજી જીજીભાઈ, રતનજીયાહ બહમનજી મુચ, માણિકજીયાહ માણિકજી કાતરક, જરખાઈ માણિકજી વજીદાર, કુપરજીયાહ હીરજીભાઈ જમચેદજી અપુ, મુનાંબાઈ ચાપુરજી જમચાલા, જાંહોર માણિકજી મેહતા, હીરાંબાઈ નવરોજીજી અંડાલેવાલા, મોતીબાઈ એલજી ખાટલીવાલા.

આ વેળાએ અપાવલા યુનીવર્સીટી મેડીસીમાં આન. સેલરજી ગોહ મેડલ કામાજી નવરોજીજી કામાને, કેપડન કબખતો ગોહ મેડલ અરદેશર ધનજીયાહ બાલકાકાને, સેડી રૂપે ગોહ મેડલ મીથીબાઈ ખરચેદજી જાંહોર અંબાનતો; તથા ડુક આઈ એડીબરો રેશીયાં અરદેશર ધનજીયાહ બાલકાકાને; તથા સ્કાલરશીપમાં નારાવજી પ્રાપ્તેવ સ્કાલરશીપ પાલજી દોરામજી પાવરી, જમચ

શીવચ સ્કાલરશીપ ધનજીયાહ રૂપતમજી દોરાવાલાને, સેડી રૂપે મેડીકલ સ્કાલરશીપ ધન્યાહ હોરમજી વાડીઆને, જમચેદજી નયરવાંજી પીડી જાંહોર સ્કાલરશીપ મેહરાંમજી તેહમુચ અકસેચરીઆને, મેડીકલ શીમન ફોર ઇડીઆ ફંડની સ્કાલરશીપ મીથીબાઈ ખરચેદજી જાંહોર અંબાનતો, પેશતનજી હોરમજી કામા સ્કાલરશીપ ધન્યાહ હોરમજી વાડીઆને, મનચેરજી નવરોજીજી ખનજી સ્કાલરશીપ જીવજી હોરમજી આલેવાલાને, સર દીનજીયાહ માણિકજી પીડી મેડીકલ સ્કાલરશીપ અપુબાઈ મનચેરજી દરુરને, રાયાભાઈ ફરાંમજી કામા સ્કાલરશીપ મનચેરજીયાહ ધનજીયાહ દોરામજી બીલકરને, આહમાએ ખરચેદજી રૂપતમજી કામા સ્કાલરશીપ અરદેશર દોરામજી દરુરને, પીરોજીયાહ મેહરાંબાંજી જીજીભાઈ અવરતા એડ જેલબી સ્કાલરશીપ ખાપુજી ચોરામજી વજીદારને, ફરાંમજી ચોરામજી બાવનચરી સ્કાલરશીપ માણિકજી બહમનજી દાવરને, તથા પ્રાઇઝોમાં એલીસ પ્રાઇઝ ચાપુરજીયાહ એલજી દમજીઆને, જીલીમિસ પ્રાઇઝ દાદાભાઈ કાવજી વાંચમકરને, જમચ દેશર પ્રાઇઝ અરદેશર ધનજીયાહ બાલકાકાને, પાલકરજીયાહ મુદાંમજી પ્રાઇઝ જાંહોર રૂપતમજી વજીલને, અને જડન રૂપનચર પ્રાઇઝ મેહરાંમજી નવરોજીજી સંજીઆને.

તા. ૨૩ મી ફેબ્રુવારી.

રોજ ૧૨ માં ૭ (કો) ૧૨૧૭ મનદેવરદી.

મરજી—ખરમોરજી પાલજી દોહીમેહરાંજીના—ઉમર ૧૧ (૨૨), અત્રેના જીવિતા લીલાંકિવાલા મેહરાંજી જાન. રતનની કંપનીના વડા ભાગીદાર. એવજીની પેડીએ સરકારી, આશીશીલ એસાઇનીની આંશીચના અને મુનિસીપાલીટીના લીલાંકિવાલા તરીકે સારી નામના મેલવી હતા. નામદાર વડા જડના હોકમથી આંશીશીલ એસાઇનીની આંશીચ એમના માનમાં એક દીવચ બંધ રાખી હતી.

આજ દીને અતરનાં મેદાંમાં થયાં મુંદર ગાડી-ઘોડાનાં પ્રદર્શનમાં મોઢીએ કોમ્પેટિટીવાલા થે પેશતનજી મેહરાંમજી પ્રેમને સરસ ખનાવતની ચાર ગાડીઓ મોઢી સોનાંનો આંદ, થે બહમનજી દીનજીયાહ પીડીને તેવજીના “નેપોલીયન” નામના સરસ ઘોડાને મોઢી બાંધે ધનામ, તથા મોઢી સાઇકલ એનનસીવાલા થે કાવચયાહ રાયાભાઈ વાડીઆને તેવજી આયાત કુદેલી થાઇ મેડીય ગાડી મોઢી “મેડી” ની સરડીશિકે આપવામાં આપ્યાં હતાં.

૧ જાને જમચેદ, તા. ૨૬ મી ફેબ્રુવારી ૧૮૯૮.

તા. ૨૧ મી ફેબ્રુઆરી.

રોજ ૧૫ માઈ ૬ (ચિં) ૧૨૬૭ યન્દેશ્વરી.

હોર મધ્ય અંજીમનના ઉચ્ચતથી બધાંયુ દોખતું
પરકવાની ક્રિયા આજ દિને કરવામાં આવી હતી. એ
વેળાએ હોર, મઠ, ખંડવા, રતખાંમ, ઉચ્ચ, નીમમ,
નથીરાખાદ, અન્યેર, બંદનસી, પતીઆલા, વગેરેના
આસરે ૫૦૦) જરથોસ્ત્રી સહસ્રો તથા બાનુઓ એ
ક્રિયામાં શામેલ થયાં હતાં. જયનળી ક્રિયા દરુર પુર-
શેલ જમશેલ જમાસ્પ આશાનાએ કીધા બાદ તેઓએ
એક વાંચેન કરી સંભલાવી હતી, જે પછી એક બાંધીઆ
ફંડની ટીપ ફરતી કીધી હતી, એ બાદ ચમચુચ યોજના
દરુર હોરંગલ, નાએમ દરુર પુરશેલ, અતરેના
મોષેદા, મેશરસ હોરમલ માણેલ જમગરા, અને શાપ-
રલ સોરાખલ હનજનયર તથા મેહેરતનશીન મીં કાવચલ
સોરાખલ ખરાધના વારેસો (જે છેલ્લા સહસ્રે એ દખમા-
ને બગતો એક કુલે બધાવી પોતાનાં મેહેસ્તનશીન માતાલ
પીરોળ્યાધના પુત્રને મરિ અનજીમનને સ્વાધીન કીધેલે)
અને સેફ્ટરની શાલે તથા મીસતરીએ પ્રેમચુપ અને
રામાજીને સરપાવ આપી તથા બીજા મોષેદ સહિષિને
આશીદાદ વેહે સવામાં આપી હતી. મીં હોરમજી માણેલ
જમગરાએ પોતાની તરફથી દરુર હોરંગલ તથા દરુરલ
પુરશેલને શાલે આપી હતી, તથા મોષેદને આશીદાદ
વેહેલી હતી.

સરથે કામ પુરું થવા બાદ શેઠ હોરમજી કાવચલ
ખરાદી ફોરોયાફરે હલસત્રેલે લનડન નયુચમાં છપાવાને
ફોરોયાફ મેગી થયલી મીજલસ તથા દખમાનો લીધા હતા.

૧ એ દોખખાંપર નીએ પુજ્ય તખી ચારવામાં
આવીલે:—

“આએ દોખખ” શ્રી મહીવાલા નેકનાંચ મરહુમ શેઠ
“દીનશાલ નાહાનામાઈ મશાલાલાના પુત્રને ચારે તેવણના
“શ્રજ”હોએ ૩,૭૦૦) ની રકમ આપી આગેવાની કરી
“અને તેમાં શ્રી હનદોરની અનજીમને આપશમાં તથા
“બાહારંગાંચેમાં ઊપરાંય” કરી બધાવયુલે.
“એ દોખખાને લગતી બની જરથોસ્ત્રી દીનના શર-
“જાંન પુજ્યની સરથે કીરીઆ દખન તથા ચાલવા વીગેરે-
“ના વડા દરુરલ સારુમ શચકળ યોજના સરદાર ખાંન-
“બાહારુ દાકતર હોરંગલ બજાસ્પલ જમાસ્પઆશાનાની
“સાહાંચાઈ પુજ્ય અંજીમનને નામે થઈ. અને જયન
“કરીને એ દખખુ જરથોસ્ત્રીઓને ચારે પુલુ” પ્રકીયુલે.
“રોજ ૧૫ મે રોપેરેરે દાદાર ચાંદ ૧ લેા શરસરીની
“શેહેનશાહી તથા ચાંદ ૨ જે અરદીમેહેશત કદખી સને
“૧૨૬૭ યન્દેશ્વરી. તા. ૨૬ મી સપ્તેમ્બર ૧૮૬૭ વાર
“પુષ શવત ૧૬૫૩.”

તખીનાં જીવેલા દીવસે દોખખ ન બધાંનાં તજ
ચાસ રહીને બધાયુલે.

તે પછી બાનુ સેવા બાદ સરથે હમદીના પોતપોતાને મકાને
સીધાંરયા હતા.

તા. ૩ જી માર્ચ.

ચુખંધની કુનીવરસીડીની વેદક ફાકત્રીએ પોતાના
સીનડીક તરફે ડાકટર તેરુચલ જીખાજ નરીમાન,
કાપદાની ફાકત્રીએ સીનડીક તરફે હાનરેખલ પીરોળ્યાફ
મેહેરવાંનલ મેહતા, સી. આધ. ઇ. અને એનજીનીઅ-
રીંગની ફાકત્રીએ પોતાના સીનડીક તરફે ખાંનખહાર
મનચેરલ કાવચલ મરખાંન, સી. આધ. ઇ. ને આજ
દિને ચુડી કાઢયા હતા.

તા. ૩ મી માર્ચ.

રોજ ૨૪ માઈ ૬ (ચિં) ૧૨૬૭ યન્દેશ્વરી.

મરજી—ફરાંમલ હોરમજી જમજર—ઉમર વર્ષ
૭૦). અત્રેના એક જણીતા કંટાકટર હતા. દોખખાએ
બાંધવાનો એમને બહુ અનુભવ હોવાથી, અને ધર્મ
તરફની દીલગી લાગણી આ ઇલાકાનાં ધણેક નાહાં
શેહેરો અને ગામનાં કમાવાની હાસલ વગર દોખખાએ

૨ ગઈ તા. ૨૪ મીએ અતરે મેહેસ્તનશીન મીં
શરાખલ રસ્તખલ રાણાના પુત્રને ચારે જીનાં કીધવાં ફંડ-
ચાંધી સઘડી બધાવવામાં આવીલે તેમ જ જશન કસાચા
બાવયુ” હતું, અને તે વખતે તેના વારસ બાઈ કુકીયાધને
સાલ જેટ આપવામાં આવી હતી અને એ બાઈએ દરુર
હોરંગલ તથા દરુર પુરશેલને શાલે આપી હતી.

તા. ૨૫ મીને દીવસે મીં દીનશાલ શાપુરલ
ચરચરે ચાકીદારને રહેવા ચારે તથા હમદીનોના વીસાખાને
ચારે એક ચકાન, બાંધીયાઓને ચારે સુસલખાતુ”, અને
દખખાની જગાની હજમાં દાખલ થવાની જગાએ બે પીલરો
તથા લોહોડાંના દરવાજા પોતાને ખરેખે બધાવી આપયા તેમ જ
જશન કરી અનજીમનને તે સ્વાધીન કીધાં હતાં. તેઓને
પણ એક શાલ આપવામાં આવી હતી, અને તેઓએ પોતા
તરસથી દરુર તથા નાધય દરુરને શાલે આપી હતી.

આએ સઘડી ઊપર નીએ પુજ્ય તખી ચારેલીલે:—

“આએ સઘડી મેહેસ્તનશીન શેઠ શરાંમલ રસ્તખલ
“રાણાનાં પુત્રને ચારે જવન રોજ ૧૭ મે ચાંદ ૫ મે
“૧૨૪૪ યન્દેશ્વરી તા. ૩૧ મી જાનેવારી ૧૮૭૫ ઇસવી-
“ને દીને કંક થયા તેવણનાં ઊમરખાંચો તેવણનાં ધણી-
“આંની બાઈ કુકીયાઈ તથા બેટા દીનશાલ શાપુરલની
“આગેવાનીથી બીજા મેશીએ તથા દોસતો વગેરેએ જીનાં
“કીધવાં ફંડાંથી બધાવી જરથોસ્ત્રીઓના વપરાસને ચારે
“પુકી પ્રકીયે.

“રોજ ૧૭ મે ચાંદ ૪ મે ૧૨૬૭ યન્દેશ્વરી,
“તા. ૨૬ મી કીચેખયર ૧૮૬૭ ઇસવી.”

તખીનાં જીવેલા દીવસે એ સઘડી ન પરકાતાં તજ
ચાસ રહીને પરકાઈ હતી.

૪ જી મે જમશેદ, તા. ૪ મી માર્ચ ૧૮૬૮.
૪ શેઠ શોરાખલ શરાંમલ જમજરના બાપા.

મુલ ભવેજ બાંધી આપતા. પોતાના બાધ દારામજી સાથે સ્ત્રીપત્ની ગામમાં એક દરેકેકર બંધાવી આપી હતી.

તા ૦ ૮ મી માર્ચ.

રોજ ૨૫ માઈ ૭ (કં) ૧૨૬૭ બનદેજરદી.

મરજી—પરચેદજી રતનચાહ કોહીયાર—ઉમર વર્ષ ૩૨). સરકારી નોકરીમાં બહુ સારા હિસો આપનારા કોહીયાર આનંદનવાલા મરહુમ શેઠ એરચયાહ પરચેદજી કોહીયારના નાનીરા હતા. ૧૮૬૦ માં બી. એ. ની ડીગ્રી મેલવી પોતાના પિતા શેઠ રતનચાહ એરચયાહ કોહીયાર સાથે તેમનાં ધારાસંબંધી કામકામમાં રોકાયા હતા, અને એલ એલ. બી. નો અભ્યાસ કરતા હતા.

મરજી—ડાકટર પેથનનજી બહમનજી ધનજી મેહતાના—ઉમર વર્ષ ૬૨). એવજી ૧૮૫૬ માં મેડિકલ કોલેજમાંથી જી. જી. એમ. સી. નો તબીબી ડિપ્લોમા મેલવી, બીજો વર્ષ સરકારી તબીબી ખાતામાં જોડાયા અને વનસાડ, કલીઆંણી વગેરે કઠાણે બાંધી વખત સરકારી તબીબ તરીકે રહ્યા ત્યાં બહુ લોકચાલ ધણ પડ્યા હતા. અને છેલ્લાં ૮ વર્ષ પેનથનપર રીડાયર થઈ એકાંત-વાસમાં ગુજર્ણ હતાં.

તા ૦ ૧૧ મી માર્ચ.

રોજ ૨૮ માઈ ૬ (ચિ) ૧૨૬૭ બનદેજરદી.

મરજી—કાવચજી મેજનજી લીચમેરના—ઉમર વર્ષ ૭૮). પ્રજ્ઞાના એક જુના રહીય હતા. ૧૭ વર્ષની છોકર-વન વધે મીલીટરી ભારડમને નામે યોગાપાતી આંશીસમાં ૧૯૦ ના દરમાયાએ જીંદગી ચર કરી હતી, અને એજ ખાતામાં પોતાની જાતી હુશીયારીથી વધતામાં વધતા ૨૫૦૦ ના દરમાયાએ સુપ્રીટેન્ડેન્ટના યોદ્ધાપર નેમાયા હતા. અને એ “મીલીટરી એકાડેમી ડિપાર્ટમેન્ટ” માં એ યોદ્ધા બાંધી વખત ભાગવી ૩૮ વર્ષની સરકારી નોકરી પછી પેનથનપર રીડાયર થયા હતા.

સુબધની મરજી કમીટી તરફથી મરજોની સરડીશકોટી મેલવવાની ફરજ પાડેલી હોવાથી શેહરના સાતે વારડમાં

૧ નંગારની કોર્ટના આશીશ્ચલ એસાધની અજી રેજસાર શેઠ રશમરોજ (પેરીસ્ટર) તથા સુબધની રમેલ કોઝ કોર્ટવાલા શેઠ જમચેદજી (એકાલિતર) તથા મેજલોરવાલા શેઠ બહમનજી પેથનનજી ડાકટરના ખાવા.

૨ શેઠ બરજોરજી તથા રસંજી કાવચજી લીચમેરના ખાવા.

“એમ એચાવીટી” તરીકે નેમી મરજી રેજસાર કરવાની સત્તા આપેલા મહરયામાં નીચલા પારસીઓ હતા:—

“એ” ચાને કોર્ટ વોર્ડ—એ ૭૫૫૭ જમચેદજી મોદી, ડાકટરી બંદગીર જમચેદજી પરચેદજી, મેહરામજી નવરોજજી દારાચયેઠ, નાનાબાધ નવરોજજી કાતરક, તેજ-લજી બીખાજી નમીમાં, દાદાબાધ નવરોજજી ચાહેર, શેઠ શોરામજી એદજી વારડીન, બહમનજી મેહરામજી પેલ, માણેજી જમચેદજી ગંદેવીઆ, રતનજી જમચેદજી તાતા, મરજ્યાન મચેરજી મરજ્યાન.

“સી” ચાને જુલેધર વોર્ડ—શેઠા રસતમજી અરદેથર રેવનસર, નવરોજજી મેહરામજી સંતોક, ખાં ૪૦ માં ફરીજી જીવાજી મોગરેલીઆ, ડાં ૬૦ દીનચાહ બહમનજી માચર, નયરવાંનજી જમચેદજી ર. ચેડના, ફરાં-મજી બીખાજી.

“ડી” ચાને ગીરગાંમ વોર્ડ—શેઠા દીનચાહ મચેરજી પંથકી, નાનાબાધ રસતમજી રાણીના, માણેકચાહ બંદગીરચાહ તાલિયારખાં, પીં ૦ મચેરજી, ફરફુનજી મેહરવાંનજી ખનાજી, નયરવાંનજી બહમનજી જમચાલા, સરોચ પરચેદજી રસતમજી કામા, ડાકટરી ફરાંમજી ચાપરજી, મચેરજી મેહરામજી કોહવા, માણેજી ડાંચાબાધ કામા.

“ઈ” ચાને બાચખલા વોર્ડ—શેઠ પેથનનજી ફરાંમજી બંડારા.

“એફ” અને “જી” ચાને પહેલ તથા માહીમ વોર્ડ—શેઠા કાવચજી મેહરવાંનજી સરાક, કુવરજી કાવચજી તરવીયા.

મરજીને લીધે નામદાર સરકારે બાહિરગામ જતા લોકોને “પાસ” આપવા સાર તથા મરજીના સંબંધમાં લેવાતા ઉપાયો સમી લોકોની ફરીઆદ સાંભળવાને મીં ૦. એચ. ડયુપોલિની નેમજી કરી હતી, જેણે લોકોની આવતી ફરીઆદ સાંભળી તેના નીકાજ કરવામાં મદદ કરવા માટે મુલેહતા અમલદારોની મદદ માંગી હતી. એ ઉપરથી સધળા મળી ૮૨ મુલેહતા અમલદારો એવી મદદ આપવાને બાહિર પડ્યા હતા, જેઓમાંથી જુદા જુદા ડિવિસો-એ મીં ૦ ડયુપોલિ સાથે મેસી ફરીઆદ સાંભળવાને કમીટી નેમવામાં આવી હતી, તેમાં નીચલા પારસીઓ હતા:—

શેઠા કેમચર નવરોજજી કામરાજ, શોરામજી ફરાં-મજી બીલીમોડીઆ, જમચેદજી પરચેદજી જમચેદજી, પેથનનજી નયરવાંનજી વાડીઆ, ડાં ૦ મેહરામજી નવરોજજી દારાચયેઠ, નવરોજજી માણેજી વાડીઆ, બહમનજી મેહરામજી પેલ, ફરફુનજી જમચેદજી પારખ, ડાં ૦ અરદેથર દાદાબાધ મોદી, ડાં ૦ નાનાબાધ નવરોજજી કાતરક, અને એ ૭૫૫૭ જમચેદજી મોદી.

૩ બધે જમચેદ, તાં ૦ ૧૨ થી ચારખ ૧૮૯૮.

તાં ૧૩ મી મારચ.

રોજ ૩૦ માઈ ૬ (શેન) ૧૨૬૭ યલ્દેનરડી.

મરણ—જંગીરજ રક્ષતમજ માદી—ઉમર ૫૫ (૬૭). એવણ વાંદરા કચખાના એક જમીનદાર અને જુના જાણીતા રહીશ હતા. ૧૮૫૧ માં “ક્રેસર સ્કાલર” અને પીનિંગ વર્ષ “નોરમલ સ્કાલર” ની પદવી મેળવી હતી. એવણ ધર્મપરીક્ષક બેંગ્લોર એન્ડ ત્રેડિંગ કંપનીના અને ૧૮૬૪ માં મેનેજર હતા, અને શેર મેનીયાની ખુદાઈના વખતમાં તે ભાગી ત્યારે તેના અને ખીજા સાત કંપનીઓના લીક્વિડેટર તરીકે કામ કર્યું હતું. એ પછી ૧૮૬૭ માં મેસરસ રાલી બ્રધરસની માટી પેહડીમાં સેલમનેન તરીકે સામેલ થઈ જીવન વખતમાં એ પેહડીના આગેવાન દેશી કરતાકાવરતા થઈ પડયા. ગેવારી શીવાય ખીજાં જાહેર કામમાં કાંઈ ભાગ નહીં લેતા, પણ ખાનગી રીતે ઉલટ ખતાવતા હતા. હાલની “જ. ન. પીટી લાઇબ્રેરી” ૧૮૫૬ માં “ફાઈ” ધનપ્રવર્તન લાઇબ્રેરી” ને નામે ઉઘાડવામાં એવણ આગેવાન હતા, અને તેના કારોબારમાં ધણે ભાગ લેતા હતા. પોતાનાં છેલ્લાં વસીયતનામામાં પોતા હસ્તકની લાઇબ્રેરીનાં પ્રચલકો વીથ એવી ગોઠવણ કરી ગયા હતા કે એ લાઇબ્રેરીના અરથો ભાગ કોટની “વીવલસ ક્વી રીડિંગરૂમ એન્ડ લાઇબ્રેરી” ને સપ્લદ કરશે અને બાકીના અરથો ભાગ એતવાડીની ધનજીભાઈ કુશમજ પટેલવાળી લાઇબ્રેરીને ભેટ આપશે. એ દરાવની રૂએ મરનારના વસીયતનામાના વહીવટદારોએ વાંચવા લાયક આશરે ૧૬૩૨ પ્રચલકો, ૬ કમાટો અને ૪ છુકસ-ટેન્ડ ઉપર ગોઠવેને એતવાડી ખાતેની ઉભલી લાઇબ્રેરીને ભેટ કરયાં હતા.

તાં ૧૬ મી મારચ.

મુખબની આરટ સોસાઈટીનું નવમું વાર્ષિક પ્રદર્શણ આજ દીને ઝિંફટરીએટના કોનસીલ હાલમાં નામદાર ચીફ-જમ્શીડીસ હાનરેબલ સર ચારલસ ફેરને ખાલુ મેલ્ડ હતું. નીચના પારસીઓને ધનાગે મળ્યાં હતાં—

શેઠ પેશતનજ બહમનજને રૂ.૭૫, બાઈ પુતલીખાઈ જાહંગીર કામરાજને રૂ.૩૦, અને પોરોરો-ખ. રૂ. કામાને રૂ. ૨૦ તથા શેઠ મનચેરજ કુશીરજ વીધાંવાલાને રૂ.૬૦, તથા મીસ જાહજ કુવરજ નાજરને રૂ. ૪૦ નું ધનાગે મળ્યાં હતાં, તથા શેઠ એરચયા પેશતનજ અને મીસ એ. એસ. મીજીનાં ચીત્રોની વખાણ (highly commended) થઈ હતી.

૧ ટાઈમસ આફ ઈન્ડિયા, તાં ૧૭ મી મારચ ૧૮૮૮.

યમસુબ ઓલમા એન્ડ જીવણ જમશેદજ માદી, ખી. એ. ને કાનસની સરકારનાં ફેજવણીખાતાં તરફથી “આરીસર ડી એક્ટીમી” નો ખેતાબ મળ્યો હતો.

શેઠ ફરુજજ જમશેદજ વાઘાએ હેદરાબાદ મધેની પોતાની જમીરનાં જંગલોમાંથી બે માટા વાધેનો શેકાર કર્યો હતો.

તાં ૨૦ મી મારચ.

રોજ ૭ માઈ ૭ (શેન) ૧૨૬૭ યલ્દેનરડી.

મરણ—અરદેશર આદરજ ખાંસાહેબ—ઉમર ૫૫ (૬૬). એવણ એક જાણીતા લેખક હતા, અને “જામે જમશેદ” ૫૨ સાથે જોડાયલા હતા. રમુજ બખાણુનો ચારેા ટકા હોવાથી એવણના બખેલા રહેવા બહુ ઉલટથી વખાતા હતા.

શેઠ હોરમજ નવરોજજ ધજનેરને મધરાજની સરકારે ત્યાંની પુનીવરસીડીના એક ફેલા તરીકે નમ્યા હતા.

તાં ૨૨ મી મારચ.

અતરેની ગ્રાંટ મેડીકલ કોલેજના વિદ્યાર્થીઓને ધનાગે આપવાને મેલાવડો આજ દીને તે કોલેજનાં ધીવાન-ખાનામાં મલ્યો હતો. પ્રમુખસ્થાન સર જમશેદજ જીજભાઈ ખારોનેટ, સી. એસ. આઈ. ને આપવામાં આવ્યું હતું.

માથેરાંન મલે આજ દીને એક માટી આગ લાગવાથી ૨૯ મરીખ કુટુંબી નાશ પાર્યાં હતાં તેમના આથરાને મઠે એક ફંડ મીં કુશંમજ કાવસજ મેહતાની આગેવાની હેઠલ થયું હતું, જેમાં રૂ. ૧૮૫૦ બરાયા હતા.

૨ જામે જમશેદ, તાં ૨૧ મી મારચ ૧૮૮૮.

૩ જામે જમશેદ, તાં ૨૩ મી મારચ ૧૮૮૮.

એજ મુજબ તેવણે ખીજાં પખવાડીઆમાં તણ ખીજ વાધો ચાયાં હતા. જામે જમશેદ, તાં ૮ મી એપ્રિલ ૧૮૮૪.

વળી પુણીની પારસી વાલંદીયર ઠોરના એક કારપોસલ જીં ૩૨૨જ નરીયાંને આપરેલ ચાસનાં પેહલાં અઠવાડીઆમાં ૫ શીટ લાંખા, ૩૩ શીટ ઊંચાં એક જંગલી જુડને શેકાર કર્યો હતો.

૪ જામે જમશેદ, તાં ૨૩ મી મારચ ૧૮૮૮.

૫ ટાઈમસ આફ ઈન્ડિયા, તાં ૨૩ મી મારચ ૧૮૮૮.

૬ એ ફંડમાં પારસીઓની પ્રખ્ય સકમ નાંચે મુજબ હતી:—રૂ. ૩૦૦) બાઈ દીનખાઈ નશરવાંજ પીટી, રૂ. ૨૦૦) શેઠ કાવસજ દીનશાહ એડવાલા, રૂ. ૧૦૦) શેઠ જામે જમશેદ અરદેશર વાડીઆ, અરદેશર નશરવાંજ માદી વગેરે.

તાં ૨૪ મી માર્ચ.

સુરતની પારસી ડીસ્ટ્રિક્ટ મેટ્રીશિયનિઅલ કોરટના એક ઇન્સિદ મરહુમ હેન્રી નથરવાનજી કેપ્પસરની જગ્યાએ નામદાર સરકારે શેઠ બરજેરજી નથરવાનજી વકીલને નેમ્યા હતા. અને એક ઇન્સિદ ખાંડ ખાંડગીરજી પેશતનજી વકીલે આદી હોડવાથી તેમની જગ્યાએ શેઠ રતનજી નથરવાનજી કોડવાલાને નેમ્યા હતા.

ખાંડ પીરોળખાંડ નથરવાનજી જંગીરજી વાડીઆએ પોતાના ખાવડની નકઅતે રૂ. ૨૫૦૦૦) પારસી સુવાવડ-ખાનામાં છ બીજાંઓને એક જુદા બોરડ ખાંડવાને બેઠ આપ્યા હતા.

તાં ૨૯ મી માર્ચ.

રોજ ૧૬ માઈ ૭ (ચિં) ૧૨૬૭ યલ્દેજરદી.

મરજી—માણેકજી બરજેરજી મનિચેહરહોમજીનાં—
—ઉત્તર વર્ષ ૫૮). શેઠ બરજેરજી બહમનજી મનિચેહર હોમજીના નાથલા દીકરા. એવજી અતેનાં “સુબધ સમાચાર” પત્રના મલિક અને અધીપતી હતા. છેક ૪. સ. ૧૮૯૧ થી એવજી દેશી હાથ સાથે જોડાયા હતા. જે વખતે મીંડ પીરોળખાંડ મેહરજીએ કાઢેલાં “દોસતે હોડ” પત્રના એવજી અધીપતી હતા. ૫છી ૧૮૯૪ ની શરૂઆતથી એજ મહરજી “સુરપોષ” નામનું દર રવી-વારે પ્રગટ થતું હુજરાતી પત્ર—જેમાં ૧૮૯૫ થી શેઠ મનચેરજી હોરમનજી કામણએ જરેયોરતી દીને લખતાં અને સુધારા પક્ષની વીરુદ્ધતાં લખાણો કરવા માંડ્યાં હતાં—તેના અધીપતી થયા હતા. ૧૮૯૬ ની આખરી સુધી એ સુબધ જરી રાખી એજ સાલમાં “સુબધ સમાચાર” ના મલિક થયા. અને શેઠ નાનાભાઈ રૂસ-નમજી રાણીનાતું “બુનીયત પ્રેસ” જેડી નાખી “સમા-ચાર” ના અધીપતી થયા. ૧૮૯૮ થી “સોડ મીન” નામનું અઠવાડીક કાઢકી તે પોતાની જાંઘીના હેડા સુધી આજ રાખ્યું. પારસીઓમાં પોતાના કદીમ નવાગાનેની હોરીનાં વાંચકોના શોખ જોઈ “બરજેરનામા” ના વાલજો પ્રગટ કર્યાં હતાં. ૧૮૭૧ થી શેઠ નાનાભાઈ સાથેનું પતી-આણું છૂટું કરી “સુબધ સમાચાર” ના એકલા મલિક થયા હતા. ૫છી “દાતરડ” નામે રસુજી અઠવા-ડીક પત્ર દર ભેંસપતવારે પ્રગટ કરવા માંડ્યું. જે ૧૮૯૨ માં બંધ પાડી “હોડી પેચ” નામનું અઠવાડીક પત્રેજી હુજરાતી રસુજી પત્ર ખીલવવા માંડ્યું. જે રાજદી,

૧ બીરમે ગવરમેંડ ગેઝેટ, તાં ૨૪ થી તથા ૭૧ થી ચાલ્ય ૧૮૯૮.

૨ સુબધ સમાચારના હાલના અધીપતી તથા મલિક શેઠ કેપ્પસર માણેકજી મનિચેહરહોમજીના ખાવા.

સંચારી વગેરે સ્થાપનાનાં રસુજી બખાણો ચીત્રો સાથે કરે-છે. એવજીને દેશી આપણો પક્ષો શોખ હતા, અને “જનજાગરના” નામનું દેશી ગજાણ વગેરે જાણી રાખ-વાની નેમથી એક માસીક પ્રગટ કરવા માંડ્યું હતું.

તાં ૩૧ મી માર્ચ.

રોજ ૧૮ માઈ ૭ (ચિં) ૧૨૬૭ યલ્દેજરદી.

મરજી—જંગીરજી બરજેરજી કોલાહ, પી. એ. —
ઉત્તર વર્ષ ૨૩). એવજી અવસ્તા અને પેહલવી બાષાઓ-ના શોખીન હતા, અને ૧૮૬૬ ની આખરીએ પી. એ. ની પરીક્ષા અવસ્તા બાષામાં પસાર કરી, સેક્રેટરીયટમાં ન્યાયખાતામાં મદદનીશ તરીકે રહ્યા હતા. ૫જી તનીએ ચારી નહી આપી, ને જવાન વધે હુજરી ગયા.

તાં ૧ થી આપરેલ.

૧૮૯૮ નાં સાલમાં જુદે જુદે કોણીની મુબી-સ્તીપાલ મોડમાં નીચલા પારસીઓ સુઝાયા થા નેમાયા હતા:—

સુબધની મુબીસ્તીપાલ કોરપોરેશનમાં કર જરનારા-ઓ તરફથી—શેઠ દીનશાહ એદલજી વાજા, ડાં નાના-ભાઈ નવરોજજી કાતરક, નવરોજજી જંગીરજી ગામડીઆ, કાવજી મેહરવાનજી સરકાર, ડાં કેપ્પસર નથરવાનજી ખાંડરજી, ડાં કાવજી એદલજી દાદાખાંડ, શેઠ હોર-મજી શાપુરજી ચોથીઆ, શોરખજી બરજેરજી દોડી, બરજેરજી નથરવાનજી વાડીઆ, અરેથર ફરખજી ઉન-વાલા; સુધેહના અમમદારો તરફથી શેઠો દારોશાહ રતનજી ચીજગર, હાનરખલ મીંડ શીરોળખાંડ મેહરવાનજી મેહતા, સી. આઈ. ડ; ડાં કાવજી હોરમજી, પેશતનજી નથરવાનજી વાડીઆ, જમશેરજી બરજેરજી જમશેરજી, હોરમજી બરજેરજી ફરહાવાલા, ડાં દીનશાહ બહમનજી માસર, ફરજનજી શોરખજી તાલેખારખાં, કેપ્પસર નવરોજજી કાખરાજી, જમશેરજી બરજેરજી કાખા; બુનીવરસીડી તરફના—શેઠ રૂસનખા. ર. કાખા; સરકાર તરફના—સર જમશેરજી જીજીભાઈ, મેરેનડ, સી. એચ. આઈ. શેઠો નવરોજજી નથરવાનજી વાડીઆ, સી. આઈ. ડ; અને મેહરખાંડ નથરવાનજી સીરવાહ.

તાં ૪ થી આપરેલ ૧૮૯૮ ને દીને નવી કોર-પોરેશને સેડીંગ કમીટી મોટે શેઠ કેપ્પસર નવરોજજી કાખરાજી, ડાં કાવજી હોરમજી, ડાં કેપ્પસર નથર-વાનજી ખાંડરજી અને ડાં નાનાભાઈ નવરોજજી કાતરકને સુડી કાઢ્યા હતા.

૭ મિષ્ટ્રિસ હાલ રસુજીનાં પત્રોમાં નાનાભાઈ નથરવાનજી વાંચકોના આઈ.

પેટ, એલેક્ટ્રીક મશિનરજ વાહા, વેશમાન—મુનીસીપાલિટીના—
—ડા. બરેઈલ પેશતનજ બાઇસ. થાણા—સરકારી—
ચોરાખજ વડમજ; સુદી કાઢેલા—વીકાજ મેરજબાઇ.
વજમાડ—ગાડાબાઇ ચાપરજ. ખીલપેર—સરકારી—અર-
દેશર કુખજ કામા. અમદાવાદ—સરકારી—ખા. ૦ બા. ૦
ફરફનજ કુવરજ તારાપોરવાલા. જાણુસર—સરકારી—
ખમનજ પેશતનજ.

તા. ૦ મી આપરેલ.

દિ. ૨૫ માઈ ૩ (ચિ. ૧૨૧૦ યન્દેસરી.
મરજી—કેમસર પેશતનજ શીક્ષાપુર—ઉમર વર્ષ
(૨). ચિ. જીજબાઇ દાદાબાઇની ભરૂચની જરેચારતી
જોડરા કોઠાકીઓની નિયાજમાં પહેલાં ૨૫) ને દરમાયે મંદ
અવસ્તા શીખવવા માટે રહેવા હતા, અને તાલીમ આપ-
વાની કુનેજ એવી મારી હતી કે, જાણી છતાં એ ખાતા-
ના દરજીએએ એવજીને હસ્તકજ એ ચાલાની વહીવટ
સોંપી હતા. ઉઘાં (૧૦) વર્ષ થયાં અપંગ થવા છતાં
દરજીએ નિયમીત ચાજામાં હાજરી આપતા. ૧૮૫૭ નાં
જરજનાં હુકમોને હેવાજ ખેતખાજમાં રમેવા હતા.

તા. ૨૧ મી આપરેલ.

ચિ. જા. હમીરજ જમજીજી વીમાદલાજ, એમ. એ.
એ અતરની હાઇ કોરના સોલોસીટરની પરીક્ષા ફતેહ-
મંદીથી પસાર થીથી હતી.

૧ થીકે જરફનજ (મુનીસરજીની રેલજાર), અને ડા.
દાસ મનજીજી દરુરના મજાવા.

૨ હાઇજસ આજિ. ૦, તા. ૨૨ મી આપરેલ ૧૮૯૮.

તા. ૨૪ મી આપરેલ.

આજ દીને મુખખના જરવેશીઓના અરજખરજના
બાજ જાજવવાની મંડલીમાં ફંડનાં મજુર નંખરેના સખા-
મરેની એક ખાસ સખા મલી હતી. જે વેજા તેની
કમીટીના સરનજીને ચિ. નવરોજીજી નજરજાનજ વાડીઆ
સી. આજ. ઇ. એ જાણુસર કે, જેમ ફંડ જીમુ થાય
તેમ જવાલ જેમજરે મરડા થાય અને તેથી તેઓની
સંખ્યામાં મરજીની રાસ વધતી જાય તેની મજુતરીના
રખીયા માટે જોગવાઈ કરી જે અનામત રાખવા જોઈતા
હતા તે નહીં રાખવાના સખખથી તથા ન ખારેલી મુખખ
ઉપર મરજીની આજિત આચાથી આપજી ફંડ મજી
મુજકીમાં આવી પડ્યું છે.

સરનજીને જાણુસર તેમ ફંડના જેમજરેના મરજીની
સંખ્યા જે વર્ષની મરજીના સખખથી એટલી તે વધી ગઈ
કે, આજબના કોષા કરતાં વધારે કોષા આપવા છતાં
પહેલાં ફંડમાં (૧૧), ખીલમાં (૧૧) અને
જીલમાં (૧) એટલે જીમસે ૨૩૦) આખા કોષાનું

૩ ફંડમાં જાખજ જનારદરેક જેમજરની જીમરની ૬૨ ૨૦
થી જીમરની તથા વર્ષ ૫૦ ની અંદરની કાવોઈ. સખા-
સરોની જીમર, તથા જાખની રકમના પ્રમાણમાં ખારીક
રના કોઠા નહીં કોષાઈ, જેની રકમે જોજામાં જોજા
ર. ૩૦૦) અને વધુમાં વધુ ર. ૧૫૦૦) નો જાખ મળી
શકેઈ. ર. ૧૦૦૦) ની રકમ માટે ૨૦) વર્ષની જીમરે
જાખજ જનાર સખાસરને ર. ૧-૪-૧૦, ૩૦) નાને
ર. ૨-૨-૨, ૪૦) નાને ર. ૩-૧-૨, અને ૫૦) નાને
ર. ૪-૧૩-૬ દર મલીને આપવા પડેઈ.

એ ફંડના આચજા સખાસરોની સંખ્યા—મરજી—જાખની રકમ વજરેના કોઠા નીચે આપોછા:—

વર્ષ.	સખા સરો.			મરજી.			જાખની રકમ.		
	ફંડ ના. ૧ કુ.	ફંડ ના. ૨ કુ.	ફંડ ના. ૩ કુ.	ના. ૧ કુ.	ના. ૨ કુ.	ના. ૩ કુ.	ના. ૧ કુ.	ના. ૨ કુ.	ના. ૩ કુ.
૧૮૫૬ ૧૮૮૬-૬૦	૨૫૧૭			૧૬			૬૩૩૫-૭-૬		
૧૮૬૦ ૧૮૮૦-૬૧	૨૪૬૨			૭૩			૪૫૦૩૭-૧૨-૮		
૧૮૬૧ ૧૮૮૧-૬૨	૨૪૮૨	૨૪૭૩		૩૩	૨૫		૪૩૦૪૧-૧૦-૫	૧૦૩૦૦-૦-૭	
૧૮૬૨ ૧૮૮૨-૬૩	૨૪૬૪	૨૪૬૪		૩૩	૩૦		૭૧૭૨૬-૬-૨	૫૧૪૫૫-૮-૬	
૧૮૬૩ ૧૮૮૩-૬૪	૨૪૬૭	૨૪૬૬	૨૮૪	૩૦	૩૮	૦	૩૧૪૭૬-૧૨-૩	૪૬૬૬૮-૧૦-૦	
૧૮૬૪ ૧૮૮૪-૬૫	૨૪૬૪	૨૪૬૦	૧૦૨૨	૪૭	૪૬	૭	૧૦૫૨૭-૬-૧	૬૦૭૦૪-૪-૧	૧૦૬૪-૩-૬
૧૮૬૫ ૧૮૮૫-૬૬	૨૪૬૪	૨૪૬૫	૧૦૬૭	૪૮	૫૧	૧૦	૬૬૬૫૭-૪-૮	૭૦૭૮૬-૪-૦	૧૦૬૬૮-૬-૨
૧૮૬૬ ૧૮૮૬-૬૭	૨૪૧૦	૨૪૬૫	૬૬૬	૧૦૧	૧૦૭	૩૩	૭૮૫૭૮-૪-૬	૭૭૭૨૬-૭-૩	૧૦૭૦૭-૪-૭
૧૮૬૭ ના પહેલાં જા પહીનાં									
૧૮૬૭-૬૮	૨૩૧૦	૨૨૬૩	૬૪૬	૬૮	૫૬	૨૦	૭૮૦૫૫-૭-૫	૭૮૬૨૬-૧૫-૧	૧૧૨૦૫-૧૪-૧

બનમજ તથા લાખ રૂપિયાનું 'રેવુ' રજૂ હતું. એ ઉપરથી એજ શેઠે હંડોને સુસંગ્રહી પાયા ઉપર યુકવા માટે તેને બનવી સર્વ લીમતોના એક રીપોર્ટ તૈયાર કરાવી ઇંગ્લેન્ડ તરફની પોતાની સુસાફરી વેળા ત્યાંના નામીયા એક-અધીશિયન મત લેવા પોતાની સાથે લઇ ગયા અને ત્યાંના સુનંદા એકઅધીશિયને મેમ્બરશ મોકલ અને ડકન ફેમરનું તે ખાસ મત લઇ એક નવી રોજના લઇ આવ્યા.

નવાં ધારણુપર તથાકે નંબરનાં જ'કો જોડી નાખ્યા પછીની વીમત:-

વર્ષ.	સમાસદો.	ખરેલો.	લાભની રકમ.
૫૪૦ ઇંગ્લેઝ.			
૧૮૬૭ ઉદ્ધા ઝામ મહીના.	૫૩૫૫	૫૫	૯૮૧૧૭-૧૧-૧
૧૮૬૮ ૧૮૬૮-૬૯	૫૧૧૭	૨૦૭	૧૪૬૫૦૦
૧૮૬૯ ૧૮૬૯-૭૦	૪૦૫૦	૨૨૧	૨૨૧૭૫૦
૧૮૭૦ ૧૮૭૦-૭૧	૧૮૭૦	૧૦૯	૮૧૨૦૦
૧૮૭૧ ૧૮૭૧-૭૨	૧૬૨૫	૬૮	૫૪૭૦૦
૧૮૭૨ ૧૮૭૨-૭૩	૧૫૭૭	૬૬	૪૬૪૦૦
૧૮૭૩ ૧૮૭૩-૭૪	૧૪૭૨	૭૧	૫૪૦૦૦
૧૮૭૪ ૧૮૭૪-૭૫	૧૪૨૦	૬૯	૫૭૦૦૦
૧૮૭૫ ૧૮૭૫-૭૬	૧૪૦૮	૫૮	૪૭૩૦૦
૧૮૭૬ ૧૮૭૬-૭૭	૧૩૮૦	૬૪	૪૫૬૦૦
૧૮૭૭ ૧૮૭૭-૭૮	૧૩૭૪	૬૩	૪૮૬૦૦
૧૭-૮-૧૮૮૦ થી			
૭૧-૧૨-૧૮૮૦	૧૨૭૫	૮૧	૬૨૬૦૦
ઈ. સ. ૧૮૧૦	૧૨૫૧	૫૧	૭૭૮૦૦
૧૮૧૧	૧૨૭૪	૫૩	૪૬૦૦૦
૧૮૧૨	૧૨૦૪	૬૭	૫૫૮૦૦
૧૮૧૩	૧૧૬૭	૬૧	૫૪૪૦૦
૧૮૧૪	૧૨૨૫		
૧૮૧૫	૧૨૭૨	૪૭	૭૪૮૦૦

૫૪૦૬૨ની ૧૨૬૭ નાં સાલનાં ઉદ્ધા સાડાઆર મહી-
નાનાં નવાં ધારણુ પ્રુજ્ય ચરનારોના નોખીનીઓને એકફર
રૂ. ૯૮૧૧૭-૧૧-૧ નો લાખ આપ્યો તે ઊપસંત જુના
જ'કોના નોખીનીઓને રૂપિયે આઠ આના અને બે આના
લેવે જુગલે રૂ. ૪૭૩૪૦-૮-૬ ઊપસંત આપ્યા હતા.

૫૪૦૬૨ની ૧૨૬૮ નાં સાલનાં નવાં ધારણુ પ્રુજ્ય
ચરનારોના નોખીનીઓને કુલે રૂ. ૧,૪૬,૫૦૦ નો એકફર
લાખ આપ્યો તે ઊપસંત જુના જ'કોના નોખીનીઓને રૂપિયે
આઠ આના, બે આના, દાઠ આનો, તથા એક આનો.
એજ કરી જુગલે રૂ. ૭૬૦૩૦-૦-૪ આપ્યા.

૫૪૦૬૨ની ૧૨૬૯ નાં સાલનાં ૮૪૬) ચેખમરે પોતા
ઊપર નીકળના લખાણે બ નરાયણી તથા લખાણે બર-

એ રોજના ચોક્કસ આપવું અને ચોક્કસ લેવું એ ધારણુ-
પર રચવામાં આવી હતી, અને તેને આજની સમાનાં
માહણી આપવાથી તા. ૧ થી મે ૧૮૯૮ ને દીનથી હંડ
નવાં ધારણુ પ્રમાણે ચલાવ્યું. આ નવા રૂપરૂપ
પછી તથાકે હંડ એકઅધીશિયોની સલાહ પ્રમાણે ભિગા
કરી એક કરી નાખ્યું. એ રોજનાની રહે કોલની રહીને
પરસે ચોક્કસ આસીક લખાણમનો ધારણુ લખાણ કરી
નોખીનીઓને પણ ચોક્કસ રકમ આપવાનું કરાવ્યું છે.

વાની વધુમાં વધુ સુલત પુરી થઈ ગયા પછી જ'કોના કાપડા
વીરૂષ લખાણે બરવા આવ્યાથી તથા જ'કોનાં વધુધાર આણુ
રેલવાની ચરલ ન કોવાથી જ'કે સાધનો પોતાનો સંખંધ
છાડી ગયા અને તેમને બરેલાં નાણાંમાંથી કાઢવણુ પાકું
મળ્યું ન હતું.

નવાં ધારણુથી જ'કે આણુ કીધા પછીના ૫૬૨ વર્ષના
અરસામાં નોખીનીઓને પગાર કરેલાં રકમ રૂ. ૭,૭૭,૫૦૦)
એટલે બનમજ રૂ. સાડાસાત લાખની થાય છે, અને એજ
અરસામાં વધારો રૂ. ૨,૪૪,૪૬૦-૪-૧ રકમ છે.

ઈ. સ. ૧૮૮૫ ના સાલનાં જ'કો રેલસ્ટર કરાવા
વીરૂ પ્રખ્યાત બિરોસ્ટર થી. નેકરસનનું મત લેવામાં
આવ્યું હતું જેવલે બજાણુ કે નોકે એ જ'કો રેલસ્ટર
થયાં નથી તોણુ તે કાપડાના પુરેપુરાં બંધારણુ છે જેથી
કાઢવણુ ચેખમરના નોખીનીને મેનેજર કમીટી સાથે વાધો
પડવાથી જ'કો રેલસ્ટર નથી તેથી ઇ-સાર નહીં મળશે એજ
નથી અને જ'કો રેલસ્ટર કરવાં હોય તો જ'કોના સરવે ચેખ-
મરોની એકમતી જોઈએ. નો એકમણુ ચેખમર તેથી
વીરૂષ કોપા જ'કો રેલસ્ટર થઈ શકે નહીં.

આ ઊપરથી જ'કોને રેલસ્ટર કરવાનો સવાલ પડતો
નાખ્યો હતો.

નાખદાર સરકારે સને ૧૮૧૨ માં થી ઇંડીઅન લ.ઈ
ઇનચુરેસ કંપનીઓને બનતો નવો કાપડો પસાર કર્યો
તેની રૂએ આ જ'કોમાં ઊપજના ૧/૩ ભાગ દર વરસે
ડીપાલર તરીકે યુક્યા જોઈએ, તેમ જ'કે શં ૧૮૧૫ ની
આપરીએ રૂ. ૫૫૦૦૦) એકફરની સરકારી નોટ સરકારના
કોલેર બનરલને નામે ચલાવી આપ્યા છે.

એ જ'કોની પેઢીની કારોબાર જ'કોનાં (જુએ પાનું
૭૬૩) ઊપસંત તેમાં અપારનવાર થોડા થરફાલ પાણીકલ
કાંચા, નવરોજીલ બંગીરજી ગામડીઆ, સં કાં. એરવલ
છવનજી બજાથેલ મોદી, જેઠવાનજી ચનચેરજી કાપા,
પેતાનજી નથરાવાનજી વાડીઆ, ડાકરેડો ખરથેલ નવરોજીલ
સહીઆર, બંગીરજી બજાથેલ ખરથેલ, દીનશાહ બજનજી
ચાસર, ખરજોરજી કોરખનજી દોતરા, થોડા રૂસતજી
ખરથેલ કાપા, કોરખનજી કુપરજી કાઠમજી, મેકરજીભાઈ
નથરાવાનજી કુંકો, ચોરાખજી જસંતજી મેકર, માં બાં
બજાથેલ રૂસતજી દેશાઈ, ચોરાખજી બજનજી ચાર્ડર,
અને નવરોજીલ કોરખનજી કુપર શાગેલ થયા છે.
સરનાશી તરીકે પ્રથમથી તે ૧૮૮૫ માં પોતાના ચરણુ
સુધી થોડે જસંતજી દીનશાહ વીડીર, ૧૮૮૫ થી ૧૮૮૬
માં તેમનાં ચરણુ સુધી થોડે નવરોજીલ નથરાવાનજી વાડીઆ,
સહી આઈ. ઇ; અને ૧૮૮૬ થી તે આજ સુધી થોડે

તા ૨૭ મી આપરેલ.

અંદેરીમાં દવાખાનું સાધવાને મરહુમ શ્રેષ્ઠ નયર-વાનજી ભંજીરાજ વાડીઆએ રૂ.૧૦,૦૦૦ આપવાની ચાંગણી કરી હતી. પણ તે અપભ્રમમાં મેલાય તેજાં તેવજી ગુજરી જવાથી તેવજીનાં વીધવા બાપ પીરજીઆણે તેવજીની તે ખાલિજ અમલમાં મેલવાની પુણી ખાતવી, નામદાર સરકારને રૂ.૫૦૦૦ ની કીમતનાં જમીનનાં કુકડાં અને રૂ. ૫૦,૦૦૦ ની રકમ આપી હતી.^૧

નવરોજી ભંજીરાજ ગામડીઆ, વરધીત્ર કમોડીના સર-નશીન તરીકે પ્રથમથી તે ૧૮૬૫ સુધી શ્રેષ્ઠ માલિકશાહ ભંજીરાજ તાલેધારનાં, ૧૮૬૫ થી ૧૮૬૬ સુધી કાકર રશમજી શાપુરજી, ૧૮૬૬ થી ૧૯૦૮ સુધી પાનખાહર પદમજી મેલસંજી પટેલ અને ૧૯૦૮ થી આજ સુધી શ્રેષ્ઠ રશમજી રસતમજી જોશી, સેક્રેટરી તરીકે આનરરી કામ પ્રથમથી તે ૪૦ સુ. ૧૯૦૦ સુધી કાકર કાવજી એલજી કાદામાનજી બળજી હજી. પણ પછી પગારદાર સેક્રેટરી નેમવામાં આયા છે. જડના કારા સુધી આનરરી સલાહકાર તરીકે શ્રેષ્ઠ ભમજીરાજ પાચેજી કામા (સોલીસીટર), માલિકશાહ ભંજીરાજ તાલેધારનાં (પરીડર), રસતમ પાચેજી કામા (સોલી-સીટર), અને ડોરજીઆધાર કુવરજી કાકાજી (પરીડર તથા એડવોકેટ) એ બળજી છે.

૧ એના સંબંધમાં નામદાર સરકારે નીચલો કાવ બાહર વાંચો હતા:—

The following is an extract from the proceedings of Government in the General Department, dated 25th April:—In September, 1896, the late Mr. Nasarvanjee Jehangir Wadia offered through Mr. Temuljee Bhikajee Nariman, and the Surgeon-General with the Government of Bombay, a sum of Rs. 50,000 for the establishment of a dispensary at Andheri, in the Thana District, on the conditions that it should be named the "Manekji Navrojee Wadia Andheri Charitable Dispensary;" should be built by Government on a site selected and presented by him free of cost; and should be maintained by Government. The sum offered would, it was found, not only cover the construction of the dispensary building and the provision of furniture, but when the balance was invested in Government paper, would secure an income sufficient, with an annual grant-in-aid from Government of about Rs. 100, to meet the cost of maintenance. Liberal though these conditions were, his Excellency in Council was unable to accept them as they stood, for the condition imposing the maintenance of the dispensary on Government was contrary to the accepted policy

તા ૪ થી મેએ.

રોજ ૨૨ મી મહ ૮ (શે. ૧૨૬૭ મહદેવરી.

મરહુ—પેશનજી મનચેરજી વડીઆલી, બી. એ.— ઉમર વર્ષ ૩૮). એવજી સુબાની સેક્રેટરીયટમાં મદદનીશ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ તરીકે નોકરી બળવતા હતા, અને કેટલીક મુદત સુધી કામચલાઉ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ તરીકે પ્રજા નેમાયા હતા. તાપીખતા સુધારા અર્થે નીલગીરી જતાં આરકાનમ બજી મરહુ પામ્યા હતા.

તા ૫ મી મેએ.

મરહુમ શ્રેષ્ઠ નયરવાનજી ભંજીરાજ વાડીઆનાં નામથી અત્યારે પારસી સુવાવડખાનનું છ પીજાનાં સમાય એવા એક જુદો વોરડ બંધારી આવવાને તેમનાં વીધવા બાપ પીરજીઆણે રૂ. ૨૫,૦૦૦ આપ્યા હતા તે વોરડના પાપે નાખવાની ક્રિયા આજ દિને એ મરહુમ શ્રેષ્ઠની વરસીના દીવસ હેવાથી સુવાવડખાનની કમીટીના પ્રમુખ શ્રેષ્ઠ ભમજીરાજ નયરવાનજી તાતાએ કીરી હતી.^૧

of Government in such matters, as the maintenance of such institution falls properly on District Local Boards. Proceedings were taken to overcome the difficulty of this particular condition, but meanwhile Mr. Wadia unhappily died. Upon enquiry being made whether Mr. Wadia's offer was annulled by his decease, his widow, Bai Pirozbai, expressed her desire to commemorate her husband's name by carrying out the scheme he had initiated, she has now offered a free site costing about Rs. 5,000 and a sum of Rs 50,000 in three and a half per cent. Government paper. His Excellency the Governor in Council is pleased to signify his acceptance of this generous gift, and has instructed the Surgeon-General to ask Mrs. Wadia to place her donation at the disposal of the District Local Board of Thana, and to make the necessary detailed arrangements in consultation with her and the Collector of Thana. The Surgeon-General has also been requested to convey the best thanks of Government to Mrs. Wadia, but his Excellency the Governor in Council desires to make a public acknowledgment of her beneficent charity in furnishing with a dispensary a town where the need of medical relief is already great and is likely rapidly to increase with the extension of the suburbs of Bombay.

કાલમજી આંજી ધંજી, કાલ ૩૦ મી આપરેલ ૧૮૯૮.

૨ નામે બળજીરાજ, તા. ૬ મી મેએ ૧૮૯૮.

તા. ૧૦ મી એપ્રિલ.

સુધધનાં ગરીબ જરૂરયાતીઓનાં રેહાંણીનાં મંડળી

૧ સુધધનાં ગરીબ જરૂરયાતીઓનાં રેહાંણીનાં મંડળી
જગતી યોજના ૧૮૮૭ નાં સાલનાં પા. બા. ખનચેરલ
કાવચલ જરૂરયાતી રમી હતી, અને પેઢનાં મંડળીનાં પાયા

હરતક એક ધર્મનું દવાખાનું શેઠ ધનજીભાઈ એદલજી
આદમચંદ્ર ચેરિંગલ ડીપેન્ટરનીના નામથી બંધાવી તેના

તા. ૩૧ મી માર્ચ ૧૮૮૯ ને દીને નાખ્યો હતો. એ
મંડળી હરતક ઇ. સ. ૧૯૧૫ નાં સાલ સુધીનાં નીચલાં
મંડળીનાં બંધાઈ વસાયાં છે :—

કયાં વર્ષનાં મંડળી બંધાયું.	કાલે બંધાયેલું.	કાલેની યાદગીરીનાં મંડળી બંધવાનાં વ્યાખ્યા.	મલેલી રકમ. રૂ.પા.	ખરચાએલી રકમ. રૂ.પા.
૧.	૨.	૩.	૪.	૫.
(૧) ૧-૧૨-૧૮૮૬	પ્રસ્તીઓએ મરફુમની પુલખાઈ આપેલા.	શેઠ નશરવાનજી નવરોજી ખાદની.	૧૦,૭૧૪	૧૨,૦૪૭
(૨) ૨-૧૧-૧૮૮૭	સરખવસરે ભરાએલાં નાણાંમાંથી બાંધેલું પહેલું મંડળી.	શુદ્ધાં શુદ્ધાં બાનુઓ અને અરસેની.	૧૧,૦૦૦	૧૧,૦૬૦
(૩) ૨-૧૧-૧૮૮૭	વારસેએ.	શેઠ અરસેદલ પાલનજી પાંડે- વાલાની.	૬,૫૦૦	૬,૮૦૩
(૪) ૨-૧૧-૧૮૮૭	શેઠ શરદનજી ધનજીભાઈ આંબેલેસે.	શેઠ એદલજી શરદનજી આંબે- લેસની.	૧૬,૪૦૦	૧૬,૪૬૨
(૫) ૧૧-૧૨-૧૮૮૨	બાઈ આવાંબાઈ કાવચલ એનજી કરંણી, તે શેઠ એદલજી શરંખજી આંબેલેસનાં બેટીએ.	ચોતાનાં નામથી.	૧૬,૫૦૦	૧૬,૬૬૭
(૬) ૧૫-૬-૧૮૮૩	બાઈ દીનબાઈ નશરવાનજી પીટીટ.	શેઠ નશરવાનજી નશરવાનજી પીટીટની.	૬,૦૦૦	૬,૦૮૬
(૭) ૧૧-૧૧-૧૮૮૪	સર દીનશાહ બાલેકજી પીટીટ, પહેલા બંરોનેટ.	ચોતાનાં નામથી.	૧૫,૦૦૦	૧૫,૭૧૦
(૮) ૮-૨-૧૮૮૬	શેઠ શરંખજી દીનશાહજી પીટીટ.	શેઠ બાલેકજી નશરવાનજી પીટીટની.	૧૦,૫૦૦	૧૦,૨૮૫
(૯) ૮-૨-૧૮૮૬	શેઠ બલનજી દીનશાહજી પીટીટ.	બાઈ હાંબાબાઈ બાલેકજી નશર- વાનજી પીટીટની.	૧૦,૫૦૦	૧૦,૨૮૫
(૧૦) ૮-૨-૧૮૮૬	બાઈએ હીરાંબાઈ નશરવાનજી પીટીટ, બાલેકબાઈ પીરોશાહ બનનજી જીભાઈ, તથા બસુબાઈ મહેરવાનજી સોરાબજી નશરવાનજી તે સર દીનશાહ બાલેકજી પીટીટ, પહેલા બંરોનેટનાં બેટીએએ.	સેડી શાકરબાઈ દીનશાહજી પીટીટની. (પહેલું મંડળી).	૧૦,૫૦૦	૧૦,૨૮૫
(૧૧) ૮-૨-૧૮૮૬	બાઈએ બીબાઈજી દાદી નશરવાનજી દાદી, નવાબબાઈ પીરોશાહ મહેરવાનજી જીભાઈ, તથા હાંબાબાઈ શરંખજી રસતમજી કામા, તે સર દીનશાહ બાલેકજી પીટીટ, પહેલા બંરોનેટનાં બેટીએએ.	સેડી શાકરબાઈ દીનશાહજી પીટીટની. (બીજું મંડળી).	૧૦,૫૦૦	૧૦,૨૮૫
(૧૨) ૫-૬-૧૮૮૮	સર દીનશાહ બાલેકજી પીટીટ, પહેલા બંરોનેટ.	શેઠ કાવચલ દીનશાહજી પીટીટની.	૧૭,૫૦૦	૧૭,૧૧૮
(૧૩) ૫-૬-૧૮૮૮	સર દીનશાહ બાલેકજી પીટીટ, પહેલા બંરોનેટ, તથા બેટા બેટીએએ.	બાઈ રતનબાઈ શરંખજી હોરા- બજી પાંડે, તે સર દીનશાહ બાલેકજી પીટીટ, પહેલા બંરોનેટનાં બેટીની યાદગી. (નિશાળજી મંડળી).	૨૦,૧૫૪	૧૭,૬૨૦ આ હાંબાબાઈ રૂ.૪૭૨૦) ની કિમતે, પાછલાંથી વધારો કરવામાં આવ્યો છે, જેથી કુલે રૂ.૨૨,૭૪૦ ના ખર્ચ થયો છે.

નીખાવ માટે એ મરકુમ શેડની પુલમાંથી રૂ.૨૫૦૦૦) તથા તેમની બેટી બાઈ દીનબાઈએ આપેલા રૂ.૫૦૦૦)

૧.	૨.	૩.	૪.	૫.
(૧૪) ૨૭-૧૧-૧૮૯૮	બાઈ યુલબાઈ કેપશર રૂસતમલ બીન વાલા, તે શેડ પેશતનલ નશરવાનલ વાહડીઆનાં બેટીએ.	શેડ કેપશર રૂસતમલ બીન વાલાની.	૧૦,૦૦૦	૯,૯૨૩
(૧૫) ૨૭-૧૧-૧૮૯૮	સરખવસરે ભસમલાં નાજીમાંથી, તથા જનરલ રૂડમાંથી, તથા એક વખતે રખાવવા ધારેલી પારસી હોસ્પિટલ રૂડમાં ભરેલિલાં નાજીમાંથી.	જુદાં જુદાં બાનુએ અને મકરમાંની.	૧૨,૭૪૭	૧૨,૭૪૭
(૧૬) ૨૭-૧૧-૧૮૯૮	એકઝીકયુટરોએ તથા બેટી બાઈ દીનબાઈ તે શેડ હોસાબાઈ હાદાબાઈ બોલબસેનાં ધણીઆણીએ.	શેડ બનલબાઈ એકલલ બોલબસેની. (દવાખાના માટે ખર્ચાન).	૯,૦૦૦	૮,૭૭૦
(૧૭) ૨૭-૧૧-૧૮૯૮	શેડ મેકેરવાનલ તથા હોરમસલ ચનમેરલ કાખાએ.	શેડ ચનમેરલ રસમલ કાખા તથા ધણીઆણી બાઈ આવાંબાઈની.	૫૫,૬૨૨	૫૫,૬૨૨ રૂ.૫,૬૨૨) ચર્ચાન બેપરની તર્જી રૂ.૫૦,૦૦૦)ની જમાડવા બાઈ ચબ્બા બેલી.
(૧૮) ૩૦-૪-૧૮૯૯	ચરકુમની પુલમાંથી એમિના વારસોએ.	શેડ જેહાંગીરલ રૂસતમલ ચેરીની.	૧૨,૦૦૦	૧૦,૯૭૦
(૧૯) ૩૦-૪-૧૮૯૯	શેડ કાવસલ બેનલ વારસે, મરકુમની પુલમાંથી.	બાઈ યુલબાઈ કાવસલ બેનલ વારસે, તે શેડ લવાલ બહુમાઈનાં બેટીની.	૧૮,૦૦૦	૧૭,૭૮૩
(૨૦) ૧-૪-૧૯૦૦	મરકુમની પુલમાંથી તથા છોકરાંએ.	બાઈ બઈલ સોસમલ રસમલ પટેળની.	૪,૪૦૭	૪,૨૬૦
(૨૧) ૨૧-૩-૧૯૦૧	શેડ દીનશાહલ હીરલબાઈ ચાલેચાચવાલાએ, મરકુમની પુલમાંથી.	બાઈ આવાંબાઈ દીનશાહલ હીરલબાઈ ચાલેચાચવાલાની.	૧૬,૦૦૦	૧૬,૨૧૦
(૨૨) ૨૫-૨-૧૯૦૩	શેડ શીરોબશાહ ચાલેકલ કાકાએ, ચરકુમની પુલમાંથી.	બાઈ હોસીયાઈ શીરોબશાહ ચાલેકલ કાકા, તે મરકુમ શેડ સોસમલ રસમલ પટેળનાં બેટીની.	૧૨,૦૦૦	૧૨,૦૦૮
(૨૩) ૨૫-૨-૧૯૦૩	શેડ રસનલ રસમલ કરાકાએ, મરકુમની પુલમાંથી.	શેડ શાવકશાહ રસનલ રસમલ કરાકાની.	૫,૬૪૫	૫,૭૩૩
(૨૪) ૨૫-૨-૧૯૦૩	'સસ્ત ગોધવાર'ની માસરે બહેરે બેપર શાજી કરી ભારેલા, તથા જનરલ રૂડમાંથી આપેલા.	બાનુબાઈકુર ચનમેરલ કાવસલ ચર્ચાન, સી. બાઈ. ઇ. ની.	૧૫,૯૮૮	૧૫,૯૮૮
(૨૫) ૨૨-૧૨-૧૯૦૫	બાઈ સુનાબાઈ બનલશાહ ચાલેકલ લાલબાલકાકા તથા બેટીઆણીએ.	શેડ બનલશાહ ચાલેકલ લાલકાકા, તથા બેટી અસેશર, અને બેટી બહુમાઈની.	૮,૦૦૦	૮,૭૩૪
(૨૬) ૨૪-૩-૧૯૦૬	બાઈ ભરખાઈની પોતાની પુલમાંથી, તથા બેટી શેડ હોરમસલ જેહાંગીરલ તાલેપારખાને, બેપરેલા.	બાઈ ભરખાઈ જેહાંગીરલ ચનમેરલ તાલેપારખાન, તે શેડ રસનલ હોસાબાઈ વારખાન બેટીની.	૫,૧૦૦	૬,૦૬૪

(કુટુંબ પાને ૧૯૦ થી આધ.)

૧.	૨.	૩.	૪.	૫.
(૨૭) ૧-૭-૧૮૧૫	મરફુમ થેડ જમથેલ કાવસલ પટેલનાં વશીયતનામાંથી રરજાયા મુજબ તેઓના અંકગીકકુટરોએ. આઈ રતનઆઈ ખરથેલ નશરવાંનલ વાહાડીઆએ.	થેડ કાવસલ એલેલ પટેલ તથા પછીઆંછી બાઈ દીનબાઈની. આઈ સુનાઆઈ સોરાબલ કાવસલ પાંજિવાલા તથા થેડ શીરોત્રશાહ ખર થેલ વાહાડીઆની.	૧૬,૦૦૦ થેડ પટેલના રૂપા ૧૦,૦૦૦) છે. તથા આઈ વાહાડીઆના હાલ રૂ. ૬,૦૦૦) છે.	
(૨૮) ૨-૩-૧૮૧૫	પરમના હાલના એકલા હાઈઆત ટુટી થેડ હાદી નશરવાંનલ હાદીએ આપેલા.	મરફુમ થેડ અરદેસર હાદી, તે "હાદીથેડ પરમ" ના અસલ સ્થાપકની. (એ પરમ ની કાવસલમાંથી બાંધેલું).	૧૮,૧૧૫ (આ રકમ બાજે વર્ષી આસરે રૂ. ૨૨,૦૦૦) ની થવા ગઈ છે.)	
(૨૯) ૧૮૧૫	થેડ શરંગલ કોરમસલ બહનલ થેડનાંએ.	થેડ કોરમસલ બહનલ થેડનાંએ.	૪૦,૦૦૦ (આ મકાનલ બાંધકામ હાલ ચાલે છે; અને તે પાછલ આસરે રૂ. ૪૦,૦૦૦) ના બાજે થશે, અને તે બાંધવાની ઇનનેરી દેખરેખ એલ સાહેબ તરફથી રખાય છે.)	

(અગ્રીયાદ ઉપર ઈમખૂલમેન્ટ દરેક પાસેથી પટે બીધેલી જમીન ઉપર નીચલાં મહાંને બંધાયેલ.)

(૩૦) ૨૦-૧૨-૧૮૦૮	આઈ નરબાઈ કોરમસલ ચાલેકલ હાદીઆનલએ.	થેડ કોરમસલ ચાલેકલ હાદીઆનલ તથા થેડ રૂસ્તમલ તથા શાપુરલ બાઈલાની.	૩૮,૦૦૦ રૂ. ૪,૭૫૭ બાજે નાં જમેલા છે.	૪૫,૮૧૯
(૩૧) ૨૦-૧૨-૧૮૦૮	મીનવાલા થેડ કોરમસલ નશરવાંનલ કુપરે.	થેડ નશરવાંનલ થેડ નશરવાંનલ થેડ નશરવાંનલ નેહાંગીરલ થેડ નશરવાંનલ નેહાંગીરલ વાહાડીઆએ સ્થાપેલાં ચેરિડી રૂ-૬ થધેલીએ.	૨૭,૦૦૦	૩૦,૭૮૧
(૩૨) ૧૮૧૧	આઈ પીરોબઆઈ નશરવાંનલ નેહાંગીરલ વાહાડીઆએ સ્થાપેલાં ચેરિડી રૂ-૬ થધેલીએ.	થેડ નશરવાંનલ નેહાંગીરલ વાહાડીઆની.	૪૦,૦૦૦	૪૧,૫૧૫
(૩૩) ૧૮૧૧	હાંત્રકાંમવાલા સર કોરમસલ નવરોબલ ચોલી નાઈટ.	થેડ રૂકોરવાંનલ કોરમસલ ચોલીની.	૨૨,૦૦૦	૨૧,૧૮૬
(૩૪) ૧૮૧૨	થેડ અરબોરલ ચાલેકલ તાફુકારે તથા પછીઆંની આઈ ચાલેકઆઈએ.	આઈ પીરોબઆઈ ચાલેકલ નરબા તથા થેડ ચાલેકલ રતનલ નરબા તે થેડ ખર. બોરલ ચાલેકલ તાફુકારનાં પાતાલનીં તથા પાતાલનીં તથા પાતાનું બેહશનશીન આઈએ તથા બહેનોની.	૨૫,૦૦૦	૨૬,૨૬૪

મળી રૂ.૩૦૦૦૦) ની રકમ આજ દિને આપી હતી.^૧

તાં ૨૧ મી મેએ.

આજ દિને નામદાર મહારાણીજીની સાલગરહેની ખુશાલીમાં આવામાં જિતાબિમાં કબીઆણીના સરકારી

ગરીબ જરૂરયાતીઓનાં રોકાણ રૂ.૬૦૦ પહેલાં દરુદી-ઓ નીચલા હતા:—શેઠા શેરામજી શાપુરજ બંગાલી, સી. આઈ. ઇ. શેરામજી શંખજ પટેલ, ખા. બા. મનચેરજ કાવશજ મરખાન, અને બહનજ બેકરાંજ પટેલ. પછી અવારનવાર ખાલી પડતી જગાએ શેઠા શંખજ દીનશાહજ પીઠીઠ, બહનજ દીનશાહજ પીઠીઠ, મેકરાંજ મનચેરજ કામા, બેકરાંજ નવરોજજ ગામડયા, અને ડાં સર તેણજ નીખાજ નરીખાન નેખાયાઇ.

એ ખાતાની પેકરી કારોબાર મંડલી નીચલા અરુચી-ની હતી:—સર જમશેદજી જીજીભાઈ બેરોનજ, સી. એસ. આઈ. ઇ, સર દીનશાહજ માણેજ પીઠીઠ, નાઈઃ; શેઠા શંખજ નશરખાંજ પટેલ, બેકરાંજ જીજીભાઈ સી. એસ. આઈ. ઇ, નશરખાંજ માણેજ પીઠીઠ, ખરોજ સરદુનજ પારખ, દરુદ પરીખાંજ બેકરાંજ મંજીભા, એમ. એ., ડાં શી. દરુદજ બંગાસજી મીનિએકજી બનારખઆશાના, એમ. એ., ડાં શી. શેરામજી શાપુરજ બંગાલી, સી. આઈ. ઇ., શેરામજી શંખજ પટેલ, ખરોજ રૂસતજી કામાજ, જમશેદજી નશરખાંજ તાતા, હોરખજી એદલજ આલ-બલેસ, નાનાભાઈ બેકરાંજ જીજીભાઈ, શંખજ દીનશાહજ પીઠીઠ, ખરોજ માણેજ શેઠાના, દારાશાહ રતનજ મીનજ, જમશેદજી ખરોજ કામાજ, કેપશર નવરોજજ કામ-રાજ, કાવશજ મેકરાંજ શેરાજ, ખરોજ નશરખાંજ સીરખજ, મેકરાંજ રૂસતજી ખરાજ, હોરખજી મેકરાંજ નારીખજવાલા, કુવરજ નવરોજજ કંટાકર, નવરોજજ નશરખાંજ વાડીઆ, શંખજ રૂસતજી વીકાજ, નવરોજજ નશરખાંજ બાડ, બહનજ બેકરાંજ પટેલ, ખા. બા. મનચેરજ કાવશજ મરખાંજ (કાનરસી સેફ્ટરી), જમશેદજી નશરખાંજ પીઠીઠ (ખનનચી). શેઠા જમશેદજી નશરખાંજ પીઠીઠ એ એકી ચલાયા પછી એકજ વર્ષમાં ઊઝરી બધાથી શેઠા બહનજ બેકરાંજ પટેલ ખનનચી નેખાયા હતા, અને ૧૯૦૮ થી પોતાનાં મરજી તુલક એ કામ ખનનચી હતું. એજની પછી શેઠા બેકરાંજ નવરોજજ ગામ-ડયા નેખાયા. એ કામના સ્થાપક અને સેફ્ટરી પહેલથી તે આજે ૧૯૧૬ સુધી ખા. બા. મનચેરજ કાવશજ મરખાંજ સી. આઈ. ઇ. કારોબાર મંડલીના બેલા પહેલે ઉડેલા અરુચી બેપરાંજ સર જમશેદજી જીજીભાઈ બેરોનજ, શેઠા બહનજ દીનશાહજ પીઠીઠ (સરનશીન), મેકરાંજ મનચેરજ કામા, હોરખજી મનચેરજ કામા, ડાં સર તેણજ નીખાજ નરીખાન, નાઈઃ; રૂસતજી બેકરાંજ જીજીભાઈ, રૂદનજ શેરામજી તાલેખારખાં, પારીસર; બાં-ગીર કોસાભાઈ શંખજ, આઈ. એસ. એ., બેનજ હોરખજી આલબલેસ, અરદેશર ખરોજ પાંખિલા, જમશેદજી પેશતનજ મીઠી, મનશાહ પેશતનજ બેદશર, રૂસતજી પેશતનજ મસાંની, બેકરાંજ નવરોજજ ગામડીઆ (એ. બે. સેફ્ટરી અને ખનનચી) તરીકે અવારનવાર ચાલેખ કામા કીધાઇ.

૧ બને જમશેદ, તાં ૧૪ મી મેએ ૧૮૯૮.

તખીય કાકર રતનજ રૂસતજી દાદીના, થાણાના સર-કારી તખીય કાકર ફરામરોજ અરદેશર મુમ, તથા કછનાં રાજ્યના કારભારી શેઠા પેશતનજ સેરામજી બુજવાલાને “ખાંખાહદુર” ના જિતાબી; તથા ફરંચીવાના શેઠા જમશેદજી હોરખજી મામર, પુણીવાલા એ. મેકરાંજ હોરખજી દરુદજ બનારખઆશાના, અને અહમદનગરવાલા શેઠા મેકરાંજ શેરામજી કારડ મામર, એમ. એ. ને “ખાંખાહદુર” ના જિતાબી આપવામાં આયા હતા.^૧

તાં ૨૩ મી મેએ.

નામદાર મહારાણીજીના હેકમથી પ્રીતમ આંક વેલસે આજ દિને બંડ મધિ સેંટ નેમસીસ પેલેસમાં બરેલી લેલીમાં શેઠા નશરખાંજ ખરજેરજ મેકરાંજ કાકર હાજર થયા હતા.^૩

તાં ૨૪ મી મે.

આજે મરહુમ મહારાણીજી વીક્ટોરીયાની ૮૦ મી સાલગરહેને દિને પારસી લખનારાં બાનુઓ અને અરુચીના એક મેલાવડે^૧ શેઠા ફરામજી કાવશજ બનાજવાલાં આનય-

એ રકમમાંથી રૂ.૩૦૦૦) ખરચી એક મકાન, અને તે માટે રૂ.૧૭૦૦) ની જમીન લેઇ, બાકી રકમ નીખાવ માટે રાખી દેવાખાનાને લાભ ત્યાં વસતા ગરીબ જરૂરયાતીઓને આપવાની સરત હતી. નીખાવ રૂ.૬૦૦ નીચલી રકમ ત્યાર પછી અનામત રાખવા મળી:—રૂ.૧૦૦૦) બાઈ દીનભાઈ કોસાભાઈ આલબલેસે પોતાના ઘણીનાં પુત્ર માટે, રૂ.૫૦૦) શેઠા હોરખજી એદલજ આલબલેસ અને ઘણી-આની બાઈ મેકરાંજએ પોતાના બત્રીખ શેઠા કોસાભાઈ દાદાભાઈ આલબલેસનાં પુત્ર માટે.

૨ હાઈમસ આંક ઇ.આ., તાં ૨૨ મી મેએ ૧૮૯૮.

૩ બને જમશેદ, તાં ૧૪ મી જુન ૧૮૯૮.

૪ રાત ગોશતાર, તાં ૨૬ મી મે ૧૮૯૮.

એ મંડળની નેમ અને મતમય એ છે કે:—

(૧) પારસી લેખક વર્ગના લાભ બળવવા.

(૫) પારસી કોમને લગતા લાભ ઊઝરાની સાહીત્ય સંબંધી સવાલે બિપર સમાસદોને વાદવીવાદની તક આપવી અને બહેર લખનારાંએ વગેરે એ ખલાસ વધારવી.

(૩) તે માટે પારસી બાનુ અને અરુચી લખનારાંએ એકઠા જેલવવા અને તેમની વચ્ચે વાતચીત તથા આચાર-વિચારોના આલોચ-ચાલોચો વેધવા વધારવી.

(૫) એ કાંઈ તકરારી બાબતમાં, મંડળનાં મત તરીકે દરખાસ્ત પસાર કરવી હોય તો હાજર સમાસદોને પાણી ખામ તરેણ હોય તોજ, મંડળનાં મત તરીકે બાહેર પાડવી.

(૬) સમાસદો પાસે તેજબ બીજા બહુતા લેખકો થા વકતાઓ પાસે ભાષણે અપાવવાં, નીમમાં લખાવવા, ચોપડી-ચોપાનીમાં લખાવવાં તથા વાઈવિવાદ અલાવવી.

એ મંડળ આચારનગર પાણીના ચેલાપડાઓ કરી લખનારાંએ એ માધ્યમો વધારવાની અને માણે આપવી માન વધારવાની કામેથી કરે છે. અને તેજ પારસીઓ પાસે

બિહારમાં થેડ પારશીજી રમતમજ કામાજીનાં પ્રમુખપણાં
હેઠ મલ્યો હતો, અને એ રીતે "પારસી લેખક મંડલ"
નામનાં મંડળની સ્થાપના થઈ હતી.

આપણેનાં માણસોનો ધીપ નીચે આપે છીએ :—શેઠ ખર-
શેઠલ રૂસતમજ કાચાલછી—જુરી જુરી માપામિના રાપડો-
નાં ગુણ અને કલતપતીની તવારીખ, ગુજરાતી માપાની
જોડણીના નીયંત્રણ, શરદર એટલે શં, અષ્ટીરનાન અને
તેષની અવતારા સાહીત્યની કૅપણી, શરવરગાંનાં, અંજુનન-
ની સખા, પારસી સેંત્રલ કોલેન્ડની ભરર છ પા નહી,
પારસીમિતી રાજવણી સવાલેખાં માગ લેવો ક નહી અને
લેવો તા કવો લેવો, પારસી પંચાયતનું પધારણ કવું હોય
જોઇએ, વગેરે. શેઠ પાલનજ બરંગોલ દેરાઇ—એક
નવીન વ્યંજન, ગુજરાતીનાં બનજ, બરંગોલતીમિતીનાં દુદીની
સવાલ, જુની ગુજરાતી માપા, પેાડક નવા પછેાં, નવી
ગુજરાતી યાને પારસી ગુજરાતી અને હિંદુ ગુજરાતી, જુની
ગુજરાતી વીરૂદ હાલની ગુજરાતી, ગુજરાતના પર્વસુષાર્ક
કવીમિ, શરુદલ જર્મીપાનલ—દેશી છાપાના સ્થાપક અને
પેલવા પારસી લેખક, પારસી હાલરડું અને તેની ટુંક સજ-
બજ, લડાઇ લડનારાં માણસાં લશકરો—૫૧ લાખ માણસો
નાં એક પારસી લશકરની કાબજી, વગેરે. શેઠ રતનજ શર-
વજ શેઠનાં—પ્રાચીન કાળનાં પેારાક અને તેની કાવતી. શે
શેઠ હારાશા રતનજ બીજગર—પારસી કોષ તેની હાલની
ચલકતી હાલતે કેમ પુગી અને તેનાં સુધારોવધારો કેમ થાય.
શેઠ પેશતનજ ખરશેઠ તારાપારવાલા—લેખકની માલન
કળાના નીયંત્રણ. શેઠ દેરાયજ એમલજ ગીખી—જુદદીની
સાથનાં લગનને સવાલ—ધરુલયન અને એવી થીકી
કાળના હાજાપરથી નીકલતા સાર. યાઇ જેવરયાઇ વનલ-
માઇ વાકીઆ—નવીન ગુજરાતી શાળાપાંથીઆ. શેઠ બલમાજ
દેરાયજ નરડા—ધંગલડાં અને બરજનીનાં કૅપણીયાતાં—
આની રહી. શેઠ રૂસતમજ પેશતનજ કરકરીયા—પાંચ પ્રતીક
પારસી વજકારો, પારસીશીખ અને ધર્ધન વિશે થે બોલ-
હાલનાં ચરતારા સવાલ વિષે વાલીયા; અને તેજ રીતે
૧૯૪૪ ની જર્મની સાથની લડાઈયા ધંગલડાં શા કાજે
ઝીપયાયુ તે ચારે માણસોની એક હારમાલા એવલે ગોઠવી
તેષાંના ૬) માણસો પેતે આપ્યાં હતાં. શેઠ રૂસતમજ પેશ-
તનજ ચર્સાની—દશ ભાર ઓક સીકોડોનાં ધર્ધનાં પાર-
કરો—ઓક તવારીખનવેશ ઝેનેરાશના કોસ્તાની સમ્માઇની
નવાસ (ઝેનેરાશના કોલસો) રૂવાલ એકરકરીયા અને ધર્ધનાંઆ-
ને ખરાખ લગાડનારો હોવાથી તેનાં ધંગલે તરજુખાનું
પુસ્તક જે યુનીવર્સીટીએ રેકોલ-પુક તરોકે આપયું હતું
તે એજ જે યુનીવર્સીટીએ પૂર પત્ર લખી અપેરકરકરમાથી
કહાડવી નાપ્યું હતું.) શ. આ. એવરલ લખલજ બરશેઠલ
ગોદી—પુરાણા નવીસકામિ (લેખકો) અને ૧૯૪૪ ની
લડાઇ વિશે ત્રણ માણસો આપ્યાં હતાં. ડા. રૂસતમ નાના-
માઇ રાણીના—ક્રેસીના ત્રીપ નેપોલીશન અને હાલના
કપરકરની માસીપત અને કારકોદીની કાબજી. એ કોસાંત
એ પંચમે કોસાંત હિંદુ સકરેયા પાસે પછ માણસો આપ્યાં
હતાં. ૧૯૪૪ નાં, એ પંડડના ૬) સમાસાડા—જેમાં ૧૬)
પાનઆઈ હતાં, અને કેમ ટલ ૬.૫૨૪૨૫) ની હતી.

એ મંડળની પેઠી કચીરી નીચલા અસ્થાની ગાઠ-
વાઈ હતી:—થેઃ ખરેથી રસતવળ કાળા (સરનશીન),

શ્રેષ્ઠ નયનવાંનજી રસતમજી મીઝીએ "અમેરિકન
એસોસીએશન ઓફ પબ્લીક એક્ટિવિઝ" ની પરિક્ષા
ફેબ્રુઆરી પચાસ કીમાથી તેવલુને એ આસોસીએશનના
એકે હાનરરી મેમ્બર તરીકે ચુંડી કાઢ્યા હતા. એ ઉપરાંત
લંડનની ઇન્ફોર્મેશન એક્ટિવિઝીટી સોસાયટીએ એવલુને
પોતાના એક "ફેલો" તરીકે માન આપ્યું હતું.

શેઠ કેપટાઈ નવરોજી કાપરાજી (નાયબ-સરનશીન), શેઠ
 બનલખાઈ છવાઈ, શ્રીમી (પાનનગી), શેઠ શીરામ
 બેજીભાઈ વાલખડાઈ અને બનલખાઈ નવરોજી પટેલ
 (જિઝ્યા શેઠ રંજિતી) અને બા. ધા. દારોશી રતનજી
 ચીળગર, શેઠા પદ્મચંદ્ર નવરોજી કાપરાજી, રસતગજ પેશ-
 તનજી કરશીયાઈ, રસતગજ પેશતર, રતનજી બેઠ-
 રાજી વાન, રસતગજ રીતરાઈ સુકાદમ, અને પાણીજી
 કાપરાજી પટેલ (આષોકારીયા). ત્યારબાદ સરનશીનનાં ૧૯૦૪
 માં નીચેનાં ચરણુ ધા. ધા. દારોશી રતનજી ચીળગર
 ૧૯૧૨ સુધી અને પછી ડા. છ. પણીજી નવશેઠ જોરી
 ૧૯૧૨ થી સરનશીન થયા છે. અને શેઠ રંજિતી તરીકે

શ્રે: ધનજીભાઈ નવરોજી ૧૮૬૮ થી ૧૯૦૪ માં 'રાજનામું' પૂરેલ.

૧	શ્રોતામંત્રી	૧૮૮૬ થી	૧૯૦૬ થી	અમલ.
૨	પાલિકાકોષ.			
૩	અમલ	૧૮૦૪ થી	૧૮૧૦ થી	અમલ.
૪	સાધન.			
૫	સંચાલન કોષ	૧૮૧૦ થી	૧૮૧૭ થી	સાધનામંત્રી.
૬	અમલ			
૭	અમલ	૧૮૧૭ થી	આજુ ઇ.	

ॐ अं नमो १८१८ नी कर्मातीर्णा नीयता शेडः
 शेः—श. ओ. काकरल वषुल नशरोल मोही (प्रभु),
 शेडः पालनल पळोरल देवाड अनर हारामल जेवेल
 गोपी (विप-प्रभुनी), रसतल नशरवानल तुनरी (ओ-
 सेडरी अने पळननी), पाडओ नीपाडल लीजलपाड
 पालकडो, शीरीन कपशर कायराळ, शेडः रसतल पश-
 तल नशानी, रसतल पशतल कररीया, पळनल
 नवरोजळ कायराळ, लडगीर नशरवानल पोर्लाशवाला,
 रसतल डारमल नीली, अने पीरोनशाड दीनशाड
 पुकाडम.

૧ જાને જમશેદ, તા. ૨૫ મી મેચ ૧૮૬૮.

એવલે પુક કીર્તીંગ (હોસામના એપાડાએ) ઉપ
 રાખવા) લીગરે શીખવવાના એક વર્ગ ૧૮૪૬ માં જાંબાડામાં
 હતો. ત્યારે તે વર્ગના એકાએની પરીક્ષા “લૅન્ડ નસીલી
 સસપીસ એન્ડ વનિવસસીટી કોલેજ એકાંજીટસી” ના
 પરીક્ષાકાં પાસે લેખીત પરીક્ષા કરાવી, ૧૮૯૮ ના બ્લન-
 વારીમાં લીધી હતી, જેનાં પરીણાંજાનાં નીચલા છ પાસસીએ
 એકાંજીટ ટરીકે પસાર થયા હતા—

પેલુલો વર્ગ—પાલણી નવરોલ મરોલીયા, એસ્થ-
શાક નાનાભાઈ ખરેખાત, બી. એ.,

ବିଲ୍ଲେ ବଗୀ—ନାହରୀଆ ୫୦୦, ୫୦୦, ୫୦୦
 ବାଲେଶ୍ଵର ୫୦୦, ୫୦୦, ୫୦୦
 ଶ୍ରୀରାମପୁର ୫୦୦, ୫୦୦, ୫୦୦

તાં ૩૧ મી એપ્રિલ.

રોજ ૧૯ માઈ ૯ (ચિં) ૧૨૧૭ યજ્ઞેન્દ્રદી.

કુશીર મધે જરણેશ્તી રવિનિને બુધિમા કરવાની જગ્યા આગળ રાતનાં બતી મુકવા ત્યાં ધર્મક્રિયા કરવાને એક શગડી ત્યાંવાસા શેઠ ભીખાજી એલેજી વાજાએ પોતાને ખરચે બંધાવી કિઆને લગતા શરૂ કર્યામાન શાયે આજ દિને એક જથન કરી ત્યાંની અજ્યુમનને સ્વાધીન કીધી હતી.

તાં ૧ મી જુન.

રોજ ૨૦ માઈ ૯ (ચિં) ૧૨૧૭ યજ્ઞેન્દ્રદી.

મરજી—કાવચાઈ ધનજીયાઈ દાદાભાઈ ફાળદાર—

ઉત્તર ૧૧ (૨૩). આ બાંધ ધનજીયાઈ દાદાભાઈ મુનસફરના વચ્ચતા દીકરા. મેટ્રીકની પરીક્ષા પસાર કરી સરકારી પોલીસ નોકરીમાં જોડાયા, અને એકાના ફાળદાર નેમાયા, ત્યાંથી પુને અને પુનાથી વાંદરે બદલી થઇ જ્યાં કતબની રાતે હુડત થઇ તેમાં જગ્યાથી થવાથી મરજી પામ્યા હતા. એમનાં માનમાં થાના પોલીસની એકે કુટકી એમની પાવરને માફીમાં કાઢે સુધી આવી હતી.

તાં ૪ થી જુન.

અંદેરી કસબમાં મરજી પાઈ મેટ્રાજાંબાઈ જ્ઞાં-ગીર વહાડમાના ખીલ દીકરા મીંડ નયરવાનજી જ્ઞાંગીર વહાડાએ રૂ.૭૦૦૦ ની રકમની બજેસ કરી, મુબંધના પાછીનાં બાંધકામને નજ દાખલ કરી તે નળની પાછપ લઈ એક મુંદર કુવારો તથા ઢોરો રાખેના એકે હવાડો એ મરજી મેકના નામની શાદગારી રાખવા માટે તેવજીનાં લીધવા બાંધ પીરોજાંબાઈએ રૂ.૫૦૦૦ ખરચી ઉભા કરાવવા હતા જે ખુદશા મેલવાની કીધા આજ દિને શેઠ નવરોજી માણેકજી વાડીઆ, સી. આઈ. ઇ. એ એક ખાંતગી મેલવાડા હજીર કરી હતી.

એ પરીક્ષા માટે ૧૪૨) ઉમેદવારો હાજર હતા, જેમાં ૯૪) ફતેહનંદ થયા, અને ૧૮) જીએ એ પરીક્ષા “જાન સાથ” પસાર કરી હતી. મુબંધથી એ પરીક્ષામાં હાજર થયેલા ૧૪) માંથી ૧૩) જીએ ફતેહનંદ નીવડયા જેમાંએ મેળવેલી સરેરાશ શાકો લંડન શેઠના “સરકલ” માં મેકેલા ઉમેદવારો કરતાં ચેકેડ ૧૧) ડકા જેઠની વધુ હતી; અને તેમાંના નાં ૧૬૨ વાળા ઉમેદવાર શેઠ એરચશાહ નાનાબાઈ ખરેખાતે લંડન શેઠનાં મેકેલા બીજા કાંઈપણ ઉમેદવાર કરતાંની બહુ વધુ શાકો મેલવી હતી.

૧ રાસત ગોશતાર, તાં ૧૨ મી જુન ૧૮૯૮.

એ જકાંનપર તપી કાંઈ નથી.

૨ જીએ જમશેદ, તાં ૬ થી જુન ૧૮૯૮.

એ કુવારા બેપર બાંધ પીરોજાંબાઈએ મરજી શેઠ નયરવાનજી એકે ખરંક બનાવી તે તાં ૬ થી નવેમ્બર ૧૮૯૮ ને દીને ખાનગદાર જનમેજી કાવચજી ચરજાંબા, સી. આઈ. ઇ. ને હાથે બાંધે મુકાવું હતું.

તાં ૫ મી જુન.

ગરીબ જરણેશ્તીઓનાં રહેઠાણોનાં ફંડની કમિશ્નર મંડળી હરેતક ચર દીનયાહજી માણેકજી પીટી બારેન્ટે આપેલાં નાણાંમાંથી એવજીના મરજી વડા મેટ્રા શેઠ કાવચજીની શાદગારી રાખવા, તેમજ એવજીનાં મેટ્રા બાંધ રતનબાઈનાં નામથી ગરીબ જરણેશ્તીઓ માટે અધિકારમાં આપેલી બે થાલીઓ બાંધી મેલવાની કિઆ આજ દિને કરવામાં આવી હતી. ચરનથીનની ખુરસી શેઠ ખરમેજી રૂચતમજી કામાજીને આપવા બાદ શમમુલ એલબા એરવદ જીવનજી જમશેદજી મોદીએ શરૂઆતમાં બંદગી કરી તથા ફંડના આનારરી સેક્રેટરી ખાંડ ખાંડ મનચેરજી કાવચજી મરજીના રીપોર્ટ વાંચ્યા જે બાદ કિઆ કરી મકાં બાંધેલાં મેલવામાં આયાં.

તાં ૮ મી જુન.

રોજ ૨૭ માઈ ૯ (ચિં) ૧૨૧૭ યજ્ઞેન્દ્રદી.

મુરત મધે રસ્તમપરાના જરણેશ્તીઓ માટેનાં બરજાંબાં આગળનાં દાખમમાંથી મધે એક નવી શગડી ચર દીનયાહજી માણેકજી પીટી બારેન્ટે બંધાવી આવી હતી તેમાં આતશદાદગાઈ પરજવાની કીધા આજ દિને દરગુર જમશેદજી ફરંમજી રખાડીનાં ઉપરીપણાં હેલ થઇ હતી. એ શગડી પાછમ રૂ.૨૦૦) ખરચાયા હતા, જેમાંના રૂ.૧૦૦) અજ્યુમનના ફંડમાંથી તથા બાકીના રૂપિઆ ચર દીનયાહજીએ આપ્યા હતા. એ ઉપરાંત એ શગડીના નીભાવ માટે ચર દીનયાહજીએ રૂ.૧૦૦૦) ની રકમ ભેટ આપી હતી. આ માટે એ શેઠના ઉપકાર માની તેમને શાર શેઆલ તથા માનવત મોકલવાનો ડેંગલ કરી થાયની કરી મજબૂત ખરખાર થઇ હતી.

તાં ૯ મી જુન.

રોજ ૨૮ માઈ ૯ (ચિં) ૧૨૧૭ યજ્ઞેન્દ્રદી.

આજ દિને મરજી પાઈ ભીખાજીજી તે ચર દીનયાહજી માણેકજી પીટી બારેન્ટેનાં મેટ્રા તથા શેઠ દાદી નયરવાનજી દાદીશીનાં ધણીઓનાં ઉમજીમાં તેમના ખાવા ચર દીનયાહજીએ રૂ.૧૦૦૦૦) તથા ખીલ એથી-ઓએ મલ્લી રૂ.૫૧૪૦૦) ધર્મખાતાઓમાં આપ્યા હતા.

પાછલી રાતનાં ઉમજીમાં ચર દીનયાહજીએ ખીલ રૂ.૫૦૦૦) ધર્મખાતે આપ્યા હતા.

૩ જીએ જમશેદ, તાં ૬ થી જુન ૧૮૯૮.

૪ જીએ જમશેદ, તાં ૧૧ થી જુન ૧૮૯૮.

આ શગડીપર નીચે જુલ્મ તપી ચારેલીઠે:—

“આ શગડી” જકાન ચર દીનયાહજી માણેકજી “પીટી બારેન્ટે જરણેશ્તી ટોળાને વાવરવા કીને મુસરનાં” “રસ્તમપરા મધે બાંધવા રૂ.૧૦૦૦ ની રકમ રસ્તમપરાનાં” “ફંડના ચેનેરોને આપી બંધાવું.”

૫ જીએ જમશેદ, તાં ૧૦, ૧૧ થી જુન ૧૮૯૮.

તા ૧૩ મી જુન.

રોજ ૨ માઈ ૧૦ (ચિં) ૧૨૬૭ યન્દેન્દી.

જોડાવલ મધે શેઠ કીકાભાઈ હોરમજી જીયરાએ પોતાનાં દીકરી મરહુમ બાઈ નવાજીમાઈનાં પુત્રને માટે એક નશાખાતું બંધાવી આજ દીને જયન કરી ત્યાંની અજીમનને સ્વાધીન કીકું હતું.

તા ૧૪ મી જુન.

દમજીના જલ્લીલા રહેવાસી શેઠ સોરાખજી માણેકજી દમજીવાળાએ, દમજીમાં મરકી તથા દુકાન વખતે બજાવેલી ઉપયોગી સેવા માટેની પીઠાન તરફે પોરસુગલના રાજાએ તેવજીને “કેવલીયર એવ ધી મીલીટરી એરડર એવ નોશા સેનેહોરા ડી કોનસીકિએ ડા વીલા વીસોરા” યાને “ધી નાઇટ એવ ધી મીલીટરી એરડર એવ અવર સેડી એવ કનસેયન એવ વીલા વીસોરા” નો ખેતાખ આપ્યો હતો.

તા ૧૮ મી જુન.

હિંદુશાંતાના નામદાર વાઇસરાયની ધારા બાંધનારી સભાના મુખ્ય હક્કાકાની ધારાસભાના પ્રતિનિધી તરફે એ સભાના ખીનસરકારી એમઅરેએ હાનિયત પીરોજ્યાહ મેહરવાનજી મેહતા, સી. આઈ. ઇ. ને ચુડી કાઢ્યા હતા.

તા ૨૦ મી જુન.

રોજ ૬ માઈ ૧૦ (ચિં) ૧૨૬૭ યન્દેન્દી.

મરજી—કુરમજી શોરાખજી જીયવાલા—ઉમર વર્ષ ૫૩) જમનગરના મરહુમ જમ શ્રી વિભાજી સાહેબના

૧ જામે જમશેદ, તા ૧૭ મી જુન ૧૮૯૮.

આએ નશાખાંતપર નીચે પ્રજ્ઞ તથા ચારેલીઃ—

“શ્રી પાક દાદાર હોરમજીની ચદ્દ હોજો.

“આએ મકાન બેડેશનતરીખ બાઈ નવાજીમાઈ તે “કીકાભાઈ હોરમજી જલ્લીલા ડીકરી રોજ ૨ નો ચાકા “૧૦ નો યન્દેન્દી ૧૨૫૬ ને તા ૧૪ મી જુન “૧૮૬૦ ને દીને શ્રી જીરાવલ મધે હક થયાં તેવજીનાં “પુત્રને માટે તેવજીના બાવા કીકાભાઈ હોરમજી જીયરાએ “બંધાવી આપ્યું છે”

૨ જામે જમશેદ, તા ૧૪ મી જુન ૧૮૯૮.

પોરસુગલની સરકાર તરફી જેઓને આ ખેતાખ જાન આપવામાં આવેલું, તેઓને સરકારમાં “વશ-પરપસની શી” ની મોટી રકમ આપવી પડેલું, પણ શીં સોરાખજી દમજીવાળાએ પોરસુગલ રખતને કીચતી ચદ્દ આપવા માટે જે મોટો ખર્ચ કર્યોલું તથા સરકારની જે સેવા બજાવેલું, તે થયાંનાં લઈ પોરસુગલની સરકારે એ શી પોતે નથી.

૩ જામે જમશેદ, તા ૨૧ મી જુન ૧૮૯૮.

ક કુટુંબ જીયવાલા આ. બા. પેશનજી શોરાખજી જીયવાલામાં બાઈ.

સેક્રેટરી હતા. અને એ રાજ્યની ૨૭) વર્ષની લાંબી નોકરી દરમિયાન ધણી કીમતી સેવાઓ બજાવી હતી. મરહુમ જમનાં મરણ પછી એવજી રીઆસત શુપરિટેંડેટ લેખે એ રાજ્યના કારોબારી કર્મલ કેનેડીનાં પુર મંત્રણ વધે સેવા કરી હતી, એવજી જમનગરમાં જીયવાલા હતા, અને એમનાં માન અર્થે કર્મલ કેનેડીના હેકમથી સધળી સરકારી ઓફીસો, કોર્ટો, શાળાઓ વગેરે એક દીવસ બંધ રાખવામાં આવ્યાં હતાં.

તા ૨૩ મી જુન.

નીચલા પારસી અદરેયોને આ સાલ નામદાર સર-કારે નવા મુલેહના અમલદારો નેમ્યા હતા:—

શેઠા કુરમજી શોરાખજી પાંડે, જમશેદજી અરેશર વાડીઆ, ખાંતખાહદુર માણેકજી અરેશર તરીખાં, શાપુરજી બરજોરજી રૂપનસર, શાવકશાહ રતનજી દુખાચ.

તા ૨૬ મી જુન.

મુખબતા નામદાર ગવરનર લોરડ સેક્રેટરી આજ દીને પ્રજ્ઞા મધે કોનસીલ હાલમાં એક “લેલી” બની હતી. આ લેખાએ નીચલા પારસી અદરેયો પ્રાધવેટ આનર્જીમાં ત્યાં હાજર થયા હતા:—

સરદાર ખાંતખાહદુર શોરાખજી પદમજી, સમમુલ એલમા સરદાર ખાંતખાહદુર રૂપર હોમજીજી જમાસપજી જમરપઅશાના, તથા શેઠ નવરોજજી શોરાખજી ખંડલિવાળા.

તા ૨ જી જુલાઈ.

રોજ ૨૧ માઈ ૧૦ (ચિં) ૧૨૬૭ યન્દેન્દી.

મરજી—કાવયજી શાપુરજી મેહતા—ઉમર વર્ષ ૬૯)

૬૦ સં ૧૮૪૪ માં પહેલવહેલા એલશીનસન ઇનસ્ટીટ્યુટમાં એક શીક્ષક નેમાયા હતા. સ્ટુડન્ટસ લીટરરી અને સાયન્સીરીક સોસાયટી સથાપવામાં એવજી પણ ખીનજો સાથે ભાગ લીધો હતો, તથા તે સોસાયટીના ૧૮૫૪ થી ૧૮૫૮ સુધી ખનનતરી હતા તથા એ સોસાયટીના ચંબંધમાં “માન પ્રચારક મંડળી” ઉભી કરવામાં પણ એઓનો હાથ હતો. ૧૮૫૪ માં એ મંડળીની જાહેર સભાઓમાં રસાયણસાજ કે જેનો એમનો ધણો અભ્યાસ હતો, તે ઉપર જાહેર બાથજો આપવાં હતાં. ૧૮૫૨ માં એલશીનસન ઇનસ્ટીટ્યુટની મુખારેલી ખાંબના એવજીને

૫ બાંધે ગવરમેંટ મેજેક, તા ૨૩ મી જુન ૧૮૯૮.

૬ રાઈયસ ઓફ ઇંડીઆ, તા ૧ લી જુલાઈ ૧૮૯૮.

૭ શેઠા અરેશર, કરાંચજી (કપસરે કિંદવાલા), અને શાપુરજી કાવયજી મેહતાના બાંધ.

કડા શીક્ષક નેમયા હતા. ૧૮૫૩ માં સર જમશેદજી છાત્રાલય પારસી મેન્ટાલિયલ ઇનસ્ટીટ્યુટની ફેરની મોટી સંખ્યા હતા પરંતુના વીધવારથીએને દર આવાસમાં ૩ વાર રસાયણશાસ્ત્રના સંખ્યા આપવાને એવલુને નેમયા હતા. ૧૮૫૬ માં ફોરટ રીડીંગ રમ અને લાઇબ્રેરી કે જે હાલ જમશેદજી પીટી ઇનસ્ટીટ્યુટને નામે એળખાયે છે તે સ્થાપવામાં એવલુ ફેરલ્લિક મદદ કરી હતી તથા તેના પ્રથમથી નાયમ સરનથીન હતા. ૧૮૫૬ ના ડીસેમ્બર માસથી એવલુને અજેની સરકારી યુનિવર્સિટી નીયાજોના ઉપકુટી એલ્યુકેશનલ ઇનસ્ટીટ્યુટ નેમયા હતા. ૧૮૫૮ માં જરથોસ્તી છોકરીઓની નીયાળ મંડળી ઉભી થઇ તે મંડળને લગતી સંદેનવાડીની નીયાળ ઉપર કેટલુંક સુધી એવલુ ઉપરી તરફે સુકત રેખરેખ રાખી હતી. ૧૮૬૦ ના જુન માસથી સુખ મવે તાલેવંત દેશીઓના છોકરાઓને કેળવણી આપવા માટે પ્રોપ્રાયટરી મુલ્ય ઉપડી તેના એવલુ પહેલાં જે વરસ સુધી એનારરી સેક્ટરી હતી. ૧૮૬૧ ના જાનવારી માસમાં નામદાર સર-કારે એવલુને સુખ મવે ઇનકમ રેક્ષના એક્ટા એસેસર નેમયા હતા. એ નોકરી છોડી એએ ૧૮૬૨ માં ઇંગલંડ વેપાર કરવાને ગયા હતા. માન પ્રસારક મંડળી જે ૧૮૭૦ માં નવેસરથી ઉભી થઇ તે પણ સુખ કરીને એવલુનીજ આગેવાનીથી હતી, અને તેના પહેલાં જે વરસ સુધી એએ પાખતરથી હતા.

તા ૦ ૩ થી જુલાઇ.

૧૨૪ ૨૨ માહ ૧૦ (ચિ ૦) ૧૨૬૭ યન્દેજરદી.

મરજી—હોરમજી કેરવાજી ભરમા, બી. એ.— ઉમર વર્ષ ૪૨, ૧૮૭૮ માં ૨૦) વર્ષની એના વધે બી. એ. ની ડીગ્રી મેળવી, સરકારી કેળવણીખાતામાં જુદે જુદે મથકે આસીસ્ટન્ટ માસ્ટર તરફે જોડાઇ છેલ્લે નડીઆદ હાઇ સ્કૂલના હેડ માસ્ટર હતા.

તા ૦ ૫ થી જુલાઇ.

સર દીનશાહજી સાલેકજી પીટી બારેનેટ પત્નિલ ગામમાં એક ધર્મગુ દવાખાનું અધાવા માટે ૩.૧૨૦૦૦) સરકારમાં આપ્યા હતા.

તા ૦ ૮ થી જુલાઇ.

કરોચીની સીધ વાંલદીપર રાઇફલ ફોરમાં થેડ જંગીરજી હોરમજી કોથારીને “લફ્ટનન્ટ” ની પદવીએ તથા થેડ મેજોરન્ટ એચ. જે. રસમજીને બીજા લફ્ટનન્ટની પદવીએ ચઢાવ્યા હતા.

તા ૦ ૧૩ થી જુલાઇ.

૧૨૪ ૨ માહ ૧૧ (ચિ ૦) ૧૨૬૭ યન્દેજરદી.

મરજી—મેહરાંજી ચેલતજી વાડીઆ, ઇમત-પ્રસાના—ઉમર વર્ષ ૫૫, એવલુ પ્રથમ બરેડા અને પાછળથી છેલ્લાં ૨૦) વર્ષ થયાં હ. આઇ. પી. રેલવેનાં લોકો-ખાતામાં નોકરી હતા, અને ઇમતપ્રસાના ધણી વર્ષ-

૧ જાને જમશેદ, તા ૦ ૫ થી જુલાઇ ૧૮૮૮.

૨ જાને જમશેદ, તા ૦ ૮-૨૬ થી જુલાઇ ૧૮૮૮.

ના વસવાટ દરમિયાન ત્યાંની દરેકેદર માટે ફંડ બેચુ કરાવવા વગેરેમાં બહુ ઉચ્ચ લીધી હતી, અને ત્યાંની અન્નુમનનાં ફંડના દરદી હતા.

તા ૦ ૧૬ થી જુલાઇ.

નીચના સહયોગે નીચે પ્રમાણે ગાયકવાડી રાજ્યની કોરોમાં વકીલાત કરવાની પરવાનગી આપવામાં આવી છે.—મેસરજ હોરમજી ફરીજી બીજાડીવાળા, (સુરત ખાતેના ગાયકવાડી રાજ્યના આગલા વકીલ) અને ધન-જીયા એલજી પેલને કાયમની સ્વદ આપવામાં આવી છે. મેસરજ દીનશાહ બરજોરજી કુખાચ (ઉમર ૨૬), રસમજી મેળનજી મુનાવાળા (મેરીસર) અને લવજી મેહરવાનજી વાડીઆ (મેરીસર) ને જે વરસ માટે પરવાનગી આપવામાં આવી હતી.

સુખમજી પારસી પંચાતનાં ફંડનાં તા ૦ ૧ જી નવેમ્બર ૧૮૬૨ થી તા ૦ ૩૧ મી ઓક્ટોબર ૧૮૬૭ સુધીનાં હોસાળની ચોપડી દરદીઓએ છપાવી પ્રગટ કરી હતી તેપરથી જોવામાં આવે છે કે, વરસની સેવેટ પંચાતનાં ફંડના

૩ જાને જમશેદ, તા ૦ ૧૮ થી જુલાઇ ૧૮૮૮.

ક આ સાલમાં અનાચત રકમનો વધારો નીચે પ્રમાણે છે:—

શ્રી પંચાતની જરથોસ્તી અનુમનનું ખાતું	
પડાસું તેના	૬૫૦૦)
જુદાં ખાતાંઓમાં આ સાલ તથા આગલાં સાલના વધારામાંથી નોટ તથા ખાંડો ખરીદ કરીયાં તેના	૭૫૦૦)
જુદાં જુદાં ધણીઓએ ધરખ ખાતે અનાચત રાખવા રકમે આપી	૮૪૭૦૦)
	કુલે. ૧૨૧૭૩૦૦)

જુદાં જુદાં ધણીઓએ આપેલી રકમનાં આએ સાલ નવ નવાં ખાતાં નીચે પ્રમાણે પાડ્યાં છે:—

૧—સરકુચ થેડ ખરશેલ રસનલ પારખની યાદ-ગારી કાયમ રાખવા ચાટે જોનાં કીધેલાં ફંડ થધેલી પડાવેલું ધરખખાતું ૩૬૦૦૦) રૂં.

૨—સર દીનશાહજી સાલેકજી પીટી બેરેનેટ પોતાના જમાવા થેડ લખખાં દાદાખાં મુગાના તથા જમાઇ બાઇ વીરખાઇજી સોરાખલ નાનાખાં લાઇનાનાં પુનને સાર કરેલું ધરખખાતું ૩૧૦૦૦) રૂં.

૩—સર દીનશાહજી સાલેકજી પીટી બેરેનેટ પોતાના સસરા બેરેતનશીન થેડ રસમજી બીખાલ પાંડે તથા સાંચુલ બાઇ જીલેસતાનખાતું ફરજી ઇન્સ્ટીટ્યુટનાં પુનને સાર કરેલું ધરખખાતું ૩૧૦૦૦) રૂં.

૪—સર દીનશાહજી સાલેકજી પીટી બેરેનેટ પોતાના બેરોચી તથા દોસતઆશાઓનાં પુનને સાર કરેલું ધરખખાતું ૩૧૦૦૦) રૂં.

૫—બેરેતનશીન થેડ ધનલખાં બેરેતન આલ-બેસેની પોતાની પુલમાંથી એવલુનાં એકઝીટ્યુટર થેડ ફોરજનજી એલજી આલખલેસ તથા કોસાખાં દાદાખાં આલખલેસ તથા દીરખખાં દાદાખાં આલખલેસ અને મેળ-નજી ફોરજનજી આલખલેસ કીધેલું ધરખખાતું ૩૬૦૦૦) રૂં.

કચ્છીઓ હસ્તકર્તા ધરમનાં ફંડખાતાંઓની પ્રાંત એકંદર રૂ.૩૬૮૯૪૮૭૭૧ ની હતી. આગળનાં વરસની સેવે એ

૧—બાઈ રતનબાઈ તે શેઠ એલ્લ ડોરમબળ બાપભનાં વીધવા તથા ચરકુચ શેઠ નશરવાનભ રતનભ ઠાઠાનાં બેઠીએ કરેલું ધરમખાતું રૂ.૨૦૫૦૦) ગ્રું.

૭—બાઈ પીરોબાઈ તે શેઠ નવરોબળ ભગશેલનાં બેઠીએ પોતાના ચરકુચ ખાવે શેઠ નશરવાનભ ભંઠગીરલ વાડીયાની તથા સામુલ બાઈ ચોટલાંબાઈ તે શેઠ ભંઠગીરલ

પ્રાંત રૂ.૩૮૮૫૮૮૧૧૧ ની હતી. એસે આ સાલનાં કુલે વધારે રૂ.૧૪૦૮૯૬)૮૧૧ નો થયો હતો.

નશરવાનભનાં બેઠીની અને બેઠીઓની નામધતે કરેલું ધરમખાતું રૂ.૮૦૦૦) ગ્રું.

૮—બાઈ નવાબબાઈ ગ્રા. એલ્લ થાલેવાલાગ્રુ ધરમખાતું રૂ.૫૫૦૦) ગ્રું.

૯—શેઠ ભગશેલ ભંઠગીરલ લાલાએ આપેલી રકમગ્રું ધરમખાતું રૂ.૫૦૦૦) ગ્રું.

૧૮૯૧-૯૭ માં જુદા જુદા થાણીઓએ રૂ.૧૭૭૦૦) ની રકમ અનામત જુદે જુદે ખાતે આપીએ તેની ટીપ.

નોટ તથા બાંડ આપનારગ્રું નામ.	રકમ. રૂ.	ખાતાંગ્રું નામ.
શેઠ રૂસતમભ કુંવરભ શેઠના.	૧૦૦૦	ગ્રુંબધનાં આંધલાં પાંગલાં તથા લાચાર ભરથાસતીએ ની પરવરશી કરવા માટે પગાર આપવાનાં ફંડ ખાતે.
ડાકટર છલભાઈ પેસતનભ નીકલસન.	૧૦૦૦	૧૦૦૦
શેઠ ડોસાભાઈ રૂસતમભ બીલીયા.	૫૦૦	૫૦૦
શેઠ પેસતનભ એલ્લભ સખીદાસ.	૫૦૦	૫૦૦
ડાકટર નાદરશાહ ડોરમબળ એલ્લભ સુખીયા.	૫૦૦	૫૦૦
શેઠ રતનભ બઢમનભ કુપાચ.	૧૦૦૦	૧૦૦૦
શેઠ રતનભ બઢમનભ.	૫૦૦	૫૦૦
શેઠ શાહાભાઈ બઢમનભ પુકાદમ.	૫૦૦	૫૦૦
બાઈ શીરીનબાઈ તે શેઠ દીનશાલ પીરોબશાલ શેઠનાં થાણીયાંજી.	૫૦૦	૫૦૦
ડાકટર ડોરમબળ દોસાબલ જુલવાલા.	૨૧૦૦	મિપાટીની ધરમશાલાનાં આંધલાં પાંગલાં તથા લાચાર ભરથાસતીએ ની રાખી પરવરશી કરવાનાં ફંડ ખાતે.
શેઠ ઈશ્વર અરેંદરશલ પુનશી.	૫૦૦	ગ્રુંબધનાં તગદસત કાલતમાં આપેલા ભરથાસતીએ ની આશરો આપવાનાં ફંડ ખાતે.
શેઠ ડોરમબળ સોસાબલ કારવરનાં ઠાકરાંએ.	૫૦૦	ગ્રુંબધનાં ગરીબ લાચાર ભરથાસતીએ ગુજરે તેઓનાં સ્વાંનોને અવલગંબળ પોઠુંઆડવા તથા ધરમની કોરીયા લીગેરેનો ખરચ કરવાનાં ફંડ ખાતે.
શેઠ ખરશેલ નશરવાનભ સીરવધનાં બેઠીએ.	૫૦૦	શ્રી નવસારીનાં ભરથાસતી સ્વાંનોને અવલગંબળ પોઠુંઆડવાનાં ફંડ ખાતે.
નામદાર સર દીનશાલ થાણેકલ પીઠીઠ બારોનેટ.	૧૦૦૦	શ્રી કીલ્લાડા તથા તેની નજીકના ગામના ગરીબ લાચાર ભરથાસતીએ ની આશરો આપવાનાં ફંડ ખાતે.
શ્રી તારાપોરની ભરથાસતી અનજીમનાં ફંડના ચેનેજરો.	૧૫૦૦	શ્રી તારાપોરની ભરથાસતી અનજીમનાં ફંડ ખાતે.
શેઠ રતનભ પેસતનભ શરાશ.	૧૦૦	શ્રી ધનડોરની ભરથાસતી અનજીમનાં ફંડ ખાતે.
શેઠ નશરવાનભ ખરશેલ નમરવાલા તથા આદરલ ચનચીરલ દલાલ.	૫૦૦	શ્રી સોલાપુરની ભરથાસતી અનજીમનાં ફંડ ખાતે.
શ્રી ચઢસતી ભરથાસતી અનજીમનાં ચેનેજરો.	૧૧૦૦	શ્રી ચઢસતી ભરથાસતી અનજીમનાં ફંડ ખાતે.
શેઠ ફરેનભ કાનલભાઈ ખીઠાઈવાલા.	૧૫૦૦	શ્રી અમરેલી તાલુકે સુરતની ભરથાસતી અનજીમનાં ફંડ ખાતે.
શેઠ કાવસલ નાનાભાઈ ચેસચેન.	૫૦૦	શ્રી ઇમતપુરાની ભરથાસતી અનજીમનાં ફંડ ખાતે.
બાઈ રતનબાઈ તે શેઠ સોસાબલ ધનલભાઈ વાડીયાનાં થાણીયાંજીનાં બેઠીએ.	૫૦૦	૫૦૦
નામદાર સર દીનશાલ થાણેકલ પીઠીઠ બારોનેટ.	૧૦૦૦	સર દીનશાલ થાણેકલ પીઠીઠ બારોનેટ પોતાની યાદગારી સાથે કીધેલાં ધરમ ખાતે.

૧૮૭૭૭

તા ૧૭ મી જુલાઈ.

૧૯૧૬ માં ૧૧ (ચો) ૧૨૧૦ વર્ષેનરવી.

મરજી—સર નમચેલ જીજીબા બારેનર, સી. એચ. આઈ.—ઉમર વર્ષ ૪૮, એવલુ પ્રથમમાં માણેકજી બરસીકીજી નમચેલને નામે યોજાવાતા હતા, પણ આવાનો બેરેનરસીનાં જોતાં ૧૮૭૩ માં મરજીથી સર નમચેલ જીજીબા ત્રીજા બેરેનરને નામે યોજાવાવા લાગ્યા હતા. એમનો જનમ સુબધના કોટમાં હરિનખી રાડવાળાં સર નમચેલનાં જાણીતાં કુટુંબી ઘેરમાં ૨૧૦ ફેબ્રુઆરી, ૧૮૫૧ ધરવનિ દીને થયો હતો. રાષ્ટ્રનાં યુવરાજી વગેરે સાધારણ કેળવણી પછી ખીજ સર નમચેલએ પોતાના બે દીકરાઓને હંગેજ કેળવણી આપવા માટે મી ૦ ડબલ્યુ. એચ. હેમીલ્ટન નામે હંગેજ ઉત્પાદને ૧૮૬૩ થી રાડવા હતા. જેમની તાલીમ હેલ્થ. ય. ૧૮૭૨ માં સુબધકુની-વરસીકીની મેટ્રીક્યુલેશન પસાર કરી, એલજીનરન અને દબલ્યુ. કોલિનમાં અભ્યાસ ચાલુ રાખ્યો હતો. તા ૦ ૭ મી ફેબ્રુઆરી ૧૮૮૬ ને દીને એવલુનાં લગન એવલુનાં કુખની દીકરી બાઈ જરખાઈ શાપુરજી ધનજીબાઈ બારેનરવાલા જોડે થયાં હતાં. પોતાના પીતાજીની દેવાળીમાં તેમની સાથે કલકત્તા, અને ૧૮૭૩ ની આશાની દરબાર વેળા ઉતર હિંદુસ્થાનની સુચકરી કરી હતી. ૧૮૭૩ ના આગસ્ટ માસમાં પારસી મુલેહના અમલદારોએ પારસી મેટ્રી-કોનીયલ કોરટના એક ડીલીગેટ તરીકે સુડી કાઢ્યા હતા, જે એક મરજી સુધી તેવલે ચાલુ રાખી હતી. અને ૧૮૭૫ માં સુબધ સરકારે એવલુને એક મુલેહના અમલદાર તેમજ કુનીવરસીકીના ફોલા નેમ્યા. કુનીવરસીકીના તે વખતે સર નમચેલ જોથી નાહની વધના ફોલા ગણાયા હતા, અને એટલી નાહની વધે ખીજ કોઈપણ દેશીને એ માન મલેલું નોંધાયું નથી. ૧૮૭૭ ની નામદાર માહરાણીજીએ કમચરે હિન્દુ નો જોતાં ધારણ કર્યો તે માટેની દરબારમાં પોતાના પીતા સાથે ભાગ લીધો હતો, અને તેજ સાથના જુલાઈ મહીનામાં એમના પીતાજી મરજી પામ્યા, અને ૧૯૦૦ કરતાં વધુ જરથોસ્તીઓએ પારસી પંચાવતના ટુરડી ચાહેબા ઉપર એક રેકવીઝીશન મોકલી અરજ કરી, કે મરજી બેરેનર ચાહેબાં મરજી માટે કોમની દબીકીની નોંધ પંચાવતનાં દફતરમાં લેવી, અને તેવલુના વડા મેરા શેઠ માણેકજીને જરથોસ્તી અંગુ-મનના વડા નેમવા માટે અંગુમનની જાહેર સભા બોલાવવી. જેની રૂઠે તા ૦ ૨૬ મી જુલાઈ ૧૮૭૭ ને દીને જાહેર અંગુમન મેલવી એવલુને પારસીઓએ પોતાના વડા નેમ્યા, જે માન હેલ્થ (૨૧) વર્ષ થયાં એવલુ યોગવતના હતા. પોતાના પીતાની જગ્યાએ એવલુને સુબધની પારસી પંચાવતના વડા ટુરડી, સર નમચેલ જીજીબા

પારસી મેનાવિંદર ધનરસીકીજીનના પ્રમુખ, સર નમચેલ જીજીબાં ચેરીડી ફંડના પ્રમુખ, સુબધની પાંચરાણના પ્રમુખ વગેરે નેમવામાં આવ્યા હતા, જે સભામાં એક મરજી સુધી પંચતી મળ્યા હતા. ૧૮૭૬ માં સુબધની પારા-સભામાં એમની નેમણક થઈ જે માન તેવલુને લાગત તલુવાર નેમી અને ૧૮૮૫ સુધી ચાલુ રાખ્યું હતું. ૧૮૭૬ માં જ મુલેહના અમલદારો તરફથી કોરપોરેશનમાં એક મેલવી ૬ વર્ષ સુધી જાળવી રાખી હતી. પછી ૧૮૮૬ માં નામદાર સરકારે પોતા તરફના પ્રતીનીધી તરીકે એમને નેમ્યા. જે માન એવલુનાં મરજી સુધી આપવાનું ચાલુ રાખ્યું, અને એ રીતે ૧૬ વર્ષ સુધી કોરપોરેશનના સભાસદ તરીકે ખીરાજ્યા હતા. એ ઉપરાંત પુનાની સુપરમન મુનીસીપાલીટીના સરકારી સભાસદ વર્ષો સુધી હતા, અને ૧૮૮૪ થી તે પોતે હંગાડ મયા ત્યાંસુધી તેના પ્રમુખ પણ હતા, અને પ્રણાંતી એ મુનીસીપાલીટીનાં કામમાં મોટી ઉમર પેતા, જેની સર-કારી નોંધ પણ લેવાયકી. એકમીનીએ જ નજરલના આકરની એકસ કલમોમાંથી, ખીજ કેટલીક કોમોની સાથે પારસીઓને પણ મોકલા કરવાની સુચના થવાથી, અને ૧૮૮૦ ના જુલાઈ માસમાં સુબધ સરકારે સર નમચેલને એનતેમાસ કરી હતી કે, પારસી કોમની સામાન્ય લાગણી થું છે તે જાણી લઈ નામદાર સરકારને વાકેફ કરવી. એ ઉપરથી એવલુ તા ૦ ૧૦ મી આગસ્ટ ૧૮૮૦ ને દીને પોતાના મજમામ કાસટમાં આવેલા પારસીઓની એક સભા બોલાવી તેઓના વિચાર જાણી લઈ, એ કલમોમાંથી પારસીઓને ખાતલ રાખવાની અરજ કરી હતી. સુબધની દેશી ઓમિને અખલા તખીની મદદ અપાવવા માટે મરજી શેઠ શીરામજી શાપુરજી બંચાલી એ જે ફંડ ઉભું કર્યું હતું, તે માટે યાઉન્ટોલમાં મેલવી સભામાં એવલુને સરનશીનની પુરથી આપી તે ફંડના પ્રમુખ પણ એવલુને જ નેમવામાં આવ્યા હતા. 'હલ-ખર્ડ ખીજ' ની હીમાયત કરવાની મોટી જાહેર સભા જે તા ૦ ૨૮ મી એપ્રિલ ૧૮૮૩ ને દીને શેરીફ પોતાપર થયલાં રેકવીઝીશનની રૂઠે બોલાવી હતી, તેના સરનશીનની પુરથી એવલુ લીધી હતી. પારસીઓની 'રીપન કલમ' ૧૮૮૪ ની સરઆતમાં સ્થાપાઈ તેના સરઆતથી લાંબી સુદત સુધી પ્રમુખ હતા. ૧૮૮૪ ના જો માસમાં માહરાણીજીની સાલમરેહની પુરથીમાં એવલુને સી. એચ. આઈ. ના જોતાંપત્ર માન મળ્યું હતું. લોર્ડ રીપનની યાદગારી માટે તા ૦ ૨૬ મી નવેમ્બર ૧૮૮૪ ને દીને જે મોટી સભા યાઉન-ટોલમાં મહી હતી, તેનું પ્રમુખસ્થાન એવલુ લીધું હતું, જે યાદગારી 'રીપન રેક્રેડાઇઝ સ્કંડ'—લીકરેશીયા જુબીથી ધનરસીકીજીના સંબંધમાં સ્થાપી—રાખી છે તે ધનરસીકીજીના એવલુ સરઆતથી તે પોતાનાં મરજી સુધી

એક કારાખાવી હતા. બોર્ડ રીપનની વીદાયગીરી ટંકણે રાઉનલ્ડમાં જુદાં જુદાં શેઠોનાં ૭૫) માનપત્રો અપાયાં, તેમાં કુ'બધનું એકજ વંચાડું તે એવણે બુધ્દ અથાને વાંચી સંભાળ્યું હતું. ૧૮૮૧ માં શેઠ અરથેદજ ન. કાનાજીની યાદગારીનું ફંડ સ્થાપવામાં આપ્યું તેના પ્રમુખ નેમાયા. ૧૮૮૧ ના હિસેમખર માસમાં ધરાના મરહુમ સાહે નાથરજી એવણુપર પારસી કામના વડા તરીકે, કુ'બધના પોતાના કાનસલ જનરલ મારફતે એક ચાંદ બેઠ મોકલ્યો હતો. દેશીઓના રાજ્યદારી વધારા માટે બડત અલાવાતાર સર વીલ્યમ વેડરબરન પોતાને સ્વદેશ જાણક- ના વીદાય થયા તેમને માત્ર આપવાની હિલચાલ- માં એવણે આગેવાન બાગ લીધી હતો. તેવાજ એક ખીજા હિમાયતી મીઠો શીરોમયાહે મેહતા ૧૮૮૭ માં ધારાસભામાં નેમાયા તેની મુખ્યારકપાદીમાં પારસીઓની રીપન કમિટી આપ્યું આપ્યું, તે ઉપર પણ એવણુ પ્રમુખ- સ્થાને ખીરાજ્યા. ૧૮૮૮ ના અક્ટોબર મહીનામાં શેઠ નથરજીનાજી મણેકજી પીટી પોતાના મરહુમ દીકરાની યાદમાં પારસી છોકરાઓ માટે આરફનેજ સ્થાપી તેના પ્રમુખ દાખલ પોતાને બદલે એવણુને નેમા માત્ર આપ્યું, જે પ્રમુખપદ પોતાનાં મરણ સુધી ચાલુ રાખી, એ પ્લામાંમાં બહુ બાળ લેતા હતા. કુ'બધ યુનીવર્સિટીની બોર્ડ આફ કમ્પાઉટરના એક અધીકારી તરીકે ૧૮૮૯ થી સુડી કંદાયા, અને હમણાં સુધી દર બમે વર્ષે સુડી કંદાતા હતા. ૧૮૮૯ માં મીઠો એમાનીવાલી ખરખર વેળા પારસી- ઓની જે જાહેર સખાં મઝી તેના પ્રમુખ હતા. તા. ૨૨ મી માર્ચ ૧૮૯૧ ને દીને ચાંમોડની પાંજરાપોળમાં નવી ખાલિ ગડયાળા હોદ્દાઓના એક મોટા મેલાવડા હજુર એવણે ખુશી મેળી હતી. ૧૮૯૨ માં સાહજદા આલખાઈ વીક્ટરનાં મરણ પ્રસંગે કોમ તરફના દબગીરી અને દીક્સોજી ખતાવનારા સરદેશ નામદાર માહરાણીજી અને પ્રોસ આફ વેલસ ઉપર એવણે મોકલ્યા હતા. મરહુમ શેઠ શીરામજી શાપુરજી બંગાલીની યાદગારી કાયમ રાખવા માટે જુદી જુદી કોમોના પ્રતીનિધીઓએ કુ'બધના શીરફે મારફતે તા. ૧૭ મી એપ્રિલ ૧૮૯૩ ને દીને જાહેર સખાં મેલાવી, તેનું પ્રમુખસ્થાન એવણુને આપ્યું હતું. ૧૮૯૩ ના જુલાઈ માસની આખરીએ એવણુના એકપુરા વારસે મેટા બાઈ અરથેદજનું ૧૫) વર્ષની અતી જવાન વયે મરણ નીપજ્યું હતું, જે પ્રસંગે પારસી તથા ખીજા બધે કોમોએ એવણુ તરફ ઘણી દીક્સોજી ખતાવી હતી. એજ સાલની આખરીએ એવણુને નામદાર સરકારે દખલ ફાઈલ તથા સ્ક્રંચ આફ આઈના એક ટ્રસ્ટી નેમા હતા. તા. ૫ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૫ ને દીને નામદાર કુ'બધ સર- કારે એક પોઈ ટ્રસ્ટી નેમા હતા. ૧૮૯૬ ના ફેબ્રવારી મહીનામાં અમદાવાદ પ્રાંતીય રેલવેના પાયો નાખવાની

કીયામાં બાગ લેવા એવણુ અમદાવાદ ગયા—ત્યાં પારસી અને ખીજા કોમો તરફથી પણ સારા આવકાર મળ્યો હતો. ૧૮૯૭ માં માહરાણીજીની કાયમડ જુબીલીના અધારણુ પ્રસંગની ખુશાલીમાં બાગ લેવા એવણુ ઇન્કાંડ પધાર્યા, તે વેળા તા. ૨૭ મી એપ્રિલ ૧૮૯૭ ને દીને એવણુના મૌત્રેએ એવણુને એક પાણું આપી, એક ધવનીજી પાડીના મેલાવડા કર્યા હતા, જેમાં નામ- દાર ગવરનર તથા મોટા વાગેના ઇંગ્લેન્ડ અને દેશી અહરમે હાજર થયા હતા. તા. ૨૧ મી મે ૧૮૯૭ ને દીને બંડત પોઈઆ પછી તા. ૩ જી જુન એવણુનાં માન- માં ત્યાંના પારસીઓએ એક મેલાવડા કરી માનવત્ર આપ્યું હતું. ત્યાં મોટા પાંચરે ઘણું માનવત્ર મેળવી યુરોપનાં ખીજાં જાણીતાં શેઠોની મુલાકાત બધ તા. ૧૮ મી અક્ટોબરે કુ'બધ આવી પુખ્યા, જે પછી મરઝી- ના ખીજા હુમલાએ પોતાની પારસી કોમપર મોટા ગજબે કરણે જોઈ, પારસી પંચાયતના પોતાના હમથરીક ટ્રસ્ટીઓ સાથે મળી તા. ૧૦ મી ફેબ્રવારી ૧૮૯૮ ને દીને પારસી આગેવાનોની એક સખાં મેલાવી તેમાં “પારસી સંકટ નીવારણુ ફંડ” સ્થાપવાનો ઠરાવ કીધો. જેમાં ફંડ વખત- માં રૂ. ૧૧૫૦૦૦) ની રકમ ભરાઈ ગઈ હતી. એજ સખામાં એવણે છેલ્લો જાહેર દેખાવ દીધેલો કહી શકાય. કુ'બધની દરેક જાહેર હિલચાલોમાં એવણુ આગેવાન બાગ લેતા, અને આવતા તથા જતા ગવરનરો અને વાઇસરોય તથા મોટા મોઈદારોની પરીણુગત પોતાના મનગાંમ કારકેશમાં છુટે હાથે કરતા.

તા. ૧૯ મી જુલાઈ.

રાજ ૮ માઈ ૧૧ (ચિં) ૧૨૬૪ યજ્ઞેન્દ્રી.

આજ દીને મરહુમ સર જમશેદજી જીજીબાઈ બારેનો, સી. એસ. આઈ. ના ઉમરણુમાં તેમની પોતાની પુ'જમાંથી તથા ખેશીઓએ રૂ. ૮૦૭૫), બાઈ શેઠ કાવચજી અરથેદજ જમશેદજી તથા તેમનાં કુટુંબે રૂ. ૫૦૦૦), એક મીતરે ઉધાર અને માનની લાગણી સાથે રૂ. ૧૫૦૦) તથા ખીજા જે મિત્રોના રૂ. ૧૭૬) મલી રૂ. ૧૩૭૫૧) ધર્મખ્યાતાં- ઓમાં આપ્યા હતા. ઉમરણુની સેવેરે સમજાએ એલમા દરુર પેશીતનજી મેહરાંમજી સંજાણુએ ઉઠી મરનારનું નામ જાહેર જયનો તથા કુખનીરંગની કીયાઓમાં ખીજા જુજોનીનાં નામ સાથે દેવાની અધારનાંનો સુચનાં કીધી હતી. તેને મુરતવાલા દરુર રક્તમજી જમશેદજીએ ટેકો આપ્યો હતો.

અને સર દીનસાહે માણેકજી પીટી બારેનો સુખના કરી કે મરહુમ સર જમશેદજી ત્રીજાનું નામ દરુર પેશીતનજી સુખના સુખ જાહેર જયનોમાં “મેહિદાન માણેકજી મેહિદાન અરથેદજ” કરી લેવાયે, જેથી બનીશ્યા

તા ૦ ૨૯ મી જુલાઈ.

હંડનની વિનિદી કાયેન્ને લગતી ગામન વિશાળી પરીક્ષા ને આતરે મી ૦ સેમીર ડવ નામના ઉચ્ચતાદ તરફથી સેવાઈ હતી તેમાં નીચલાં પાંચ પારસી ખાનુઓ તથા મહંમદીયા માન શાયે પચાર થયાં હતાં:—

મિસે આવાંબાઈ શાપુરજી જ્યાવાલા, બીઆબજી લીમજીબાઈ પાલમકેડ, શુઆંબાઈ શાપુરજી જ્યાવાલા; તથા મી ૦ રશતમજી ખરજોરજી મોતીવાલા અને ડા ૦ ધનજીશાહ રશતમજી તાતા.^૧

મુ'બબની પારસી પંચાતાનાં ફંડના એક દરદી મરહુમ સર જમશેદજી જીજીબાઈ ખારોનિટ, સી. એચ. આઈ. ની જગ્યાએ પંચાતાનાં ફંડના નવા દરદી તરફકે શેક જમશેદજી ખરશેદજી જમશેદજીને નેમ્યા હતા.^૨

શેક નવરોજજી નથરવાંનજી વાડીઆ, સી. આઈ. હ. ને મરહુમ સર જમશેદજી જીજીબાઈ ખારોનિટ, સી. એચ. આઈ. ની જગ્યાએનામદાર સરકારે મુ'બબનાં પારાના એક પોરટ દરદી નેમ્યા હતા.^૩

હોદી સરકાર તરફથી દર વરસ હોદી યુનીવર્સીટીના બે સુનંદા ગ્રાડ્યુએટેને પસંદ કરી, પોતાને અબયાસ આગળ વધારવા મટે ત્રણ વરસની મુદતની ૨૦૦ પાર્કડની વારસીક સકાલરશીય તથા અથવા જવાબુ જીલ્લું નુર આપી હંગમંડ મોકલવામાં આવેછે, તેમાંની એક સકાલરશીય મેળવવાને આ વખત મુ'બબ યુનીવર્સીટીની વારી હોવાથી, આપણી યુનીવર્સીટી સીનર્ડકિટે એક સુનંદા એમ. એ. "જોડ્યા કામા ખીરાદરા" મના એક મી ૦ કામાજી નવરોજજી પેશતનજી હેરમજીજી કામાને પસંદ કર્યાં છે.^૪

તા ૦ ૫ મી આગસ્ટ.

પુતાના પાંજરાપોળના સેક્રટરી મી ૦ પેશતનજી લીમજીબાઈને તેવણે છેલ્લાં ૨૫ વરસ દરમયાન પાંજરાપોળની ખજાણેની કીમતી સેવાની પીઠાન તરફકે એક સેનાને ચાંદ, એક હીરાની થીડી તથા એક ચાલ એનાપન કરવા મટે, પુતાના વેપારીઓ તથા આગિવાન પ્રહસથેના એક મોટા મેળાવડાં આજી દીને શાંજના પુતાના "નેશી હોલ" માં મળયા હતા, જે વેળાએ આંતરેખલ મી ૦ ડબલધ. એચ. કી પ્રમુખસ્થાને ખીરાજ્યા હતા.

૧ સરલ ગોસ્વામી, તા ૦ ૩૧ મી જુલાઈ ૧૮૯૮.

૨ બને જમશેદ, તા ૦ ૪ થી આગસ્ટ ૧૮૯૮.

૩ બેરોડી ગવં ગેઝેટ, તા ૦ ૪ થી આગસ્ટ ૧૮૯૮.

૪ બને જમશેદ, તા ૦ ૫ મી આગસ્ટ ૧૮૯૮.

૨૧*

પ્રથમમાં મી ૦ જી. વી. લીમાયેએ શેક પેશતનજીની મહેનત તથા પંચાતી તારીફમાં કેટલુંક કહી સંબંધાત્યા બાદ મી ૦ કોએ તેમને એક બાણજી કરી ઘટતી શાખાથી આપી ઉપલી ચીજો મેટ આપી હતી. મી ૦ પેશતનજીએ બેટા કચ્છલ રાખતાં માહજનને ઉપકાર માન્યા હતા.^૫

તા ૦ ૭ મી આગસ્ટ.

મરહુમ સર જમશેદજી જીજીબાઈ ખારોનિટ, સી. એચ. આઈ. નાં મરહુમ મટે પંચાતાનાં દફતરમાં દલગીરી નોંધવાને તથા એ મરહુમ આકાબરની જગ્યાએ તેવણના બાઈ શેક કાવથજી ખરશેદજી જમશેદજી, જેવણ હવેથી ચોથા ખારોનિટ સર જમશેદજી જીજીબાઈનાં નામે એળખાયે તેવણને આપણી કામાના વડા તરફકે પીઠાનવા તથા કચ્છલ રાખવાને ઠેડાવ કરવા આરંભ જરથોસ્તી અંજીમનની એક જાહેર મુબા આલખવેસ ખાગમાં સર દીનશાહજી માણેજી પીઠીટ ખારોનિટનાં પ્રમુખપણાં હેકલ મલી હતી. સરનશીન સહિબની તરફથી તેમના મેટા શેક જહમનજીએ મરહુમ સર જમશેદજીની તારીફમાં કેટલુંક કહી સમજાવ્યા બાદ મી ૦ હેરમજીજી મનચેરજી ચીચગરે પહેલી દરખાસ મેલી કે આપણી જરથોસ્તી કામાના મરહુમ વડા આકાબર શેક માણેજી ખરશેદજી જમશેદજી તે નામદાર સર જમશેદજી જીજીબાઈ (જીજી) ખારોનિટ સી. એચ. આઈ. જેવણ રાજ ૬ ઠો માહા ૧૧ મી શેનશાહી સને ૧૨૬૭ યહદેજરદી, તા ૦ ૧૭ મી જુલાઈ સન ૧૮૯૮ ને વાર રજેદને દીને મુ'બબમાં મેજેગેન કેમજલ ખાતે હક થયાંછે તેવણનાં શેકજનક મરહુમ જરથોસ્તી અંજીમનને મોટી દલગીરી ઉપજે, એવણ સહિબને જરથોસ્તી અંજીમને તા ૦ ૨૬ મી જુલાઈ સને ૧૮૭૭ ને દીને પોતાના વડા આકાબર નેમ્યા હતા. તે દીનથી તે પોતાનાં મરહુમની ધડી મુકી એટલે ૨૧ વરસ મુકી એવણ સહિબે પોતાનાં એથી ટોળાનાં મંપુરણ માન અને વીચવાસ સાથે ખજાણે, અને જરથોસ્તી ટોળાનાં ભક્ષાં મટેનાં દરક કામમાં ચપળ અને આગેવાન બાગ લીધે, પારસી પંચાતના ધરમખાતાઓનાં ફંડ તથા મીકતોના ત્રશ્ચી સહિબોના સરનશીન તરફકે તે સહિબો હસતકનાં મુશળાં ધરમખાતાઓને ઉપલી મુદત મુકી એવણે પોતાના હમથરીક ત્રશ્ચી સહિબો સાથે સંતોષકારક રીતે કારોબાર સજાવ્યો, તેમજ પોતાના મુરખી પહેલા સર જમશેદજી જીજીબાઈ ખારોનિટે પોતે સજાવેલાં ધરમખાતાઓના કારોબાર, તે ધરમખાતાઓના સરનશીન તરફકે, પોતાના હમથરીક ત્રશ્ચી સહિબો સાથે, ઉમંગ અને કાળજીથી ચલાવી, એવણ સહિબે પહેલા સર જમશેદજીનાં નામની કીરતી જળવી રાખી. જરથોસ્તી

૫ બને જમશેદ, તા ૦ ૬ મી આગસ્ટ ૧૮૯૮.

ટોળાનાં લાખનાં સ્થળનાં કામકામોમાં આગેવાન બાગ સેવા ઉપરાંત એવલુ સહિષે સુબંધની સ્થળની કોમોના સમાપ્ત્ય લાખનાં ક્ષણકે બહેર કોમોમાં આગેવાન બાગ બંધને બીજી કોમોનો પણ સાહ પોતા તરફ મેળવેલો. નામદાર પહેલા સર નમચેદળ જીજીભાઈ બારોનિટુ' મુખારક નામ એવલુ સહિષે વગર કાંપ જગાડે પલીત જળવી રાખયું છે, અને તેવલુનાં નામને પમરડ સાહ રાખયેલો. વળી પોતાના મોઢા દરબજા છતાં એવલુ સહિષે હંમેશાં સાલિયાઈ, નજાતા, મીલનચારી, અને એક મુધા મહસથને છાત્રે એવો અમીરી ખવાસ જળવી રાખ્યાં હતાં, એવા ભગ્ના વડા આકાપરને યોવાથી પારસી ટોળાને માઠી યોટ મળેલો, અને તે યોટની દત્તગીરીબરી નોંધ અંગ્રેની અંગ્રુમનની આ સળા થેલો. આ દરખાસ્ત ને દરુર દારામજી પેશોતનજી મંજૂરુએ ટેકો આપ્યા બાદ ખાંબાહદુર શરિજ હોયંગ દરુરે દરખાસ્ત કીચી કે અંગ્રુમનની આ સળા પોતાના સરનશીત નામદાર સર દીનચાહ માણેકજી પીટીટ બારોનિટને અરજ કરેલો કે આ સળા તરફથી હાલ પચારે કરેલા પહેલા કરાવની એક નકલ, એક ઘટનાં પત્ર સાથે એવલુ સહિષે પારસી પંચાયતનાં ધરમખાતાંઓનાં કુંડ તથા મીલકતોના ત્રસરી સહિષે ઉપર, અંગ્રુમનનાં દફતરમાં નોંધવા માટે મોકલી આપવી, અને એક નકલ મરહુમ સર નમચેદળ જીજીભાઈનાં વીધવા બાઈ જરખાઈ તે ડાંગર લેડી જમચેદળ ઉપર અને એક નકલ મરહુમ ચેડના બાઈ શેડ કાવચજી બરચેદળ જમચેદળ તે સર નમચેદળ જીજીભાઈ (ચોથા) બારોનિટ ઉપર ઘટનાં પત્રો સાથે મોકલી આપવી. એ દરખાસ્તને એં શેડીઆરજી દાદાભાઈ ભરચાએ ટેકો આપ્યો.

મીં બરચેદળ રૂચતમજી કામાજીએ દરખાસ્ત કરી અને તેને મીં નવરોજજી જહાંગીરજી ગામડીયાએ ટેકો આપ્યો કે, “મરહુમ ત્રીજા બારોનિટ સહિષે સર નમચેદળ જીજીભાઈ પોતાના વખતમાં, આપણી અંગ્રુમનનાં ધરમનાં કુંડના ત્રસરી સહિષે, તથા આકાપર તથા બીજા આગેવાનેને પોતાની સાથે લેખને સુબંધની જરોચોસતી અંગ્રુમનને લગતાં કામકામે ને પ્રમાણે સંકાવતા હતા, તેજ પ્રમાણે તેવલુના બાઈ સર નમચેદળ જીજીભાઈ ચોથા બારોનિટ હવે પછી કામકામ સંકાવવું, તથા પ્રમુખો ને દરબજો સર નમચેદળ જીજીભાઈ ત્રીજા બારોનિટ મેળવતા હતા તે દરબજો સર નમચેદળ જીજીભાઈ ચોથા બારોનિટને આપવાને આ સળા કરાવ કરેલો.”

શેડ કેપચર નવરોજજી કામરાજીએ દરખાસ્ત કીચી અને તેને ડાં કાવચજી હેરમજીએ ટેકો આપ્યો કે અંગ્રુમનની આ સળા પોતાના સરનશીત નામદાર

સર દીનચાહજી માણેકજી પીટીટ બારોનિટને અરજ કરેલો કે તેવલુ સહિષે ત્રીજા કરાવની એક નકલ શેડ કાવચજી બરચેદળ જમચેદળ તે સર નમચેદળ જીજીભાઈ (ચોથા) બારોનિટ સહિષે ઉપર એક ઘટના પત્ર સાથે મોકલી આપવી.

શેડ કાવચજી દાદાભાઈ દુયાચે દરખાસ્ત કીચી અને તેને શેડ કરાંમરોજ રૂચતમજી જોચીએ ટેકો આપ્યો કે જરોચોસતી કોમના આગેવાન અને આબરદાર યહસયોએ કરેલી એજનેમાસને માન આપીને પારસી પંચાયતના ધરમખાતાંઓનાં કુંડ તથા મીલકતોના ત્રસરી સહિષે આ સળા મેલાવી તે માટે આ સળા તે સહિષેનો ઉપકાર માનિયો.

બાદ રાપોતાના ઉકારના કરાવો પચાર કરી સળા બરખાસ્ત થઈ હતી.^૧

તાં ૧૧ મી આગસ્ટ.

સુબંધનાં મુબીસીવાલ કારપોરેશનના એક અધિકારી સર નમચેદળ જીજીભાઈ (ત્રીજા) બારોનિટની ખાલી પડેલી જગા ઉપર નામદાર સરકાર તરફના એક અધિકારી તરીકે સર નમચેદળ જીજીભાઈ (ચોથા) બારોનિટને નેમ્યા હતા.^૨

અતરેના ફ્રેન્સ વાઇસ-કોનસલ શેડ જમચેદળ ચોરામજી શેડવાને તેમની ૧૪ વર્ષની લાંબી અને નીમકહલાલ નોકરીઓના બદલામાં ફ્રાન્સની સરકારે “વાઇસ ઓફ ધી ઓરડર ઓફ કમ્પેન્સ” નો ખેતામ આપ્યો હતો.^૩

૧ બને જમચેદ, તાં ૮, ૯ થી આગસ્ટ ૧૯૮૮. પુણાં થધે તાં ૮ થી આગસ્ટે નશરવાંજલ પીટીટ હાંલયાં દરુર હોચાંગજીનાં પ્રમુખપણાં હેલ જલેલી પારસીઓની સળાયાં મરહુમ સર નમચેદળનાં મરજીની હંલગીરી બતાવી પુણાં અને બરકીની પારસી કોચના વડા તરીકે સર નમચેદળ ચોથા બારોનિટની નેમજી કીચી હતી.

અમદાવાદ થધે તાં ૨૧ થી આગસ્ટે ત્યાંની દર-બેરયાં શેડ જાંગીરજી પેશતનજી વકીલનાં પ્રમુખપણાં હેલ જલેલી સળાયાં ચોથા સર નમચેદળને અમદાવાદની જર-ચોરાતી અંગ્રુમનના સુડી કાટોલા વડા આકાપર સ્વીકાર્યા હતા, તથા ડાં બાધુરજીનાં જરજી ચાટે હંલગીરી દેખાડી હતી.

૨ બોચી મંડેલે, તાં ૧૧ થી આગસ્ટ ૧૯૮૮. ૩ ડાઈચસ ઓફ ઈન્ડીયા, તાં ૧૭ થી આગસ્ટ ૧૯૮૮.

તા ૧૫ મી આગસ્ટ.

રાજ ૫ માહ ૧૨ (ચિં) ૧૨૯૦ વર્ષદેવરદી.

મરણ—૬૬૨ કેપ્પર નયરાવનજી પાંચજી—

ઉત્તર વર્ષ ૩૮). એવંજીને જનમ સુરત જીલ્લાનાં ઉત્તર ગામમાં પોતાનાં સમાધનાં સ્થાનં ઘેરમાં તા ૦ ૪ થી નવેમ-
બર ૧૮૯૦ ને દીને થયો હતો. ૧૮૭૮ માં લેવાન બાપા
લેઇ મેનિકલુલે થયા પછી ૧૮૮૦ માં એફ. ઇ. એ. ની
પરીક્ષા પસાર કરી, ૧૮૮૧ માં બી. એ. ની પરીક્ષામાં
નીબ્જળ થવાથી ગીલફોર્સ્ટ સ્કાલરશીપ મેલવવાનો કસ
કર્યો. અને ૧૮૮૨ નાં જાનેવારીમાં એ માટેની હરીફાઇ
કરી એવંજી આખા હિંદમાંથી રજી થયલા ઉમેદવારોમાં
પહેલા આખાથી એ સ્કાલરશીપ એમને મળી. તે બધ
૧૮૮૨ ના આગસ્ટ માસમાં હંબોડ ગયા, અને લંડન
યુનીવર્સિટી કોલેજમાં દાખલ થઇ, સાનચેનો બહુ શોખ
હોવાથી તે ખીલવવા સુનંદા ઉત્તરોદાની તાલીમ લઇ
મેહન કરવા માંડી. એમ. આર. સી. એસ., તેમજ
એમ. બી. ની તખીબી પરીક્ષાઓ પસાર કરી ફોરેનલીક
મેડીસીનની પરીક્ષા “આનરસ” સાથે પસાર કરવાનું
માન મેજલ્યું, એ તખીબી પરીક્ષાઓ પસાર કરવા સાથે
“મેચલર ઓફ સર્જરી” ની ડીગ્રી પણ મેલવી.
લંડન યુનીવર્સિટીની એમ. ડી. ની ડીગ્રી પહેલા વગમમાં
“ડબલ આનરસ” સાથે ૧૮૮૬ માં પસાર કરી. જે
મેજક અસાધારન હતું. ગીલફોર્સ્ટ હંડના દરદીઓ પણ
એમની એવી કૃતેલથી ખુશ થઇ નેમણી સુરત ઉપરાંત
એક વષ વર્ષ એ સ્કાલરશીપ આપી હતી. જેમ આજ
સુધી કોઇપણ ખીજ હિંદી વિદ્યાર્થીના આખમાં બન્યું નથી.
એ ઉપરાંત “ફારમાકોલોજી” નો વષુ અભ્યાસ કરી કાંઇ
નવી શોધખાતમાં ધ્યાન દોડાવવાને દરદીઓએ ૭૫)
પાઉંડની રકમ એવજીને આપી ઉત્તેજન તરીકે ભેટ આપી
હતી. એ અભ્યાસ માટે એવજી બર્મિંગહામ અને થીના
જાણીતા પ્રો. લીલીકની લેખારેટરીમાં જોડાઇ અભ્યાસ
મથાપ્યો, અને જાણીતા જર્મન વૈદ પ્રો. કોકની લેખારે-
ટરીમાં પણ કામ કર્યું. લંડન પાછા ફરી દીવાનાપણુંની
માંદગીના આસ અભ્યાસ કરવા માંડ્યો, અને તેને બગતી

૧ થેકા દોરાખ (પારીસર), અને ડા. જમશેદ
નયરાવનજી પાંચજીના નાજી.

એવજીનાં વલસાડ, નવસારી, સુરત, અને અમદા-
વાદમાં ઊંઘણી થયાં હતાં, તથા ઘણે કેકાણે એવજીનું
રોમિદોએ ધુનર્તેગમાં નાજ દેવાનું શરૂ કીધું હતું.

એવજીનાં જાનનાં અતરેની કટલીક નીસાણા તથા
શેષખર અને ઘણાં ખખર બંધ કરવામાં આવ્યાં હતાં.

એવજીની યાદગારીમાં સુંબડના તખીબોએ શંડ ઊલું
કરી રૂ. ૭૫૦૦) એકકા કર્યાં હતા, તેમાંથી ચાંદ મેડીકલ
કોલેજના કંપાઉડમાં વિદ્યાર્થીઓને માટે એક વાર્ડ “ડક્ટર
પાંચજી વાર્ડ” ને નામે આંધવામાં આવ્યો હતો. જે
તા. ૧૦ થી જાનેવારી ૧૯૦૨ ને દીને ડક્ટર કેપ્પર પ્રીનસી-
પાલે પોઝી ડુકયો હતો.

પરીક્ષા આપી. ધુરેપના ધણીક માનવંત વિદ્યાની ડેચી
સરદીશીકો અને બકામણ મેલવી હિંદ પાછા ફર્યા, જે
વેળા સુંબડના અવરતર લાડ રે હતા, જેવજી જરમન
વિદ્યાના તરફથી એમને મળેલાં સીફારસપત્રો વાંચી છક થઇ
ગયા, અને ચાંદ મેડીકલ કોલેજમાં કલીનીકલ મેડીસીન
તથા ફારમાકોલોજીના વધારાના પ્રોફેસર એમને નેમ્યા.
પણ એક હિંદીવાન આગલ વષે તે એવજી હંડીઅન
તખીબોને રજી નહી, અને એમને અનેક અગવડોમાં
નાખ્યાથી, થોડીક મુદતમાંજ એ કોલેજ, લેખારેટરી વગેરે
સાથેના સંબંધ જાડુકેના છોડવા પડ્યો. પણ સુંબડમાં
એમની પ્રેક્ટીસ ઘણી મોટી થઇ ગઇ હતી, છતાં જાહેર
કામમાં ઘણો બાગ લેતા. ૧૮૯૦ માં એમને માહબલિધર
પાતે ઘોડેધારી કરતાં સખત અસમકાત નડ્યો, અને કેટ-
લાંક અઘવાડાંની માંદગી પછી સાજ થયા. ૧૮૯૨ માં
સુખશાંતીની કોનગ્રેસમાં બાગ લેવા એવજી હંબોડ ગયા હતા.
એ પ્રસંગે હિંદી મણીની વધતી જતી સખાથી કેડેશપરના
મીલવાળાઓ ચીંતામાં પડ્યા હતા, તેઓને રાજી રાખવા
માટે મી. હોલટ હેલેટ નામના અહરથે હિંદી મજૂરોપર
પડતાં “હેવાનીયતબખી ઘાટકીપણું” ઉત્તર અનંકારીક
ધુનરે હંબોડમાં મથાવવા માંડ્યો હતો, જે હસવાભોગ,
ધુનરનો એવજી એવો તો અસરકારક રદીઓ એ કોનગ્રેસ-
માં તેમજ કોનગ્રેસની પાહર જાહેર બાણો કરીને આપ્યો.
કે “મી ટામલેસ” જેવાં વતને પણ પોતાની જુલ કજીલ
કરી પડી. હિંડુસ્તાનમાં સરકારી ખરથે પાથસુર ઇનસ્ટી-
ટયુટ ઉનું કરવાની એવજી હંડન માંગણીને એવજી કંડી
પાડી નાખી હતી. હિંદીવાન તખીબોને થતા ગેરઇનસાફ
ઉત્તર એમેએ સતાવાળાઓનું મજબુત ધ્યાન એમજી હતું.
લોડ વેલખીવાલા બાદશાહી કમીશન મનસુખ આંકડાઓ
સાથની જમાની આપી, સંમજ દર્શી તખીબોને વષુ લાખ
લેવાથી સરકારી તખીબી પાતાને ખરથના ઘટાડા સાથે
થનારા લામી પ્રવરાર કરી આપ્યા. સુંબડ યુનીવર્સિટીની
સેનટમાં તખીબી પરીક્ષાઓમાં ચારણમાં સુધારા કરવાની
જીજર ઊઠાવી, જેના પરીણમાં ચાંદ મેડીકલ કોલેજમાં
શીઝીલોજી તથા પેથેલોજીની મલતી તાલીમ વધારે
ઉંચા પ્રકારની થઇ. સુંબડની યુનીવર્સિટીના કોરપો-
રેશનમાં એવજી દાખલ થઇ ખીનદેહથેતેથેરનું તનદેશસ્તી-
આવું મહડતી પંકતીપર મેલવાને પુર હીનતથી સેવા
ખખરી હતી. પોતાની પારસી કામના બનાં મરિખી બહુ
દાઢ ખતાવી હતી. રાજખાઇ ટાવરવાલી ગમખાર હોનારત
વેળા તેનું સુજ શોધી કાઢવાને પોતાનો વખત અને પૈસાનો
બોગ આપી મથ્યા હતા, સુંબડમાં ફેલાયલી મરજી
વખતે પડેલની “પ્રારસી શીવર હોસ્પિટલ” સ્થાપી તેના
તખીબ તરીકે પોતે તદન મુકત સેવા ખખવવાની
હીમતવાળ ઉદારતા ખતાવી હતી. તે વેળા થેરમાં મોટો
અજારાટ હતો. મરજીના દરદીની નબીક જુનું તે પોતાની

તે હવે પછી નાણાં બરનારાઓની સભા ભાત્રાવી નકી કરવાનો ઠોડાવ થયો.^૧

ડાકટર ધામસ બલેનીની દરખાસ્ત ઉપરથી નામદાર પ્રમુખને ઉપકાર માની સભા બરખાસ્ત થઇ હતી.^૨

૧ એ ઈસમાં ભરપૂરી રકમોમાં મુખ્ય નીચે પ્રમાણે હતી:—૩.૧૫૦૦) સર દીનશાહ માલિકલ પીઠી; ૩.૧૦૦૦) બાઇ દીનશાહ નશરવાનલ પીઠી, બાઇ આવાંબાઇ શરૂ-મલ પીઠી, શેઠા લખાઇ શરૂમલ પીઠી, નવરોજલ નશરવાનલ વાડીઆ; ૩.૭૫૦) શેઠા કાવશલ દીનશાહ બધરસ; ૩.૫૦૦) શેઠા જમશેદલ અરદેશર વાડીઆ, બક-મનલ દીનશાહ પીઠી, એલલ દીનશાહ (કસંમીવાળા), સર બંદગીર કાવશલ બંદગીર; ૩.૭૦૦) શેઠ રૂસતમલ શોરામલ પાઠીવાળા; ૩.૨૭૫) શેઠ અરદેશર શોરામલ દસ્તુર કામદીન; ૩.૨૫૦) શેઠ જમશેદલ નશરવાનલ તાતા; ૩.૨૦૦) શેઠા એલલ શરૂમલ આલમબલેસના ઊકરાઓ; કાવશલ દાદાબાઇ કુપાશ, દાકાના નવામ, લીમડીના કાકોર સાહેબ, આદમલ પીરબાઇ, નવરોજલ માલિકલ વાડીઆ, સર સુલતાન મહમદશાહ આગાખાન, બાઇ સુલતામ બક-મનલ પીઠી, ડોસાબાઇ શરૂમલ કરાકા; ૩.૧૫૦) સરદાર શાહ કાસમ મીઠા, શેઠા બંદગીર, બનભાઇ, અને પીરોજ-શાહ બંદગીર પીઠી, બેકરાંમલ લખાઇ, રૂસતમલ બેકરાંમલ લખાઇ; ૩.૧૨૫) શેઠ બલભાઇ અરદેશર, નવરોજલ પેશનતલ વડકી, બા. બા. શોરામલ પદમલ; ૩.૧૦૦) શેઠા શાપુરલ શોરામલ અને રતનશાહ દાદાબાઇ, નશરવાનલ અરદેશર ડો. વાડીઆ, કરીમબાઇ ધનરોહીમ, બકમનલ લખાબાઇના ઊકરાઓ, બનભાઇ બકમનલ, બેકરાંમલ અને હોરમનલ મચેરલ કાગા, નવરોજલ બંદગીર ગામડીયા, કાવશલ શોરામલ પાઠીવાળા, બાઇ સુલતામલ શોરામલ પાઠીવાળા, ડાં બનભાઇ રૂસતમલ વાડીઆ, ડાં ધામસ બલેની, તલકમંદ અને શાપુરલ, હીગ હાઇનેસ માહરામ ગાયકવાડ, બંદગીરલ બેકરાંમલ દલાબ, સરદાર દસ્તુર હોશંગલ બગાસપલ, દસ્તુર બકમનલ બખાસપલ, સરદાર બેકરાંમલ, શોરામલ નવરોજલ તલાડી, શોરામલ માલિકલ દમણવાળા, બા. બા. હોરમનલ દાદાબાઇ, બેકરાંમલ નશરવાનલ સીરવઇ, મેસરસ કરમસી તથા નરતમ મેસરસ ગોલગદાસ વગેરે નાકની ગોડી રકમો દરેક કોમમાંથી ભરાઇ હતી.

બંડનથી પણ એ ઈસમાં હાંદસતાના આગલા ગોરાડ અમલદારોએ સર મચેરલ બેકરાંમલ ભાવનગરીના પારસે પૈડ ૭૭ શીંગડા ૧૧ રૂ.૫૬૦) ની રકમ ભરી મોકલી હતી.

૨ એ ઈસમાં નાણાં બરનારાઓની એક સભા તા. ૮ મી ડીસેમ્બર ૧૯૦૦ ને દીને ખસી હતી તેમાં નીચે મુજબ ભરપૂરી ઈસનો ફાલો કરવાને કેડમ્યું હતું:—

ઈસના એક સેક્રેટરી મી. ડેરડીનમસ નરોતમદાસે વાંચેલા હીસાબમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે, ૩.૧૮૯૩૪૦) ની રકમ વસૂલ થઇ હતી, બધારે ૩.૭૦૦) ની રકમ વસૂલ થઇ નહીં. ૩.૧૭૫૦૦) બીજા સાડાણમાં રકમની આબજીયાતે ૩.૧૧૦૦૦) મળતાં કુલે ૩.૧૭૫૦૦) ની રકમ કાઢવામાં હતી, જેમાંથી ખર્ચ-માદ જતાં ૩.૧૯૨૨૫૦) રકમથી, ભરાયેલા રૂપીઆમાં પારસીઓના ૩.૧૬૪૭૪,

તા. ૨ જી સપ્ટેમ્બર.

રોજ ૨૩ માઈ ૧૨ (ચિ. ૧) ૧૨૬૭ મલદેસરદી.

મરણ—દીનબાઇ તે મરહુમ નશરવાનલ માલિકલ પીઠીમાં વીધવા—ઉતર વર્ષ ૧૮. એવણ મરહુમ કેલ-લખાઇ દાદાબાઇના વડા દીકરા શેઠ મેહરવાનલ લખા-બાઇનાં બીજાં ભેટી હતાં. એવણને જનમ તા. ૧૨ મી જુલાઇ ૧૮૪૧ ને દીને મુંબઈમાં થયો હતો, અને ઇ. ૪૦ ૧૮૭૭ માં પોતાની ૩૬ વર્ષની વયે એમનાં લગન પોતાના કુટુંબના દીકરા શેઠ નશરવાનલ માલિકલ પીઠી સાથે થયાં હતાં. એમને એકપુત્રા દીકરા શેઠ જમશેદલ ૧૮૮૮ માં મેહસ્તનશીન થયાથી તે વખતથી એકાંતવાસ પકડી નેકી અને પુનર્નાં કામોમાં સીત રોકાયું હતું. પોતાના ધણીની હેવાતીમાંજ બાઇ દીનબાઇએ પોતાના મમાવા મરહુમ શેઠ મેહરવાનલ માલિકલ પુત્રની બાંડીબજારની દરમિયાન મકાન પુરાતન થવાથી તે પોતાને ખર્ચે નવે-સરથી બંધાવી તેમાં તા. ૩ જી જુન ૧૮૭૮ ને દીને જુના આદરીયાન તખ્તનશીન કર્યાં. ૧૮૮૮ માં મરહુમ દીકરા જમશેદલનાં ઉત્તમણમાં એવણે પોતાની ગીડાના ૩૫૦,૦૦૦) આવી પારસી આંરફનેજની રૂપાનામાં પહેલાં હીસા આપેા, એ આગું ઉધડવાને દીને ૩૧૨,૦૦૦) અને મરહુમ શેઠ જમશેદલની વર્ષને દીને બીજા ૩.૧૦૦૦) આપ્યા, તા. ૨ જી જુલાઇ ૧૮૯૧ ને દીને એવણે ૩.૨૨૨૫૦૦) તાં બાંદ પારસી પંચાયતના ઇસ્ટીઓને સ્વા-ધીન કરી તેનાં આજમાંથી શેહનશાહી દેહ મહીનાના ચોથા ગઢમવારની નાતવું જાહેર જમણ પોતાના દીકરાનાં પુન મટિ કરાવવાની ગોઠવણ કરી. બાદ તા. ૧૬ મી નવેમ્બર

મકામદેનાના ૩.૮૭૬, યુરોપીયોના ૩.૫૬૮, હાંદ-ઓના ૩.૪૭૬ તથા યાજ્ઞીઓના ૩.૨૪૫ હતા.

મી. અખીરદીન તખ્તમલએ દરખાસ્ત કરી, જેને ડાકટર કાવશલ હોરમનલએ ટેકા આપેા કે મરહુમ ત્રીજા પારોને સર જમશેદલ લખાબાઇની યાદગારીનાં ઈસના જે હીસામાં અનરરી સેક્રેટરીઓએ રજુ કરેાં તે બકાલ રાખવી. દરખાસ્ત પસાર થઇ હતી.

મી. ખરશેદલ રૂસતમલ કાગાએ દરખાસ્ત કરી કે ત્રીજા પારોને સર જમશેદલ લખાબાઇની યાદગારીનાં ઈસ-ની ભેગી થયેલી રકમમાંથી ૩.૬૦૦૦ મરહુમ સર જમ-શેદલની યાદગારીમાં મુજબ યુનીવર્સીટીને આપવા, અને બાકીની રકમ પારસી પંચાયતના નસરીઓને ખર્ચે અરજ કરીને સવાધીન કરવી કે, મરહુમ ત્રીજા પારોને સર જમ-શેદલ લખાબાઇનાં નામનું તેઓનાં આપવામાં જુદું આગું પાડી તેમાં એ રકમ ભરે કરી, તેનું દર વર્સે જે વયાજ બેપજ, તે સર જમશેદલ લખાબાઇ પારસી બેનીવીલક ઇનસ્ટીટ્યુશનની બેનલંગ કમીટીના નેમ્બરોને સવાધીન કરવું, જેઓ મરહુમ ત્રીજા બેનોને સર જમશેદલ લખા-બાઇની યાદગારી જળવાય તેવી રીતે પોતાની પુનસરી પ્રમાણે તેને બેપયોગ કરશે.

૧૮૯૧ ને દીને એવલુના ધણી બેઠસ્તનથીન થયા, ત્યારે પોતાની બગેચી પુછા બાઈ દીનબાઈને કથા વણુ બાઈ વીના ગમેતેમ ખરચવાની વસીહત કરી આપી ગયાં. પોતાના ધણીનાં ઉત્તમનાં એવણે રૂ.૨૩૧૫૦૦) ની રકમ ધરમ-ખાતે આપી વર્ષ દહોડા સુધી દર મહીનાની બાળને દીને ધરમખાતે રકમ આપી હતી. માર્સીએ દીને પુતાને બવાનીપેંડના બંગેલા ત્યાંના જરથેસ્તીએને સર-અવસરે વાપડવાને “ન. મા. પીટી હૉલ” ને નામે બેઠ આપેા, તથા તેની મરામત, ફેરફાર અને કીયા માટે હદિયા બાંધવા વગેરેના રૂ.૧૫૦૦૦) ખરચ્યા. તથા તેનેા નીબાવ અને કદમી મેપિદ રાખવા વગેરે માટે રૂ.૧૦૦૦૦) અનામત આપ્યા. તથા પુતાની “દેવીડ સામુન ધનકુમ” અસાધ્યમ “મા રકતીતના મે વોર્ડ બાંધવા રૂ.૮૦૦૦) અને બીલ” ધર્મખાતાઓમાં રૂ.૩૦૦૦) આપ્યા હતા. બીલ મહીનાની બાળને દીને પડેલ કાલખાળને બગતી ૨૦૦૦૦) ચોરસવાર જગા અને તેપરના બંગેલા જેની કીમત તે પેળા રૂ.૫૦૦૦૦) અકાતી હતી તે જ. ન. પીટી ઓરફ-નેબને બેઠ આપેા. કોટમાં જુને મોડીખતે રૂ.૫૦૦૦૦) નું એક મકાન ગરીબ પારસી વીધવાએને ફક્ત આઠ આનાનાં મારસીક બાઈ ચોરડીઓ આપવાની સરતે “ન. મા. પીટી વીધવાઅમ” ને નામે બેઠ આપી “પુલ્લ” સુકસુ, અને તેની મરામત માટે રૂ.૫૦૦૦૦) ની રકમ અપાહેડી કાઢી. હમચીને દીને રૂ.૨૦૦૦૦) ની રકમનાં બાળમાંથી ઓરફનેજમાં છોકરાએને ૧૮) વર્ષના થયા પછીખી એકુ બે વર્ષ રાખવાની જરૂર હોય તો રાખી તેનાં બવાજમના માસિક રૂ. ૧૦) છોકરા દીઠ લેવાને ખદોખસ્ત કરો. સાતમાં અને આઠમાં મહીનાની બાળને દીને રૂ.૫૦૦૦) અને રૂ.૨૫૦૦૦) અનુક્રમે ગરીબ દીવાના જરથેસ્તી-ઓની પરવરશીનાં ન. મા. પીટી ફંડમાં આપ્યા. નવમાં મહીનાની બાળને દીને તેફરાંન મધે દરેકેર બંધા-વવા રૂ.૧૨૦૦૦) તથા કેરમાંના આતથમેરેશમાંની મરા-મત માટે રૂ.૭૦૦) અને ગરીબ જરથેસ્તીઓનાં રૂઢાંણીનાં ફંડની મંડળીને રૂ.૧૦૦૦) એક મકાન બંધાવવા આપ્યા. “લેડી શાકરબાઈવાલી જનવરેશીનાં આચરીટક” નાં કમ-પાઈડમાં દરદી દોરે માટે એક વોર્ડ બાંધવા રૂ.૬૦૦૦), અને રૂ.૫૦૦૦) ની રકમ હરાંન દેશમાં જરથેસ્તી ધરમને બગતી નહીં જણાવલી કેતાપેા ખરીદવા આપી. અને રૂ.૨૦૦૦૦) ની રકમ તેનાં બાળમાંથી જુદી જુદી બાળને કી છોકરાએને જગાડવા ઓરફનેજમાં આપ્યા. તથા શેઠ નયરવાંનજીની વર્ષીને દીને રૂ.૨૦૦૦૦૦) રૂપીયા મે લાખની રકમ જ. ન. પીટી ઓરફનેજમાં આપી કે તેનાં બાળમાંથી માખાપ હેવાત છતાં પાલણુ કરવા અચકત હોય તેના છોકરાએને બવાજમ આપી રાખલ કરે. એ ઉપરાંત એ સાલમાં જુદાં જુદાં ફંડોમાં

રકમો બરી, રૂ.૨૨૫૦૦) ની રકમ પંચાપતના દુકી સાહેબેને પોતાના મરહુમ ખાવાંદના પુત્ર માટે દર સાલ મેહર મહીનામાં મહમમારની નાતનું જમણુ કરાવા આપી હતી, અને પોતાની દોત્રી બાઈ હમાબાઈ ફરાંમજ પીટીની નવજોતને દીને રૂ.૭૦૦૦) ધરમ ખાતે આપ્યા હતા.

ઈ ૪૦ ૧૮૯૩ માં બાઈ દીનબાઈએ સુરત મધે રૂ.૪૨૫૦૦)માં એક દરેકેર રૂ.૧૩૦૦૦) ને ખરચે પોતાના ખાવાંદની નેપતે પરધાવી રૂ.૩૦૦૦) ની નોટ તેના નીબાવ માટે આપી હતી, અને સુરત મધે એક નયા-ખાનું પોતાના મેટાને નામે રૂ.૩૦૨૫) ને ખરચે બંધાવી ઇનજીન હેડ. મરહુમ શેઠ નયરવાંનજી માણેરજ પીટીએ એતવાઈ ખાતે કીસપેનસરીનું મકાન નજીક રૂ.૪૫૦૦૦) ને ખરચે બંધાવવા માંડ્યું હેડ, તે તૈયાર થવાથી, બાઈ દીનબાઈએ જ્વન કરાવી “પુલ્લ” મેલાયું હેડ. એજ સાતમાં એવણે સુરત મધે એક ધરમનું દવાખાનું બોલ-વાને સરકારને રૂ.૪૦૦૦૦) આપવાની માંગણી કરી હતી. પણુ તે કાંઈ કણુલ રખાવલી સાલમ પડતી નથી, અને તેજ પ્રમાણે જુખંછની મુખીસીપાલીટીને એક જાહેર હૉલ બાંધવાને રૂ.૫૦૦૦૦૦) પાંચ લાખ આપવા માંગ્યા હતા. પણુ તે માંગણીખી જારમે પડી છે. બદનેરા તથા આકોલામાં અંબેક સગડીનું મકાન બંધાવી આ વર્ષમાં ઇનજીન હેડ. પુના મધે પોતાના મેટાને નામે “મેડી-કમ લાઇબ્રેરી” સ્થાપવા રૂ.૨૦૦૦), જો નો પીટી ઓરફનેજમાં છોકરાએને હુનર શીખવવા રૂ.૫૦૦૦), અમરેલીની દરેકેરના નીબાવ માટે રૂ.૩૦૦૦) અને સુરત કાતીડની દરેકેરની મરામત માટે રૂ.૧૪૦૦) આપ્યા હતા.

પોતાના એકપુરા દોત્રા અને વારસ શેઠ જીજીબાઈ ફરાંમજ પીટીનાં બગત તા. ૩ જી મારચ ૧૮૯૪ ને દીને થયાં તેની ખુશાલીમાં રૂ.૩૪૦૦૦) ધરમ ખાતે આપ્યા હતા. પોતાના મરહુમ મેટાને નામે એતવાડીમાં એક કચરતયાળા બંધાવી તે જીજી સર જમથેદજીને હાથે ખુશી મેલાવી હતી. મરહુમાનાં રકતવીડમાંઓનાં આમમમાં બીમારેા માટે એક વોર્ડ રૂ.૨૦૦૦૦) ને ખરચે આ સાલમાં બંધાવ્યો. નવસારીમાં દોખમાં આગળ જવાની સડક રૂ.૧૪૦૦૦) ને ખરચે બંધાવી તેની મરામત માટે રૂ.૨૦૦૦) અનામત આપ્યા હતા, અને એજ સાલમાં રૂપીયા ૭૫૦૦૦) ને ખરચે સુરતની પાસે અપેવિશાં બીચપેર સામ-માં જરથેસ્તીએને હવાફર જગા માટે એક કુચરે સેની-ટેરીયમ બંધાવી તેના નીબાવ માટે રૂ.૧૫૦૦૦) આપ્યા.

ઈ ૪૦ ૧૮૯૫ માં પોતાના મરહુમ કીસપેન આપ્યા વર્ષની બાળને દીને રૂ.૧૦૦૦૦૦) એક લાખ જ. ન. પીટી ઓરફનેજને કાખાર બેઠાઓ માટે, અને

રૂ.૫૦૦૦) નું વ્યાજ ત્યાં મારેજ લાયક પરીક્ષકોને આન-
રેરીયમ આપવા આપ્યા. તથા ત્યાં જાપાખાનું, સુધાર-
ખાનું; અને કચરતથાલાનાં મકાનાં રૂ.૨૭૫૫૦) ના ખરચે
ખંધાયાં. એજ સાલમાં એમના જમાન શેઠ દરમિજ
દીનશાહ પીટીટ યુજ્યાં તેમનાં ઉત્તમનાં રૂ.૩૦૦૦૦)
ધરમપાતે આપ્યા. તથા તારાપોરની દરમિજર, સુરતની
દાખ્યાપર જમાની શરૂક, લીઆરામાં દરમિજર, અને
કુડીયાનાની શરૂકી વગેરે હજારોને ખરચે ખંધાયાં.

તાં ૧૬ મી માર્ચ ૧૮૯૬ ને દીને જામખાં દરમિજ કીનારે એક સેન્ટિરિયમ રૂ.૯૭૫૮૧) ને
ખરચે ખંધાવી ખુલ્લું શુક્રું અને તેના નીભાવ મટે
રૂ.૨૫૦૦૦) અલાહિદા કાલમાં, અને એજ દીને એટલે
પોતાના વાહલા દીકરાની નવમા વર્ષની બાળને દીને
જ. ન. પીટીટ આંરકુનેજવાળાં મકાનમાં એક દરમિજર
રૂ.૧૨૨૧૦) ના ખરચે ખંધાવી પરાધાવી, અને લાલખાગ
અધીની આચરે ૩૫૮૮૫ ચોરસવાર જમીન અને તેપરના
મે ખંગલા સાથે જેની કીમત રૂ.૨૫૦૦૦૦) હડીલાખ
ધાયછે, તે આંરકુનેજનાં ફંડને ભેટ આપી તેની ઉત્તમનાંથી
૬) શેઠનશાહી મોવિદના હોકરાઓને આંરકુનેજનાં રાખી
યોજાધરમગીનું કામ શીખવવાનો, અને દરમિજરમાં
કાદી-તેલ વગેરેના ખરચનો દાખાવત કચેરો. એજ વર્ષ-
માં કોટેકીલ જ. ન. પીટીટ લાલખેરી મટે રાનકદાર મકાન
ખંધાવવાનો પાષો તાખવાની કીપા સર દીનશાહજી માણે-
કજી પીટીટને હાથે કરાવી, જે રૂ.૨૧૬૦૦૦) ને ખરચે તેષાર
થઈ ૧૮૯૮ ના મે માસથી વપકાસમાં આપ્યુંછે.
એ સાલમાં કુકાળ-મરકી વગેરેના જે ત્રાસ થઈ રહ્યો
હતો તેમાં એ મરહુમ બાઈએ હજારોની રકમ ઉદાર હાથે
ગામિયામ આપી હતી. જેવી કે ગરીબ જરૂરયાતીઓને
સરતો અનાજ આપવાનાં ફંડમાં રૂ.૧૦૦૦૦), હિરુસ્યાન-
નાં કુકાળ ફંડમાં રૂ.૬૦૦૦), વગેરે.

મયાં વર્ષમાં ગીરગામ કાકોરદાર આગલ એક મોડું
ધર રૂ.૮૮૦૦૦) ને ખરચે ખરીદી તેમાં રૂ.૧૫૦૦૦) ને
ખરચે, ધરતો કેસર કરાવી એક બાજુ વીધવાયમ સ્થા-
પવાનું કામ આરંભ્યું હતું, પણ તે એમનાં મરજી વેળા
તેષાર થયું ન હતું.

એ રીતે તેણે છેલ્લાં સાત વર્ષમાં રૂ.૨૫૦૦૦૦૦)
પરમીય લાખની જાહેર સંખાવત કરી હતી, અને ખાનગી
જામખાનશાહ એટલી હતી કે ખાનગી સંખાવતની ધણી
રકમની કહેવાયછે. પારસીઓમાં એવી મોટાં દીલ-
સુરદાની કેલ બીજી સી આજ સુધી થયલી સંજ-
ગાઈ નથી. એવજી ખરચમાં પ્રેરકારી સંખાવતી, પરીપકારી,
અને પરમજી ખાનુ થઈ ગયછે.

તાં ૩ જી સપ્ટેમ્બર.

આજનાં "સેંટ પાલસ" નામનાં લંડનમાં જવાનાં
ચોપાનીયામાં મરહુમ ડાંગ કેપ્સચર નશરવાનજી બાપુરજી-
ની સ્ત્રી તથા પારસી હાસીટજનાં ત્રણ સિતે આપવામાં
આયાં હતાં.

તાં ૪ થી સપ્ટેમ્બર.

આજ દીને મરહુમ બાઈ દીનશાહ તે મરહુમ શેઠ
નશરવાનજી માણેકજી પીટીટનાં વીધવાનાં ઉત્તમનાં તેમની
પોતાની પુત્રીમાંથી રૂ.૨૦૦૦૦૦), દીકરી બાઈ આવાં-
બાઈ તે મરહુમ શેઠ દરમિજ દીનશાહ પીટીટનાં વીધવાએ
રૂ.૧૫૦૦૦), વડુ બાઈ હીરાંબાઈ તે મરહુમ શેઠ જમશીદજી
નશરવાનજી પીટીટનાં વીધવાએ રૂ.૩૦૦૦), દીકરીના દીકરા શેઠ
જીજીબાઈ દરમિજ પીટીટ રૂ.૭૦૦૦) તથા તેમનાં ધણીઆંની
બાઈ દીનશાહએ રૂ.૧૫૦૦), દીકરીની દીકરી બાઈ હમાંબાઈ
દરમિજ પીટીટ રૂ.૩૦૦૦), જે સર દીનશાહજી માણે-
કજી પીટીટ બારેનિટ તથા હોકરાઓએ રૂ.૫૫૦૦),
બેહન બાઈ આવાંબાઈ તે મરહુમ શેઠ કાવચજી દીનશાહ
પીટીટનાં વીધવાએ રૂ.૫૦૦), બાઈ શેઠ દાદાબાઈ મેર-
વાનજી જીજીબાઈએ રૂ.૫૦૦), બનિજ શેઠજી મેર-
વાનજી મચેરજી જીજીબાઈએ રૂ.૫૦૦), બાઈ મરહુમ
શેઠ ધનજીબાઈ મેરવાનજી જીજીબાઈનાં કુટુંબી
રૂ.૨૫૦), તથા મેશરમ ખરચેજી એડ સનસે રૂ.૨૦૧)
મઠી રૂ.૨૩૬૮૫૧) ધર્મખાતાઓમાં આપ્યા હતા. ઉત્તમ-
ણાંની સેવેર નાયમે દસ્તુર કેપ્સચર જમાસપણએ પોતાના
બાવાની તરફથી હાજર થયલા અધેશનાનોને બાઈ દીનશાહજી
બહુતરમાં નામ દેવાની બનાંમજી કીધી હતી, જેને દાખલના
નાયમે દસ્તુર કેકાબાદ આરબાદ નોશરવાનિટકો આપ્યો હતો.

પાછથી રાતનાં ઉત્તમણાંમાં બાઈ દીનશાહની પોતાની
પુત્રીમાંથી રૂ.૨૫૦૦૦), દીકરી બાઈ આવાંબાઈએ
રૂ.૫૦૦૦), બનિજ શેઠ અહમદજી દીનશાહજી પીટીટ તથા
કુટુંબી રૂ.૨૦૦૦), બનિજ એ. સર દીનશાહજીની બેટી-
ઓએ રૂ.૧૦૦૦), બનિજ શેઠ શોરામજી કાવચજી પીટીટ
રૂ.૨૫૦), તથા બેહન બાઈ સુલખાઈ મનચેરજી દાદીચેટ
રૂ.૨૫૦) મઠી રૂ.૩૩૫૦૦) ધર્મખાતાઓમાં આપ્યા હતા.

૧ બીજે જામશીદ, તાં ૫-૬ સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮.

ચરફ બાઈ દીનખાઈનાં ઉત્તમણાં હિલાસા, વજાસા,
મેરમાં, બીલીચાં, ગંદવી, નવસારી, સુરત, ભરૂચ,
વડોદરા, અવધવાદ, ધંમતપુરા, ઈકોર, સીકદવાદ, અવ-
રોળી, નારંગી, સતારા, સુપાલી વગેરે કેલેજી થયાં હતાં.

તા ૪ થી સપ્ટેમ્બર.

રોજ ૨૫ માહ ૧૨ (ચિં) ૧૨૬૭ યજ્ઞેન્દ્રદી.

મહત્ત્વ—દીનચાહ દાદાભાઈ અપ્પા—ઉમર વર્ષ ૪૦.

સુખદની “પારસી નાટક મંડળી” ના એક મહત્ત્વ અને મિત્રતા હતા. પોતાની મંડળી સાથે મધરાત્રિ યેસા કરતા ગયા હતા, ત્યાં એમનું મરણ નીપજ્યું હતું.

તા ૫ થી સપ્ટેમ્બર.

રોજ ૨૬ માહ ૧૨ (ચિં) ૧૨૬૭ યજ્ઞેન્દ્રદી.

મહત્ત્વ—અરશદેજ પેહરમંજી નાણાવતી—ઉમર

વર્ષ ૮૮. એવણુ સરકારી કમીશનરીય પાતામાં મુખ્ય કરી અમદાવાદમાં નોકરી બજાવી, પેનશન ઉપર ધણું વર્ષ થયાં રીટાયર થયા હતા, અને સુરત મંચે ગુજર્ણા. અમદાવાદના રેલવાય વેળા ત્યાંની પારસી પંચાયતના સર-નશીન હતા.

દાદર મંચે એક નયાખાનું બાંધવાને સારું થેડ ફર-ડનજી બદમનજી જીજીભાઈએ તે તરફ આપેલી પોતાની ૧૦૦૦) વાર નજીન પંચાયતનાં ફંડના દરેકી સહિયોને એક આપી હતી.

સુખદનાં સુનીસીપત કારપોરેશનની સ્ટેનડીંગ કમીટીના એક અધિકારી ડાકટર કેપ્તયર નયરવાંનજી બાકુરજીની જગ્યાએ કારપોરેશને આજ દીને થેડ કાવચજી પેહરવાંનજી સરાફને સુઢી કાઢ્યા હતા.

સર જ. જી. પા. મેનિચાલંટ ઇન્ટરીટ્યુટના એક અધિકારી મરહુમ સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારીનેટની જગ્યાએ આજ દીને થેડ અરશદેજ રમતજી કામાજીને નેમ્યા હતા.

૧ એવણનાં પુત્રને માટે એવણની પારસી નાટક મંડળીએ મધરાત્રિ એક ખાસ યેલ કરી તેની આખી આવક રૂ.૧૧૪૬૫.૫૦ મધરાત્રિ જરૂરીયાતી અંજીનનાં ફંડમાં એવી સરનથી આપી હતી કે ત્યાંની પારસી ધર્મશાલામાં એક ઓરડા વધારેલા, અને સ્વાનોને જીમિદા કરવાની જગ્યાની માસપાસ એક પાકી દેવાલ બંધાવવી. એ સરત દરેકી-એકાએક બાલ રાખી, એ તરફ અંજીનનાં ફંડમાંથી કેટલોક ખર્ચ કરી ધર્મશાલાનાં મકાનમાં બીજા કેટલોક રેસાર કરી પછવાડે એક બીજા વરંડા વગેરે બંધાવ્યો હતો, અને તે તૈયાર થવાથી તા. ૨૧ થી ને ૧૮૯૮ ને દીને જયન કરી વાપડવાને બાહોલે પ્રક્રયા હતા.

૬-૭ જાને જમશેદ, તા. ૬ દી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮.

૪ જાને જમશેદ, તા. ૬ દી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮.

તા ૬ થી સપ્ટેમ્બર.

રોજ ૨૭ માહ ૧૨ (ચિં) ૧૨૬૭ યજ્ઞેન્દ્રદી.

મહત્ત્વ—જમશેદજી દોરાબજી બાલકાકા—ઉમર વર્ષ

૮૧. એવણુને જનમ સુરત થેહરમાં ઇ. સ. ૧૮૧૮ માં થયેા હતા. જ્યાં થોડીક ગુજરાતી ઇંગ્લેજ કેળવણી લેવા બાદ એવણનાં સાસુ બાઈ બચુભાએ પેશતનજી વકીલ એવણને પોતાનાં અમદાવાદ થેહરમાં લઈ ગયાં, અને કલિક-ટરની આંડીમાં કારકુનની નોકરીએ રહ્યા. બાદ વડોદરા રેસીડંસીમાં ઉપડીથી હેડ એકાઉન્ટન્ટ થઈ અને ૧૮૭૦ માં પેનશનપર રીટાયર થયા, અને છેલ્લાં ૨૮) વર્ષ અમદાવાદમાં જીવ્યાં.

તા ૧૫ થી સપ્ટેમ્બર.

રોજ ૧ માહ ૧ (ચિં) ૧૨૬૮ યજ્ઞેન્દ્રદી.

એ ૦ બીખાજી જમામજપજી દરુર પેહરજીનાં જાન્યો જોધપુરના માદરાજના બાળઅવસ્થામાં શિક્ષક હતા, તથા હાલ ત્યાંની માહિજ નોખલય સ્કુલ જેમાં સરદાર તથા અમીરઉમરવાના છોકરાઓ શિખે છે તેના મુખી-ટેનન્ટ છે, તેમને માદરાજ સરદારશીંગજી બાહદુરે સોનું એના-યત કહ્યું, મેથલે સોનું પગમાં પેહરવાના હક આજ પારસીઓનાં નવાં વર્ષને દાહરે બખચયોછે, એ માત પારસી-ઓમાં પેહરવેહણુ એવણને જ મળ્યું છે.

તા ૧૭ થી સપ્ટેમ્બર.

કલીઆંજીવાલા ડાકટર રતનજી રમતજી દાદીના તથા થાંજીવાલા ડાકટર ફરાંમશાન અરદેશર સુચને મેલેલા ખાનબાહદુરના બેતાબની સતદ આજ દીને થાંજીવાલા કલે-કટર મી ૦ મેરશીમે પોતાના બંગલામાં એક મેલાવડા કરી એનાયત કીધી હતી.

તા ૧૮ થી સપ્ટેમ્બર.

મરહુમ ડાકટર કેપ્તયર નયરવાંનજી બાકુરજીએ સામાન્ય પ્રજાને લગતાં કામો ઉતારત ધણી સુશકેલી તથા સંકટના વખતમાં તારીફ બાયક હીમત તથા દીઘસંજીથી બીનસવારે અને ધણી કીમતી ભેજો ખાસ કરીને આપણા પારસી ટોળાની જે અમુલ્ય સેવા પારસી હાસી-પી-

૫ થેડા રતનજી, કાવશજી (બરમાહના ચાલ પોરક ચારટર જનરલ), ચોરાબજી, અને અરદેશર જમશેદજી બાલકાકા વગેરેના ખાવા.

૬ જાને જમશેદ, તા. ૨૪ થી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮.

એ જીવન તા. ૧૧ થી રૈયરવારી ૧૮૯૬ ને દીને માહરાજની સાલસરેહને દીને એમને પાળખી અને “તાઝીબ” ત્રુ ચાન મળ્યું હતું, એટલે એમી જામીરે ફરજાસમાં બજ ત્યારે પાદરાજ સાહેબ હીદીને એમને આપકાર આપે.

૭ જાને જમશેદ, તા. ૨૨ થી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮.

રહના સંબંધમાં તથા ખીજા કામોથી બળબી હતી તેવણનાં આકાશ મરણથી આપણા ટોળાને જે બારે બાર ગઇ તથા કુખ ઉપજ્યું તે જાહેર કરવા તથા તેમની યાદગારી કામચલાવુ રીતે જાણ કરવા સારું જરૂરી હતી અંગ્રજીમનની એક જાહેર સભા બાંધબંધે સમાગમમાં સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારેનિરતા પ્રજાપણમાં હેલ મલી હતી. સરનશીન સાહેબે મરહુમ ડાક્ટર બાહુરજીની તારીખમાં કેટલુંક કહી સંબંધાત્મા બાદ હાનિરખલ પીરોજશાહ મેહરવાનજી મેહતા, સી. આઇ. ઇ. એ દરખાસ્ત કીધી અને તેને શેઠ ખરશેદજી રૂચતમજી કામાજીએ ટેકા આપ્યો કે :—

“ ડાક્ટર કેપ્પર નશરવાનજી બહાદુરજી જેવણ રોજ ૫ મે માહા ૧૨ મે મેહતાજી, ગાથા ૫ મે કમી, અને ૧૨૬૭ યજ્ઞજરદી, તા. ૧૫ મે આગસ્ટ અને ૧૮૯૮ ને વાર સોમને દીને ૩૮ વરસની ઉમરે સુખધમાં વાલકેશવર ખાતે “ દીના લોડન ” ખગલામાં હક થયાછે, તેવણનાં આજીવન અને કુખદાયક મરણ માટે જરૂરી અંગ્રજીમનની આ સભા પોતાની હલગીરી જાહેર કરેછે. સધળી કામોનાં કેટલાંક સામાન્ય લાભોનાં કામો ઉપરાંત, પારસી પંચાયતનાં ધરમખાતાઓનાં ફંડ તથા મીલકોતના વચડી સાહેબો હસકંડ ઉભાં થયાં “ ગાંધીયા તાવ માટે કામચલાઉ આચારીયજી ઉભી કરવાનાં ફંડ ” માંથી ચલાવવામાં આવતી પારસી શ્રીવર આચારીયજી જેવણ સાહેબે મરજીનાં સંકટ યોગ્યે ધણી મુશ-કેલી વચે, ધણી બાહેથી, ચાલાકા અને ઉદયોગથી અને વળી ધણી પીરજ, હીમત અને સચ્ચી સાથે, ખીન-સવારથે, ધણીક કીમતી બોગે ચલાવી હતી અને તેમ કરી જેવણ સાહેબે પારસી ટોળાની માટી સેવા બજાવી હતી. પોતાના ટોળાના આવા એક બાહેથ, ઉમંગી અને ઉપયોગી નરનાં મરણથી જરૂરીસતી ટોળાને માંડું કુખ ઉપજ્યુંછે અને તે માટે અંગ્રજીમનની આ સભા પોતાની હલગીરી જાહેર કરેછે, અને પોતાના સરનશીન નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારેનિરતા અરજ કરેછે કે જેવણ સાહેબે મેહતાજીની કરી એક વતથી આ સભાની હલગીરી ડા. બહાદુરજીના પીતા શેઠ નશરવાનજી દોરાબજી બહાદુરજીને જાહેર કરવી.”

સ્પુર દારાબ પેશોતનજી સંજણએ દરખાસ્ત કીધી અને તેને ખાનમાહુર શીરોજ શાંજી સ્પુરે ટેકા તથા ડાક્ટર કેપ્પર મનચેરજી હીરામાજીકે તથા મી. કુવરજી મેહરવાનજી મેહતાએ વધુ ટેકા આપ્યો કે :—

મરહુમ ડાક્ટર કેપ્પર નશરવાનજી બહાદુરજીની યાદગારી બજાવી રાખવા માટે જરૂરીસતીઓમાં એક ફંડ ઉજી કરવાને આ સભા રૂચત ધારેછે અને તે ફંડ માટે નાણું એકઠું કરવા સારું અને જે નાણું એકઠું થાય તેમાંથી કેવા પ્રકારે યાદગારી રાખવી તે બાબે ગોઠ-

વજી કરવા સારું એક કમીટી, એ નામોમાં વધારે કરવાની સલાહ સાથે, નેમવામાં આવેછે.

બાદ રાખેતાના આખારના કરાવે કરી સભા ખરખાસ્ત થઇ હતી.

તા. ૨૩ મે સપ્ટેમ્બર.

કમીટીના વાજા શેઠ મેહરામજી રૂચતમજી ધનજીભાઈ મેહતાએ લંડન મધે સેવાયતી ઇડીઅન સીલીય મરવીસની પરીક્ષા ફેલેમ્ દીધી પચાર કીધી હતી.

શેઠ પેશતનજી શીરામજી જીજીભાઈને મેહલા ખાંન-બાહુરના બેતાબની સુદ આજ દીને કહના નામદાર રાવે પોતાના મેહલામાં એક દરખાસ્ત બીડી બેતાબન કીધી હતી, તથા પોતાની તરફથી એક સરખાવ મિટ આપેલું હતું અને ખરીબે દીને જીજીભાઈ પારસી અંગ્રજીમન તરફથી તેમને સુખારકબાદીનું એક માનવત આપવામાં આવ્યું હતું.

૧ એ કમીટીમાં નીચલા ચરચેથી બાંનરરી સેક્રેટરી નેમ્યા હતા :—જેસરસ રૂચતમજી ધનજીભાઈ શેઠના, રજુનજી આલેકજી કાંગા, રતનજી બજનજી કુપારી, ડાક્ટર શીરામજી રૂચતજી દાવર અને ડાક્ટર જાંઘીર જમશેદજી ખરશેદજી લીલાંજીવાળા.

એ જંડમાં બધા મલી ૩.૨૮૬૦૪) ભરાયા હતા, અને તેનો લીયોગ કરવા નાણાં ભરનારાઓની તા. ૧૦ મે રૂચરવારી ૧૯૦૦ ને દીને અલેલી સભામાં નીચે જીજીભાઈ થયા હતા :—મરહુમ ડા. બહાદુરજીની યાદગારી રાખવાનું જંડ આજી રાખવું. એ જંડમાં હાલ સુધીમાં જે રકમ ભરાઈ છે, તથા હવે ધણી તેમાં વધારો થાય તેમાંથી ખરખા બાદ જતાં, જે રકમ બાકી રહે તે, “ ડાક્ટર કે. એન. બહાદુરજી સેનીટરીયમ ” એ નામનું મકાન પારસીઓના લીયોગ માટે દેવલાલી યા ખીલ જગાએ એક યા વધુ સેનીટરીયમો મધે બાંધી તેનો બજીક નીમાવ કરવા વાપરવી. એ કામ પાર પાડવા માટે તેને લગતી સરવે પ્રકારની અવસથા કરવાની પુરતી સલા સાથે નીચલા ચરચેથીની કમીટી તેમાં વધારો કરવાની સલા સાથે નેમવી. એ કમીટીને જંડના સેક્રેટરી-એએ એ જંડના હાલના નાણાંની રકમ, ખરખા બાદ કરી, સવાધીન કરવી. કમીટી : જેસરસ જાંઘીર મેહરામજી મરગા-બાન, નશરવાનજી દોરાબજી મીરજાં, જાંઘીર જમશેદજી ખરશેદજી, સીરાબજી રૂચતજી વારડન, ડા. નશરવાનજી હીરમજીકે આકસી તથા રજુનજી આલેકજી કાંગા.

જેવણની એક બીલોરપર કીતરેલી તસવીર જેસરસ કાંગા યદરે પાડેલી માસીક મળદનાં ધરાકો વરખે મી. શીરામજી લીજીભાઈ પાલખકોટી હિયારાંજી પડાવેલી તા. ૨૩ મે સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮ ને દીને એક જાહેર મેલાવડામાં સર જમશેદજીએ શ. કા. ઇન્ટરડીયુકમાં બોલી મુકી હતી.

૨ જાને જમશેદ, તા. ૧૯ મે સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮.

૩ જાને જમશેદ, તા. ૨૪ મે સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮.

૪ જાને જમશેદ, તા. ૨૬ મે સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮.

તા ૨૪ મી સપ્ટેમ્બર.

શ્રી જમશેદજી નથરવાનજી તાતાએ પોતાના વારસાના ફાયદા માટે મોટી રકમનું એક ફાંદ કરેલું છે, તે ફાંદમાંથી દર સાલ લગભગ સવા લાખ રૂપિયાની આમદાની અતરે કાઢેલોમાં આપવામાં આવતી કેળવણીમાં ૫૨૨ થઇ આદિર પડેલા ગ્રાન્ડુએટોને રથને લાભ થાય તેવી શોધઓજ કરવાને બાવકને અભીઆસ કરાવવા તેમજ વધારે ઉંચા પ્રકારના શીક્ષકો મેજવવા વગેરે સારું બંડન મધે ઉભી કરવા કરાવેલી “ ઈસીંગ યુનીવર્સીટી ” ના નમુના ઉપર આ રથમાં પણ એક યુનીવર્સીટી કાઢવા માટે આપવા નથી કહ્યું.”

તા ૨૫ મી સપ્ટેમ્બર.

શ્રી પેશવનજી મેહરવાનજી તલાડીએ સુરતનાં રતમ-પરાનાં મેહદીના તથા માણેદા સાધનાં દોખમને લગતી જમીન ઉપર એક મોટા કુવા તથા હવાડાં ૧૧૧૦૦ અરસી ખંધાવી આપેા હતા.”

તા ૨૬ મી સપ્ટેમ્બર.

રોજ ૧૨ માર્ચ ૧ (ચિં) ૧૨૧૮ વર્ષેજન્મી.

મરજી—દરુર જમાસપજી મીનેચેદજી જમાસપ-આયાના—ઉમર વર્ષ ૧૮). એવણનાં જન્મ તા ૨૨ મી નવેમ્બર ૧૮૩૦ ને દીને થયો હતો. નાનપણમાં થોડીક

૧ જાને જમશેદ, તા ૨૭ મી તથા ગુંબધ સખા-આર, તા ૨૬ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૬૮.

૨ જાને જમશેદ, તા ૨૬ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૬૮.

એ જમીન ઉપર બાધ આપ્યાએ તે પાંચસાહેબ આદરજી જમશેદજી બાળપણનાં બેડીએ એક પાકો દર-વાજી બંધાવી આપેા હતા.

૩ દરુર કેપસર અને નાથમે દરુર મીનેચેદજી જમાસપજી જમાસપઆયાના બાવા.

એવણનાં મરણની ખપર જાણી પ્રોફેસર મીસે અત્રે-નાં રાધમસપર લખેલું પત્ર નીચે આપે છીએ:—

TO THE EDITOR OF THE TIMES OF INDIA.

Sir,—I only learnt to-day, by the courtesy of a friend who sends me a copy of your issue of Oct. 1st, of the sad loss which has befallen all of us in the death of the venerated Dastar, Dr. Janaspjee Minoosheherjee, High Priest of the Parsees.

No person with whom I have ever corresponded has more touched me by his genial dignity and kindness, and I feel as if I had lost, indeed, a closely-endearred friend. His letters to us in Oxford made the most favourable impression upon our leading men; and his magnanimous gift of the most ancient manuscript of the Yasna not only enriched the collections of this Univer-

સિટી, but was the means of multiplying the treasure in fac-simile, so that inopinent investigators could learn from it how to read ancient handwriting.

No Asiatic was more honoured in Oxford, as was shown by the wholly exceptional gift of our degree of D.C.L. in absentia.

His portrait, in large form, adorns one of the most conspicuous public rooms devoted to Indian interests; it hangs on the wall of the Reading Room at the Indian Institute, and it will be draped with mourning on the occasion of my opening my course of lectures as Professor of the University.

This will be no empty token of regret. . . . Believe me to be, Sir, yours most sincerely,

LAWRENCE HEYWORTH MILLS,

Professor of Zend Etymology in the University of Oxford.

119, Ilfey Road, Oxford, 16th Oct., 1898.

[Times of India, 5th November, 1898.]

અરજીઓ સીધીવાલી દરમિયાન ધજાવાળાં નળનની કીધા એકાવાના પથકવાલા અધિકારીનાની ફરમારથી એવણે કરી હતી, અને ત્યાં કેટલીક વાવળે આવી હતી. નામદાર મોહરાણી વીરોદ્ધારીનાની પાળે પુત્ર ડુધુ એક એડીનમરે. મુખ્યદ આઓ તેની મુલાકાત એવણે તા. ૧૭ મી માર્ચ ૧૮૭૦ ની રાત્રિ પરજ ખાતે ખાચ લઇ તે નામદારને જાહેર બાથમાં લખેલું એક દુવાનું એડેસ મિટ આપ્યું હતું.

૪. સ. ૧૮૭૫ થી અત્રેની જરથોસ્તી દીનની બેલ કરનારી મંડલીના એવણે પ્રમુખ નેમાયા, અને તે મંડલી હસ્તક ધણીક વાવળે કરી ધણીક સવાલા ચરવાયા હતા. ૧૮૭૭ માં નામદાર સરકારે એવણને મુખ્ય ધુનીવરસીદીના ફેલા નેમા. એજ સાકમાં એવણે પેહલથી, યુગરાવી અને હાંચેલ ડીક્ષનરીના ૧ થી બાગ બાહર પાડ્યા અને તે પછી બીજા ત્રણ બાગ બાહર પાડવાયે. ૧૮૮૦ માં એવણની આગેવાની હેઠળ “જરથોસ્તી કીધા અને ધર્મ ઉપર એતકાદ વધરાવનારી મંડલી” ઉભી થઈ હતી જેના એવણે સેવક મુખી ચરનચીન હતા. તા. ૨૧ મી જુન ૧૮૮૨ ને દીને એવણની આગેવાની હેઠળ મળ્યામ તરફ રહેનારા પારસી બાપ અને જુદેદીન માયને પેટના ૯ જણાઓને મુદરેહ કુચી પહેરાવવાની કીધા કરવામાં આવી હતી, જે વેળાએ કોમમાં કેટલીક તકરાર તથા ચક્રવાત માલી હતી. ૪. સ. ૧૮૮૩ માં લંડન ખાતે મણેલી છઠીવારની “આરીયંટલ હાનરનેચનલ કોનગ્રેસ” માં એવણનો લખેલો “અવસ્તાના થોડાક અગતના બેલોના અબ્યાસ” એ બાબતનો રેસાલો વંચાયો હતો. ૧૮૮૪ માં એવણને જરથોસ્તી ગુપ્તીનળન ધુનીવરસીદી તરફથી “ડાકટર એક આરીયંટલ સાવનચ” ની માનમુચ્ક પદવી મળી હતી. ૧૮૮૬ માં ભગરયા મોખેદો માટે ચંદનવાડી તરફ અંજુમનના ઉપરાટથી બાંધવા માટેનાં નવાં આતથકરહેના પાવાની સથાપના એવણે કરી હતી, અને તે આતથકરહેની હદિલાવાલી જગા તૈયાર થયે તે તા. ૨૧ મી આગસ્ટ ૧૮૮૭ ને દીને ધળવી, એ મકાનના દરબાર તરફ એજ દીનથી એવણને સુકરર કીધા હતા. તા. ૨૧ મી અક્ટોબર ૧૮૮૭ ને દીને એવણને અમેરીકન આરીયંટલ સોસાયટીના એક “કોરચ-પોર્ટીંગ મેમબર” તરીકે બાલકીમીર ખાતે મણેલી સભામાં ચુડી કાઢવા હતા. ૪૦ સં ૧૮૮૯ ના મે માસમાં એવણના વડા મેડા એ. ડી. જોર્જના એકાએક યુગરી જ્ઞાથી પારસી કોમમાં એવણે તરફ ધણી દીલસોજ એઆઇ હતી, અને તે વખતે અત્રે તથા દેશવરના પારસીઓએ સર દીનશાહી વીડીટની આગેવાની હેઠળ એક ફંડ ઉઘાડી તેને “દરુર ભમાચથળ મની-વેહરુટનો દરજ્જો સાવવનાર ફંડ” એવું નામ આપ્યું હતું. તેમાં રૂ.૨૧૭૬૨ ની રકમ ભરાઇ હતી, જેના ૧/૩ ભાગ દરુરરુને આપી બાકી રૂ.૧૪૦૦૦ નું એક રૂ.૨૧૭૬૨ ના વારસોના બાગ માટે ફંડ છે. ૧૮૮૯

ના નવેમ્બર માસમાં એવણને એક્સકરડ ધુનીવરસીદીની ‘ડી. સી. એલ.’ યાને “ડાકટર એક સીધીય લોઝ” ની આનરરી ડીગ્રી આપવામાં આવી હતી. ૧૮૯૦ ના ફેબ્રુઆરી માસમાં એવણે હિંદુસ્તાની સેલહાગાહે ગયા હતા, જે વેળા કલકત્તા, અલાહાબાદ, આગ્રા, લખનૌ, કાનપોર, બાનસી વગેરે ઠેકણેના પારસીઓએ એમને ધણું માન આપ્યું હતું. એવણે અલાહાબાદ તથા બાનસીમાં ત્રણ બાગકોની નવજોત અરથનુમવાળા મોખેદ વગર પોતાને હાથે નાહન નહવાડી કીધી હતી. ૧૮૯૨ ના સપ્ટેમ્બર માસમાં લંડન ખાતે મણેલી ઉગમણ તરફની બાયાઓના અબ્યાસીઓની આરીયંટલ કોનગ્રેસમાં મરહુમ પ્રોફેસર ડારમોરેટરે કુરોપ અને અમેરીકાના જાહેર વિદ્વાનો તરફથી એવી દરખાસ્ત રજુ કરી હતી કે, “મુખ્યવાળા દરુરે પેશોતન બેહરામજી તથા જ્ઞામાચળ મનીચેહરજી એ એક્સકરડની બોડલીઅન લાઇબ્રેરીને અવસ્તાનાં ને કીમતી કદીમ હાથનાં લખનાં પુસ્તકો મિટ આપાયે તે માટે એ દરુર સાહેબોના ઉપકાર માનવો.”

૧૮૯૩ ના સપ્ટેમ્બરમાં સીકોગા ખાતે મણેલી ધરમ સંબંધી કોનગ્રેસના હેવાલનાં બે દફતર તેના પ્રમુખ ડા. બેરેટ્ટે બાહર પાડ્યાં હતાં, તેનાં પેહલાં દફતરમાં એવણની એક તસવીર આપી, વખાણ કરી. એજ સાકમાં બાહરે ખાતે થેઝ અરદેશર બેહરામજી લીજુવાળાએ અંધાપેલી દરમિયાન પરથવાની કીધા કરવા એવણે બાહરે ગયા હતા. ત્યાંના જરથોસ્તીઓએ એવણને પંજબના દરુર તરીકે સીઆલ એકાડી હતી. એજ વર્ષના આગસ્ટ મહીનામાં એવણે આક્સકરડની લાઇબ્રેરીને મિટ આપેલી ૪૦ સં ૧૩૨૩ માં લખાયાની ધજાવાળાં પુરાતમ પુસ્તકની આક્સકરડ ધુનીવરસીદીએ “કાલા ટાઇપ” કરાવી તેની ૨૦૦ નકલો આપેલુ છપાવી પ્રગટ કરી હતી. ૧૮૯૬ માં ભરચની થેઝ થાપુરજી શેરાખજી નારીયજવાલાની દરમિયાન જ્ઞાવાળી કીધા કરવા એવણે ભરચ ગયા હતા. ૧૮૯૭ ના જુન માસમાં એવણે “અહબાદ મારેહ જરીરાન” યાને પહેલવી શાહનામાની બાબદના પહેલવી ઠેકણેના પહેલા બાગ બાહરે પાડ્યા હતા. તેમાં નોશરવાંન આદેલની નસીહતેનો સંગ્રહ પણ છે. એજ સાકની તા. ૧૭ મી અક્ટોબરે ચંદનવાડી ખાતે અંજુમનના ઉપરાટથી ભગર સાકના મોખેદો માટે નવું આતથકેહરામ અંધાવાની સરે આગેવાની એવણે લીધી હતી અને તેનાં ફંડમાં પોતે ભતે મેહનત કરી ધણુંક નાણું ભરાવ્યું હતું. એ આતથકેહરામ પરથવાની સથળી કીધા એવણનાં ઉપરી-પણ હેઠળ થઇ હતી તથા તેના વડા દરુર તરીકે એવણને નેમા હતા. એ વેળાએ એવણને આતથકેહરામ કમીડી તથા જુદા જુદા મોખેદો અને બેહદીનો તરફથી બધી મલી ૪૩) મોખેદો અને મુખ્યની જરથોસ્તી અંજુમનનાં

દેડના દરદીઓ તરફથી પણ એ આતશબેહરામના દરુર તરીકે એક શેઆલ એકાદવામાં આવી હતી.

એવલુ બહુ સાધેશ અને મીલનસાર હતા અને ૩૭ વર્ષ સુધી ઘણાં માન અને ઇજત સાથે તેવણે દરુરી અધારી હતી.

તાં ૨૮ મી સપ્ટેમ્બર.

આજ દીને મરહુમ દરુર ભાસપણ મીનાચેહરજી ભાસપઆશાનાં ઉઠમણમાં મેથની દરેકેહરના પંચકી એં ફરમજી હોરમજી માદને મરહુમ દરુરજીનું નામ જરથોસ્તી દીન આઇનની કીઆઓમાં ખીભ યુજોનાં નામ સાથે દેવાને દરખાસ્ત કીધી હતી જેને શેક રૂસતમજી ડાયાભાઇ શેકનામે ડેકા આપેા હતો અને તે સુખના પસાર થઇ હતી. એ પછી અંગુમનનાં ઉધરાતનાં આતશબેહરામની કમીડી તરફથી તેના એક શેકેટરી શેક શાપુરજી મેહરામજી કાગરકે એક અંગુમન પત વાંચી મળેલાવી મરહુમ દરુરજીના વડા મેટા નાપમે દરુર કેપથરે ભાસપણને આતશબેહરામના દરુર તથા ખીભ મેટા એં મીનાચેહરજી ભાસપણને નાપમે દરુર નેમલા બાપેનું જાહેર કીધું, અને તે સુખ્ય અધે ભાઇ-એને પ્રમુખ શેક ભલભાઇ અરદેશર શેકનામે શેઆલો હોરાડી હતી. એ પછી દરુર કેપથરેને નીચે સુખ્ય જીદી જીદી ૨૩ શેઆલો હોરાડવામાં આવી હતી:—

(૧) ભગશીયાઓનાં નવાં આતશબેહરામની કારીખાર મંડળી તરફથી; (૨) યુ'અઇની ભગરસાથની અંગુમન તરફથી; (૩) સર દીનશાહ માણેકજી પીટી ખારેનેટ તરફથી; (૪) મીં રૂસતમજી ડાયાભાઇ શેક તરફથી; (૫) એરવદ જહાંગીર મેરવાનજી કાવક તરફથી; (૬) વાંદરાની દરેકેહર તરફથી; (૭) શેક કાવસજી દીનશાહ એડવાળા તરફથી; (૮) દરુર જમશેદજી રૂસતમજી ભાસપઆશાના તરફથી; (૯) એરવદ પેસતનજી રૂસતમજી કાંગા તરફથી; (૧૦) સુરતના નવાં આદરાનના ત્રમીએ તરફથી; (૧૧) શેક પનાંજી હીમજીની દરેકેહરના ત્રમીએ તરફથી; (૧૨) એજ દરેકેહરના આધારનાને તરફથી; (૧૩) કામાપાળના ત્રમી તરફથી; (૧૪) શેક જીજીભાઇ દાદાભાઇના ધરમપાનાં તરફથી; (૧૫) મીં ખમનજી દીનશાહ પીટી તરફથી; (૧૬) મરહુમ દરુર ભાસપણ એલજી ભાસપઆશાના હોકરાઓ તરફથી; (૧૭) મીં રૂસતમજી નાનાભાઇ મેહરામજી જીજીભાઇ તરફથી; (૧૮) મીં મેરવાનજી જીજીભાઇના હોકરાઓ તરફથી; (૧૯) મરહુમ શેક નથરવાનજી માણેકજી પીટી તરફથી; (૨૦) આશમનદેરાળની કુાં તરફથી; (૨૧) આપાપાળની કુાં તરફથી; (૨૨) કોલનાં મોળવાડની મીં પેસતનજી નથરવાનજી ગીદીવળાની અગીવારી

તરફથી; અને (૨૩) જરથોસ્તી ધરમ તથા કીયાઓ ઉવર એતેકાદ વધારાવારી મંડળી તરફથી.

દરુર કેપથરેએ પોતાને મહેલાં આ માન માટે અંગુમનના ઉપકાર ધરતા શયદામાં માનવો હતો.

તાં ૨૯ મી સપ્ટેમ્બર.

શેક જીજીભાઇ ફરમજી પીટી અને શેક ફરમદેજી રૂસતમજી જેશને મરહુમ મર જમશેદજી જીજીભાઇ ખારે-નેટ, સી. એચ. આઇ. તથા મરહુમ શેક દાદાભાઇ બહમનજી જીજીભાઇની જગોએ યુ'અઇની પારસી સીક મેટીપોનીઅમ કોરડના ડાકીમેટા નેમ્યા હતા.

તાં ૩૦ મી સપ્ટેમ્બર.

પુણાં પાતે આજ દીને જરવામાં આવેલાં ઉ'અઇ ભતના ઘોડાઓનાં પ્રદર્શનમાં શેક નવદેજી નથરવાનજી વાડીઆ, સી. આઇ. ઇ. ને પેલના વાંના ઉ'અઇ પ્રકારના ઘોડાઓની જોડી તેમજ "ડુક" નામના એક સરસ ઘોડા માટે ઇનામે મળ્યાં હતાં.

તાં ૧ ઈ અક્ટોબર.

આ વર્ષ પારસીઓમાં મરકીના ઉપદ્રવ આગયજી મામથી ઘોડા કમી થયેા હતા. પંચાતના દરદીઓએ હેડ-ખીસા કાઢી પારસીઓને મરકી શેહરમાં લાગુ પડે તે આગમજી રસી યુકાવવાની સુખનાં કીધી હતી, તથા મરકી વિષે કોટમાં

૧ જામે જમશેદ, તાં ૨૬ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮, દરુર ભાસપણનાં હોમજી હોવાડા, મદેવી, નવસારી, સુરત, અજધવાઇ, વરોડા, સીકેદરાપા, આહાવા, એડન, વિગેરે મથકોએ થયાં હતાં.

૨ બીએ જવં ગેઝેટ, તાં ૨૬ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮.

૩ જામે જમશેદ, તાં ૩ જામે અક્ટોબર ૧૮૯૮.

૪ ઇ. સ. ૧૮૯૮ અને ૧૮૯૯ વર્ષી (તાં ૨૫ મી મે ૧૮૯૯ સુધીમાં) ૬૫૪૨ પારસીઓએ યુ'અઇમાં રસી યુકાવી હતી.

ભરૂથ મધે બનેવારી ૧૮૯૬ થી મરકી લાગુ પડી હતી, અને ઘણક પારસીઓ મરી ગયા હતા. પારસીઓ પાટે જુદી ઠાસીયલ તથા સેથીગિયન કાપ પનાંની પંચાતે જાની કીધી હતી. રંડનાં શેક શાપુરજી ખરનેરજી ભરૂથાએ ૬.૫૦૦ ભયાં હતા. તાં ૮ મી જાનવારીએ કલેક્ટર મીં કનડીએ મરકી ઘણી દેવા પાછળ એઓ મેડેનલ લેતા હતા તેઓનાં વખાણ કરી મીં રાફનશાહ પેસતનજી બરૂ અને મીં દીનશાહ રાફનજી જનવાળા, જે બેજ અહરથી ખીભમરકાની મેકરેમાં પલેજ સુખીનનડેટ હતા, તેઓ મરકીનાં કામ પાટે જે મદદ કરતા હતા તે સાથે તેઓને આપનાર માનવો હતા.

હીડી સહારે જે પલેજ કમીસન નવેજમ્બર ૧૮૯૬ થાં નેમ્યું, તેમાં પારસીઓમાં કરાંથી પાતે બનેવારી પાછલાં કાકર સોશમજી જાણેકજી કાકાએ તથા અજધવાઇમાં પા.

માણિકુલ શેઠની વાડીમાં ડાકટર નાનાભાઈ નવરોજી કાતરકે તા. ૧૨ મી અક્ટોબર અને મી. ૦ દારાશા રતનજી ચીમગરે હેરમજી વાડીઆના આતશબેદરામમાં તા. ૧૮ મી અક્ટોબર તથા ડાકટર રસમ નાનાભાઈ રંજીનાએ કા. બ. બનાજીનાં આતશબેદરામમાં તા. ૨૨ મી અક્ટોબરે તથા ડાકટર નાનાભાઈ નવરોજી કાતરકે બારેકેડેડ સર ન. જી. ના એલાહી-બાગમાં તા. ૧ લી નવેમ્બરે બાણજી આપ્યાં હતાં.

બા. બગનજી એલજી વાડીએ જ્યાંની આવી હતી. સુરત ખાતે લશ્કરનું કરનજી કેપ્ટન શેરામજી નરીશાન, ખા. બા. ડા. ૦ પાલજીજી હોરમજી દાદાઆનજી તથા ખા. બા. ડા. ૦ કોશાબ પેશનજીએ જ્યાંની આવી હતી. વડોદરા ખાતે ડા. ૦ અરદેશર કોશાબાઈ કુપર, ડાકટર પરીજીશાહ ડી. કુપર (અકલેસરના), નરસવાલા ડા. ૦ રતનજી ભગથેજી પતીગરા, અને વડોદરાવા ડા. ૦ ધનજીભાઈ હોરમજીજી જેનાં જ્યાંની આવી હતી.

ગુપ્તમાં કચીશન પાકું રૂપરવારીની અધવચાં ૪૫૧ પછી ડાકટર નાનાભાઈ નવરોજી કાતરક, ડાકટર કાવશજી મેહરાજી સરશ, ડાકટર કેપ્ટન શેરામજી ધનજીભાઈ, બંગ્ગીર કેપ્ટન કાવશજી, ડાકટર મેહરાજી નવરોજી દારામજી, નાનાભાઈ અરદેશર ગુપ્ત, ખાંનખાદુર ડાકટર નરસાનજી હોરમજીજી મેહરાજી; પછી મધે ડાકટર મેરમજી શેઠીઆરજી નરસા; ગુપ્ત મધે (પાચરના અધવચાં) પેશનજી મેહરાજી સરશ, ખા. બા. બગનજી મેહરાજી પટેલ, તથા શેરામજી રાણિકજી દમણ-વાલાએ જુવાની આવી હતી.

નારંગોલ અને તેની આજુબાજુનાં ગામોમાં રૂપર-વારી ૧૮૯૪ થાં મરડી રેલાઈ હતી, અને ધણીક જરૂરીયાતોએ તેના બાજુ હતા તેમજુ સંકટ ઠાવવા માટે પંચાયતના ટ્રસ્ટીઓએ ૪૬ કીલુ હટ્ટુ, જેમાં રૂ. ૧૯૬૦.૦૦ ભરાયા હતા.

વલસાડ મધે ૧૮૯૪ ના ચાન્સી પાછી મરડીની શરૂઆત પારસીઓમાં થવાથી હાસપીટલ ૪૬ કીલુ કીલુ હટ્ટુ, તથા નવરોજી બાગમાં પારસી હાસપીટલ કાઢી હતી. આ બાગ શરૂ પેશનજી નવરોજીએ વાવડવા આપ્યા હતા અને ડાકટર બંગ્ગીર મેહરાજી મેહરાજીજી તથા ડા. ૦ પાલજીજી હોરમજી દાદાઆનજીએ તે હાસપીટલમાં મદદ આપી હતી.

ડાકટરના રેવવાસીઓએ તા. ૨૦ મી જુન ૧૮૯૪ ને દીને ત્યાંની ધર્મશાલામાં શ્રી રણછોડજી ચાકરાજનાં મંદીરમાં રાવસાહેબ હરદેવસંચ અનુપસંચ ગુનશીનાં પ્રવચન પછાં ડુંકળ જલેલી સળાચાં નીચલે કડાવ મસાર કીધા હતા:—

“ડાકટર ગાખના રહીયા જેઓ આ બહેર સળાચાં એકઠા થયાંજી તેઓ એકત્રતે કાવ કરેજી કે મેડાના કલેક્ટર મી. ૦ જી. ડી. એન. કાવશજી, ડાકટર-મનજીજી શેરામજી પેરુડવાળા તે મેડાના સીવીલ સર્જન, અને મી. ૦ કીસન-સીંગ દેવોસીંગ ડાકટરના હાસપીટલ આસીસ્ટન્ટ એજીએ પલેંગ ફર કરવાનાં કામોએ એવી સરસ રીતે ચાલ્યાંજી કે તેની કરર પીઠાનમાં વમર રહેવાનું નથી, અને તેમને આંતરજી-પુરુષ આખારે જાન્યો વીજ આજુ નથી, માટે તેઓ સેવનાં ભાગાર થાને છે.”

તા. ૩ જી અક્ટોબર.

ગુપ્ત શેઠના સુખારા અર્થે સરકારે સ્થાપેલ હમવરવમેટ ટ્રસ્ટની બારડનાં કારપોરેશન તરફના એક અધિકારી તરીકે શેઠ દીનશાહ એલજી વાજાને ગુડી કાઢ્યા હતા.

ડા. ૦ નાદરશાહ હોરમજીજી ગુપ્તીઓએ પોતાના મરહુમ બાહ શેઠ બંગ્ગીરજીની યાદમાં ફેડમાં પોતાના રેહવાનાં ઘેરમાં એક ધર્મગુ દવાખાનું લાચાર જરૂરીયાતોએ જ્યાં પંચાયતના લવાજમ મેળવતાં હોય તેઓ માટે ઉઠાડ્યું હતું.

તા. ૬ મી અક્ટોબર.

શેઠ જીજીભાઈ દરામજી પીટિ (તે પાછમથી થયમ, સર દીનશાહ માણિકુલ પીટિ) કલાધવ દુરગ, ધનજીભાઈ દાદી દાદીશ, કુવરજી મહેરવાનજી મહેતા, અને સોરામજી રતનજી બાટલીવાલા સામે ગુપ્તના વડા મેજીસ્ટ્રેટ મી. ૦ સાન્ડર્સ સ્પેરની કોર્ટમાં એવો વાંક મેલ્યો કે જોડો અપરાધ ગુપ્તી નાણાં એકાધવાને માટે તેઓએ એકા ઘડ મનસુખી કીધા હતા તે કેસ ઉપલા મેજીસ્ટ્રેટ ગુપ્તના અપરાધોએ તેવાસનારી સેશન કોર્ટમાં નોંધ્યા હતા ત્યાં કેટલાક દીવમ ગુપ્તી જરૂરીય કેન્ડી સનગુપ્ત આરોપી દુરગ સામે પહેલાં જુદી તપાસ ચાલી હતી અને શેવટે તેને જુદીએ એકમતે નીરોપ દરાવી છોડી મેલ્યો હતા. આ ઉપરથી પાકીના આરોપીઓની ઉરના ચાન્સી એવી લીધા હતા અને તેમને તે મરદી ગુપ્ત કરવામાં આવ્યા હતા.

તા. ૧૦ મી અક્ટોબર.

રોજ ૨૬ માઈ ૧ (શે. ૦) ૧૨૬૮ યજ્ઞજરદી.

મરજી—મેહરાજીજી મોટાભાઈ, પંચગનીવાલા— ઉમર વર્ષ ૯૦, તા. ૧૦ મી અક્ટોબર ૧૮૫૨ ને દીને એકગુ મી. ૦ જોન ચેપન નામના ડૉક્ટર સાથે પંચગની મધે તેનો બંગલો બાંધવાને ગયા હતા. તે વખતે ત્યાં મજુરો મલવા કાઠુ હોવાથી એમને બહુ મેહનત પડી હતી. પછી ત્યાં બંગલાઓ બાંધવાનાં કંઠાકટનું કામ તેઓ

૧ જાને જમશેદ, તા. ૪ થી અક્ટોબર ૧૮૯૮.

૨ રાત્રે ગોરતાર, તા. ૬ થી અક્ટોબર ૧૮૯૮.

૩ I. L. R, 23 Bom. 213.

જેન ગુરુદાસ ૪૫૬૧ તરફથી એક ગુપ્ત શાક્તી નાંદનાબાઈ કાવશજી ધનજી સુચે બોલી જુવાની આપવાનાં વાંક માટે ૪૫૬૧ નાંડવાની પરવાનગી ઉપલા જડે આપી હતી, જેની રહે મેજીસ્ટ્રેટ સનગુપ્ત તપાસ ચાલવા બાદ તેને બીનતકસીરવાર દરાવવામાં આવ્યા હતા.

૪ પંચગનીવાલા શેઠ એલજી. મેહરાજીજી મી. ૦ ના બાપ.

કરતા હતા, અને પંચમની તથા માહબસેશ્વરના રહીશોમાં જનમીના થઇ પડ્યા હતા અને સારા ગુણમાં હતા.

તા ૧૩ મી અક્ટોબર.

શેઠ દીનસાહેબ અરથેજી ઘણ, બી. એ; એલ. એલ. બી. એ હાઇ કોર્ટના સોલીસિટરની પરીક્ષા ફેલ્ડમાં દીધી. ૫ માર કીધી હતી.

તા ૧૩ મી અક્ટોબર.

રોજ ૨૯ માઈ ૧ (ચિં) ૧૨૯૮ યજ્ઞેશ્વરી.

આજ દીને મરહુમ બાપ મેહરબાઈ તે શેઠ મોટાબાઈ બી.માજી કંત્રાકરનાં ધણીઆનીનાં ઉમણામાં તેમના બાપદે થાણુ છાત્રામાં આવેલી પોતાની ૩૪૦ વીંધા જમીન, ૬૨ વીંધા દીઠ ૩૦૫ ના ભાવે તેની કીમત રૂ.૫૫૦૦ ની ગણીને એવી સરતે આપી કે સર્વે ઉક્રમત પોતાના તાબામાં રાખી એ રકમનું સેકંડ ૪ ટકા લેખિનું આજ જુદાં જુદાં ધરમખાતાંઓમાં આપતા જવું, કયાં ધરમખાતાંઓમાં તે હવે પછી નહીં કરવામાં આવશે. એ ઉપરાંત બીજાં બેસીએએ રૂ. ૩૧૦ ધરમખાતાંઓમાં આપ્યા હતા.

તા ૧૬ મી અક્ટોબર.

મરહુમ બાપ સાહેબ દીનબાઈ નંચરવાંજી પીટીટનાં મરણુથી પારસી કોમમાં જે દલગીરી ફેલાઈ હતી તેની નોંધ અંગ્રજીમનનાં દફતરમાં લેવા સાથે જરૂરોસ્તી અંગ્રજીમનની એક જાહેર સખા આલખણેસ બાગમાં સર જમશેદજી જીજીબાઈ બારેતેટનાં પ્રજુખપણાં ફેલ મલી હતી. સરનશીન સાહેબે મરહુમ બાપ દીનબાઈની તારીફમાં કેટલુંક કહી સંબંધાવ્યા બાદ શેઠ જમશેદજી અરથેજી જમશેદજીએ દરખાસ્ત કીધી અને તેને શેઠ હોરમજી ઘાઘા-બાઈ જડને ટેકો આપ્યા બાદ પચાસ થઇ કે:—“આપણા ટોળાનાં એક સખીવજીદ બાનુ બાઈ દીનબાઈ નંચરવાંજી માણેજી પીટીટ, જેવણુ રોજ ૨૩ મો માહ ૧૨ મો શેહન-સાહી અને ૧૨૯૭ તથા રોજ ૧૮ મો માહ ૧ લો કદમી અને ૧૨૯૮ યજ્ઞેશ્વરી, તા ૨ જી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮ ને દીને ચરમ (૬) ની ઉમરે હક થયેલ, તેવણનાં મરણુ મટે જરૂરોસ્તી અનજીમનની આ સખા પોતાની દલગીરી જાહેર કરેલે, મરહુમ બાપએ તજ્જીક રૂ.૫૫૦ ૨૫ લાખની જાહેર સખાવત કરીલે અને બીજી કેટલીક છુટી સખા-વત કરીલે, જેના આંકડા જાહેરમાં આવવા નથી. પોતાના મરહુમ પતીને પગલે સાહી એવણુ બાપએ પોતાની મોટી

સખાવતથી પારસી ટોળાના લાખનાં ધણાં કામોમાં મદદ કરી હતી. એવણુ બાપની કેટલીક સખાવત જેમ જરૂરોસ્તી ટોળા મટે હતી, તેમ કેટલીક નવાનજાતના તફાવત વીના સરવેનાં બનાં મટે હતી. પોતાની ખાનગી સખા-વતથી અને ગરીબજીરુઓમાં તરફની અતથત ઘણ અને દીલસોઝીથી ધણાં ગરીબોના એવણુ પાબનહાર થયાં હતાં. કુકાળ, રેલ, આગ વગેરે સંકટોના વખતમાં પોતાના માણુસજાતબાઈઓને મદદ કરવામાં એવણુ બાપ હંમેશાં પોતાની સખી દીલગીરી દેખાડતાં હતાં. એવાં એક સાદાં, સદગુણી અને સખી બાનુનાં મરણુ મટે જરૂરોસ્તી અન-જીમનની આ સખા દલગીરીબરી નોંધ લેલે, અને પોતાના સરનશીન નામદાર સર જમશેદજી જીજીબાઈ બારેતેટને અરજ કરેલે કે આ સખાની દલગીરી મરહુમ બાપનાં મેટી બાપ આવાંબાઈ ફરામજી પીટીટને અને નખીરા શેઠ જીજીબાઈ ફરામજી પીટીટને પત્રોથી જાહેર કરે અને આ નોંધની એક નકલ પારસી પંચાયતનાં ધરમ-ખાતાંઓમાં ફંડ તથા મીલકતોના વરદી સાહેબે ઉપર અનજીમનનાં દફતરમાં નોંધવા મટે મોકલી આપે.”

તા ૧૭ મી અક્ટોબર.

રોજ ૩ માઈ ૨ (ચિં) ૧૨૯૮ યજ્ઞેશ્વરી.

આજ દીને મુંબઈ મહે સંદનવાકી ખાતેનાં ભગીઆ કામિદાને મોટાનાં અંગ્રજીમનના ઉધરાતનાં આતશબેદરોમની પેઠલાં વર્ષની સાલગરેહનાં જમીનની મીલકતમાં દરરૂ કેમ્પસર જમાસપજી જમાસપખાયાનાં “આતશના નુરી કેમ્પલા” વિષે એક વાંચેન કરી સંબંધાવી હતી. એજ દીને સાંજનાં એજ મકાનમાં જમણુજી એલબા એં જીવણુજી જમશેદજી પાદીએ “આતશની નીયાએશમાં યાદ કરેલાં આતશકહેલોની શાહનામાં અને બીજાં પુસ્તકો પ્રમાણે હકીકત” એ બાબદ ઉપર એક બાણુ કીધું હતું.

૪ ભવે જમશેદ, તા ૧૭ થી અક્ટોબર ૧૮૯૮.

૪ ભવે જમશેદ, તા ૨૬ થી અક્ટોબર ૧૮૯૮.

એ આતશબેદરોમનાં ફંડ ખાતાના ઉછા (૧૯૧૨ સુધી-ના) રીપોર્ટપરી જણાયેલે કે તા ૧૨ થી અક્ટોબર અને ૧૯૧૨ ને દીને તેની બાકી પુલ નીચે ગુણ્ય હતી:—

આતશબેદરોમ સાહેબની જમીન તથા

ચકાનની લાગત. ૧૮૮૬૭૩-૧૪- ૭

આતશબેદરોમ સાહેબનાં નીમાવ ફંડ-

ના વધારાનાં ખાતાના ૭૪૫૫-૧૧-૧૧

આતશબેદરોમ સાહેબનાં ચકાનનાં

સુધારા વધારાનાં ફંડ ખાતાના. ૫૫૦૦- ૨- ૨

જુદા જુદાં ગ્રહણે તથા બાનુઓએ આપેલી ભલામણ રકમો જેનું આજ ઉપરે કે કસર ગુણ્ય બાકીનું:—

૧ ભવે જમશેદ, તા ૧૪ થી અક્ટોબર ૧૮૯૮.

૨ ભવે જમશેદ, તા ૧૫ થી અક્ટોબર ૧૮૯૮.

એ જમીન ધરખાતે અપાયેલી જણાતી નથી.

તાં ૨૨ મી અક્ટોબર.

સર દીનશાહ માણિકજી પીટી બારેનેર તેહરાન મંચે ઉભી કરેલી સરકારી આરકુનેબને મદદ તરીકે ૧૨૫૦) કરોડ ત્યાંના ફોરેન મીનીસ્ટરપર એટ મોકલ્યા હતા.

તાં ૨૫ મી અક્ટોબર.

શેઠ બહમનજી હોરમનજી ભરણી રૂ.૧૦૦૦૦) ની રકમ અતરેનાં નાવારસ ધરંગી જરથોસ્તીઓનાં ધર્મ-ખાતામાં આપી હતી.

તાં ૨૬ મી અક્ટોબર.

રોજ ૧૨ માહ ૨ (શિં) ૧૨૯૮ વળદેજરદી.

મરજી-મનચેરજી પરશેદજી રતનાચર-ઉમર વર્ષ ૫૯), એવજી આગળા વખતમાં અત્રેની સાયના હનથપુરેસ કંપની અને ખીજી લીમા કંપનીઓમાં સેક્રેટરી હતા. ૧૮૭૦ થી મહિના સંબંધમાં આયા હતા અને ભેવિ કુનાઇટ, સુદરદાસ, એલિકજાનડરા, નરસી કેશવજી વગેરે મહિના મેનેજર હતા. એ ઉદ્યોગમાં એવજીની માહિતી તથા વાંચન મેહિળા પ્રકારનું હતું, અને કારખાનાઓમાં મુખ્યરેલી વિચાકળને લાઝુ પાડવાની ધણી ઉમટ ધરાવતા હતા. ૧૮૯૦ થી માંદગીને લીધે એકાંતવાસ પકડ્યો હતો. પછુ તે અરસામાં એવજીના દીકરા શેઠ સોરાખજીએ કાઢેલાં

મરજી શેઠ માણિકજી લીજનભાઈ
આં તરી આના પુસ્તકખાનાનાં ૫૦૦
રુપરજી સાહેબ જમશેદજી શેરાખજી
કુકાદારના મુખ્યથી મુકવા શાટેનાં ૧૦૧૬-૮-૦
માતાનાં
મરજી શેઠ દાદાભાઈ નશરવાનજી
કંપાક્ટર ફોલને રીપર કરવાનાં ૫૭૪૭-૨-૮
માતાનાં
શેઠ કાવશજી દીનશાહજી એડલવાલા-
ના મુખ્ય રીપર કરવાના માતાનાં ૪૨૨૦-૬-૪
શેઠ શેરાખજી મેહસંજીભાઈ
કાઠી ખરીદવા શાટે પડાવેલાં
માતાનાં ૧૧૦૪૪-૧૪-૮
આજી પરચમાં બાળ વાપડવા શાટેનાં
ખાતાંવાલાઓના માતાનાં ૯૧૦૦
ખતી કરવા શાટે બાળ વાપરવાનાં
ખાતાંવાલાઓના માતાનાં ૭૧૦૦
બાળ તથા મુકતારની કીધા કરાવવા
શાટે તથા મુખડ અને મુખડની
સાંમીએ મહડાવવા શાટેના મુદ્દા. ૧૪૯૧૦૦
૧ જામે જમશેદ, તાં ૨૫ થી અક્ટોબર ૧૮૯૮.
૨ જામે જમશેદ, તાં ૨૭ થી અક્ટોબર ૧૮૯૮.
૩ શેઠ શેરાખ તથા જાંબીર જનચેરજી રતનાચર

વિન્ના સાંબડ.

“ધંડીમન ટેકાદાહ જનન” નાં ચોપાનીયાને ખીલ-વવા તથા વધારવામાં ભાગ લઇ તે સાહસની ક્તેહથી મુશાહ હતા. મરજીમ રમુજ અને હસમુખા સ્વભાવના હતાં.

તાં ૩ જી નવેમ્બર.

અહમદનગર મંચીની સર દીનશાહ માણિકજી પીટી રકૂમ આંકે છાંડગીઓ આરટસ કે ને બાંધવા માટે સર દીનશાહજીએ રૂ.૧૦૦૦૦) આપ્યા હતા તે બોહી મુકવાની કિમ્મા મુખડ ધલાકાના ડામેરેકટર આંકે પખલીક ધનસકથન હાનરેખ મીં ૬. જાઇલસે આજ દીને કાંધી હતી.

તાં ૩ જી નવેમ્બર.

રોજ ૨૦ માહ ૨ (શિં) ૧૨૯૮ વળદેજરદી.

નવસારીની મોખે મનિચેરજીભાઈવાલી પુરાતમ દરેજેર કેને પેહલેહલી ૬૦ સં ૧૯૮૭ માં પરકાઇ હતી, તથા ને પછવાડેથી ૧૮૯૨ માં શેઠા અરદેસર, નશર-વાંનજી, અને હોમજી પરશેદજી દાદીયે પાછી બંધાવી આપી હતી તે આંમે સાલમાં જરથોસ્તીઓ વચ્ચે ઉધરાણું કરી પાછી બંધાવવામાં આવી હતી, અને તેમાં નિશ્ચયથી આતસ આદરોન પરકાયા હતા તે પરકવાની કિમ્મા આજ દીને એક મોટા મેલાવડાની હજીરમાં કરવામાં આવી હતી. જમનની કિમ્મા એં ફોમંજી પરશેદજી મનિચેરજીભાઈ-નામે કાંધી હતી, ને પુરી થવા બાદ એ દરેજેરના એક ટ્રસ્ટી શેઠ બહમનજી પાલજી દાદાયાંનજીએ એક અંગુમનવત વાંચી સંબધાઓ હતો, જેમાં જાણ્યા મુજબ એ દરેજેર નિશ્ચયથી બાંધવા માટે ઉમ્મુ કરેલું ફંડ આસરે રૂ. ૩૪૦૦૦) પું થયું હતું, ને મંચીએ એ મકાંન નિશ્ચયથી બાંધવા તથા તેની પાસેપું ધર અને જમીન ખરીદવા પાછળ આસરે રૂ. ૨૫૦૦૦) પરચાયા હતા, અને બાકી વધેલાં નાણાં દરેજેરનાં મકાંન તથા આતસ આદરોન સહિબના નાબાવ મોટેના પરચ સાહે સરકારી જમીનમીરીઓમાં રોકવાતા હતા. શેઠ કાવશજી દીનશાહજી એડલવાલા, સી. આઇ. ધ. એ આદરોન સહિબને મોટેના સર્વે ધરતો સામાન પોતાને પરચે અપાઓ હતો તેમના તથા એ મકાંન નિશ્ચયથી બાંધવાપું તથા તેને સરંજમ ઉતારવાપું કામ ખાંનસહિબ કાવશજી હોરમનજી દાદાયાંનજીની આંચેવાંની હેલ થયું તેમને ઉકાર માનવામાં આવ્યો હતો. એ બાદ ખાનમાહુર ડાક્ટર ધણજી હોરમજી દાદાયાંનજીએ, મનિચેરજી-હોમજીની અંગુમન તરફથી એક મુંદર શાલ વડા ટ્રસ્ટી મીં બેનંજી પરશેદજી મનિચેરજી હોમજીને તેઓએ

૪ ડાઇયસ આંકે ધંડીઆ, તાં ૭ થી નવેમ્બર ૧૮૯૮.

આ દરેકમિત્રનાં કામમાં તેમજ પોતાની અનુમતિના કારણમાં કામમાં તન, મન, ધનથી લીધેલી મહેનત માટે, એક મુખાબીત બાથલુ કરીને ઓઢાડી હતી, જેમ કરતાં એવું જાહેર કર્યું હતું કે મીઠું બેળનળની એક તરફીર ઉતારવાને દરેકમિત્રનાં મુકવાની ગોઠવણ અનુમતે કરી છે. બીજી એક સાથે આનસાહેબ કાવચણ હોરમચણ દાદાવાનળને, તેઓએ મકાન બાંધવા પાછળ લીધેલી મહેનત માટે મીઠું બેળનળએ તરફીઓ તરફથી ઓઢાડી હતી. ત્રીજી સાથે એજ પ્રકરણે તરફીઓ તરફથી ગોળિદ શીરાનળ એલેલણ દાદાવાનળને તેણે એ કામમાં બળવેલી સેવા માટે ઓઢાડી હતી. ચોથી સાથે એજ પ્રકરણે દંસપુરજી સાહેબ દારાપણ માહીવારણને ઓઢાડી હતી. બાદ બીજી ત્રણ સાથે એજ પ્રકરણે તરફીઓ તરફથી આ દરેકમિત્રના નવચારી આતેના મેનજરો ગોળિદ હોરમચણ કુરચાચણ દાદાવાનળ, ફરામજી પુરચેદળ મીનોચિરેહોમજી, તથા રસતમજી ભમચેદળ કલ્યાને અનુક્રમે તેઓની સેવાના બદલામાં ઓઢાડી હતી.

એ બાદ સાથની કરી સર્વ લોક વદાય થયું હતું.

૧ ભગે ભગચેદ, તા. ૫ મી નવેમ્બર ૧૮૯૮.

એ દરેકમિત્ર બાંધવાને બીનાં કરેલાં શંકમાં નીચલી ગુપ્ત રકમો ભરાઈ હતી:—

૩.૫૦૦) મીઠું બેળનળ બરજોરજી જીનોચિરેહોરજીએ જરફુજ જીનોચિરેહોરજીની દરેકમિત્રની પાસે આવેલું ધર જનાલ દોરામજી તળાડી પાસેથી ૩.૭૦૦) એ બીલીને પોતાના જરફુજ બાવા બરજોરજી વચનળ જીનોચિરેહોરજીનાં પુત્ર ચાટે દરેકમિત્રની સાથે જોડીને બાંધવા બક્ષશ આપયું તથા પોતાનાં જરફુજ જાતાલ કુવરપાઈનાં પુત્ર સાર ૩.૨૦૦) આપયા. ૩.૪૦૦) જરફુજ બાઈ જમાબાઈ વીધવા એલેલણ તેમજલ દાદાવાનળનાં બેળજાયાં ભરાયેલા તેવણની પુલમાંથી ૩.૭૦૦, જરફુજ ખરચેલ નવરોજી દાદાવાનળના ૩.૫૦૦, બાઈ જાણિકબાઈ તે બીજાજી શાપુરજી દાદાવાનળના ૩.૫૦૦ તથા બાઈ સુનાબાઈ ખરચેલ એલેલણ દાદાવાનળના ૩.૫૦૦. ૩.૭૦૦) શેઠ કાવશા દીનશાહજી એડનાવાઈ જરફુજ જણીઆંની ભરપાઈનાં બેળજાયાં ભરાયેલી રકમમાંથી, ૩.૨૨૫૦) સર દીનશાહ જાણિકજી પીઠીઠ, મિરેનેઠ; ૩.૧૪૦૦) શેઠ કાવશા રસતમજી બાઈલીવાલા. ૩.૧૦૦) બાઈ દીનબાઈ નરચાંબળ પીઠીઠ, શેઠ બીજાજી કાવશાજી મેતીવાલા. ૩.૮૦૦) બાઈ શીર્ષાબાઈ વીધવા જાણિકજી ખરચેલ કરંચાવા. ૩.૭૫૦) શેઠ બજનજી દીનશાહજી પીઠીઠ. ૩.૫૦૦) એક ભરચેલતી બાનુએ જરફુજ શીકરીની યાદમાં, શેઠ અરદેશર શોરામજી દરગુર કાચરી, સનશાહ નરચાંબળ જિખાસ તથા આખકારી ધનરદાર. ૩.૭૦૦) શેઠા બજનજી પાળનળ દાદાવાનળ, હોરજી જાણિકજી દાદાવાનળ. અને શરાજી જનચિરજી કાચાના જરખાતાના દરદીખીએ. ૩.૨૫૦) સર ભજચેદળ હળભાઈ, મિરેનેઠ, શેઠા પેશનજી દોરામજી દાદાવાનળ, દીનશાહજી દોરામજી કરંચી, દાદાબાઈ નરચાંબળ કરંચકર, વગેરે.

તા. ૫ મી નવેમ્બર.

આનબાહર મનચેરજી કાવશાજી મરબાંબાં, સી. આઈ. ઇ. એ અદેવી કચખામાં છેલ્લાં ૧૫) વર્ષમાં વસ્તી કરી તેમાં ધણીક ઉપચોગી કામો બળખ્યાં હતાં તેથી તે કચખાનાં અદેવીથી તે એરથા મુખીયા રસ્તાને “મરકબાન આખાબ” કચી નામ આપ્યું હતું, અને તે નામ આપવાની દિઆ આજ દીને ધાણુના કષેકર મીઠું આર. પી. બેરોએ એક મોટા મેજાવડાની હજીરમાં કીધી હતી.

મીઠું મેજરામજી મેજરાવળજી મજબાનીની છંદગીના હેવાલજી કચખામાં પુસ્તક મીચ મેનાએ પ્રગટ કર્યું હતું.

તા. ૬ થી નવેમ્બર.

મીચ માણિકબાઈ ખરચેલજી બેનેરે એતવાડી ૭ મી મળીમાં છોકરીઓની એક નીશાજ ઉઘાડી હતી.

એ દરેકમિત્રના સથળે અંદરનો દેખાવ જોવાને તા. ૨૫ થી અક્ટોબરે સવારના નવચારીના ગુપ્ત સાહેબ, ભડજ, નાથમિ સુખા, વગેરે સરકારી અજબદારો પધાર્યા હતા, અને તેઓએ સથળે બારીકોઈ જોયું હતું.

“આ દરેકમિત્રનાં નીચલી તપી ચારેલીઠે:—

“પાક દાદાર અકુરજબદની ચદેડેડોળો.

જીનોચિરેહોરજીનાં દરેકમિત્ર.

“આએ પાક દરેકમિત્ર જરફુજ ગોળિદ જીનોચિરેહોરજીનાં જળતપી સાથે સજસતની અનુભવનને વાસેતે “જોષજીનાં જળતપી સાથે સજસતની અનુભવનને વાસેતે “સને ૧૦૫૭ વર્ષજેનરી, સંવત ૧૭૪૩, સને ૧૬૮૭ “ધસવીનાં સાલમાં યોગદાશરેગરીનાં કાંચ ચાટે બધાવો “હતી, અને તેમાં આતશ દાદાજી રાખવામાં આવીઆ “હતા, પણ એ કહીજ પાક જકાનની હાલત ધણે વખત “ધણે બીજાચાર થઈ પડેલી જણાવાથી તેમજ અસલ જકાન “દીનઆઈનનાં વજતાં જતાં પાક કાચો તથા કીરીઆએ “ચાટે પુરુજ નહી જાલમ પડવાથી એજ દરેકમિત્રને ભગતાં “જકાના દરદીઓએ જાહેરમાં જિગરાણાજી બીજાદ રસવી “એક શંક જીવું કરયું અને તેમાં ભરાયેલાં નાણું ધણેથી “અસલ જકાન જોડીને નવેસથી બધાવવામાં આવયું છે, “અને તેની અંદર આપણી પાક દીનનાં કાગુન પ્રચાણે “આજના ગુપ્તાર રોજે આદરાન સાહેબનાં નુરી કેળવાને “તખતનીશી કીધાં છે.

“આએ પાક દરેકમિત્ર જીનોચિરેહોરજીનાં જળતપી “સાથે સજસતનાં ગોળિદોની અનુભવનને ચાટે દીનઆઈનનાં “પાક કાચો તથા કીરીયાએ કરવા સાર તથા કુલે “ભરચોસતી સાહેબીને બંદગી કરવા સાર જાહેરમાં પુલો “જોળાં છે. આએ પાક જકાન આનસાહેબ કાવશાજી હોરમજી “દાદાવાનળની દરખેર કેલેજ બધાવવામાં આવયું છે. રોજ “૨૦ જો મિત્રશાજી યજ્ઞ, શોકા ૨ જે અરદીખેલજી “અચશાસક શેડેનશાહી સને ૧૮૮૮ વર્ષજેનરી, સંવત “૧૯૫૪ ના આશી બીજો શક. ૫ ને શુક્રવાર તારીખ “૭ હ નવેમ્બર ૧૮૯૮ કચખી.

૨ રાત્ર ગોળિદાર, તા. ૬ થી નવેમ્બર ૧૮૯૮.

તા. ૧૧ મી નવેમ્બર.

હિંદુસ્થાનમાં સરકારી રૂપાં ચક્રાણી મહત્તર બાપી બંડનમાં તલાશ કરવાને પેઢલાં કમીશન હજુર આજ દિને ચુખડની બોક્કર ચેસેસીએમન તરફથી શેઠ મેહરવાનજી રસતમજ દલાલે યાદી આપી હતી.

તા. ૧૭ મી નવેમ્બર.

બંડનમાં પ્રગટ થતાં “બેલિક એન્ડ વાહીટ” નામનાં માસીક ચોપાનીઆનાં આમે માસના અંકમાં મરહુમ દરુર જમાલપજી મનિચેરજી જમાલપઆસાનાની તથા તથા ચોડાં અહેવાલ બાપલો હતો.

તા. ૧૮ મી નવેમ્બર.

શેઠ રસતમજ પેતનજી કરકમને રાયજ હીસ્ટોરીકલ સોસાયટીના રીષા (F. R. Hibbs, S.) તરફથી ચુડી કાઢવામાં આપ્યા.

તા. ૧૯ મી નવેમ્બર.

આંક્ષિફર્ડની નેન્સરીસ કલેજના પ્રિન્સિપલ ફેરબેન્ ને નિચિસ હાર્ટલ નામની બાનુએ સ્થાપેલી લેક્ચરશિપનો લાભ લઈને આતરે પશ્ચિમ તરફના બ્રિટી આચાર-વિચારોના ફેલાવો કરી, હિંદુસ્તાને તેની સાથે નિકટ સંબંધમાં લાવવાની નેમથી શેઠરેશેઠ ભાષણો આપવાને ગઈ પરમની મેલ રીમરમાં આતરે આપ્યો, તેનાં માનમાં શેઠ જમશેદજી રસતવાનજી તાતાએ આને રાત્રે પોતાના મેદાન માંનાં સુંદર મેહલમાં “હવનિંગ પાર્ટી” નો એક મેળાવડો ડીધો હતો.

તા. ૨૭ મી નવેમ્બર.

ગરીબ જરથોસ્ત્રીઓનાં રેહકાણિનાં ફંડની કારોબાર મંડલી હસતક, મરહુમ શેઠ મનચેરજી હરામજી કામા તથા વીધવા બાઈ આવાંબાઈનાં પુત્ર મટે બંધાવેલું મકાન, મરહુમ શેઠ કેપુચરી રસતમજ ઉત્તવાળાનાં પુત્ર મટે બંધાવેલું મકાન, જરથોસ્ત્રી આલમે સરસ્વતરે ભરેલાં

૧ બને જમશેદ, તા. ૭ મી ડિસેમ્બર-૧૮૯૮.

૨ બને જમશેદ, તા. ૧૭ મી નવેમ્બર ૧૮૯૮.

૩ તથાનીમાં શોધ કરનારાં આ મંડળને પાદશાહી આરકરથી સ્વીકારવામાં આવ્યું છે અને નાજદાર ચાહકોમાંથી વિકસિતો તેનાં પેટન નેપાયાં છે. ચી. ૩. પે. કરકરયા ચાહકોની દરખાસ્ત પ્રોસેસરો નેકસ ઝુલર અને લેકીએ ડીધી હતી.

ચુખડ મેટેલ તા. ૧૯ મી નવેમ્બર ૧૮૯૮.

એ અગાહી ચી. કરકરયાને અમેરીકન ઓરીએન્ટલ સોસાયટીના પચ્ચેવાર ચલાવનાર ચલાસદ (corresponding member) નેમમાં હતા.

૪ રાંસત ઓપનાર, તા. ૨૦ મી નવેમ્બર ૧૮૯૮.

૨૫૦

નાણામાંથી બંધાવેલું મકાન અને મરહુમ શેઠ ધનજીભાઈ એલજી આલખેસની પુછમાંથી બંધાવેલાં ગરીબ જરથોસ્ત્રી કુટુંબોને તખીની મદદ પુરી પાડવાનાં દવા-પાનાના મકાન પુછમાં જરથવાની, તેમજ મરહુમ બાઈ ચુખડાઈ કાવજી જેલનાં વારખનાં પુત્રને મટે અને મરહુમ શેઠ જહાંગીર રસતમજ ચોદીનાં પુત્રને મટે બંધાવવામાં આવનારાં મકાનોનાં પાંચ નાખવાની કીયા આજ દિને કરવામાં આવી હતી. સરનશીનની પુરસી મર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનેટને આપવા બાદ ફંડના હાતરથી શેઠરેથી આનબાહદુર મનચેરજી કાવજી મરજી-બાન, સી. આઈ. ઇ. એ રીપોર્ટ વાંચી રાંબલાઓ, જે બાદ કિઆ કરી ઉપમાં મકાનો બાંધાં મેલવામાં આપ્યાં તથા પાયાની કિઆ સર જમશેદજીએ પોતાને હાથે કરી એક સુબાલિત બાપાણ કીધું.

તા. ૨૮ મી નવેમ્બર.

રોજ ૧૫ મહ ૩ (શે. ૧૨૧૮. ૫૫૬૫૨૮૧).

મરહુમ રસતમજ ચાપુરજી ચોધીઆ-ઉમર વર્ષ ૫૩). એવજી પ્રથમમાં સરકારી કેળવણીઆતામાંથી નડી-આદ હાઈ ચકુલના વડા માસર થઈ સુરતના કલેક્ટરના હેડ કલારક થયા હતા અને તે પછી સુરત, ભરૂચ, પંચ-મહાલ, ખેડા અને અમદાવાદ તથા થાણા ડીમીટ્રોમ રીજીએશન તથા એટમપઆતામાં ધનચેરજીએ એવે બનરી ૧૮૯૩ માં પેનશન ઉપર રીટાયર થયા હતા, એવજી તખીયતના મુધારા આરથે હંગમંડ ગયા હતા ત્યાંજ એમનું મરજી નીપજ્યું હતું.

૫ એ દવાપાનાનાં મકાનનાર નીચે મુજબ તખી છે:-

—દવાખાણું—

મરહુમ શેઠ ધનજીભાઈ એલજી આલખેસ ચેરી. રેવજી હોસપેનસરીનાં નાંખથી બંધાવેલું દવાખાણું મરહુમ શેઠ ધનજીભાઈ એલજી આલખેસ પોતાનાં છિલાં વસીએત-નામાંમાં રૂપીઆ ૨૫૦૦૦) એલાડેલા કાઢવા રજમાપ્યા હતા, તે એવજીનાં એકડીકયુટરોએ આપેલા રૂપીઆ ૨૫૦૦૦) અંક પચીસ હજાર તેમાં એવજીનાં રીકરી બાઈ દીનબાઈ તે શેઠ દોશાભાઈ દાદાભાઈ આલખેસનાં ધણીઆનીએ પોતાનાં પાવાનાં પુત્રને સાર રૂપીઆ ૫૦૦૦) આપીઆ તે મલી ૩,૭૦૦૦૦) મધીથી આ મકાન બાંધી તથા એક દવાખાણું સ્થાપી ગરીબ જરથોસ્ત્રીઓનાં રહેકાંણુ ફંડની કારોબાર મંડલીને શવાધીન કર્યું છે. આ મકાન બાંધવા પાછજ કુલે ખરચ રૂ. ૭૧૦૪-૧-૬ નો થયો છે. રોજ ગોસ, માઈ બીર-દાદ શહેનશાહી, માઈ તીર કદથી સને ૧૨૨૯ ૫૫૬૫૨૮૧, તા. ૨૭ મી નવેમ્બર ૧૮૯૮ હસવી.

૬ બને જમશેદ, તા. ૨૮ મી નવેમ્બર ૧૮૯૮.

તા. ૩ જી ડીસેમ્બર.

દીનચાહ એલેક્ઝાન્ડરોવિચ (પાકીસ્ટાન) નામના ૪૦) જર્મની ઉત્તરના એક દીવાના પારસીએ આજ દીને રાતના ૭ કલાકે અંતવના તરફના પોતાના રહેવાના ઘરમાં પોતાની ૭ તથા ૧૦ વર્ષની નાકથી બે દીકરીઓ તથા ૩૨ વર્ષની ધણીઆની તથા ૩૦ વર્ષની માએને કાંઈ દીવાના પક્ષના બપોરામાં પેહલી છત્રીના નંબરો કીધા હતા તે ક્ષણએને હાર્દયક્રમમાં ચારવારને માટે લઈ ગયા હતા, જ્યાં નાંધકી બુધી હોવાનાં મધરાતનાં મરણ પામી હતી, અને પાકીસ્ટાનમાં કેટલેક દિવસે સાળાં થયાં હતાં.

તા. ૬ મી ડીસેમ્બર.

રોજ ૨૧ માઈ ૩ (ચે) ૧૨૧૮ યન્દેનરદી.

આકોલા મધે મરહુમ માધ કુવરપાઈ તે એં પેશોતનજી નમચેદજી દરગુર જમારસાયાનાનાં ધણી-આનીનાં પુનને માટે તેમની પ્રાંતમાંથી તથા આવદ અને દીકરા એક નમચેદજી પેશોતનજી દરગુરે મલી ૩૫૦૦૦) ને ખરચે ત્યાંની દરમદરના કંપાઈડમાં જરયાશતી મુસાફરો મા ઉતારાને માટે એક મકાન બંધાવી તે આજ દીને એક જમન કરી "કુવર હોજ" નાં નામથી ખોલુ" મુકયું હતું.

તા. ૨૧ મી ડીસેમ્બર.

જુબહના નામદાર ગવરનર બારડ સેંહેરસે આજ દીને અતરેનાં ટાઉનહાલમાં એક "લેલી" બરી હતી, જે પેશાએ નીચલા પારસી મદદશો પાનગી એનાતીમાં લાં હાજર થયા હતા:—સર નમચેદજી જીજીબાઈ ખારેનેટ, સર બહે-

૧ બધે જમચેદ, તા. ૫ મી ડીસેમ્બર ૧૮૯૮.

એ પારસી દીવાનો શાખેત થવાથી તેને કોલાણાની દીવાનશાળામાં સરકારની ખરજ સુધી રાખવાને કોકય વડા પાછાજોડે તા. ૧૭ મી જાનવારી ૧૮૯૮ ને દીને વાંચી જમનાથી દીવાનશાળામાં ચોકલ્યો હતો.

૨ બધે જમચેદ, તા. ૧૫ મી ડીસેમ્બર ૧૮૯૮.

આ મકાનમાં નીચલી તબી મારેલીઃ—

"બનાવે દાદાર અમુરમજદ અશોની મદદશી !

"આ કુવર કોલા, મુરખી માતાલ સાહેબ કુવરપાઈ તે આકોલાવાળા પેશોતનજી નમચેદજી દરગુર જમારસા-આશાનાં ધણીઆણી જેવજી રોજ ૨૦ જો માઈ ૬ જો "સને ૧૯૧૬ યન્દેનરદી, તા. ૧ લી જુન સને ૧૮૯૭ "ધરવીના દને બેડેસ્ટનશીન થયાં; તેવજીનાં પુત્ર માટે તેવજીના દીકરા નમચેદજી પેશોતનજી દરગુરે ખરજુખ "વહાલાં માતાલની પત્ની યાદમાં બંધાવી આકોલાના "જરયાશતીએને સર અવસરે વાપડવા અને દેશવરથી "આવતા જરયાશતી મુસાફરોના ઊતારા માટે ઇબલવી "પુલજી મુકયું. આકોલા રોજ ૨૦ જો માઈ ૬ જો "સને ૧૯૧૭ યન્દેનરદી તા. ૧ લી જુન સને ૧૮૯૮ "ધરવી વાર મુક."

તબીમાં જીજીબેલા દીવસે તે ન ઇજાતાં જ માસ પછી એ મકાન ઇબલ્યું હતું.

ગીર કાવચજી બંહેરી રેડીનની, કાવચજી દાદાબાઈ રસમજી, ડાકર કાવચજી હોરમજી, પાનગીહકુર મન-ચેરજી કાવચજી મરખાન, સી. આઈ. ઇ; નરસીજી માણેકજી વાકીઆ, સી. આઈ. ઇ; પેશાનજી બંહેરી તાણેવારખાં, સી. આઈ. ઇ.

તા. ૨૩ મી ડીસેમ્બર.

ગાન પ્રચારક મંડળીના જી. બી. રી ડૉનવરસેડીયાંની આજ દીને એલેક્ઝાન્ડરના હાઇ સ્કુલનાં મકાનમાં નામદાર ગવર-નર બોર્ડ સેંહેરસેનાં મુરખીઆં અને ડા. હોરમજીજી કુવરજી તવરીયાની કારસાજી હેત મથો હતા. જે ચાર દિવસ ખોલુ" રાખી, વિદ્યા, હુમર કંગલજી વગેરેની બાબદોના અખતરમાં જીજીબેલા મદદશોએ રજુ કર્યાં હતાં.

૩ ડાઈમસ આઈ ઇડીઆ, તા. ૨૨ મી ડીસેમ્બર ૧૮૯૮.

જ એ ડૉનવરસેડીયાંની માટેની ખાસ કરીથી શેઠા ખરચેદજી રસમજી કાખા (સરનશીન), એલેક્ઝા હોરમજી તજાતી, દારાશ રતનજી ચીનગર (આ. પખનચી), અને નશરવાનજી હોરમજી પટેલ (આ. સેહેરી) ની નેચાઈ હતી.

રજુ કરવામાં આવેલી બાબદોમાં કંગલજીને લગતી કોઈસરનારન ધણીજી સજબ શેઠ દારાશ રતનજી ચીનગર, અને બાઈએ જીજીબાઈ દાદાબાઈ સજીના, તથા શીરીન-બાઈ બેકસંજી વેહના આવતાં હતાં. શેઠ એલેક્ઝા હોરમજી તજાતી અને તેમના દીકરા કપડાર ચાચાં કંગલવા અને રંજવાની બાબદ સજબવતા, જીજીબેલા કોલસાની ગરજીમાપકમની સજબ ડા. હોરમજીજી કુવરજી તવરીયા, શેઠા સર્પિતખ ખરચેદજી કાખા, એલેક્ઝ. શેઠના, અને એલેક્ઝ. બનાજી દેપાડતા હતા. ડા. અમરદેશર દાદાબાઈ મોદી આંખના પોતીયા માટેની સાધારણ માન્યતા દેપાડતા હતા. કપડાં ધોવા રંજવા અને છાપવાની બાબદમાં બેડે મદદશીની સાથે શેઠા હોરમજીજી નવરોજી બીલીચોરીયા, ખરચેદજી નશરવાનજી વેવાઈ, અને એલેક્ઝ. કોલવા હતા. શેઠા નવરોજીજી દોરાબજી ધાકરાવાલા અને શોરાય નહેના-બાઈ સજીના બનવરી વેહના મનુના દેપાડતા હતા. ડા. શોરાય કાવચજી હોરમજીજી અને બીકાજી એલેક્ઝા વપારીઆ માઈકોસકોપની અબખેબીએ ખતાવતા હતા. ડાકરો કાવ-ચજી એલેક્ઝા દાદાબાજી, બી. ડી. કાપડીઆ અને કે. એલેક્ઝ. બાઠલીવાળા બીંદી બજાર વસાંનાની સજબ આવતા અને ડા. માણેકજી કોસાબાઈ કાખા બાળકનાં બધારજીની જીજીબેલા ઇબલ સજબવતા હતા. મો. કાવચજીજી દાદાબાઈ નાપઝાકાવાળા અને દીનશાહ દોરાબજી કાપડીઆએ ૧૮૯૮ થાં થયાં સુધી મદદશીની મીત્રોવાળી વતી ખતાવી હતી. ડા. રસમજીજી માણેકજી કાખાપેસી અને ડા. બજી રસમજીજી વકોલે રસમજીજી નંડુઆની તબી દેપાડી હતી. ડા. નીપાજી એલેક્ઝા ધાસવાળા અને કોસાબાઈ રસમજીજી બારડીએ એલેક્ઝા રેના થંતની, શેઠ રસમજીજી નશરવાનજી તારાબંદ તારાબંદના નળની, શેઠા કાવચજીજી બનલબાઈ માઈકોસકોપીવાળા અને

તા. ૨૪ મી ડીસેમ્બર.

સર જાહેર કાવચી રેડીમન્ટ અને તેમના બાનુએ મીસ માનીમાં માનમાં આને સાંભળા પોતાના વાહકેશરના રેડીમન્ટ હાઉસમાં એક આફ્ટરનુન પાર્ટી કીધી હતી.^૧

પ્રણાંની વૉલકીયર પલટણવાલા બક્ટનટ દીનસાહ ડાયાબાહ ખાતાને “કુપટન” તરફી ચુકી કાઢી નામદાર વડી સરકાર તરફથી એ ઓફા ઉપર નેમ્યા હતા. હિંદી વૉલકીયર ફોર્સમાં કુપટનની પદવી મેલવનાર એવલ પેહલાન હતા.^૨

તા. ૨૬ મી ડીસેમ્બર.

ખાંન્યાહુર ડાકટર નયરવાંનજ હેરમજી ચોકસેનિ અરકીના સંખમાં શેષએક સલાવવાને ઇટલીની સરકાર તરફથી અતરે આવેલા તપાસિને સ્થળી પ્રકારની સગવડ તથા મદદ કરવાને માટે તે સરકાર તરફથી “ફેલીયર ઓફ ધી આરડર ઓફ ધી કાઉન ઓફ ઇટલી” નો “નાઇટહુડ” નો નામચિા જેતાખ આપવામાં આવ્યો હતો.^૩ તે ખેતાખની સનદ તથા સેનેરી ચાંદ આજ દીને અતરેના ઇટાલીઅન કૉનસલ સનિાર ભાગીવાનોએ ખાંન્યાહુર ડાકટર ચોકસેનિ ખગણે જળને તેમના ચોડાક દાસ્તખાશનાએ તથા કુટુંબની બાનુઓની સમક્ષ આપમાં હતા.^૪

તા. ૨૬ મી ડીસેમ્બર.

રોજ ૧૩ માહ ૪ (ચે.) ૧૨૧૮ યન્દેનરદી.

મરણ—શમશુલ એલમા દરુર પેશોનજી બેહ રાંમજી સંજાણા, એમ. એ. ડા. ફી—ઉમર વર્ષ ૭૦. એવલુને જનમ તા. ૧૫ મી અક્ટોબર ૧૮૨૬ ને દીને થયો હતો. એવલુ મરહુમ દરુર એલજી દારાખજી સંજાણા કાકાના દીકરાના દીકરા એ. ધાપુરજી તેમજજી સંજાણા દીકરા હતા. પલુ દરુર એલજીના બાહ મરહુમ દરુર મેહરાંમજીના પાજક થવાથી તેમનાં નામ સાથે એજાખાતા હતા. જરથોશ્ટી ધરમને લગતા વિદ્યાભાષક પાઠક એવલુનું ખાન નાહળી ઉમરથીજ લાગેલું હતું. અને જરથોશ્ટી ધરમ સંખધી બાખદો વિષે ધણુક ઉપચોળી પ્રસાદ પ્રગટ કીધાં હતાં, અને નીખધી લખી ઇતાચી મેલખ્યાં હતાં. ૧૮૫૮ ના જાનેવારી માસમાં પ્રેક્ટિસ યીનની મારફતે સુખધની રોયજ એલીમાદીક સોસાઇટીની સખામાં, નામીયા

જથોદ મણેકશાહ ડાકટર થોભાના અને ખાના રોપાઓના વગેરે સખજ આપી હતી, અને ઉલ્લે દીવસે યાને તા. ૨૬ મી ડીસેમ્બરની રાતે શેઠ બહનજી બેહરાંમજી પહેલે એ જાડલીની ૫૦ વર્ષની તવારીખ અને કાગેની કંક નોંધ વાંચી સંભાળી હતી.

૧ ડાઇમસ ઓફ ઇંકીઆ, તા. ૨૬ મી ડીસેમ્બર ૧૮૯૮.

૨ બપે જથોદ, તા. ૩૦ મી ડીસેમ્બર ૧૮૯૮.

૩ બપે જથોદ, તા. ૨૮ મી ડીસેમ્બર ૧૮૯૮.

૪ રાસત ગેમ્પાર, તા. ૧ લી જાનેવારી ૧૮૯૮.

સુસાફર સર આર. કે. પોરટર પોતાના સંખમાં આપેલી “નકશે રસત” ની પડોચના “હાજી અખાલ” ના સુકાની પેહલથી તપ્પી આપી હતી, તે ઉકળાવી તેજી તરજુમી રજુ કર્યો હતો, જે વિષે વાંધા ઉઠવાથી તે બાપે તકરાર કરવા દરુરે અને વિશ્વાર્થીઓની મે સખા એલમીનજન ઇનસ્ટીટ્યુશનમાં જરથામાં આવી હતી. જ્યાં ધણીક તકરાર પછી ફક્ત બાર ભેષિ શબ્દચાં છે એવી નોંધ લેવામાં આવી હતી. એજ શબ્દમાં “કારનામે અરદેશર માંખાન” નામનાં પેહલથી પ્રસ્ટકનો તરજુમી જગત પ્રેમી ચોપાંનીઆમાં છપાવ્યો જેનું છુટું ચોપાનીક શેઠ શોરાખજી ધાપુરજી ખગાલીએ દીધાચો લખી છપાવું હતું. તા. ૧૭ મી ફેબ્રવારી ૧૮૫૭ ને દીને મરહુમ દરુર મેહરાંમજી એલજી સંજાણા ઉમણાની મીજસખમાં તેમની જગ્યાએ શેઠ વાડીઆજીવામાં આતથમેહરાંમજી એવલુને દરુર ડરવી, તેના સુતવધી શેઠ બહનજી હેરમજી વાડીઆએ અને ત્યાંના મણેદોએ શેઆલ ઓદાડી હતી. તા. ૪ થી મારચ ૧૮૯૩ ને દીને સર જથોદજી મદરેસા ઉંઘડી ત્યારથી તે પોતાના મરણ સુધી એવલુ તે મદરેસાના વડી શીક્ષક હતા. ૧૮૯૪ માં જરમનીની ઓરીયંટલ સોસાઇટીના એવલુને એક મેમ્બર ચુકી કાઢ્યા હતા. આ માન પારસીઓના એક દરુરને પેહલુંજ મલ્ખ હતું. ૧૮૯૪ થી તે પોતાની ટેવાતી સુધી દર શાલ વાડીઆજીના આતથમેહરાંમજી શાલગરેહને દીને જરથોશ્ટી મહંમ્મને લગતી બાખદોપર વાખજ કરવાનું ચાલુ રાખ્યું હતું, જેમાંની ધણીક વાખજનાં છુટાં ચોપાનીયાં છપાવી પ્રગટ કર્યાં હતાં તેમજ ધણીક નીખધી લખી ઇનામ મેળવ્યાં હતાં. ૧૮૯૫ માં પેહલી પારસી મેત્રી-માનીયલ કોરટ થઇ તેના ઉલ્લેખ નેમ્યા હતા. ૧૮૯૬ માં પુના કઠિવળના સંસ્કૃતના પ્રેક્ટિસ ડો. મારટીન હાઉમને તેને વતન જતી વેળા માનવત આપવાની ને મોડી સખા મલી તે સખામાં એ નામીયા વિદ્ને એમાં જદે શાલીત્વના અખ્યાસની ધણી તારીફ કરી હતી. એજ શબ્દમાં સુખધ બુનીવરસીડીના એવલુ ફેલો નેનાયા. ૧૮૭૧ માં એવલે પેહલથી બાપાનાં આકરણુનું એક પ્રસ્ટક પ્રગટ કીધું હતું. ૧૮૭૪ માં બીકદે દેતાખ તેમની પેહલથી એખારત, ઉમાર તથા ચુન્ગરાતી અને ઇંગ્રેજ તરજુમી અને સરેહ સાથે પ્રગટ કરવા માંડી, જેનાં ૮) આઠ ફક્તરે એવલે અત્યારસુધીમાં પ્રગટ કર્યાં હતાં. ઇ. સ. ૧૮૮૩ માં વાડીઆજીનાં આતથમેહરાંમજી બોખનાં નાણાં સંખધી ને મુકદ્દમા હાઇ કોર્ટમાં નીકળ્યો હતો, તેમાં એવલે મોટો ભાગ લીધો હતો, અને આટલાંખધાં વર્ષોને રેવાજ ફેરવી પોતાના આતથમેહરાંમજી અથોરનતિના ફરજદેને નાવર મરાતખ કરવાનો તેના દરડીઓ સાથે કરાવ કર્યો, અને એ કરાવ પોતાના નેખીરાઓ એ. રસતજી તથા દીનસાહજી એલજી સંજાણાને ફેબ્રવારી માસમાં અને નાવર મરાતખ કરી અખખમાં લાખ્યા હતા.

આ ઉપરથી યુ'બઇમાં વસનારા તમામ ભરતચાલના મોર્ગિસે વાડીઆછના આતશખેદરામથી છુટા પડી કોટની મરહુમ માણિકજી દેવેશ્વરમાં નિર્વારસીધા તથા નીરંગદીન કરી તે વડે ચોળદાયરેમનીનું કામ ચલાવવાનું થયે કહ્યું. આ ઉપરથી એવણે આગેવાની બધ નવસારી મધે યુ'બઇના વાડીઆછના આતશખેદરામની મોર્ગિસેના મદદ અને આચરને મારે એક આદરનાંની દરેશ્વર બંધાવી પરચાવી હતી. તેની સામે નવસારીના દરુર મોર્ગિસે વાંધા બધ ત્યાંની યુનયક કોરેટમાં ચુકદેના માંડે, અને કોરેટ તે દરેશ્વર નવસારીમાંથી એસડાના હેકમ આપે હતા. એ બાદ વાડીઆછનાં આતશખેદરામમાંથી નીકળી ગયલા મોર્ગિસે મારે નવું અંગુમનનું આતશખેદરામ અને બંધાયું.

૧૮૮૮ ના આગસ્ટ માસમાં એવણે નરમનીની કુખીમને પુત્રીવરસીડી તરફથી "મામરર આફ આર-ટય" અને "ડાક્ટર આફ કાઇલસોજ" ની માનુષ્યક પદી મળી હતી. ૧૮૮૯ નાં નવાં વર્ષને દીને સમથુલ એલમાનો એવાય એમને મલ્યો, તેની સનદ તથા બેલત નામદાર ગવરનર લોર્ડ રમે તા. ૧૨ મી માર્ચ ૧૮૯૦ ને દીને અનેની સેક્રેટરીયટના કાઉન્સીલ હાંમમાં એવણે એનાયત કરી હતી. ૧૮૯૨ માં બંડન ખાતે મેલણ આંશીયેલ કોનગ્રેસમાં પ્રુદેય અને અમેરિકાના ભંદના વિદ્વાનો તરફથી એવણે આફ્રિકાની પોસ્ટલીવ લાયબરેરિ ને કીમતી પ્રસંતકો બેટ આપ્યાં તે મારે એમના આભાર માન્યો હતો. નવું આતશખેદરામ પરચાયું તેની યોગ્ય માસ આગમન એવણે એ નવાં આતશખેદરામને સમર્પેન કુટ મરફતી રાગ યુ'બઇમાં ફાડી નીકળ્યો એવી માખદનું ચોપાનીઉ બાહરે પાડયું હતું. પણ તે તરફ નરચોશ્તી કોમિ સામાન્ય નાપચંદગી બતાવી હતી.

એવણે ૪૨) વર્ષ સુધી દરુરી ભાગવી હતી.

તા. ૨૮ મી ડીસેમ્બર.

આજ દીને મરહુમ સમથુલ એલમા દરુર પેશી-તનંજ બેદરામજી સંજાણા, એમ, એ; ડા. ધી. નાં ઉ-મણમાં તેમનું નામ નરચોશ્તી મળહમને લગતી કિઆ-આમાં બીબા બુલગોઈનાં નામ સાથે દેવાને સુરવાલા દરુર રસતમજી ભમચેદજીની દરખાસ તથા ક્ષીઆંબી-વાલા દરુર દારાશાહ રસતમજી સંજાણાને પ્રેક સાથે કેડાવ થયો હતો.

એ પછી મરહુમ દરુરજીની ભગોએ મરહુમ શેઠ હારમજી વાડીઆછનાં આતશખેદરામના દરુર તરફે તેમના ખીબ મેરા તે નામ્પે દરુર દારામજી પેશીતમજી સંજાણા, ખી. એ. ને દરુર તથા એ. રસતમજી એલજી સંજાણા, ખી. એ. ને નામ્પે દરુર તરફે એ આતશ-ખેદરામના દરુરીએએ નેમી બંધેને જુદી જુદી શેઆસો હોરાડી હતી. એ પછી દરુર દારામજીને જુદી જુદી ૨૬) તથા નામ્પે દરુર રસતમજીને ૬) શેઆસો હોરાડવામાં

૧ એ. એલજી તથા શ. એ. દરુર દારામ પેશીતમ સંજાણા બાવા.

આવી હતી, અને તેઓ બંધેએ બાબજી કરી પોતાના મોહાની દરને પોતાના મરહુમ યુરખીએને વધે મધાન-વાની કમ્પ્લાતો આપી હતી. બાદ શેઠ બરચેદજી રસતમજી કામાએએ એક બાબજી કરી બંધે દરુરેની કેળવણીની તારીફ કીધી હતી.

તા. ૨૬ મી ડીસેમ્બર.

શેઠ નરચોશ્તી ભંહગીરજી મામડીઆને યુ'બઇનાં બારાના એક પોટ દરુરી તરફે શેઠ નરચોશ્તી નરચવાનજી વાડીઆ, સી. આઇ. ઈ. ને રેહાભરમાં નેમ્યા હતા.

૧ દરુર દારામને નીચે મુજબ શીયાલો એનાયત થઈ હતી:—(૧) શેઠ વહાડયાલનાં આતશખેદરામના તરુરી-એ તરખી; (૨) શર ભમચેદજી હળનાથ; (૩) શેઠ નવ-રોજ માણિકજી વહાડયા; (૪) શર ભંજીર કાવસજી રેડીમની; (૫) દરુર રસતમજી ભમચેદજી સુરવાલા; (૬) કલ્યાણીવાળા દરુર દારાશાહ રસતમજી સંજાણા; (૭) શેઠ શરામજી હોરમસજી શેઠના; (૮) મરહુમ હોરમસજી બખનજી વહાડયાલના ઈકારા; (૯) મરહુમ અરદેશરજી હોરમસજી બખનજી વહાડયાલ તરખી વીધવા બાધ મેદરેખાધ; (૧૦) શેઠ માણિકજી મનચેરજી હોરામાણિક; (૧૧) શેઠ માણિકજી શરામજી હોરમસજી શેઠના; (૧૨) મરહુમ રસતમજી હોર-મસજી બખનજી વહાડયાલના ઈકારાએ; (૧૩) મરહુમ પેસતનજી કાવસજી શેઠનાના મનીબએ; (૧૪) શેઠ બર-ચેદજી એલજી ગવેરીના ઈકારાએ; (૧૫) શેઠ દારાશાહ રસતમજી કરંભ્યા; (૧૬) શેઠ નરચવાનજી અરદેશર હોર-મસજી વહાડયા; (૧૭) શેઠ અરદેશર ભંજીરજી વહાડયા તથા રસત નરચેદજી વહાડયા તે સોમનવાની રેહકેદરેના તરુરીએ; (૧૮) ચંદનવાડી ખાતે વસતા કુલ્યાક નર-ચોશ્તીએ; (૧૯) મોર્ગિસે અચંપદ્યારજી બરચોશ્તી પંથકો તથા મેલેર; (૨૦) વહાડયાલનાં આતશખેદરામમાં વસતા મરચાણના મોર્ગિસે; (૨૧) એ આતશખેદરામમાં વસતા ઉલવાડયા મોર્ગિસે; (૨૨) એ આતશખેદરામમાં વસતા વલ-સાક મોર્ગિસે; (૨૩) એ આતશખેદરામમાં વસતા સુરવાલા મોર્ગિસે; (૨૪) મોર્ગિસે શરામજી માણિકજી મોર્ગિસેના; (૨૫) સંજાણા ખાનદાનનાં કુટુંબીએ અને (૨૬) શેઠ બરચોશ્તી રસતમજી પાદશાહ.

નામ્પ દરુર રસતમજી એલજી સંજાણાને એનાયત થયેલી ૬ શીયાલોમાં (૧) આતશખેદરામના તરુરી સાહેબો તરખી; (૨) શેઠ શરામજી હોરમસજી બખનજી શેઠના તરખી; (૩) શેઠ નરચવાનજી અરદેશર હોરમસજી વહાડયા તરખી; (૪) શેઠ માણિકજી શરામજી હોરમસજી શેઠના તરખી; (૫) વહાડયાલના આતશખેદરામમાં વસનારા મોર્ગિસે તરખી તથા (૬) મરહુમ શેઠ પેસતનજી કાવસજી શેઠનાના મનીબએ તરખી હતી.

૩ બંધે ભમચેદ, તા. ૨૬ મી ડીસેમ્બર ૧૮૮૮.

મરહુમ દરુરજીનાં બેઠમજી યુ'બ ઊમરાંત બેઠવાડા, ગંદેવી, નવસારી થઈ થયાં હતાં.

૪ મોર્ગિસે ગવરમેંક બેઠક, તા. ૨૬ મી ડીસેમ્બર ૧૮૮૮.

ખીબે બંધે શેઠ નરચોશ્તી વાડીઆનાં મરહુમી એલજીની નેમજી કાવચ કીધી હતી.

તા૦ ૩૧ મી ડીસેમ્બર.

આમિ વર્ષમાં ચાને તા૦ ૧ મી જાનેવારીથી તે તા૦ ૩૧ મી ડીસેમ્બર ૧૮૯૮ સુધીમાં સુખાધના પારસી-ઓમાં ૧૧૧૭ જન્મ થયાં હતાં.

એજ વર્ષમાં સુખાધ મધે પારસીઓમાં ૨૭૭ જોડાંનાં લગન તથા ૧૧ જોડાંનાં મગરનાં નીચે મુજબની વીગતે થયાં હતાં:—

નર. નારી. જુમલે.

લગન—૧૧ થી ૧૫ વર્ષનાં....	૦	૩૦	૩૦
૧૬ થી ૨૦ વર્ષનાં....	૬	૧૦૭	૧૧૬
૨૧ થી ૨૫ વર્ષનાં....	૮૭	૬૭	૧૮૪
૨૬ થી ૩૦ વર્ષનાં....	૧૦૭	૨૬	૧૩૩
૩૧ થી ૩૫ વર્ષનાં....	૩૬	૫	૪૧
૩૬ થી ૪૦ વર્ષનાં....	૧૭	૧	૧૮
૪૧ થી ૪૫ વર્ષનાં....	૮*	૧	૯
૪૬ થી ૫૦ વર્ષનાં....	૧	૦	૧
૫૧ થી ૫૫ વર્ષનાં....	૨†	૦	૨
	૨૬૭	૨૬૭	૫૩૪

નર. નારી. જુમલે.

મગરનાં—૧૬ થી ૨૦ વર્ષનાં....	૦	૧	૧
૨૧ થી ૨૫ વર્ષનાં....	૦	૧	૧
૨૬ થી ૩૦ વર્ષનાં ..	૦	૮	૮
૩૧ થી ૩૫ વર્ષનાં ..	૦	૩	૩
૩૬ થી ૪૦ વર્ષનાં ..	૪	૧	૫
૪૧ થી ૪૫ વર્ષનાં ..	૫	૧	૬
૪૬ થી ૫૦ વર્ષનાં....	૩	૦	૩
૫૧ થી ૫૫ વર્ષનાં....	૩	૦	૩
	૧૫	૧૫	૩૦

એજ વર્ષમાં સુખાધ મધે પારસીઓમાં નીચે મુજબની વીગતે ૧૬૫૬ મરણ નિપજ્યાં હતાં:—

નર. નારી. જુમલે.

તરતનાં જન્મજાં.....	૪૮	૨૮	૭૬
૧ દીનથી ૧ માસ સુધીનાં..	૩૫	૩૩	૬૮
૧ માસથી ૧ વર્ષ સુધીનાં..	૧૦૪	૧૦૫	૨૦૯
૧ થી ૫ વર્ષનાં.....	૧૦૨	૬૯	૨૦૧
૬ થી ૧૦ વર્ષનાં.....	૩૪	૪૨	૭૬
૧૧ થી ૨૦ વર્ષનાં.....	૧૧૬	૧૦૦	૨૧૬
૨૧ થી ૩૦ વર્ષનાં.....	૧૧૮	૧૦૮	૨૨૬
૩૧ થી ૪૦ વર્ષનાં.....	૮૦	૮૩	૧૬૩
૪૧ થી ૫૦ વર્ષનાં.....	૬૩	૬૬	૧૨૯

* ૪૪ વર્ષનાં કુવારો ૪૨) વર્ષની રંગમતી સાથે.

† ૫૪ વર્ષનાં બીજાવર ૪૦) વર્ષની કુવારી સાથે.

૨૬*

નર. નારી. જુમલે.

૫૧ થી ૬૦ વર્ષનાં.....	૧૧૩	૧૧૪	૨૨૭
૬૧ થી ૭૦ વર્ષનાં.....	૮૬	૮૯	૧૭૫
૭૧ થી ૮૦ વર્ષનાં.....	૫૪	૬૬	૧૨૦
૮૧ થી ૯૦ વર્ષનાં.....	૧૫	૨૧	૩૬
૯૧ થી ૧૦૦ વર્ષનાં.....	૧	૫	૬

૬૬૭ ૬૬૨ ૧૬૫૬

એ ૧૬૫૬) મરણ નીચનાં લતાઓ ઉપર થયાં હતાં:—

કોલાખા	૧૦	મદનપુરા	૨
કોટ	૪૫૪	ભીડીબજાર	૨૩
મંદાન	૩૦	ભાંચિખલા	૪૫
ધોભીતલાવ ..	૩૧૪	મજગાંમ	૫૪
કરેલવાડી....	૨૭	પરેલ	૬૪
ગીરગાંમ	૨૪	ડીપન રોડ	૧
ચોપાડી	૨૧	ચીચપોગલી....	૪
ચોટ રોડ....	૪૫	દાદર	૪
તારદેવ.....	૨૩	નાયગાંમ	૨
ગોવાલીઆ ..	૧૪	સીવરી	૨
ખંખાલા	૪	વરલી	૧
માહલક્ષ્મી ...	૨	માહીમ	૧૧
વાલકેશ્વર	૮	વાંદરા	૨૫
બાહરકોટ.....	૧૫૧	અંદરી	૧
મિતવાડી	૧૪૪	મલાહર	૧
નલ બજાર....	૨૦	મોદીખાંતા હાસી-	
કામાડીપુરા ..	૫	ટલ	૬૮
બેટાંડી.....	૫	પરેલ મરકારી	
ઉમરખાડી ..	૧	હાસીટલ.....	૨૪
કુંગરી	૧	પારસી હાસીટલ, ૩૨૫	

૧૬૫૬

એ ૧૬૫૬) મરણ નીચનાં કારણોથી નિપજ્યાં હતાં:—

તાવ	૧૪૫	મરડો	૧૧૧
મરકી	૪૮૩	પેટ	૫૧
માનવતુને લગતાં દરદો, ૨૬૩		છુપા ભાગીને લગતાં	
ફેફસાંને લગતાં દરદો, ૨૧૪		દરદો	૧૬
ભોલી વિકાર	૭૫	પીથાખને લગતાં દરદો, ૨૨	
ખડી.....	૭૩	ચામડીને લગતાં દરદો, ૨૩	
જલ'દર	૨૧	હાલચાલ તથા તંતુને	
શીતલા	૧	લગતાં દરદો ..	૧૬
ગોવર'	૬	આંખ કાનનાં દરદો, ૧	
કાષિરા	૫	તરતનાં જન્મજાં ..	૭૬
રગતપીત.....	૧	જલ્દી તથા નાકવતી, ૧૮૭	

આપણાત ૧૮°

૧૬ કુવામાં પડીને. ૧ ગણે કૃષિા દધને.)

૮ જેઠર આધને.

હોનારત, અકમમાત

* એ ૧૮) આપણાત ૧૬) પુરુષ અને ૨) સ્ત્રીઓએ કીધા હતા. પુરુષોમાં એક ૨૧) વર્ષના શીઠરે આકરીએથી રંગ મળવાથી નાસીપાસ થઈ, એક ૨૫) વર્ષના ચાંચદે માંદગીથી ક'ટાલી, એક ૫૨) વર્ષના બાંધાડવાલાએ તાવની ઝુખમાં, એક ૨૬) વર્ષના ઠરનરે બાપ સાથે બોલચાલ થવાથી, એક ૨૭) વર્ષના રૂઝમરડે બાઈએ ધમકાવ્યાથી, એક ૫૦) વર્ષના બપરચીએ શીકરો તથા શીકરી મરી જવાના ગમમાં, એક ૭૦) વર્ષના બિયરાંણી કરનારે નાણાં બિચાપત કપાંથી થોડે ધમકાવ્યાથી, તથા એક ૭૦) વર્ષના સુધારે ધરસ'સારી કલેસને લીધે કુવામાં પડીને, એક ૪૦) વર્ષનાએ ઘેલાપણાંની ઝુખમાં, એક ૧૬) વર્ષના છોકરાએ રુકુલમાં બરાબર ન જવાને લીધે બાઈએ ધમકાવ્યાથી, એક ૭૦) વર્ષનાએ છાકતપણાના લખમાં, એક ૨૧) વર્ષના કલાઈ મા સાથે ઠ'ટો થવાને લીધે, એક ૨૫) વર્ષના તથા એક ૨૦) વર્ષના ફડાંનદારે નાણાંની તંગીને લીધે, તથા એક ૨૨) વર્ષના વિદ્યાર્થીએ કરજને લીધે જેઠર આધને, અને એક ૧૮) વર્ષના વિદ્યાર્થીએ પરીક્ષામાં નિષ્ફળ થવાથી ગણે શંસો દઈ આપણાત કીધા હતા. સ્ત્રીઓમાં એક ૨૬) વર્ષનીએ બાપદ સાથે ઠ'ટો થવાથી જેઠર આધને તથા એક ૭૭) વર્ષનીએ માંદગીથી ક'ટાલી કુવામાં પડીને આપણાત કીધા હતા.

વગેરે ૫†

(૧ થોડાના આંખ- ૧ તલાવમાં નાહતાં

કાથી રસ્તામાં પડી કુખી જવાથી.

જવાથી. ૧ ત્રીજા માથાની

૧ થોડા ચોકવાથી બારીએથી પડી

ગાડીમાંથી કુદી જવાથી.

૫ડતાં. ૧ હડખાં કુતરાંએ

કરડવાથી.)

ખીજાં દરદોથી ૧૮૨

નહિ જણાવવાં કારણા. ૧

૧૬૫૬

આએ વર્ષમાં નાદારીની અરજી ૯૧) પારસીએ તરફથી અપાઈ તેમાં એક એમરત હતી.

† હોનારતથી ચરણ પામેલાં પાંચ જણાંમાં ૪) પુરુષ અને ૧) સ્ત્રી હતાં. પુરુષોમાં એક ૨૮) વર્ષના ગાડીને થોડા ચોકવાથી રસ્તામાં કુદી પડતાં ચાથોની બાપરી ભાંગવાથી, એક ૨૭) વર્ષના શીઠર ખીલના તલાવમાં નાહતાં કુખી જવાથી, એક ૫) વર્ષના છોકરા ત્રીજા માથાની બારીએથી રસ્તામાં પડી જવાથી, અને એક ૧૨) વર્ષના છોકરા હડખાં કુતરાંએ કરડવાથી ૨૦) દાહડે હડખાં લાગવાથી ચરણ પામ્યા હતા. સ્ત્રીઓમાં એક ૮૦) વર્ષના ડોશાં બરજ ગાડીના આંચકાથી રસ્તામાં પડી જઈ ચરણ પામ્યાં હતાં.

ઉઠમણમાં સંખ્યાવત ઈં સં ૧૮૯૮.

તારીખ.	ઉઠમણ કોલનું.	રકમ રૂપિયા.	આવનાર.	આશીર.
એ ૧૨૧૦ વર્ગેસરદી. એ ૧૮૯૮ ધમવી.				૧૮૯૮. તારીખ.
૨૧મ ૨૦ માહ ૪ (યિ૦), ૨ છ જનેવારી.	ખાઇ નવાભાઇ તે શેઠ ભીખાજી ફરાં મજી બેખડુનાં વીધવા (ધમતપુરા).	૫૦૦ બેશીઓ.		જામે જમથે, ૫-૧
" ૨૦ " ૪ (યિ૦), ૬ મી "	શેઠ દાદાભાઇ બહમતજી છુછાભાઇ.	૩૮૦૦ પોતાની પુંછમાંથી ૩,૧૦૦૦) અને બેશીઓએ.		" " , ૧૧-૧
" ૪ " ૫ (યિ૦), ૧૬ મી "	ખાઇ કુવરભાઇ તે શેઠ હોરમજી ગાંડા- ભાઇનાં ધણીઆની (વારડી).	૨૫૦૦ મરનારા આવડિ.		" " , ૨૧-૧
" ૪ " ૫ (યિ૦), ૧૬ મી "	ખાઇ વીરાભાઇ તે શેઠ ધનજીભાઇ કાવજી ૫૨૯, ધણપોરીઆનાં ધણીઆની.	૧૫૪૦ આવડિ અને બેશીઓએ.		" " , ૨૧-૧
" ૧૦ " ૫ (યિ૦), ૨૨ મી "	ખાઇ વીરાભાઇ તે ડાઠ હોરામજી હોરમજી બુજવાલાનાં ભેટી.	૨૨૨૫ આવડી પુંછમાંથી ૩,૧૦૦૦) અને બેશીઓએ.		" " , ૨૧-૧
" ૧૧ " ૫ (યિ૦), ૨૮ મી "	શેઠ રક્ષતમજી માણેકજી બેનટ.	૨૦૦૦ મામા શેઠ શાપુજી બરગેરજી બરવાએ ૩,૧૮૦૦).		" " , ૧-૨
" ૧૦ " ૫ (યિ૦), ૨૬ મી "	ખાઇ ડોશીભાઇ તે શેઠ તેહમુજી જમ- થેજી કુટારનાં ધણીઆની.	૩૭૫ પોતાની પુંછમાંથી અને બેશીઓએ.		" " , ૨-૨
" ૧૮ " ૫ (યિ૦), ૩૦ મી "	ખાઇ શુનાભાઇ તે શેઠ એલજી કાવ- જી પાલનજી ચેનાનાં ભેટી.	૬૫૫ બેશીઓએ.		" " , ૩-૨
" ૨૫ " ૫ (યિ૦), ૬ મી ફેબ્રવારી.	ખાઇ રતનભાઇ તે શેઠ બરગેરજી હોર- મજી હરડાનાં ધણીઆની.	૨૮૦૧ પોતાની પુંછમાંથી ૩,૨૦૦૦) અને બેશીઓએ.		" " , ૮-૨
" ૪ " ૬ (યિ૦), ૧૫ મી "	શેઠ પેશતનજી ધનજીભાઇ જુરાભાઇ (વધજાડ).	૭૦૦૦ બેશીઓએ.		" " , ૧૭-૨
" ૬ " ૬ (યિ૦), ૧૭ મી "	શેઠ નયરાંતજી બેહરાંમજી તાણાંવતી (પણી).	૫૦૦ દીકરા ખા. મા. માણેકજી ત. તાણાં- વતીએ.		" " , ૨૪-૨
" ૭ " ૬ (યિ૦), ૧૮ મી "	શેઠ હોરમજી બેહરાંમજી નરીમાં.	૧૧૫૫ ખાવા અને બેશીઓએ.		" " , ૨૮-૨
" ૧૨ " ૬ (યિ૦), ૨૩ મી "	ખાઇ ભીખાભાઇ તે શેઠ કાવજી હોર- મજી ચરામ્નાં વીધવા.	૫૦૦ આવડિની પુંછમાંથી.		" " , ૮-૩
" ૧૫ " ૬ (યિ૦), ૨૬ મી "	શેઠ નવરાંતજી કુખ્યાજી રક્ષતમજી ચેડના.	૫૦૦ પોતાની પુંછમાંથી.		" " , ૨-૩
" ૨૬ " ૬ (યિ૦), ૬ મી માર્ચ.	શેઠ ફરાંમજી હોરમજી ગમધર.	૨૮૭૦ પોતાની પુંછમાંથી ૩,૨૫૦૦) અને બેશીઓએ.		" " , ૧૫-૩
" ૩૦ " ૬ (યિ૦), ૧૩ મી "	ખાઇ કુવરભાઇ તે શેઠ હોરમજી દીન- રાજી ખાણનાં ધણીઆની.	૧૩૫૫ પોતાની પુંછમાંથી ૩,૫૦૦) અને બેશીઓએ.		" " , ૧-૪

ઈં સં ૧૮૯૮.

૨૨૨

તારીખ.	ઉંમર/કોષ્ટક.	રકમ રૂપિયા.	આવકાર.	આધાર.	૨૨૭
મને ૧૨૬૭ યજ્ઞભરદી. મને ૧૮૮૮ હસી.				૧૮૮૮ તારીખ.	
૩૦ મહ ૧ (શિં), ૧૩ મી મારચ.	શિં કાવચી બેનનજી લીચેર (પુણી).	૫૦૦	પોતાની પુણીમાંથી અને બેરીઓએ.	મને જમશેદ, ૧૮-૩	
" ૨ " ૭ (શિં), ૧૫ મી "	શિં ભંભીરજી રમતમજી મોદી.	૧૬૦૦	પોતાની પુણીમાંથી રૂ.૧૫૦૦).	" , ૨૩-૩	
" ૫ " ૭ (શિં), ૧૮ મી "	આઇ બીરોબાઇ તે શિં હેરમજી ઉરજી કાલીતાઇનાં વીધા.	૭૫૬	પોતાની પુણીમાંથી અને બેરીઓએ.	મુબંક સમાચાર, ૨૨-૩	
" ૧૫ " ૭ (શિં), ૨૮ મી "	શિં બીરોબાઇ પેશતનજી ધનપુરા (વચરાઇ).	૨૩૬૭	પોતાની પુણીમાંથી રૂ.૨૦૦૦) અને બેરીઓએ.	" , ૩૦-૩	
" ૨૨ " ૬ (શિં), ૩ જુન.	શિં કાવચીઇ ધનજીવાઇ દાદાબાઇ (અરમ).	૮૦૨	આવા અને બીજાં બેરીઓએ.	મને જમશેદ, ૭-૬	
" ૨૮ " ૬ (શિં), ૬ મી "	આઇ બીબાઇ તે શિં દાદી નસર વાતજી દાદીશિવાં ધણીઆંની.	૫૧૪૦૦	(૧)	" , ૧૦, ૧૧-૬	
" ૫ " ૧૦ (શિં), ૧૬ મી "	આઇ મનુબાઇ તે શિં બીરોબાઇ અર-જીજી સોનેદાર, દુપાલનાં વીધા.	૬૦૧	બેરીઓએ.	" , ૧૮-૬	
" ૧૨ " ૧૦ (શિં), ૨૩ મી "	શિં પ્રજાજી માણેશીઠ મીની (મુરત).	૧૦૦૦	દીકરા, ધણીઆંની અને બેરીઓએ.	" , ૨૫-૬	
" ૧૮ " ૧૦ (શિં), ૨૬ મી "	શિં બહમનજી ડોરાબાઇ દેસાઇ (તવ-શારી).	૧૩૨	પોતાની પુણીમાંથી તથા બેરીઓએ.	રાસ્ત ગોદતાર, ૩-૭	
" ૨૪ " ૧૦ (શિં), ૫ મી જુલાઇ.	આઇ શુનાબાઇ તે શિં એલજી દીનશાહ શરાફનાં ધણીઆંની (કરાચી).	૩૧૮૦૬	આર્વીઝ અને દીકરાઓએ રૂ.૩૦૦૦૦) અને બેરીઓએ.	મને જમશેદ, ૬-૭	
" ૮ " ૧૧ (શિં), ૧૬ મી "	અર જમશેદજી જીજીબાઇ બેરોને, સી. એસ. આઇ.	૧૩૭૫૧	(૨)	" , ૨૦-૭	
" ૨૬ " ૧૧ (શિં), ૬ થી આગસ્ટ.	શિં મન્વેરજી હેરમજી બાબા.	૩૮૦૫	પોતાની પુણીમાંથી રૂ.૩૦૦૦) અને બેરીઓએ.	" , ૧૧-૮	
" ૧૦ " ૧૨ (શિં), ૨૦ મી "	શિં બહમનજી દીનશાહજી ખાન.	૬૬૭૫	પોતાની પુણીમાંથી રૂ.૫૦૦૦) અને બેરીઓએ.	" , ૨૨-૮	
" ૧૧ " ૧૨ (શિં), ૨૧ મી "	શિં પેશતનજી શાપુરજી મળધર.	૭૦૦	પોતાની પુણીમાંથી રૂ.૫૦૦) અને બેરીઓએ.	" , ૨૩-૮	
" ૧૪ " ૧૨ (શિં), ૨૪ મી "	આઇ બીરોબાઇ તે ડાઠ શેરામજી કાવચીજી હેરમજી બીલીમોરીઆ-નાં ધણીઆંની.	૧૯૧૬	આશરાં કુટુંબે રૂ.૧૧૩૧) અને આવાનાં કુટુંબે રૂ.૭૮૦).	" , ૨૬ અને ૩૦-૮	
" ૨૧ " ૧૨ (શિં), ૩૧ મી "	શિં બહમનજી દોરામજી ડોડીવાલા.	૧૪૨૪	આવા તથા બીજાં બેરીઓએ.	" , ૫-૯	
" ૨૫ " ૧૨ (શિં), ૪ થી સપ્ટેમ્બર.	આઇ દીનબાઇ તે શિં નસીરવાંનજી માણેકજી બીલીનાં વીધા.	૨૩૬૮૫૧	(૩)	" , ૫-૯	

૧. જુઓ પાનું ૬૯૪.

૨. જુઓ પાનું ૬૯૬.

૩. જુઓ પાનું ૭૦૦.

૬૦ સો ૧૯૮૮.

તારીખ.	ઉત્તમણું કોલનું.	રકમ રૂપિયા.	આવૃત્તિ.	આધાર.
એ ૧૨૬૮ યજ્ઞેન્દ્રી. એ ૧૮૯૮ ધરતી.				૧૮૯૮. તારીખ
૨૧, ૬ માઈ ૧ (થો), ૨૩ મી અગ્રેમયર.	થેં દાદાભાઈ બહમનજી બારાવાલા (હેરરાવાઈ).	૫૦૦	ખેશીઓએ.	જામે જમથેં, ૨૬-૬
૨૧ " ૧ (થો), ૫ મી અગ્રેમયર.	થેં જાહગીરજી એલજી રસતમજી પારખ (બખેનેર).	૫૦૦૦	પોતાની પુંજમાંથી તથા ખેશીઓએ.	" " , ૭-૧૦
૨૩ " ૧ (થો), ૭ મી "	આઈ નવાજખાઈ તે થેં હેરમજાઈ શેરાવજી મરચટનાં ધણીઆંની.	૫૦૦૦	આવા થેં મોટાભાઈ બીખાજી કંટા-કર (૧).	૨૧-૧૦ મોટાજી, ૬-૧૦
૨૬ " ૧ (થો), ૧૩ મી "	આઈ મેહરખાઈ તે થેં મોટાભાઈ બીખાજી કંટાકરનાં ધણીઆંની.		ધણી થેં મોટાભાઈ બીખાજી કંટા-કર (૧).	
૧ " ૨ થો, ૧૫ મી "	આઈ અચુખાઈ તે થેં મતચેરશાહ નથર-વાંનજી રસતમજીનાં ધણીઆંની.	૧૨૨૬	આવાઈ તથા ખેશીઓએ.	જામે જમથેં, ૧-૧૨
૮ " ૨ થો, ૨૨ મી "	આઈ અચુખાઈ તે થેં મેહરાંમજી કુવ-રજી બાબાનાં વીધવા.	૫૨૫	ફરજીઓએ.	" " , ૨-૧૧
૧૧ " ૨ થો, ૨૫ મી "	થેં ફરાંમજી કાવજી વાડીઆ (મુરત).	૫૪૮	ખેશીઓએ.	" " , ૨૭-૧૦
૧૫ " ૩ થો, ૨૮ મી નેમયર.	થેં માણેકજી રસતમજી બંધાડીઆ (તારગોલ).	૩૦૦૦	ખાઈઓએ.	" " , ૧-૧૨
૧૭ " ૩ થો, ૩૦ મી "	થેં રતનજી થાપુરજી ચોધીઆ (વન-સાડ).	૧૨૦૦	પોતાની પુંજમાંથી રૂ.૧૦૦૦) અને ખેશીઓએ.	" " , ૨-૧૨
૨૨ " ૩ થો, ૫ મી ડીસેમયર.	થેં નવરોજજી મતચેરજી ફરાંમજી થેંના.	૮૫૦	પોતાની પુંજમાંથી અને ખેશીઓએ.	" " , ૭-૧૨
૨૨ " ૩ થો, ૫ મી "	થેં બહમનજી વાલજીજી કરંજીઆ.	૧૬૬૩	પોતાની પુંજમાંથી રૂ.૧૦૦૦) અને ખેશીઓએ.	" " , ૬-૧૨
૨૩ " ૩ થો, ૬ ડી "	આઈ અચુખાઈ તે થેં નવરોજજી ફરાં-મજી તથાવીનાં ધણીઆંની (નવ-સારી).	૫૦૦	ખેશીઓએ.	" " , ૧૩-૧૨
૭ " ૪ થો, ૨૦ મી "	થેં શેરાવજી કાવજી મીજી.	૭૦૦૦	પોતાની પુંજમાંથી રૂ.૫૦૦૦) અને ખેશીઓએ.	" " , ૨૩-૧૨
૧૦ " ૪ થો, ૨૩ મી "	આઈ નવાજખાઈ તે દાદાભાઈ શેરા-વજી મેહતા લકંમ મજારીનાં વીધવા.	૧૬૨૩	ખેશીઓએ.	૧૮૯૯. " " , ૭-૧
૧૨ " ૪ થો, ૨૫ મી "	આઈ જરખાઈ તે થેં એલજી જમ-થેંજી ખરાશનાં વીધવા.	૬૫૭	પોતાની પુંજમાંથી અને ખેશીઓએ.	૧૮૯૮. " " , ૨૬-૧૨

૧. આ રકમમાંથી આણુ રોડ ખાતે દરરોજેર બંધાવવાની શરત હતી—પણ તે બંધાયેલી જણાતી નથી. ૨. જુઓ પાનું ૭૧૪.

જો મો ૧૮૯૮.

૭૨૫

પુસ્તકો—ઈં સં ૧૮૯૮.

તારીખ.	પુસ્તકો.	કર્તા.
૧૬ મી જાન્યુઆરી.	ભણેલા બીબા.	શ્રી રતનજી બેહરાંમજી માદન.
"	રણવાસ.	" જાગીરશાહ અરદેશર તાલિયારખાં.
૧૭ મી "	ત્રી પેહલવી જ્ઞાનદેહથ.	" માણેજી રસતમજી ઉનવાલા.
"	કુકાળ.	" શોરાખ પેશતનજી ન. વાડીઆ.
"	The Institution of Trial by Jury in India.	" " " "
૨૭ મી "	ધેરના ઘેના અને ખાહેરના ગદ્યા.	" જાગીરજી બેહરાંમજી મરખ્યાંન.
૩૧ મી "	શવજની સુત્રાં.	" રસતમજી હોરમજી મીચી.
૧૪ મી ફેબ્રુઆરી.	Handbook of English Grammar & Composition for Indian students.	" ડાકાબાદ બેહરાંમજી હકીમ અને મીં એમ. મેકમીન.
૨૬ મી "	India in 1897.	" બેહરાંમજી બેહરવાંજી મલખારી.
૬ મી માર્ચ.	કલીઆપેના.	" બનજીબાદ નવરોજી પરેશ.
૧૩ મી "	Zarathushtra in the Gathas.	એં દારાખ દ. પેશોતન જાંબા.
૨૪ મી "	ગાહવાયલી ખટલી.	શ્રી કેપ્પથર નવરોજી કાપરાજી.
"	પુલદસ્તે અને આધને જરથોસ્ત.	" મેહરવાં બેહરાંમ રાધથ.
૪ થી આપ્રેલ.	આતશની આરાધના.	" નથરવાંજી ફરાંમજી ખીલીમારીયા.
"	સહનશિલ સુદરી.	ખાં બીખાજી લીમજીબાદ વાલમકોટ.
૧૨ મી "	મિણિ દોષો.	શ્રી કેપ્પથર નવરોજી કાપરાજી.
૧૪ મી "	A treatise on the law of extradition between the Nizam's Dominions & British India.	" માણેજીહ-દીનશાહ.
"	આદમી અને તેની કુનીયા.	" બેહરાંમજી મેહરવાંજી મલખારી.
૬ મી જુન.	Practical Plague Measures for India.	" દીનશાહ અરદેશર તાલિયારખાં.
૧૮ મી "	પવિત્ર પ્યાર.	" દીનશાહ જામશેદજી તાંતરા.
૨૩ મી "	મીલ એનજીન, ખાઇલર, અને મીઅરોંગ.	" ફકીરજી એલજી બરેઆ.
"	મિણિ દોષો.	" કેપ્પથર નવરોજી કાપરાજી.
"	ગાહવાયલી ખટલી.	" " " "
"	Guide to English conversation.	" કેપ્પથર ખરજોરજી લાલા.
"	Persian Grammatical Series.	" " " "
૨૧ મી જુલાઇ.	Companion to new conversational first French Reader.	" " " "
૧૬ મી ઓગસ્ટ.	A Text Book of Chemistry.	" ખરજોરજી ફરાંમજી દારવાલા.
૨૧ મી "	અથો જરથોસ્ત, તેની દીનતથા અચર હરાંન વાન.	" પદમ શોરાખજી મં. જોશી.
"	Tansar's Alleged Pahlavi Letter to the King of Tabaristan, from the standpoint of M. J. Darmesteter.	દસ્તુર દારાખ પેશોતન જાંબા.
"	Observations on M. J. Darmesteter's Theory regarding Tansar's Letter to the King of Tabaristan & the date of the Avesta.	" " " "

૧૮૯૮.

તારીખ.	પુસ્તકો.	ક્રમાંક.
૨૪ મી આગસ્ટ. " "	Epitome of the Principles of Equity. Bombay University Matriculation Examination papers in Mathematics from 1878 to 97.	શ્રેષ્ઠ દ્રશ્ય અરદેશર રાના. " બહમનજી નથરવાંનજી ધાંભર.
૨૩ મી સપ્ટેમ્બર. " "	Key to Algebraical Factors. દસ્તુરજી પેથોતનજી બે. સંબંધિત જરૂરોની અનુમતિ આપતેલોરોમના કેપલાની સામે કાઢેલાં ચોપાનીયાના રદજવાયા.	" દોરામજી હીરજીભાઈ વાઢા. નાયબ દસ્તુર કેપથર દસ્તુર જમામજી જમારજી આયાના.
૩૦ મી "	Zoroastrianism in the Light of Theosophy.	શ્રેષ્ઠ નથરવાંનજી દ્રશ્યજી બીલીમોરીઆ.
" "	અમેરિકાના.	" બાહદુરજી મેહરવાંનજી બાહદુરજી.
૩ જી ઓક્ટોબર.	રવાંનની રાહબરી.	એ ૦ માણેજી નથરવાંનજી ધાંભર.
૫ મી "	Select Questions in French Grammar.	શ્રેષ્ઠ એલજી રમતજી સહીયાર.
૨૫ મી "	આપને આરથેદ, ચાહનામાંની નવી આવૃત્તિ (ફારસીમાં).	એ ૦ પુરથેદજી મનોચેહરજી કોલી.
૩ જી નવેમ્બર. " "	અર્થમેહશત અમથાસપંદ. Monthly commercial Sales Report, Vol I., No. I. (પારસી).	શ્રેષ્ઠ પામનજી અરથેદજી મીચી. " રતનજી કાવથજી કલીઆંજીવાજા.
૫ મી "	અથોપથી મળતું ઉત્તમ સુખ.	જરૂરોની થીઓસોફી.
૧૯ મી "	સંચારિકા.	શ્રેષ્ઠ મેહરવાંનજી મલખારી.
૨૬ મી "	The Code of Civil Procedure with full Explanatory Notes & Select important rulings upto October 1898.	" અરથેદજી કાવથજી સંતોક.
" "	મનસુખી નીતીવચનનાં મોહરો.	" મનચેરજી કાવથજી મનસુખ.
૩૦ મી "	ફરફુલજી મરજ્યાંનજી—યુજરાતી જાપાના સ્થાપક, એક શીલમુક, એક સુધારક, એક કવી.	" કેકાભાદ મેહરવાંનજી મરજ્યાંન.
૪ થી ડીસેમ્બર. ૫ મી "	માન પ્રચારક વિષયો. યુનીવર્સલ કેલકુલેટર.	એ ૦ જીવજી જમથેદજી મોદી. શ્રેષ્ઠ પીરોજીભાઈ કાવથજી પેહ્યા.

ઈં૦ સં૦ ૧૮૯૮ માં નીચલા પારસીઓએ જુદી જુદી પરીક્ષાઓ પસાર કરી પદવીઓ મેળવી હતી.

૭૭

તારીખ.	નામ.	પદવી.	આધાર.
૧૩ મી જાનવારી.	શેઠા રૂચતમ ડોશાભાઈ વાડીઆ, અને શીરોઝ મેહરામજી મલખાવી.	બારીસ્ટર.	૧૮૯૮. જામે જમશેદ, તા ૨૯- ૧
૨૨ મી "	શેઠ કુરુનજી ખરચેજી પાવરી.	બંડાની કુપરસ હાલ કોલિંગની પેહલી પરીક્ષા પેહલે નંબરે.	" " , તા ૨૫- ૧
૩ જી ફેબ્રવારી.	ડા ૦ નવરોજજી મેહરામજી દાગખશોડના.	સેનીયરી ચાલમજીની " પમલીક હેલ્થ " નો ડીપોઝિટ.	" " , તા ૨૬- ૨
૧૨ મી "	શેઠા કેપ્તજી મેહરામજી તારાચંદ, અને બાંદે ગીરજી નવરોજજી મેહલીહિમજીના.	બંડાની એસોસીએટસ ઓફ ધી હન્ટરીટયુશન ઓફ હાલમજી ઓફ ધો, તા ૧૪- ૨	તાહમજી ઓફ ધો, તા ૧૪- ૨
" "	ડા ૦ બાહદુર કેપ્તજી તરખાન,	હાલક્ટીકલ હન્ટજીની અરજી મેમબરો, એડીનબરો યુનીવર્સીટીની એમ. બી., તથા બી. એસ. સી., અને એમ. આર. સી. એસ.	" " , તા ૧૪- ૨
૬ થી આપરેલ.	ચરખમ મેજર પીરોજશાહ જમશેદજી દમણીઆ.	રાનેવાની નોકરી પછી ચરખમ લફ્ટનન્ટ કરનલની પદવી.	જામે જમશેદ, તા ૬- ૪
૨૦ મી "	શેઠ ખરચેજી મેહરામજી આંતાઆ.	લાહોરની જાનસરી વૈદાંની ચરકારી કોલિંગની સેવરની પરીક્ષાની ચત્ત.	" " , તા ૨૦- ૪
૮ મી મેએ.	" નથરામજી બરગોરજી મેહરામજી ડાક્ટર.	બારીસ્ટર.	" " , તા ૬- ૫
" "	" ફરખીરોજ રૂચતમજી.	અગાહવાદ યુનીવર્સીટીની એમ. એ.	જુલુંદ શમાઆર, તા ૧૦- ૫
" "	શેઠા તારશાહ હોરમજીશાહ ગાંધી, કાવશશાહ દોરા- ખજી શોહર, અને કાંડિજી રૂચતમજી.	અગાહવાદ યુનીવર્સીટીની બી. એ.	" " , તા ૧૦- ૫
૩૦ મી "	ડા ૦ હોરમજી માણેકજી માસીનાં.	બંડાની એફ. અર. સી. એસ. ની પદવી.	જામે જમશેદ, તા ૩૧- ૫
૨૨ મી જુન.	શેઠ પેશતનજી શોરામજી પાટક.	કુમધીજી યુનીવર્સીટીની મેમેબરીકલ " ત્રીપોઝ " ની પરી- ક્ષામાં ૧૬ મા રેન્કઅરની પદવી.	તાહમજી ઓફ ધો, તા ૧૧- ૭
" "	શેઠા પેશતનજી શોરામજી પાટક અને મેહરામજી મનચેરજી બાવતગરી.	બારીસ્ટર.	" " , તા ૧૧- ૭
" "	શેઠા મેહરામજી મનચેરજી બાવતગરી અને બાપુજી દોરામજી વાઘા.	આફફડ યુનીવર્સીટીની બી. એ.	રાસત ગોડાનાર, તા ૧૭- ૭
૫ મી જુલાઈ.	શેઠ એમ. એમ. કાવસજી (રંજુતવાળા).	કલકત્તા યુનીવર્સીટીની " ફરજત આરટસ " ની.	જામે જમશેદ, તા ૬- ૭
૧૮ મી આગસ્ટ.	" બરગોરજી ફરખજી દત્તર.	હાલ કોરટ પલીડર.	જોઆએ ગવરન મે, તા ૧૮- ૮
" "	" રૂચત મલજીભાઈ ખરચેજી રતનાગર.	ડિસ્ટ્રીક્ટ પલીડર.	" " , તા ૧૮- ૮
૧૫ મી ડીસેમ્બર.	" નવરોજજી હોરમજી મોદી.	કુમધીજી યુનીવર્સીટીની બી. એ.	૧૮૯૯. રાસત ગોડાનાર, તા ૧૫- ૧

૧. એ પરીક્ષા પારસીઓમાં પેહલેપેહલી એવજે પસાર થાવી હતી.

ઈં૦ સં૦ ૧૮૯૮.

તેમણકે તથા ૬૮. ૫૧-૧૮૯૮.

તારીખ.	નામ.	ઓફીસ.	આધાર.
૧૮૯૮.			૧૮૯૮. તારીખ.
૨૨ મી જાનેવારી.	શ્રી બેહરામલાલ હીરજીભાઈ કોટવાલ.	જુનાગઢ રાજ્યના જંગલખાતાના વડા કનકરજી.	જામે જમશેદ, ૨૫-૧
૨૭ મી "	" દીનલાલ ધનજીભાઈ દાવર (વિરિયટ).	મુંબઈના સરકારી કૉ કલામના પ્રેફેસર.	જામે જમશેદ, ૨૭-૧
૩ જી ફેબ્રુઆરી.	" કેમ્પલ ફરમજી મોદી.	હાઇ કોર્ટની અપેલેટ ચાઇનમ ડાપુડી રેલ્વેનાર અને સીકર.	" " " , ૩-૨
૧૬ મી "	" ભંઈગીરજી કેમ્પલ ન. કાપરાજી.	ખીલપુરના આસીસ્ટન્ટ કલેક્ટર.	" " " , ૧૬-૨
" "	" નવરોજી દોરામજી ધાકમારવાલા.	વરેલની પેટરીનરી કલિબના કામચલાઉ વાઇસ પ્રીન્સીપાલ.	" " " , ૧૬-૨
૭ જી માર્ચ.	" શીરોજીલાલ કેરવાળજી દાદાભાઈજી.	મધરાજ હવાકાના મુદ્રા છાત્રાના આસીસ્ટન્ટ કલેક્ટર.	મુંબઈ સમાચાર, ૫-૩
૧૭ મી "	" નવરોજી બેહરાવજી પાળગીરના.	શીકરપુર હાઇ સ્કુલના હેડ-માસ્ટર.	જામે જમશેદ, ૧૭-૩
૧૨ મી આપ્રિલ.	" દાદાભાઈ શીરામલાલ મુનસંક.	મુંબઈ હવાકાની એવોના વડાના અંગત મદદનીશ.	મુંબઈ સમાચાર, ૧૨-૪
૧૪ મી "	" બેહરામજી રૂચતમજી મંબાણા.	ભરૂચની સમાલ કામ કોરડના રેલ્વેનાર.	જામે જમશેદ, ૧૪-૪
" "	" ડાહ્યાભાઈ ધનજીભાઈ ખીલીમીરીઆ.	ગોધરાના કામચલાઉ મામલતદાર અને ખીલ વગના મેજીસ્ટ્રેટ.	" " " , ૧૪-૪
૨૧ મી "	ખાં ખાં હીરજીભાઈ પેશતમજી વાડીઆ.	વરેલના સરકારી જમલ.	રાજા ગોધાર, ૨૪-૪
૮ મી મેએ.	" કેરશામજી રૂચતમજી દાદાભાઈજી.	વરેલના કામચલાઉ દીવાન.	જામે જમશેદ, ૮-૫
૧૨ મી "	શ્રી બેહરાવજી નરરાવજી વાડીઆ.	મુંબઈની મુ. કોરપોરેશનના તથા સ્ટેડિયમ કમીટીના સેક્રટરી.	રાજામજી આર્ક હંડીઆ, ૧૮-૫
૨૬ મી "	" અરેશર કેમ્પલ કામા, આઇ. સી. એસ.	ખીલપુરના આસીસ્ટન્ટ કલેક્ટર.	જામે જમશેદ, ૨૬-૫
૬ મી જુન.	ખાં ૨૧૦ રૂચતમજી હોરમજી કોટવાલ.	કાલાના છાત્રાની પોલીસના ડીપુટી સુપરીન્ટેન્ડ.	" " " , ૬-૬
૬ મી જુન.	ડાં ૫૬મજી બેહરાવજી દારામજીના.	કાલાહપુરના સ્પેશીઅલ હેડ ઓફીસર.	જામે જમશેદ, ૨૩-૬
૮ મી જુલાઈ.	શ્રી કેમ્પલ માણીકલાલ મીસ્ત્રી (કલેક્ટર).	પતીઆવાના માહરાબના એડીકાંગ.	" " " , ૮-૬
" "	સરખમ મેલર પીરોજીલાલ જમશેદજી દમણીઆ.	સરખમ લક્ષ્મીનંદ કરનજી પઠી.	" " " , ૧૧-૭
૧૪ મી "	શ્રી હીમજી નવરોજી બનાજી.	હાઇ કોર્ટના પ્રોસીયુટરી અને એવોજીનલ જુડીસીકલ સનના રેલ્વેનાર.	જામે જમશેદ, ૧૪-૭
" "	સરખમ મેલર કાવરજીલાલ પારસેજી મંબાણા.	મધરાજ મેડીકલ કોલેજના રજાએજીના પ્રેફેસર અને સરકારી રજાએજી.	રાજા ગોધાર, ૨૫-૭

તારીખ.	નામ.	ઓધિ.	આધાર.
૧૮૯૮.			૧૮૯૮. તારીખ.
૧૧ મી જુલાઈ.	શ્રી જમશેદજી મેહતાવાનજી આંતીઆ.	મુંબઈ સરકારનાં કેબલથી, શામાન્ય, દરેકવાલ અને મરમી આતાંના કામચલાઉ આર્મીસ્ટેટ ચેકેટરી.	મુંબઈ સમાચાર, ૧૬-૭
૨૧ મી "	પાં ૫૧૦ શેરામજી રતનજી મામટર.	મુરત જીલ્લાના પેઢલા વર્ગના મેજસ્ટ્રેટ.	બોમ્બે ગવર્નમેંટ ગેઝેટ, ૨૧-૭
૨૮ મી "	શ્રી કુરુનજી કુવરજી તારાપોરવાલા.	અમદાવાદના એકઠીકુટીલ એનજીનીઅર.	" " " , ૨૮-૭
" "	" શાપુરજી બરભોરજી રમેશજી.	મુંબઈની પોલીસના કામચલાઉ ચોથા મેજસ્ટ્રેટ.	" " " , ૨૮-૭
૪ થી આગસ્ટ.	સરભન લ. કરનલ કેપ્ટનજી શેરામજી તરીમાં.	અમદાવાદના સીવીલ મેજસ્ટ્રેટ, તથા ડીવાનાશાલા, અને મેડીકલ સ્ટુડન્ટના મુખી-મેડી.	" " " , ૪-૮
૧૧ મી "	પાં ૫૧૦ દાદાભાઈ દીનશાહ કરાકા.	કેવર વિભાગના કમીશનરના એસીસ્ટન્ટ.	" " " , ૧૧-૮
૧૮ મી "	" રતનજી એલજી કાંગા.	કેવર વિભાગના કમીશનરના એસીસ્ટન્ટ.	" " " , ૧૮-૮
" "	શ્રી કેપ્ટનજી કુરામજી મોદી.	મુંબઈની હાઈ કોર્ટની અપેલેટ માહડના કેપ્ટુડી રેજીસ્ટ્રાર અને સીવર.	" " " , ૧૮-૮
૧૯ મી "	ડાં ૫૧૦ શેરામ કાવજી હોરમજી.	મુંબઈના એક ડીવીઝનલ હેલ્થ ઓફીસર.	રાહમત આફ ઇડીઆ, ૨૨-૮
૧૩ મી અક્ટોબર.	પાં ૫૧૦ રતનજી મેહતાવાનજી પોલ.	'કોમિશનરના આફ સીવલ મેજસ્ટ્રેટ' ના હાથ તથા પાસ ઓફીસર.	બોમ્બે ગવર્નમેંટ ગેઝેટ, ૧૩-૧૦
૨૦ મી "	શ્રી બહેમજી પેલાનજી.	લંડનના તાલુકાના બીજા વર્ગના મેજસ્ટ્રેટ.	" " " , ૨૦-૧૦
" "	" અરદેશ હોરમજી મેહતા (કંકિટર).	પલીઆવાના મહારામના વધારાના એડીકાંગ.	જામે જમશેદ, ૨૦-૧૦
૨૨ મી નવેમ્બર.	" દીનશાહ દાદાભાઈ મુલાં.	તવશારીના સરકારી વર્ગીય.	" " " , ૨૬-૧૧
૮ મી ડિસેમ્બર.	" ડાદાભાઈ બનજીભાઈ બીલીમીરીઆ.	અમદાવાદ જીલ્લાના બીજા વર્ગના મેજસ્ટ્રેટ.	બોમ્બે ગવર્નમેંટ ગેઝેટ, ૮-૧૨
૧૧ મી "	" દારાશાહ રતનજી ચીનગર.	મુંબઈની જાહેર સ્ટુડન્ટ કમીટીના સરકારી અધિકારી.	" " " , ૧૧-૧૨
" "	" શેરામજી પદમજી પેલાનજી.	મુમ્બઈના આર્મીસ્ટેટ જડજ અને શેશનજી જડજ.	" " " , ૧૧-૧૨
" "	ડાં ૫૧૦ તવરાજી મેહરામજી દારામજીના.	વેપારીના હેલ્થ ઓફીસર.	જામે જમશેદ, ૧૦-૧૨
૨૪ મી "	શ્રી રતનજી દારામજી કુવર.	બીકાનેરના મહારામના જાહેર મેડીકરી.	રાશા મેડીકરી, ૨૫-૧૨
૩૦ મી "	" શ્રી વીરજીશાહ જાહેરશાહ તાલેવારખાં.	કપડવંજના બીજા વર્ગના સમારડીનિર જડજ.	બોમ્બે ગવર્નમેંટ ગેઝેટ, ૨૬-૧૨

ભાષાણે તથા વાયુઓ અત્રે વાંચણ.

६० मा. १८६८.

भापचे शीकां हां.

(JUST READY)
THE VOICE OF THE EAST
BEING VERSES BY AN INDIAN
ON THE GREAT WAR
BY RUSTAM B. PAYMASTER, B.A., LL.B.

WITH A FOREWORD BY

PRINCIPAL J. NELSON FRASER, M.A.

Dedicated by kind permission to
Their Excellencies Lord and Lady Willingdon.

The net proceeds of sale of the 1st edition are to go towards
the Imperial Indian War Relief Fund.

Price	Cloth bound	Re.	1-8
"	Paper	"	1-0

To be had from the Author

OR

The Fort Printing Press, Gunbow St. Fort, BOMBAY.

